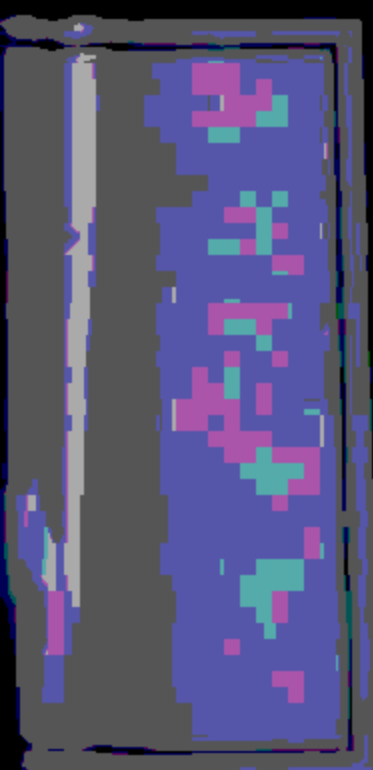

1870-1871

1872-1873

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

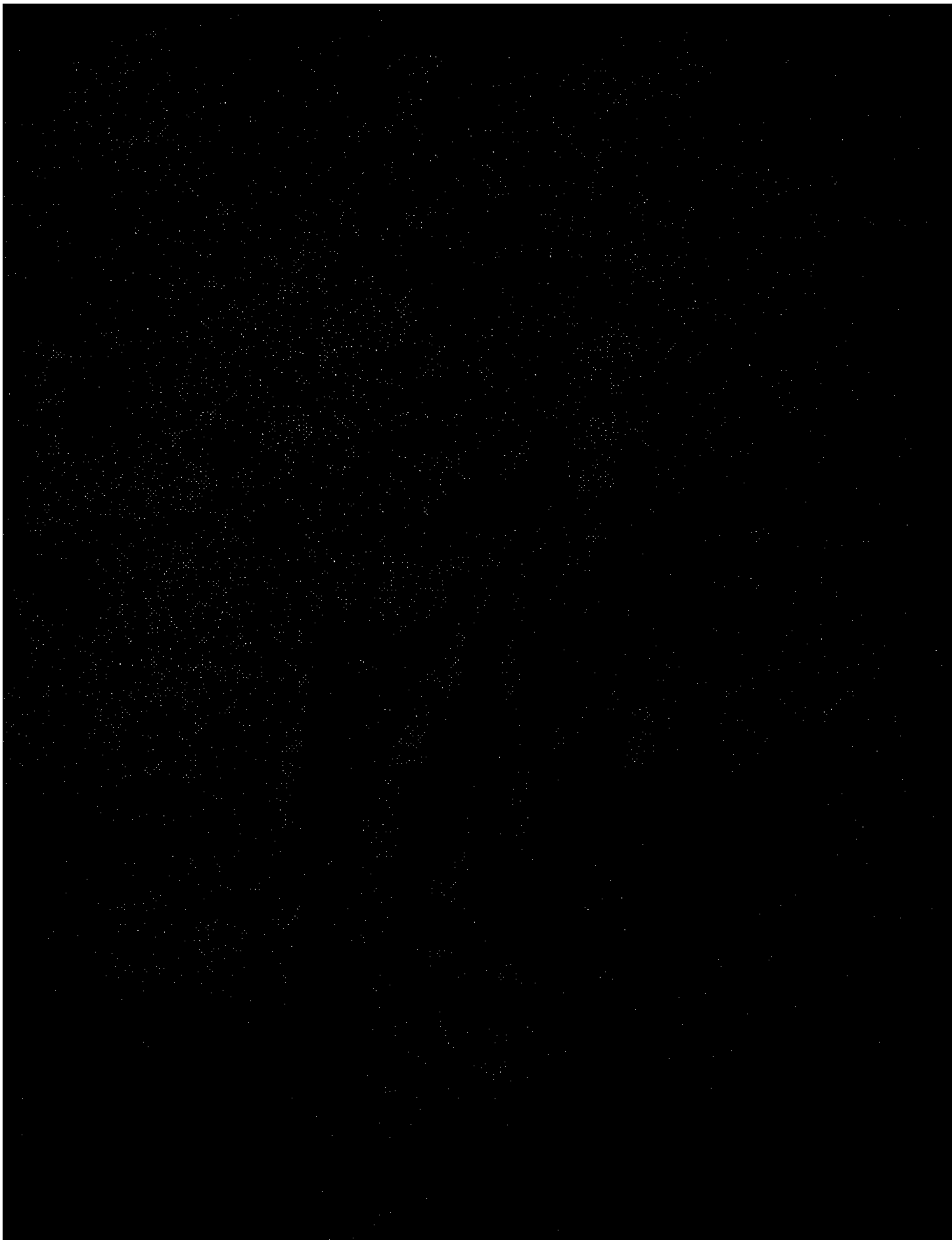
ရေးသား
စီရင်တော်မူအပ်သော

ကွယ်လွန်သူ
မြီးမျိုးဗွန် (၇၇ ခုစီ)
(ဆင်ခြင်စား ဆင်ခြားတန်းသုခဘဝ၊ ဆရာတို့
ဂေါရုပဒကဏ္ဍကဏ္ဍပဏ္ဍိတ)
ဓမ္မဥရောမင်းမူ
၁၉၀၀-၀၂
ဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ

M. A. မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ လယ်တီပဏ္ဍိတ
ဆရာ-ဦးမောင်ကြီး ဘာသာပြန်ဆိုသည်

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်
ရန်ကုန်မြို့

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံတော်

နိဒါန်း

မုံရွာမြို့ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နိုင်ငံခြား သာသနာပြုရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥရောပတိုက် အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ ပါဠိဘာသာ အသင်းကြီးသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အလင်းရောင်ကိုထွန်းပြောင်၍ ပြတ်သကဲ့သို့ အလွန်တရာ သိမှတ်ဘွယ်ကောင်းလှသောအချက်ကြီးများကို ပိဒုကတ် သုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာဓိကာအသီးသီးတို့မှ ရွေးနုတ်ပြီးလျှင် ပါဠိဘာသာဖြင့်ရေးသားတင်ပို့ လေသည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

ထိုပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားတင်ပို့ အပ်သော ဥရောပ ဗုဒ္ဓဘာသာ အလင်းပြကို အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ ပါဠိဘာသာ အသင်းဝင် သူတော်စဉ် ပညာရှိ အပေါင်းတို့က များစွာနှစ်သက်ကြလေသည်။

ယင်းသို့ နိုင်ငံခြားသို့ ပေးပို့သော ကျမ်းစာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ အနှစ်သာရတို့ဖြင့် ပြည့်ဝ စုံလင်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားတို့လည်း သိသင့် သိထိုက် ကြသည်အား လျော်စွာ သိရှိကြစေရန် ရည်သန်၍ အဘာထား၍ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုအသင်းကြီး ၏စက္ကရိတေရိဖြစ်သူ မုံရွာမြို့အမိန့်တော်ရမင်း ဦးခံသင်းက M.A.မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ အလင်္ကာကျော်စွာ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာ ဦးမောင်ကြီးအား အဆိုပါ ဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာ အလင်းပြကျမ်းကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုရေးသား၍ ပေးပါ မည့်အကြောင်းနှင့်အ ခါခါခဝပ်တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ် ၍ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညာလက်ရုံး စစ်တပည့်ကြီး ဖြစ်သည့် M.A.မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ အလင်္ကာ ကျော်စွာ ထိုလယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာ ဦးမောင်ကြီး သည်

နိဒါန်း

ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အလိုဆန္ဒတော်
နှင့်ညီညွတ်စွာရှိလေအောင် မြန်မာဘာသာဖြင့်ချောမွေ့
ပြေပြစ်စွာပြန်ဆို၍ ဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြဟူသော
အမည်ဖြင့်ပင် စာအုပ်ရိုက်နှိပ်သည်ဖြစ်ပါကြောင်း။ ထိုစာ
အုပ်သည်ယခုအခါ၌ အလွန်ရှားပါး၍နေသည်ဖြစ်ရကား
ယင်းသို့အလွန်ဆန်းကြယ် မှတ်သားဘွယ် အချက်အလက်
တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်စုံလင်သော ဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ
ကျမ်းစာကိုသာသနာဆုံးသည်တိုင်အောင်မပျောက်မပျက်
တည်ရှိစေရန် ရည်သန်သောစိတ်ထားဖြင့် ပိဒူကတ်တော်
ပြန်ပွားရေးအတွက် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ ပုံနှိပ်တိုက်
၌ မပါဠိဆရာ ဦးအောင်တင်နှင့် မပါဠိဆရာဦးခံရှင်း တို့ကို
ကြီးကြပ် ပြင်ဆင်စေ၍ ထပ်မံကာ စက်တင်ပုံနှိပ်အပ်ပါ
သတည်း။

ပါဠိဆရာ မောင်အောင်တင်

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

ပဏာမနှင့်အာသီသ			၁
နိယာမတရားငါးပါး			

၁။ ဥတုနိယာမ			၂
၂။ ဝိသုဒ္ဓိနိယာမ			၁၀
၃။ ကမ္မနိယာမ			၁၃
၄။ စိတ္တနိယာမ			၂၄
၅။ ဓမ္မနိယာမ			၃၄

ကပ်ကြီးငါးပါး

၁။ မဟာကပ်			၄၅
၂။ အသင်္ချေယျကပ်			၅၁
၃။ အန္တရကပ်			၅၈
၄။ အာယုကပ်			၆၀
၅။ အန္တရာယကပ်			၆၀

အစိန္တေယျကြီးလေးပါး

၁။ ဗုဒ္ဓဝိသယအစိန္တေယျ		၇၆
၂။ ဣဒ္ဓိဝိသယအစိန္တေယျ		၈၅
၃။ ကမ္မဝိပါကအစိန္တေယျ		၉၂
၄။ လောကစိန္တာအစိန္တေယျ		၁၀၇

သစ္စာ ၂-ပီး

၁။ သမ္မုတိသစ္စာ		၁၁၄
၂။ ပရမတ္ထသစ္စာ		၁၁၆

လောကသုံးပီး

၁။ ဩကာသလောက		၁၂၃
၂။ သင်္ခါရလောက		၁၂၆
၃။ သတ္တလောက		၁၂၆
ဩကာသလောကကြီးတည်ပုံ		၁၂၇
ဩကာသလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ		၁၂၈
သင်္ခါရလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ		၁၄၆
သတ္တလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ		၁၅၂
သမ္မုတိသစ္စာနည်း		၁၅၉

ပရမတ္ထသစ္စာနည်း

၁။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ		၁၆၆
၂။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ		၁၈၅
၃။ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ		၁၉၉
၄။ နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနံ		၂၁၃
၅။ သဠာယတနပစ္စယာဖဿော		၂၂၅
၆။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ		၂၃၀

၇။	ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ		၂၃၇
၈။	တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနံ		၂၄၁
၉။	ဥပါဒါနပစ္စယာအဝေါ		၂၅၄
၁၀။	ဘဝပစ္စယာဇာတိ		၂၆၅
၁၁။	ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏံ		၂၆၉
၁၂။	သောကပရိဒေဝဒုက္ခ ဒေါမနသုပါယာသာ		
	သန္တဝဏ္ဏိ		၂၈၁
၁၃။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသိမြင်ခြင်းအကျိုး -		၂၈၈
၁၄။	ဝေမေတဿ ။ပ။ ဟောတိ		၂၉၄
၁၅။	နိဂုံး		၂၉၅
၁၆။	ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အာသီသဂါထာ		၂၉၆
၁၇။	မြန်မာဘာသာပြန်ဆရာ၏နိဂုံး.....		၂၉၆

ဥ ရာ ပ ဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ

ပဏာမနှင့် အာသီသ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ နမော ဓမ္မဿ၊ နမော သံဃာဿ၊ နမော
အာစရိယာနံ၊ တိဋ္ဌန္တု သီဿ မေ ဧတေ၊ အန္တိ-
ရာယာ သမေန္တုမေ။

ဘဂဝတော၊ ဣဿရိယ ဓမ္မ ယဿ သိရိ ကာမ ပယတ္တ
တည်းဟူသော ခြောက်ဝဘုန်းဟုန် ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်ပြည့်
စုံတော်မူထသော။ အရဟတော၊ ကိလေသာ ကင်း ပြတ်
သဖြင့် မြတ်သော အရှင်ကို ခံယူတော် မူထိုက် ထသော။
တဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ မဘောက်မပြန် သယမ္ဘူ ဉာဏ်
ဖြင့် အမှန်ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားသခင်အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဓမ္မဿ၊ မြတ်စွာဘုရား
ဟော ကြားတော် မူအပ်သော တရားတော် မြတ် အား။
နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ သံဃာဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သား
သံဃာတော်မြတ်အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ အာစရိယာနံ၊
ပညာသိပ္ပံ ညွှန်ပြသွန်သင် ကျေးဇူးရှင်ဆရာမြတ်တို့အား။
နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဧတေ၊ ထိုဘုရား တရား သံဃာ ဆရာ
အရှင်မြတ်တို့သည်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ သီဿ၊ ဦးခေါင်း
ရတနာ မြတ်အင်္ဂါ ထက်၌။ တိဋ္ဌန္တု၊ တည်နေ ကိန်းဝင်
တော် မူကြ ပါစေ ကုန်သတည်း။ မေ၊ အကျွန်ုပ် အား။
အန္တိရာယာ၊ ဘေးအတန်တန် ရန်အသွယ်သွယ် အန္တိရာယ်
M.-I-I

ဟူသမျှ တို့သည်။ သမေန္တ၊ ကင်းငြိမ်း လွင့်စင် ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

အထက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဏာမ အန္တရာယ်ကင်း ဂါထာကို ပါဠိ အနက်နှင့်တကွ နှုတ်တက် ကျက်မှတ်၍ အမြဲမပြတ် ရွတ်ဘတ် သရဇ္ဈာယ်လျှင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း၍ ဖိးပွါးဥစ္စာ တိုးဘက် လျက်ဘုန်းကြက်သရေကြီးမားတတ်သည်။ ။ ကျက်မှတ်သရဇ္ဈာယ် ကြကုန်။

နိယာမတရားငါးပါး

- ၁။ ဥတုနိယာမ၊
- ၂။ ဝီဇနိယာမ၊
- ၃။ ကမ္မနိယာမ၊
- ၄။ စိတ္တနိယာမ၊
- ၅။ ဓမ္မနိယာမ၊

၁။ ဥတုနိယာမ

ထိုနိယာမတရားငါးပါးတို့တွင် ဥတုနိယာမကိုရှေ့ပြီးစွာ ပြဆိုပြီးအံ့။

“ဥဒေတိ ပဿဝတိတိ ဥတု”

ဥဒေတိ ပဿဝတိ၊ ဦးစီး တတ်၏။ ဣတိတက္ခာ၊ ထို ကြောင့်။ ဥတု၊ ဥတုမည်၏။

မဖြစ်သေးသောရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးသော ရုပ်ကို တိုးပွါး စေခြင်း သဘော ရှိ၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ။ ဥတုဟူ သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် တေဇောဓာတ်အထူးပင် ဖြစ် သည်။ ။ တေဇော တည်းဟူသောမီးဓာတ်၏ ပထမရှေး ဦးစွာ ဖြစ်သည့် အနိက်အကန့် အထူးကိုပင် ဥတု ဆိုရ သည်။

ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော
မဟာဘုတ် လေးပါးတို့မှာ သုံးပါး သုံးပါးသော အခိုက်
အတန် အခြင်းအရာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ။ထိုသို့ ရှိပုံကို
ပြဆိုပေအံ့။

ပထဝီဓာတ်သည်

၁။ သာဓာရဏပထဝီ၊

၂။ ပုံသုပထဝီ၊

၃။ သိလပထဝီ၊

ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

၁။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ရေဋ္ဌ၎င်း၊ ဆီဆီးလျှံဋ္ဌ၎င်း၊ တိုက်ခပ်
သော လေဋ္ဌ၎င်း၊ ခက်မာခြင်းလက္ခဏာပါရှိ၍ အတူတကွ
ဖြစ်သော သဟဇာတ် ချပ်ဓာတ်တို့၏ တည်ရာ ကိစ္စအနေ
အားဖြင့် ရှိနေသော ချပ်ကလာပ် ဟူသမျှတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သော မြေဓာတ်သဘောနူကို သာဓာရဏပထဝီခေါ်သည်။

၂။ မြေမှုန့် အဆိုင်အခဲ ဖြစ်သော မြေကို ပုံသုပထဝီ
ခေါ်သည်။

၃။ ကျောက်မြေကို သိလပထဝီ ခေါ်သည်။

ထိုချပ်တို့၌ ဖွဲ့စည်းခြင်း လက္ခဏာပါသော သဘော
သည် အာပေါဓာတ်သည် ။ နို့အပ်သော ဝတ္ထုမရှိ ခဲသော်
ဖွဲ့စည်းခြင်းလည်း မရှိနိုင်။ ။ လက်ကတ်သော တေ
ဇော သည်လည်း အိပ်လောင်ရန် အစာရှိမှ သာလျှင်
တည်ရှိနိုင်၏။ ဖွဲ့လမ်းလောင် ခိုက်ရန် အစာ မရှိခဲ့သော်
ထိုတေဇောဓာတ်လည်း တည်ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ။
ဝါယောဓာတ်သည် ထောက်ကန်ခြင်းသဘောလက္ခဏာ
ရှိ ။ ထောက်ကန်ခြင်း သဘော လက္ခဏာသည်လည်း
ထောက်ကန် စရာရှိမှဖြစ်နိုင်သည်။ ထောက်ရာ တည်ရာကို

မရသည်ရှိသော် မဖြစ်နိုင်။ ။ထိုကြောင့် ရေ မီးလျှံ လေ အစရှိသော ရုပ်တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။အယုတ်ဆုံး အားဖြင့် ပရမာဏုမြူတလုံးမျှဖြစ်သော ရုပ်အစုသည်လည်းရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်ဟူသမျှ တို့၏ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်သော အထည်ကိုယ် ပခာန ခတ်သည်ကား ပထဝီဓာတ် သာဖြစ်သည်။ထိုပထဝီဓာတ်သည် အလုံးစုံသော ရုပ်တို့၏ တည်ရာကိစ္စအားဖြင့် အားကြီးသော ခြံရာဖြစ်လေသည်။

အာပေါ၏ ဖွဲ့စည်းရန် ဝတ္ထုကား ပထဝီ ဖြစ်သည်။ တေဇော၏ လောင်မြိုက်ရန် အစာကား ပထဝီ ဖြစ်သည်။ ဝါယော၏ ထောက်ကန်ရန်မှာ လည်း ပထဝီပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

အာပေါဓာတ်သည်လည်း.....

၁။ သာဓာရဏအာပေါ၊

၂။ တေမနကအာပေါ၊

၃။ ပဉ္စရဏကအာပေါ၊

ဟူ၍ အချိက်အတန့်အားဖြင့် သုံးပါးရှိသည်။

ရုပ်အလုံးစုံနှင့် ဆက်ဆံသော အာပေါ၊ စိုစွတ်စေတတ်သောအာပေါ၊ ယိုစီးစေတတ်သော အာပေါဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

၁။ ထိုအာပေါသုံးမျိုးတို့တွင်ကျောက်ခဲသံခဲ တို့၌၎င်း၊ လေတို့၌၎င်း၊ မီးလျှံစသည်တို့၌၎င်း ရုပ်တို့ကို တပေါင်း တည်းဖွဲ့စည်းမှုကိစ္စဖြင့် အစဉ်ပါရှိသော နူးညံ့သည့်ဓာတ် သည်သာဓာရဏအာပေါမည်၏။

၂။ လူတို့၏ကိုယ်၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ကိုယ်၊ စိမ်းစိုသော သစ်ပင်စသည်တို့၌ စိုစွတ်စေတတ်သော အာပေါဓာတ် သည်တေမနက အာပေါဓာတ်မည်၏။

၃။ ရေတို့၌၎င်း၊ အုံးရေ ထန်းရေ ကြံရေ စသည်တို့၌

၎င်း တည်ရှိသော ယိုစီးစေတတ်သည့်အာပေါသည်ပစ္စရုဏကအာပေါမည်၏။

ထိုကားရပ်၌ ရုပ်တရားတို့၏ အဆိုင် အခဲ အစေး အားဖြင့်တည်ရှိသော အခြင်းအရာတို့သည် ထင်ရှားကုန်၏။ သေးငယ်သော ပရမာဏုမြူမှစ၍ မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးတိုင်အောင်စုဝေး ဆိုင်ခဲလျက် တည်နေကြကုန်၏။ ။ထိုသို့ တည်ရှိလေသမျှသော ရုပ်တို့၏ အဆိုင်အခဲအစုအဝေးတို့သည် အာပေါဘတ်၏ ကိစ္စဖြင့်သာလျှင် ဆိုင်ခဲစုဝေးမိကြကုန်၏။ အာပေါနှင့်ကင်းပါမူကား ထိုကဲ့သို့ဆိုင်ခဲစုဝေးခြင်းသို့ပင်ရောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ကုန်။

တေဇောဓာတ်သည်လည်း.....

၁။ သာဓာရဏတေဇော၊

၂။ အင်္ဂါရကတေဇော၊

၃။ ဇာလကတေဇော၊

ဟူ၍ သုံးပါးရှိသည်။

ရုပ်အလုံးစုံ တို့နှင့် ဆက်ဆံသော တေဇော၊ မီးခဲတေဇော၊ မီးတောက်မီးလျှံတေဇောဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

၁။ ထိုတေဇော သုံးမျိုးတို့တွင် ကျောက်ခဲ သစ်သား ဖြေစသည်တို့၌ အတူတကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကို ရင့်ကျက်စေခြင်းကိစ္စ ပွားစေခြင်းကိစ္စ အားဖြင့် ရုပ်ကလာပ်တိုင်း၌ အစဉ်ပါရှိ၍ နေသောပူမှု အေးမှုဟုဆိုအပ်သောတေဇော နှုသည် သာဓာရဏတေဇောမည်၏။

၂။ မီးတောက်မီးလျှံ ငြိမ်းပြီးသော မီးခဲတို့၌ တည်ရှိသောတေဇောသည် အင်္ဂါရကတေဇောမည်၏။

၃။ မီးတောက် မီးလျှံတို့၌ တည်ရှိသော တေဇောသည်ဇာလကတေဇောမည်၏။

ထိုစကားရပ်၌ အလုံးစုံသော ရုပ်ဟူသမျှ တို့
သည်စောဇဇာတတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရင့်ကျက်
ကြကုန်၏။ အစဉ်တည်တံ့ နိုင်ကြကုန်၏။ ကြီးပွား
နိုင်ကြကုန်၏။

ဝါယောဘေတ်သးညီလည်း.....

၁။ သာဓာရဏဝါယော၊

၂။ သဏ္ဌန္တနကဝါယော၊

၃။ သမီရဏကဝါယော၊

ဟူ၍သုံးပါးအပြားရှိ၏။

ရုပ်အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဝါယော၊ ယောက် ကန်တတ်သော
ဝါယော၊ ရွှေ့ရှားလွှပ်ပွက်စေတတ်သောဝါယော၊ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

၁။ ထိုဝါယော သုံးမျိုးတို့တွင် ကျောက်ခဲကျောက်တုံး
စသည်တို့၌ အတူတကွဖြစ်သော ရုပ်တတ်တို့ကို ထမ်း
ဆောင်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် အစဉ်ပါရှိ၍နေသော ဝါယော
တတ်နုသည် သာဓာရဏ ဝါယောမည်၏။

၂။ လေဖြင့် ပြည့်၍ နေသောလေခေါင်းအုံးလေမွေ့ရာ
သားရေအိတ်စသည်တို့၌ထောက်ကန်တတ်သောသဏ္ဌန္တ
နကဝါယောသည်ထင်ရှား၏။

၃။ ယွက်သက် ဝင်သက်ရှိုက်ရှူခြင်း လက်ခြေတို့ကို
ကွေးစာန့်ခြင်း တိုက်ခပ်သော လေဟုန်ကြောင့် သစ်ပင်
သစ်ကိုင်းတို့၏ ယိမ်းယိုင်ခြင်းစသည်တို့၌ သမီရဏကဝါ
ယောသည်ထင်ရှား၏။

ဝါယောတတ် မည်သည်ကား အတူတကွ ဖြစ်သော
ရုပ်တရားတို့၏အင်အားဖြစ်၍ ဗလတတ် ထာမတတ်မည်
သည်။ အလုံးစုံသော ရုပ်တရားတို့သည် ဝါယောဘေတ်၏

အစွမ်းအားဖြင့် မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စတို့၌ အား
ရကြကုန်လျက် ကိုယ် ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြ ကုန်
သည်။

သက်ရှိ သက်မဲ့ ဖြစ်သောရုပ်တို့၌ ရွှေရှားခြင်း၊
ထောက်ကန်ခြင်း၊ တွန်းထိုးခြင်း စသည် တို့ကား
ဝါယောဓာတ်၏ သတ္တိချည်းသာတည်း။ သို့ဖြစ်၍
ဝါယောသည် ဓာတ်ရှင်ကဲ့သို့ဖြစ်လေသည်။ ဓာတ်
လေးပါးတို့တွင် ပထဝီနှင့်အာပေါသည် ဓာတ်သေ
မည်၏။ တေဇောနှင့် ဝါယောသည် ဓာတ်ရှင်မည်၏။

ဤမဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သော အနိက်အတန့်သုံးပါးတို့၌ တည်ကြကုန်လျက် ကြီး
ပွားရန် အကြောင်းရှိခဲ့သော် ကြီးပွားတိုးတက် ကြကုန်၏။
ဆုတ်ယုတ်ရန်အကြောင်းရှိခဲ့သော် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး ကြ
ကုန်၏။ ။ အကြောင်း ကိုသာ ထူထောင်၍ ပေးပတ်ပါ
လျှင် ကျောက်ခဲသံခဲ၌ရှိသော အာပေါဓာတ်သည် အရှည်
တွေတွေ စီးဆင်းခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏။ ကျောက်ခဲ သံခဲရှိ
ကြမ်းတမ်းသော ပထဝီဓာတ်သည် နူးညံ့သိမ်မွေ့ ခြင်းသို့
ရောက်နိုင်၏။ ။ ရေ၌တည်ရှိသော တေဇောသည် အမိုး
အလျှံနှင့်တကွထ၍ တောက်လောင်သော လကတေဇော
မီးအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်၏။ ။ ကျောက်ခဲသံခဲ ရေကဲ၌ရှိနေ
သော ဝါယောဓာတ်သည်လည်း လျှပ်ရှားတိုက်ခတ် သော
သမိရဏကဝါယောဓာတ်ဖြစ်၍ ထကြွခြင်းသို့ ရောက်နိုင်
၏။ ဤကဲ့သို့အကြောင်းကို ထူထောင်၍ ပေးနိုင်ပါက ကြီး
ကျယ်သောအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိုဓာတ်ကြီး
လေးပါးတို့ကို “မဟာဘူတ” မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီးတို့ဟူ၍
ဆိုရလေကုန်သည်။ ။ ထိုမဟာဘုတ်ရုပ်ဓာတ်ကြီး တို့၏

အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်အောင်တန်ခိုးအစွမ်းပြ၍ကြီးပွား
ကြပုံမှာ ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ကမ္ဘာတည်ခြင်း စသည်တို့၌
များစွာ ထင်ရှား ကုန်၏။ ။ပြအပ်ခဲ့သော စကားရပ်၌
တေဇော၏ အခိုက် အတန့် သုံးမျိုး တို့တွင် သာဓာရဏ
တေဇောဟုဆိုအပ်သော ဓာတ်နဲ့အခိုက်အတန့်၌တည်၍
အလုံးစုံရုပ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော အဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့၏
မျိုးစေ့သဘာဝဖြစ်၍ ဖြစ်သောတေဇောကိုသာလျှင် ဥတု
ဟူ၍ခေါ်ဆိုရလေသည်။

ဥတုဝသေန နိယာမတော သိဒ္ဓတ္တာ ဥတုနိ-
ယာမော နာမ။

ဥတုဝသေန၊ ဥတု၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်။
နိယာမတော၊ အမြဲကာဝရ အားဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ဖြစ်ပေါ်
ပြီးစီးလေသောကြောင့်။ ဥတုနိယာမောနာမ၊ ဥတုနိယာမ
မည်၏။

ဥတုနိယာမဆိုသည်ကား ...

ဥတု၏အစွမ်းအားဖြင့် ဤလောက၌ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်
နေကြသော သဘော မျိုးကို ဥတုနိယာမ ဆိုသည်။ ။
လောက၌ သံဝဇ္ဇကပ်စသည်ဖြင့် ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ကမ္ဘာ
တည်ခြင်း သူ့အချိန်ကာလအားလျော်စွာဖြစ်ပျက်မှုသည်
လည်း ဥတုနိယာမ အစွမ်း မည်၏။ ။နွေဥတု မိုးဇာတိ
ဥတု ဆောင်း ဥတု အားဖြင့် ဥတု သုံးပါး၊ ရတုခြောက်
ပါး ဖြစ်၍ နေမှု သည် လည်း ဥတုနိယာမ အစွမ်း မည်
၏။ ။သစ်ပင် နွယ်ချုံ ဖြက်တို့၏ သူ့အချိန်ကာလ အား
လျော်စွာ ရွက်ဟောင်း ကြွေကျခြင်း ရွက်သစ် လဲပြောင်း
ခြင်း ပုရစ် ဖူးတံ ထွက် ပြို ခြင်း ကင်းငုံ ခြင်း ပွင့် ခြင်း

သီးခြင်း ရင့်မှည့်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သူ့
အချိန်နှင့်သူ သူ့အမျိုးနှင့်သူ ဖြစ်၍ နေမှုသည်လည်း ဥတု
နိယာမအစွမ်းပင်မည်၏။

ဆိုအပ် ပြီးသော ကမ္ဘာ ပျက်ခြင်း ကမ္ဘာ တည် ခြင်း
သစ်ပင် တောတောင်တို့၏သူ့ အချိန်နှင့်သူထိုက်သည်အား
လျော်စွာဖြစ်ပျက်၍ နေမှုကိုတစုံတယောက်သောလူသည်
၎င်း နတ်သည်၎င်း ဗြဟ္မာသည်၎င်း ပြုပြင်ဘန်ဆင်း အပ်
သည်မဟုတ်။ လောကကိုပြုပြင်ဘန်ဆင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါဟူ၍မရှိ။ စင်စစ်အားဖြင့် ဥတုက ဘန်ဆင်းသော
အတိုင်းပင်ဖြစ်၍နေကြရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်နေမှုကိုပင်
ဥတုနိယာမဟူ၍ဆိုလေသည်။

ဤဥတုနိယာမကိုရည်၍.....

ဟောတိ ခေါ သော ဝါသေဌ သမယော ယံ-
ကဒါမိ ကရဟမိ ဒိဃဿ အဇ္ဈနော အဓ္မယေန
အယံ လောကော သံဝဇ္ဇတိ။

စသောစကားကိုဖြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဝါ သေဌ၊ ဒို ဝါသေဌ။ ယံ ကဒါမိ
ကရဟမိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိသော တရံတခါ၌။ ဒိဃဿ၊
ရှည်မြင့်စွာသော။ အဇ္ဈနော၊ ကာလအစွန့်၏။ အဓ္မယေန၊
ကုန်လွန်လေ သဖြင့်။ အယံလောကော၊ ဤလောက ကြီး
သည်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ဥတုနိယာမ အားဖြင့် ပျက်ပြား လေ၏။
သောသမယော၊ ထိုကမ္ဘာပျက်သောအချိန်ကာလသည်။
ဟောတိခေါ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။

ဤကား ဥတုနိယာမ အတွက်နှင့်ကမ္ဘာပျက်ပုံကို ဟောတော်မူအပ်
သော ပါဠိဘော်စကားရပ်တည်း။

ဆိုမှတပါးလည်း.....

အထခေါ် တေသံ ဝါသေဋ္ဌသတ္တာနံ သယံပတာ
အန္တရဓာယိ။ သယံပတာယ အန္တရဟိတာယ
စန္ဒိမသုရိယာ ပါတုရဟေသုံ။ နက္ခတ္တာနိ တာရက-
ရူပါနိ ပါတုရဟေသုံ။ ရတ္တိဒိဝါ ပညာယိံသု။
မာသအဗ္ဗမာသဥတုသံဝန္တရာ ပညာယိံသု။

စသည်ဖြင့်လည်းဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ ဝါသေဋ္ဌ၊ အို ဝါသေဋ္ဌ။ အထခေါ်၊ ထို
ကိလေသာရမ္မက်ထူပြောကြသောအခါ၌။ တေသံသတ္တာနံ၊
ထိုကမ္ဘာဦး သူတို့အား။ သယံပတာ၊ ကိုယ်ရောင် သည်။
အန္တရဓာယိ။ ကွယ်ခဲ့ လေ၏။ သယံပတာယ၊ ကိုယ်ရောင်
သည်။ အန္တရဟိတာယ၊ ကွယ် ခဲ့ လေ သည် ရှိသော်။
ဥတုနိယာမဝ သေန၊ ဥတုနိယာမ အ စွမ်း အား ဖြင့်။
စန္ဒိမသုရိယာ၊ လနေ တို့သည်။ ပါတုရဟေသုံ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်ပေါ်ကြ လေကုန်၏။ နက္ခတ္တာနိ၊ အသံဝဏီ စသော
နက္ခတ် ၂၇-လုံးတို့သည်။ တာရကရူပါနိ၊ ကြယ်တာရာတို့
သည်။ ပါတုရဟေသုံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ရတ္တိဒိဝါ၊
ညင်နေတို့သည်။ ပညာယိံသု၊ ထင်ရှား ကုန်၏။ မာသ
အဗ္ဗမာသ ဥတုသံဝန္တရာနိ၊ လ-လနဲ့-ဥတုသုံးပါး-နှစ်အပိုင်း
အခြားတို့သည်။ ပညာယိံသု၊ ထင်ရှားကုန်၏။

ဤကားဥတုနိယာမအားဖြင့် ကမ္ဘာတည်ပုံကိုပြဆိုသောပါဠိတော်
ကြီး ဖြစ်သည်။

ဥတုနိယာမပြီး၏။

၂။ ဗီဇနိယာမ

မျိုးစေ့ကိုဗီဇဟူ၍ဆိုသည်။

“ဝိဝိဓေန ဇာယန္တိ ရုက္ခာဒယော ဧတေနာတိ

ဗြိဇံ”

တောန၊ ဤမျိုးစေ့ဖြင့်။ ရုက္ခာဒယော၊ သစ်ပင်၊ နွယ်ပင် စသည်တို့သည်။ ဝိဝိဓေန၊ အထူးထူးအပြားပြား အားဖြင့်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ပွားပေါက်ရောက်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုကြောင့်။ ဗီဇံ၊ ဗီဇမည်၏။ (ဗီဇံမျိုးစေ့)

မျိုးစေ့ဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ လူတို့ခေါ်ဝေါ်အပ်သောပညတ်အားဖြင့်.....

- ၁။ အမြစ်မျိုးစေ့၊
- ၂။ ပင်စည်မျိုးစေ့၊
- ၃။ အသီးမျိုးစေ့၊
- ၄။ အညွန့်မျိုးစေ့၊
- ၅။ အစေ့မျိုးစေ့၊

ဟူ၍ငါးပါးရှိသည်။

စင်စစ် ပရမတ္ထအားဖြင့် မူကား တေဇောဘတ်ဟု ဆိုအပ်သောဥတု အထူးမျှ သာတည်း။ ။ ထိုစကားမှန်၏။ စိမ်းရှင်၍ နေကြကုန်သော သစ်ပင်ချုံ နွယ် စသည်တို့ကို ခြောက်သွေ့သည်၏အဖြစ်သို့မရောက်စေဘဲဖြစ်ပွားပေါက်ရောက်စေတတ်သော ဥတုဘတ်အထူးသည်ရှိ ။ ထိုဥတုဘတ် အားဖြင့် သာလျှင် သစ်ပင်ချုံ နွယ်စသည်တို့သည် စိမ်းရှင် ကြီးပွား၍ နေကြ ကုန်၏။ ထိုသို့ စိမ်းရှင် ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘောကိုသာလျှင် ဗီဇဟူ၍ခေါ်ဆိုရလေသည်။

ဗီဇနိယာမဆိုသည်ကား.....

ဗီဇဝသေနေဝ နိယာမတော သိန္ဓတ္တာ ဗီဇနိ-
ယာမော နာမ။

ဗီဇဝသေနေဝ၊ ဥတုအထူးဟု ဆိုအပ်သော မျိုးစေ့၏

အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ နိယာမတော၊ အစဉ် ဖြစ်သော အား ဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးစီး လျက် ရှိနေ သော ကြောင့်။ ဗီဇနိယာမော နာမ၊ ဗီဇ နိယာမမည်၏။

ဤစကားအတိုင်း.....

တေဇောဓာတ် အထူးဟုဆိုအပ်သောမျိုးစေ့၏အစွမ်း အားဖြင့်အစဉ်အမြဲပြောင်းလဲမှားယွင်းသည်ဟူ၍မရှိ ဘဲပြီး စီးနေကြသည်ကို ဗီဇနိယာမဆိုသည်။

ဥပမာ။ ။သပြေပင်၏မျိုးစေ့မှပေါက်ရောက်လာသည် ရှိသော် အညွန့် အညွှောက် တို့သည် သပြေညွန့် သပြေညွှောက် တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ပင်စည် အကိုင်း အခက်တို့ သည် လည်း သပြေပင် သပြေ ကိုင်း သပြေခက် တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အရွက်အသီးတို့သည်လည်း သပြေရွက် သပြေသီးတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ အညွန့် အညွှောက် အသီး အရွက် စသည် တို့သည် သပြေပင်၏ ဇာတ်ကို မစွန့်ကြဲကုန်။ ။ ဤနည်းအတူပင်လျှင် အလုံးစုံရှိရှိသမျှကုန်သော သစ်ပင် နွယ်ပင် ချုံ ပေါင်း မြက်တို့၌ ဗီဇနိယာမ အတွက်ကြောင့် မိမိတို့၏ဇာတ်ကိုမစွန့်ကြောင်းကို သိရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်မှုကို တစုံတဦးသောဘန်ဆင်းတတ်သူပုဂ္ဂိုလ်က ဘန်ဆင်းသည် မဟုတ်။ စင်စစ် အားဖြင့် တေဇောဓာတ် အထူးဟုဆိုအပ် သော ဗီဇနိယာမ က သာလျှင် ဘန်ဆင်းလေသည်ဟု သိ ရာ၏။ ။ဤဗီဇနိယာမ အကြောင်းကို ဝိနည်း ပါဠိတော် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၌.....

ပဉ္စိမာနိ တိက္ခဝေ ဗီဇာနိ မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ
ဖလုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇုဗီဇံ။

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗီဇာနိ၊ မျိုးစေ့တို့သည်။ မူလဗီဇံ၊ အမြစ်မျိုးစေ့၎င်း။ ခန္ဓဗီဇံ၊ ပင်စည်မျိုးစေ့၎င်း။ ဗလုဗီဇံ၊ အသီး မျိုးစေ့၎င်း။ အဂ္ဂဗီဇံ၊ အညွန့် မျိုးစေ့၎င်း။ ဗီဇဗီဇံ၊ အစေ့ မျိုးစေ့၎င်း။ ဣမာနိပဉ္စ၊ ဤငါးပါး တို့တည်း။

ဗီဇနိယာမပြီး၏။

၃၂ ကမ္မနိယာမ

ကောင်းမှုမကောင်းမှု ပြုပြုသမျှသော အကျိုးရှိ အကျိုးမဲ့ အမှုကိစ္စများကို ကံဟူ၍ဆိုသည်။

“ကရောန္တိ ဇနာ ဟိတာဟိတာကိစ္စာနိစ ပုညာ-
ပုည ကိစ္စာနိစ ဧတေနာတိ ကမ္မံ”

ဧတေန၊ ဤစေ့ဆော်မှုစေတနာဖြင့်။ ဇနာ၊ သတ္တဝါအများတို့သည်။ ဟိတာဟိတာကိစ္စာနိစ၊ အကျိုးရှိသော အမှု အကျိုးမဲ့သော အမှုတို့ကို၎င်း။ ပုညာပုညကိစ္စာနိစ၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှု တို့ကို ၎င်း။ ကရောန္တိ၊ ပြုတတ် ကုန် ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ကမ္မံ၊ ကံမည်၏။

ထိုကံသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာ စေတသိက် ပင်ဖြစ်၏။ ။ထိုကြောင့်.....

စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတွာ
ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ။

ဟူ၍ ဆက္ကရိတ္တရ ဆဋ္ဌဝဂ် နိဗ္ဗေမိက သုတ်တွင်ဖြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စေတနာ၊ စေ့ဆော် စီရင်တတ်သော စေတနာ စေတသိက်ကို။ ကမ္မံ၊ ကံ

ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရား သည်။ ဝဒါမိ၊ ဟော တော် မူ၏။
စေတယိတွာ၊ စေ့ဆော်စီရင်၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။
ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနဿ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ကမ္မံ၊ အမှု
အမျိုးမျိုးကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

စင်စစ်အားဖြင့်မူကား ကောင်းမှု မကောင်းမှု ကုသိုလ်
အကုသိုလ်အကျိုးရှိ အကျိုးမဲ့ဖြစ်သော အမှုကိစ္စများကိုစေ့
ဆော် စီရင်တတ်သော စေတနာကိုသာလျှင် ကံဟူ၍ ဆိုရ
လေသည်။

စေတနာဆိုသောစကား၌.....

“စေတေတိတိ စေတနာ”

စေတေတိ၊ စေ့ဆော် စီရင် တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို
ကြောင့်။ စေတနာ၊ စေတနာ မည်၏။

အလုံးစုံသော အမှုမျိုးတို့ကို ပြုလုပ် ရာတို့၌ စေတနာ
သည်ကိုယ်တိုင်နာမ်တရားတို့၏အကြီးအမှူးဖြစ်၍မိမိ၏စေ့
ဆော်ခြင်းကိစ္စ ဖဿစသောတရားတပါးတို့၏ ဝေ့ထိခြင်း
စသော ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်သောတရားပေတည်း။ ။
တခုသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အတူ တကွ ယှဉ်ဘော် ယှဉ်ဘက်
ဖြစ်သောသမ္ပယုတ် တရားတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့
တွင် စေတနာသည် အကြီးအမှူးဥက္ကဋ္ဌ ပခာနအချုပ်ဖြစ်
၏။မိမိသည် စေ့ဆော်စီရင်ခြင်းကိစ္စကိုရွက်ဆောင်၏။ဖဿ
စသောအခြားတရားတို့ကို ဆိုင်ရာဆိုင်ရာဖြစ်သောဝေ့ထိ
ခြင်း ဖုသနကိစ္စ စသည်များကိုလည်း ဆောင်ရွက် ကြစေ
ရန် ဟိုက်တွန်း သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ။တခု သော ကိစ္စ ကို
သမ္ပယုတ်တရားတို့က အသီးသီးဆိုင်ရာဆိုင်ရာက ပိုင်းဝန်း
ညီညာစွာ ပြုလုပ်ကြ သော်လည်း စေတနာက သာလျှင်
အကြီးဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လေသည်။ ဖဿ စသောတရားတို့မူကား

လက်အောက် ငယ်သားတို့ သဘွယ် သာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။
ထိုကြောင့် ကံဟူသော အမည်ကိုစေတနာကသာလျှင် ခံ
ယူရလေသည်။

ဥပမာကား.....

ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင် ဘုရင် မင်းတုန်း မင်းတရား ကြီး
သည် မဟာလောကမာရဇိန် မည်သော စေတီတော်ကြီး
ကိုတည်တော် မူသည်ဟုဆိုရာ၌ စင်စစ်မှာ မင်းတုန်းမင်း
တရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် အလုံးစုံကိုဝင်၍ ပြုလုပ် သည်
မဟုတ်။ အကြီးအချုပ် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်နှင့်သာအမိန့် ချတော်
မူသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစေတီတော်ကြီးကို မင်းတုန်းမင်း၏
ကုသိုလ်တော်ဖြစ်သော စေတီတော်ကြီးဟူ၍သာလျှင်ခေါ်
ဆိုရလေ၏။ ထိုအတူသဗ္ဗယုတ် ဖြစ်သော နာမ်တရား တို့
သည်မိမိတို့ဆိုင်ရာကဝင်၍ပြုလုပ်ကြသော်လည်း စေတနာ
သာလျှင် အမှူးအချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လေ သောကြောင့် ကံ
ဟူသောအမည်ကို စေတနာကသာလျှင်ရရှိလေ၏။ ဖဿ
စသောအခြားတရားတို့ကမရရှိနိုင်ကြလေကုန်။ထိုကြောင့်
“စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ”ဟူသော စကား ကို
မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် အလုံးစုံသောအမှုကိုစွန့်ခွာဆက်ဆံသောစေ့ဆော်
စီမံမှုဗျာပါရကိုသာလျှင် စေတနာဟူ၍ခေါ်ရလေသည်။

ထို စေတနာ ဗျာပါရ သည် ကု သိုလ် မှုမှာ ဖြစ် စေ
အကုသိုလ်မှုမှာဖြစ်စေ တကြိမ်မျှလောက်ကောင်းစွာဖြစ်
ပွားလေသည် ရှိသော် ယခုပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌ ထိုကိစ္စ မှာ
သဟဇာတဖြစ်သောရုပ် နာမ် ခန္ဓာ တို့ကိုဖြစ်ပွားစေတတ်
၏။ ထိုသို့စေတနာ နှိုးဆော်မှုကြောင့် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ တို့
ဖြစ်ပွားသည်ရှိသော်၍သူသည်အလှူဒါနစသောကောင်းမှု

ကိုပြု၏။ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း စသောမကောင်းမှုကိုပြု
၏ဟူ၍ဆိုရလေသည်။ စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်စီမံ မှုကြောင့်
စိတ်နှင့်စိတ္တဇရုပ်တို့၏လွှတ်ရှားခြင်း ပြောဆိုခြင်း စသော
အမှုအရာများကိုပင် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟူ၍ ဆိုရ
သည်။ ကောင်းသောဗျာပါရအားဖြင့်စေ့ဆော်စီရင်သည်ရှိ
သော်ကုသိုလ်ကံဖြစ်၏။ မကောင်းသော ဗျာပါရအားဖြင့်
စေ့ဆော်စီရင်သည် ရှိသော် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်၏။ ။
ထိုစေတနာဗျာပါရအတွက်ကြောင့် နောင်အခါအနာဂတ်
ဘဝ၌ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွသောဥပပတ္တိခန္ဓာများကိုထင်ရှား
စွာ ဖြစ်ပေါ်စေရန်ကိုလည်း ပြီးစီးစေ၏။ ။ထိုစေတနာ
အတွက်နှင့် ဥပပတ္တိဘဝခန္ဓာဖြစ်ပေါ်မှုကို အစွဲပြု၍ ဤသူ
သည်အလှူဒါနကို ပေးလှူခြင်းကြောင့် သေသည်မှနောက်
ကာလ၌သုဂတိဘဝ၌ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသူသည် သူ့အသက်
ကိုသတ်ခြင်း စသော အကုသိုလ် မှုကြောင့် သေသည်မှ
နောက်ကာလ၌ အပါယ် လေးပါး၌ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍ ပြော
ဆို ကြရကုန်၏။ ။ယခုပစ္စက္ခ မျက်မြင်အားဖြင့် လည်း
ချမ်းသာကြီးပွား၍နေသော သူများကို မြင်လျှင်ဤသူကား
ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ကောင်းသောကုသိုလ်ကံများကိုပြုခဲ့ဘူး
သည်ဟူ၍ ဆိုကြရကုန်၏။ ဆင်းရဲနွမ်းပါး ဒုက္ခိတသတ္တဝါ
များကို တွေ့မြင်လျှင် ဤသူသည်ကား ရှေးရှေး ဘဝတို့၌
ဆိုးညစ်သော အကုသိုလ်ကံ များကို ပြုခဲ့ ဘူးသည် ဟူ၍
ဆိုကြရကုန်၏။ ။ဤကဲ့သို့သော အကျိုး များကို ဖြစ်ပွား
စေတတ်သည်ကိုအစွဲပြု၍ စေ့ဆော်စီရင်မှုဟုဆိုအပ်သော
နာမ်တရား၏ ဗျာပါရကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌ သဟဇာတ
ကမ္မပစ္စည်းဟူ၍၎င်း၊ နာနက္ခဏိကကမ္မ ပစ္စည်းဟူ၍၎င်း၊
ဟောတော်မူသည်။

ပရမတ္ထဖြစ်သော ဓာတ်သဘာဝတို့၏ အဟုန်အရှိန်

သညိအလွန်ကြီးကျယ် ပြန့်ပွားသော တန်ခိုး အစွမ်းရှိ၏။
 တခုသောအရပ်ဌာန၌ တစုံတခုသောကာလ၌ တကြိမ်မျှ
 လောက် ကောင်းစွာ စီရင်ပြုပြင် လိုက်သည် ရှိသော် ထို
 ပရမတ္ထ ဓာတ်အရှိန် အဟုန်သည် ဝေးသော အရပ်ဌာန
 ၌၎င်း၊ ရှည်မြင့် စွာသော နောင် အနာဂတ်ကာလ၌၎င်း၊
 ရုပ် အထူးထူးတို့ကို ဖြစ်ပေါ် စေခြင်းငှါ အ ကြောင်းခံ
 ဖြစ်လေ၏။ နာမ်အထူးထူးတို့၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါအကြောင်း
 ခံလည်း ဖြစ်လေ၏။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအထူးထူးတို့၏ဖြစ်ပေါ်
 ခြင်းငှါ အကြောင်းရင်းလည်း ဖြစ်လေ၏။ ။ထိုကြောင့်
 ထိုပရမတ္ထ ဓာတ်သဘာဝ အရှိန်အဟုန်တို့သည် မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သာသနာတော် ဘက်၌ တရားကို ကြံစည် ကြ
 ကုန်သော ဓမ္မစိန္တက ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား၎င်း၊ လောကီရေး
 ဘက်၌ ဓာတ်ကို အမျိုးမျိုး ကြံစည်ကြ ကုန် သော
 ဓာတုစိန္တက ဓာရာတို့အား၎င်း များပြား ကြီးကျယ်သော
 အကျိုးတို့ကိုဖြစ်ပွားစေတတ်ကုန်၏။

များလှစွာ ကုန်သော ဓာတ်အရှိန် အဟုန် တို့တွင်
 နှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့သည် မိမိတို့ သဘော အားဖြင့်
 ပြုပြင် စီရင်အပ်သောအခါ များစွာကြီးကျယ်သောတန်ခိုး
 အစွမ်းကို ဆောင်ရွက်ကြကုန် ၏။

ဓာတ်နှစ်ပါးဆိုသည်ကား ...

- ၁။ သတ္တဝါတို့၏အဋ္ဌတ္တသန္တတန်၌စေတနာဓာတ်၊
 - ၂။ ဗဟိဒ္ဓသန္တတန်၌ ဓတဇောဟု ဆိုအပ်သော
ဥတုဓာတ်၊
- ဤဓာတ်နှစ်ပါးတို့ပေတည်း။

အဋ္ဌတ္တသန္တတန်၌ ဓာတ် အနိစ္စကြယ်မှုသည် စေတနာ
 အနိစ္စကြယ်ခြင်းအကျ ဌာသ ဖြစ်၏။ စေတနာ အနိစ္စကြယ်
 M.-1-3

သည်ကိုပင် ကံဆန်းကြယ်သည်ဟူ၍ဆိုသည်။ ။ကံဆန်းကြယ်တိုင်း အကျိုးပေးပုံ ဆန်းကြယ်၍ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး အစားစား ပုံပန်းအမျိုးမျိုး အစားစား ဆင်းရဲ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုး အစားစားတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်မှုသည်ကား စေတနာဓာတ်၏ အဟုန်အရှိန်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ ။ဝါယောဓာတ် ဆန်းကြယ် မှုသည်တေဇောဟု ဆိုအပ်သော ဥတုဆန်းကြယ် ခြင်း၏ အကျိုးငှါ ဖြစ်လေ၏။ ။ဝါယော ဓာတ် သည် တေဇောဓာတ်၏ အဘော် မိတ်ဆွေ စစ်ကြီး ဖြစ်နေ သော ကြောင့် ဝါယောဓာတ် ဆန်းကြယ်တိုင်း တေဇော ဓာတ်က လိုက်၍ ဆန်းကြယ်လေ၏။ ။ယခုလောက၌ဓာတုစိန္တက ဆရာကြီးတို့သည် တန်ခိုးအစွမ်းကြီးကျယ်လှသော တေဇော ဝါယောတို့၏ အရှိန်အဟုန်ကို အမျိုးမျိုးပြုပြင်စီမံခြင်းအားဖြင့် အမျိုးမျိုး သောကိစ္စတို့ကို ကြီးကျယ်စွာ ဆောင်ရွက်၍ နေကြကုန်သည်။ ။လျှပ်စစ်ဓာတ်မီး ထွန်းညှိမှု၊ လျှပ်စစ်ယပ်ကို လည်စေမှု၊ လျှပ်စစ် ဓာတ်ဖြင့် စက်အမျိုးမျိုးတို့ကို လည်ပတ်စေမှု၊ ကောင်းကင်၌ လေယာဉ်ပျံ ရထားကို ပျံသန်းစေမှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်ရထားကို ပြေးသွား စေမှု၊ သင်္ဘောကြီးငယ် တို့ကို ရေအပြင်၌ သွားလာ စေမှု၊ ဝေးသော အရပ်ဌာနသို့ သံကြိုးဖြင့် စကားပြောဆိုမှု စသည် များကား တေဇောဓာတ်နှင့် ဝါယော ဓာတ်တို့၏ အရှိန် တန်ခိုးကိုအမျိုးမျိုးအသုံးပြုခြင်းတို့သာဖြစ်လေကုန်၏။

ကမ္မနိယာမဆိုသည်ကား.....

ကမ္မဝသေနေဝ နိယာမတော သိဒ္ဓတ္တာ ကမ္မ-
နိယာမေနာမ။

ကမ္မဝသေနေဝ၊ ကံ၏ အစွမ်း အားဖြင့် သာ လျှင်။

နိယာမတော၊ ဖြသောသဘောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးစီးလေ သော ကြောင့်။ ကမ္မနိယာမောနာမ။ ကမ္မနိယာမမည်၏။

ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်ဘောက်ပြန်ပြောင်းလဲသည်မရှိ။ အမြဲဖြစ်လျက် ပြီးစီး၍ နေမှုကိုကမ္မနိယာမဆိုသည်။

ကမ္မနိယာမ၏ဖြစ်ပုံမှာ.....

မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောဒုစရိုက်ကံတို့၏အလို မရှိအပ် မနှစ်သက် အပ်သော အနိဋ္ဌ အကျိုး ပေးမှု၏ဖြစ်ခြင်း၊ အကုသိုလ် ကံတို့၏ အပါယ်လေးတုံ၌ အကုသလ ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေမှု၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ကာမ ကုသိုလ် တို့၏ ကာမသုဂတိခုနစ်တုံ၌ ကုသလဝိပါက်ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေမှု၏ဖြစ်ခြင်း၊ ရူပကုသိုလ်တို့၏ ရူပတုံတို့၌ ရူပါဝစရိဝိပါက် ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေမှု၏ဖြစ်ခြင်း၊ အရူပကုသိုလ်တို့၏ အရူပလေးတုံတို့၌ အရူပဝိပါက် ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေမှု၏ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကားကမ္မနိယာမ၏သဘောပေတည်း။

ထိုမှတပါးလည်း မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် သုဘသုတ်၌.....

- ၁။ သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်း တည်း ဟူ သော ပါဏာတိပါတကံ၏ အသက်ဟုတ်ခြင်းအကျိုး၊
- ၂။ ထိုပါဏာတိပါတကံမှရှောင်ကြဉ်မှု၏အသက် ရှည်ခြင်းအကျိုး၊
- ၃။ သူတပါးကို ညှဉ်း ဆဲ ခြင်း တည်း ဟူ သော ဝိဟိံသာကံ၏အနာရောဂါများခြင်းအကျိုး၊
- ၄။ သူ တပါး တို့ အား မညှဉ်းဆဲခြင်း တည်းဟူ သောအဝိဟိံသာကံ၏ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းခြင်းအကျိုး၊

- ၅။ အမျက် ထွက်ခြင်း တည်းဟူသော ကောဓ
ကံ၏အရုပ်အဆင်းဆိုးဝါးခြင်းအကျိုး၊
- ၆။ အမျက် မထွက်ခြင်း တည်းဟူသော မေတ္တာ
အကောဓကံ၏ အရုပ်အဆင်းလှပတင့်တယ်၍
ကြည်ညိုဘွယ် ရှိခြင်းအကျိုး၊
- ၇။ ငြိစု စောင်း မြောင်း ခြင်း တည်းဟူသော
ဣဿာ ကံ၏ဘုန်းကံ နည်းပါး လာဘ်လာဘ
ပါးရှားခြင်းအကျိုး၊
- ၈။ မငြိမစု ကြည်ဖြူ လှစွာ မုဒိတာ ပွားခြင်း
တည်းဟူသောအနိဿာကံ၏ ဘုန်းကံကြီးမား
အမြဲအရံများပြားလာဘ်လာဘ ပေါများခြင်း
အကျိုး၊
- ၉။ မလှူရက် မဒါန်း ရက်ခြင်း တည်းဟူသော
မန္တရိယအဒါနကံ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာပါးရှားခြင်း
အကျိုး၊
- ၁၀။ လှူဒါန်း ပေးကမ်းခြင်း တည်းဟူသောဒါနကံ၏
စည်းစိမ်ဥစ္စာ ခံစား သုံးဆောင်ဘွယ်ရာ ပေါ
များခြင်းအကျိုး၊
- ၁၁။ စိတ်နေ မြင့်မား ထောင်လွှား မာန်တက်ခြင်း
တည်းဟူသော အတိမာနကံ၏ အမျိုးယုတ်၌
ဖြစ်ပွားခြင်းအကျိုး၊
- ၁၂။ နှိမ့်ချခြင်း ရိသေ့ကြိုးနွံခြင်း တည်းဟူသော
နိဝါတ နိမာန ဂါဝရ အနတိမာနကံ၏အမျိုး
မြင့် အမျိုးမြတ်၌ ဖြစ်ပွားခြင်းအကျိုး၊
- ၁၃။ ပညာ မဲ့သော သူကို မှီဝဲခြင်း တည်းဟူသော
အပဏ္ဍိတသေဝနံ၏ ပညာမဲ့ခြင်းကို ဖြစ်စေ
တတ်သောအကျိုး။

၁၄။ ပညာရှိကို မှီဝဲခြင်း တည်းဟူသော ပဏ္ဍိတ
သေဝန ကံ၏ပညာကြီးကျယ်ခြင်းအကျိုး၊

ဤကဲ့သို့အကြောင်းဖြစ်သောကံအားလျော်စွာ အကျိုး
၏ဖြစ်ထွန်းခြင်းသည်လည်း ကမ္မနိယာမပင်ဖြစ်လေသည်။

ပါဏာတိပါတကံ၏ အသက်တိုခြင်း အကျိုးကို ပေး
သည်ဟူရာ၌ တစုံ တခုသော လူ၏ အသက်ကို ၎င်း၊
တိရစ္ဆာန်၏ အသက်ကို ၎င်း၊ တကြိမ်မျှ သတ်ဖြတ်လိုက်
သောသူအား ထိုပါဏာတိပါတ ကံသည် အကြိမ်ပေါင်း
များစွာ အပါယ်၌ ပဋိသန္ဓေကို ပေး၏။ ထိုအပါယ် ဘုံမှ
လွတ်၍ လူ့ဘုံသို့ တဘန် ရောက်လာသည် ရှိသော် ထို
ပါဏာတိပါတကံသည် ဥပဇ္ဈေဒက ကံအရာသို့ရောက်၍
အထောင်မက ကုန်သော ဘဝတို့၌ အသက်တိုခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ်၏။ ။လူ့ အဖြစ်ကိုရပါသော်လည်းအသက်
တမ်းရှိသမျှ အရွယ် ကြီးရင့်အောင် မနေရဘဲ သေလွန်ရ
ခြင်း၊ သူတပါးတို့၏ လုံ့လပယောဂဖြင့် အသက် ဆုံးရှုံးရ
ခြင်း၊ ထား လွှံ သေနတ် ဘေးနှင့် သေဆုံးရခြင်း စသော
သေခြင်းဆိုးတို့နှင့်သေရတတ်သည်ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ။
ဤသို့သေမှုကို ဥပဇ္ဈေဒက ကံဖြင့်သတ်ဖြတ်၍သေရသည်
ဟုဆို၏။

ဤသည်ကားပါဏာတိပါတ ကံတခု၏ အသက်တိုခြင်းအကျိုးမြဲပုံကို
ပြဆိုခြင်းတည်း။ ကြွင်းသောကံတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။

ဤကမ္မနိယာမ အ ကြောင်း နှင့် စပ်၍ များစွာသော
သုတ္တန် တို့၌မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

ပါဠိတော်အမြွက်သော်ကား.....

အဌာနမေတံ တိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ
သုက

ကာယဒုစ္စရိတဿ ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ
ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တေယျ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကာယ ဒုစ္စရိတဿ၊ ကိုယ် ဖြင့်
ယုတ်မာစွာကျင့်အပ်သော ကာယဒုစ္စရိက်ကံ၏။ ဣဋ္ဌော၊
အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သော၊ မနာပေါ၊
စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ ကောင်းကျိုး
သည်။ ယံနိဗ္ဗတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ပေါ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့
ဒုစ္စရိက် တရား၏ ကောင်းကျိုး ဖြစ်ပွား မှုသည်။ အဌာနံ၊
အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အရာမဟုတ်။

ကံ၏အကျိုးသည်.....

၁။ မုချအကျိုး၊

၂။ နာနတ္တအကျိုး၊

ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။

အကျိုးရင်း စင်စစ်ကို မုချ အကျိုး ဆို၏။ အထူး အထွေ
ဖြစ်သောအကျိုးဖျားတို့ကို နာနတ္တအကျိုးဆို၏။

ထို့ပြင်လည်း.....

၁။ ဝိပါကအကျိုး၊

၂။ နိဿန္နအကျိုး၊

ဟူ၍ နှစ်မျိုးခေါ်ဆိုသေး၏။ ရှေးနည်းအတိုင်းပင် အကျိုးရင်း
ကို ဝိပါကအကျိုးဆို၏။ အထူးထူးသောအကျိုးဖျားတွေကို
နိဿန္နအကျိုးဆို၏။

ထိုအကျိုးနှစ်ပါး တို့တွင် မုချအကျိုးရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍
ကမ္မနိယာမကိုဆိုအပ်၏။ မုချအကျိုး မည်သည်ကားတိမ်း
ပါး လွဲချော် သည်မရှိ။ မှန်သော အတိုင်း ဖြောင့် ဖြောင့်
အကျိုးပေး၏။ နာနတ္တအကျိုးသည်ကား ဖြောင့်မှန်သည်ဟူ

၍ မရှိလှ။ တိုက်ဆိုင် မိသည် အားလျော်စွာ ယံဝါတံဝါ အကျိုးပေး၏။ အကုသိုလ်၏မုချအကျိုးမှာ မကောင်းကျိုးဖြစ် သည်။ ကုသိုလ်၏မုချအကျိုးမှာ ကောင်းသော အကျိုးဖြစ် သည်။ ။ အထူးထူးအထွေထွေ အကျိုး ပေးသော နာနတ္တ အကျိုးမှာ ဤလောက၌ တစုံတယောက်သော သူသည် သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုကို ပြု၍ အသက် မွေးရာ များစွာသော ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် စည်းစိမ် ချမ်းသာ တို့ကိုရ၏။ သေသည်မှ နောက်ကာလ၌ မူကား မုချအကျိုး အားဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲကို ခံစားရ လေ၏။ ။ ဤအရာ၌ မကောင်းမှုကို ပြု၍ မျက်မှောက်ဘဝ၌ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှိသည်မှာ နာနတ္တ အကျိုးမည်၏။ သေသည်မှ နောက်၌ အပါယ်ဘေးနှင့်တွေ့ရသည်မှာ မုချအကျိုးမည်၏။

အချို့ သေသူတို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကုန်အံ့၊ တရားကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကုန်အံ့ဟု အလုံးစုံသော စည်း စိမ် ချမ်းသာတို့ကို စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြု၏။ တောတောင်သို့ ထွက်၍ ငြိမ့်ငြိမ် ဆင်းရဲကို ခံလျက် တရားကို အားထုတ်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ မူကား ပစ္စည်းကုန်ခန်းခြင်းကို ယံဆင်းရဲခြင်းတို့နှင့် တွေ့ကြုံ ရလေ၏။ ။ သေသည်မှ နောက်ကာလ၌ မူကား လူ့ချမ်း သာ နတ်ချမ်းသာများကို ခံစားရလေ၏။ ဤအရာ၌ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ပြုသောကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေ့ခြင်းသည် နာနတ္တ အကျိုးမည်၏။ တမလွန်ဘဝ ၌ ချမ်းသာစည်းစိမ်အထူးကို ရခြင်းသည် ကား မုချ အကျိုး မည်၏။

ကမ္မနိယာမကို မုချအကျိုးအားဖြင့်သာ ဆိုရ၏။ မုချအကျိုးသာလျှင် ပြောမှန်သော အကျိုးပေတည်း။

ကမ္မနိယာမပြီး၏။

၄။ ဗိတ္တနိယာမ

ဗိတ္တနိယာမ၌ စိတ်ဆိုသည့်ကား.....

ဝိနောတိတိ ဝိတ္တံ။ အာရမ္မဏံ ဝိဇာနာတိတိ
အတ္တော။

ဝိနောတိ၊ ကြံစည်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
ဝိတ္တံ၊ စိတ်မည်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံအမျိုးမျိုးကို။ ဝိဇာနာတိ၊
သိတတ်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤအဓိပ္ပါယ်သည်ကား။ အတ္တော၊
အနက်ရင်းပေတည်း။

အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်ကြံစည်တတ်သောကြောင့်
စိတ်မည်၏ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

အဓိပ္ပါယ်တနည်းသော်ကား.....

အမျိုးမျိုးသောအမှုတို့၌ ကြံစည်ပုံဆန်းကြယ်လှသော
ကြောင့်လည်းစိတ်ဟူ၍ခေါ်ဆိုရ၏။

အာရမ္မဏေသု ဝိန္တနာကာရဝိဗိတ္တတာ ဝိတ္တန္တိ
ဝုစ္စတိ။

အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့၌။ ဝိန္တနာကာရဝိ
ဗိတ္တတာ၊ ကြံစည်ပုံ ဆန်းကြယ် လှသောကြောင့်။ ဝိတ္တံ၊
စိတ်မည်၏။

ဤလောက၌ စိတ် သည် အဆန်း ကြယ် ဆုံး ဖြစ် ၏။
စိတ်ထက် ဆန်းကြယ်သောအရာဟူ၍မရှိ။ မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သော်မှလည်း စိတ်ကဲ့သို့ဆန်းကြယ်
သော အရာကို မြင်တော် မမူ ဟူ၍ ဟောကြား တော် မူ
ရချေသည်။

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကဓမ္မဓိ သမန္နပဿာမိ
ယံ ဧဝံဝိ စိတ္တံ၊ ယထာယိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ။

(ခန္ဓသံယုတ် ပါဠိတော်)

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယထာယိဒံ ယံ
ညံစိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်း
တို့။ ဧဝံဝိစိတ္တံ၊ ဤစိတ်ကဲ့သို့ဆန်းကြယ်သော။အညံ၊စိတ်မှ
တပါးသော၊ဧကဓမ္မဓိ၊တခုသောတရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊
ငါဘုရားသည်။ နသမန္နပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူချေ။

ယခု လောက မျက်မြင် အားဖြင့် ကုန်းနေ ရေနေ
ကောင်းကင်နေ ဖြစ်ကြကုန်သော တိရစ္ဆာန် တို့သည် ပုံ
ပန်းသဏ္ဌာန် အားဖြင့်၎င်း၊ အသွေးအရောင် အားဖြင့်၎င်း၊
အမွှေး အတောင် ရှိမရှိ အားဖြင့် ၎င်း၊ ခြေ လက် အင်္ဂါ
အားဖြင့်၎င်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အလွန်တရာဆန်းကြယ်လှ
ကုန်၏။ ထိုသို့တိရစ္ဆာန် ဟူသမျှတို့၏ ဆန်းကြယ်မှုသည်
မည်သည့်အတွက်ကြောင့်ဆန်းကြယ်သနည်းဟု အရင်းကို
စစ်လျှောက်၍ရှာဖွေသည်ရှိ သော်စိတ်ကြောင့်ဆန်းကြယ်
သည်ဟု အကြောင်းရင်းကို တွေ့ရ၏။ ။စိတ်ဆန်းကြယ်
သောအခါ ကံဟုဆိုအပ်သော စေတနာ ဆန်းကြယ် ၏။
စေတနာ ဆန်းကြယ်လျှင် သတ္တဝါဇာတ် အမျိုးမျိုး၊ ပုံပန်း
အမျိုးမျိုး၊အသွေးအရောင်အမျိုးမျိုး၊စသည်ဖြင့် ဆန်းကြယ်
လေ၏။ ။ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဆန်းကြယ်မှုသည်
ဆန်းကြယ်သောဇာတ်က ဘန်ဆင်းခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်
သည်ဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။အကုသိုလ်အရာ၌စိတ်သည်
လွန်စွာ ဆန်းကြယ်၏။ “ပါပသ္မိံ ရမတေ မနော” ဟု ဤ
မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသောကြောင့် စိတ်မည်
သည်အကုသိုလ်မှု၌သာ၍ ပျော်မွေ့ ၏။ပျော်မွေ့ တိုင်းဆန်း

ကြယ်၏။ ထိုသို့အကုသိုလ်စိတ်၏ အလွန်ဆန်းကြယ်ခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ကြကုန်သော တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ တို့သည် များစွာဆန်းကြယ် ကြကုန် သည်။ ။ အလုံးစုံသောသတ္တလောကကြီးကိုစိတ်သည်ဘန်ဆင်းအပ်၏။ စိတ်ဘန်ဆင်းမှုကြောင့်သာလျှင် သတ္တလောကကြီးဖြစ်ပေါ်၍နေရလေ၏။ စိတ်ဓာတ်တခုချုပ်ဆုံးခဲ့လျှင်လောကကြီးလည်းချုပ်ဆုံးမည်သာဖြစ်လေ၏။

ဤကဲ့သို့စိတ်ကိုအစွဲပြု၍ လောကကြီး၏ဖြစ်ပွားပုံ၊ ချုပ်ဆုံးပုံကို မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

လောကသမုဒယဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ
လောကနိရောဓဉ္စ၊ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ လောက-
သမုဒယော စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု-
ဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍိ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ
ဝေဒနာ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ လ။ ဧဝမေတဿ
ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။
စသည်တည်း။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ လောက-
သမုဒယဉ္စ၊ သတ္တ လောက ကြီး၏ ဖြစ်ပုံကို သည်း။ ဒေ
သေဿာမိ၊ ဟောကြားတော်မူအံ့။ လောကနိရောဓဉ္စ၊ သတ္တ
လောကကြီး၏ ချုပ်ဆုံးပုံကိုလည်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟော
ကြားတော် မူအံ့။ ။ ဘိက္ခဝေ၊ 'ရဟန်းတို့။ ကတမောစ၊
အတယ်သည်လျှင်။ လောကသမုဒယော၊ သတ္တလောကကြီး
၏ ဖြစ်ပုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ် လေ သနည်း။ ။ စက္ခုဉ္စ၊
မျက်စိဟုဆိုအပ်သောစက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေစ၊ အဆင်း
ဟုဆိုအပ်သော ရူပါရုံ တို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ အစွဲပြု၍။ စက္ခု
ဝိညာဏံ၊ မြင်တတ်သောစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

ဖြစ်ပေါ်၏။ တိဏ္ဍိ၊ စက္ခု ရူပါရုံ စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ် တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံစည်းဝေးခြင်းသည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည် ၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ ခံစားခြင်း ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ သာ ယာ ခြင်းတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ လ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ လျှင်။ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ချမ်းသာဟူ၍မြို့မျှ မကွက် သက်သက် ဆင်းရဲတုံးကြီး ဖြစ်သော။ ဧတဿ၊ ထိုသတ္တ လောကကြီး၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စက္ခုဒွါရတခုနှင့် သတ္တလောကကြီး ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ပြဆိုသောဒေသနာ တော်ကြီးပေတည်း။

ရူပါရုံမျက်စိ ကြိုက်ကြိုကြသော အခါ မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်ဖြစ်၏။ မျက်စိ အဆင်း မြင်ခြင်းဟု ဆို အပ်သော ဓာတ်သုံးပါးတို့၏တွဲစပ်မိခြင်းကိုပင်လျှင် ဖဿ ဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုဖဿကြောင့် ခံစားခြင်း ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဝေဒနာကခံစား လျှင်သာယာသောတဏှာဖြစ်၏။ တဏှာ က သာယာ လျှင် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ် လျှင် ကမ္မ ဘဝ ဥပပတ္တိ ဘဝ ဖြစ်လေ၏။ ထိုဘဝ ဖြစ်မှုကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဇာတိ စသည်တို့ဖြစ်ပေါ် ကြလေကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ် လှည့်လည် နေသည်ကိုပင် သတ္တလောကကြီးဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။ ဤနည်းအတိုင်း သောတဒွါရ ဃာနဒွါရ ဇိဋ္ဌါဒွါရ ကာယဒွါရ မနောဒွါရ တို့၌လည်း အသီးအသီး သတ္တ လောကကြီး ဖြစ်ပေါ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။ ။ ဒွါရခြောက်ပါး အာရုံခြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ သတ္တလောကကြီး၏ ဖြစ်ပုံ သည် ခြောက်နည်း ခြောက်လမ်းရှိလေ၏။

ပြဆို အပ်ခဲ့ ပြီးသော လောက သမုဒယ ဒေသနာ

တော်ဖြင့် ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့အား ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အမျိုးမျိုးသော ဝိညာဏ်စိတ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် နောင် အနာဂတ် ကာလ၌ ဘဝ အမျိုးမျိုး ဇာတ်အမျိုးမျိုး တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏ဟူ၍ ပြဆိုတော်မူသည်။ နောင်အခါ၌ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ဘဝအမျိုးမျိုးကို ယခုဘဝကစိတ်တို့သည် ဘန်ဆင်းအပ်ကုန်၏ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ။ဤကဲ့သို့ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဖြစ်လေ ရာရာတို့မှ ဘဝသတ္တဝါတို့၏စိတ်များက နောင်အနာဂတ် အတွက် နှင့် ဘဝ အမျိုးမျိုး ဘန် ဆင်းလျက် ရှိနေ သော ကြောင့် သံသရာ အဆက် မပြတ်နိုင်ဘဲ သတ္တလောကကြီး တဖြစ်ထဲဖြစ်၍ နေရလေသည်။ စိတ် ဆန်းကြယ်မှုကို အစွဲ ပြု၍ မှတ်ထင်ခြင်း သညာ ဆန်းကြယ် လေ၏။ သညာ ဆန်းကြယ်ခြင်းကို အစွဲပြု၍ သာယာခြင်း တဏှာ ဆန်းကြယ်လေ၏။ တဏှာဆန်းကြယ်ခြင်းကို အစွဲပြု၍ ကံဆန်းကြယ်လေ၏။ ကံဆန်းကြယ်ခြင်းကို အစွဲပြု၍ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး အစားစား ဆန်းကြယ် လေ၏။ ။စိတ် ဆန်းကြယ်မှုကြောင့် သတ္တ လောက ကြီးသည်သာ ဆန်းကြယ်သည် မဟုတ်သေး၊ ထိုစိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်သောအရာဟူသမျှတို့သည်လည်း ဆန်းကြယ်ကြကုန်၏။

ဥပဓာနကား.....

အလွန်လိမ္မာလှသောပန်းချီဆရာကြီးတယောက်သည် မြင်ရတိုင်း အံ့ဩဘွယ်ရာ လွန်စွာ ဆန်းကြယ် လှသော ရုပ်စုံ ပန်းစုံ ကားပုံကြီးတခုကိုရေးလေ၏။ ။ရေး၍ပြီးစီးသောအခါ မြင်ရသူ အပေါင်း ဟူသည် အလွန် ဆန်းကြယ်သော ကားပုံကြီး ဟူ၍ ကြည့်ရှု သူ တိုင်းက ပင်ချီးမွမ်း အံ့ဩလျက် ထောမနာ ပြုကြ ကုန်၏။ စဉ်းစားဆင်ခြင် လိုက်သည်ရှိသော် ဤကားပုံကြီးကို ရေးသားရန်

ပန်းချီဆရာ၏ အကြံ အစည်ဟု ဆိုအပ်သော စိတ်သည် လွန်စွာဆန်းကြယ်ရလေ၏။ စိတ်ကဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ကြံစည်၍ ရေးသောကြောင့်သာလျှင် ဤကဲ့သို့ ဆန်းကြယ်သော ကားပုံကြီး ဖြစ်နိုင်လေသည်။ သို့ရာတွင်စိတ်အကြံ ဆန်းကြယ်သလောက် လက်ကလိုက်၍ ရေးသားနိုင်မည် မဟုတ်သေး။ စိတ်အကြံ ဆန်းကြယ်တိုင်း လက်ကလိုက်၍ ရေးသား နိုင်မည် ဆိုလျှင် သာ၍ပင် ဆန်းကြယ် လိမ့်ဦးမည်။ ။ ဤဥပမာ၌ ပန်းချီ ဆရာ၏ စိတ် အကြံ အစည် ဆန်းကြယ်မှုကြောင့် အလွန်ဆန်းကြယ်သော ကားပုံကြီး ဖြစ်ပေါ်လေဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဆန်းကြယ်မှုကြောင့် ဤလောက ပေါ်မှာ ဆန်း ကြယ် သော အရာအမျိုးမျိုးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ နေကြလေကုန်၏။ ။ ခေတ်ကာလအားလျော်စွာ အဆန်းအကြယ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှသည် စိတ်အကြံ အစည် ဆန်းကြယ် မှုကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ ။ ယခု ဖြစ်ပေါ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ဖြစ်သည့် အဆန်းအကြယ်တွေမှ တပါး နောင်အနာဂတ်ကာလ တွင်လည်း စိတ်အကြံ ဆန်းကြယ် တိုင်း လောက ပေါ်မှာမျှားစွာသော အဆန်း တကြယ် တို့သည် ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်လတ္တံ့သည်သာလျှင်တည်း။

ပရမတ္ထသစ္စာ အဘိဓမ္မာနည်းသက်သက် အားဖြင့်ဆိုလျှင်စိတ်နှင့် ကံသည်သတ္တဝါမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် စင်စစ်ပရမတ္ထဓာတ် သဘာဝမျှသာဖြစ်၏။

သမ္မုတိ သစ္စာဟု ဆိုအပ်သော သုတ္တန် နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင်ထိုကံနှင့်စိတ်ကိုပင် သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ခေါ်ဆိုရ၏။

ဤလောက၌ လူအများ အပေါင်းတို့သည် ဆန်းကြယ်စွာကြံစည်တတ်သော စိတ်ဖြင့် အလွန် ဆန်းကြယ်သော

အရာဝတ္ထုအမျိုးမျိုးတို့ကိုပြုလုပ်နိုင်ကြကုန်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊
 နတ်များ အပေါင်း တို့သည် အဆန်း တကြယ် ကြံစည်
 နိုင်သောစိတ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ဝတ္ထု အမျိုးမျိုး တို့ကို
 ဘန်ဆင်း နိုင်ကြကုန်ဘိ သကဲ့သို့၎င်း၊ ထိုအတူ ပင်လျှင်
 အဆန်း တကြယ် ကြံစည် တတ်သော စိတ်က အဆန်း
 တကြယ် ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးတို့
 သည်သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ အလွန် ဆန်းကြယ် ခြင်းနှင့်
 တကွဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစိတ်နှင့်
 ကံတို့၏ သဘောသတ္တိကို သိရှိကြ ကုန်သဖြင့် စိတ်နှင့်
 ကံသည်အလိုသို့ မလိုက် အစိုးမရသော တရား ဖြစ်သော
 ကြောင့်တစုံတရာကိုမျှပြုလုပ်ခြင်းငှါမသိစွမ်းနိုင်။ တစုံတရာ
 ကိုမျှ မပြုလုပ်နိုင်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် သာလျှင် အလုံး
 စုံကိုပြုလုပ်ခြင်းငှါ သိစွမ်းနိုင်ကုန်၏။ အလုံးစုံကို ပြုလုပ်နိုင်
 ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဤကဲ့သို့အတိုင်းမသိ အဆုံးမရှိအနန္တ
 ဆန်းကြယ် လှသော ဤလောကကြီးကို ပြုလုပ် ဘန်ဆင်း
 နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တပါး ရှိတန်ရာ၏ ဟူ၍
 မဆိုထိုက် မကြံစည်ထိုက်ကြလေကုန်။

စိတ်နှင့်ကံမှ တပါး အဆန်း တကြယ် ဟူသမျှ
 တို့ကိုပြုပြင်သူပုဂ္ဂိုလ်ထူးမရှိ ဟူ၍သာလျှင် မှတ်အပ်
 လေသည်။

ပြဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်းစိတ်နှင့် ကံ၏သဘောသတ္တိ
 ကို မိမိရသိမြင်ပါလျှင် လောကကို ဘန်ဆင်းသူရှိ ၏ဟူ၍
 ယူသောထာဝရအယူကြီးကို ဖျက်ဆီးနိုင်လေ၏။ ။ စိတ်
 နှင့်ကံကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းအောင်ပြုနိုင်ပါလျှင်လောက
 ကြီးလည်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်လိမ့်မည်သာဖြစ်၏။

ဤကား စိတ်ဆန်းကြယ်ပုံ စိတ်က ဘန်ဆင်းပုံကို ပြဆိုသောစကားရပ်
 အမြွက်ပေတည်း။

စိတ္တနိယာမဆိုသည်ကား.....

စိတ္တဝသေနေဝ နိယာမတော သိဒ္ဓတ္တာ စိတ္တ-
နိယာမောနာမ။

စိတ္တဝသေနေဝ၊ စိတ်၏ အစွမ်း အားဖြင့် သာလျှင်။
နိယာမတော၊ ဖြဲသောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးစီးလေသော
ကြောင့်။ စိတ္တနိယာမောနာမ၊ စိတ္တနိယာမ မည်၏။

စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် အမြဲနေရာတကျ အစဉ်ကျနစွာ
ဖြစ်နေမှုကို စိတ္တနိယာမ ဆိုသည်။ ။ သတ္တဝါ တို့၏
သန္တာန်၌ ခဏမစဲ အမြဲဖြစ်၍ နေသော စိတ်တို့သည်
ကမောက္ကမ အစီအစဉ်မသင့် တဖျင့်တပါးမှောက်မှောက်
မှားမှား ဖြစ်၍နေသည် မဟုတ်။ စိတ္တနိယာမ၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ကိစ္စအစဉ် ဌာနအစဉ် အတိုင်းသာ ညီညွတ်စွာ
ဖြစ်၍နေကုန်၏။

ကိစ္စဆိုသည်ကား စိတ်တို့၏ပြုလုပ်သော အမှု
ပေတည်း။

ဌာန ဆိုသည်ကား စိတ်တို့၏ ဖြစ်စဉ် အတိုင်း
မည်သည့်စိတ်နောက်မှာ မည်သည့်စိတ်ဖြစ်သည်၊
မည်သည့်စိတ်နောက်မှာ မည်သည့်စိတ်ဖြစ်သည်
ဟူ၍ စိတ်၏ဖြစ်ရာ ဌာနများကို ဆိုသည်။

ပဋိသန္ဓေကိစ္စစသောအားဖြင့် ကိစ္စဆယ် လေးပါးရှိ၏။
ပဋိသန္ဓေဌာနစသောအားဖြင့်ဌာနဆယ်ပါးရှိ၏။

(ပရမတ္ထသံခိပ်-ပကိဏ်းပိုင်း ကိစ္စသင်္ဂဟတွင် ထင်ရှားစွာပါရှိလေ၏)

အမြွက်အားဖြင့် စိတ္တနိယာမကို ပြဆိုသော သင်
စုံတိကိစ္စကို ရွက်ဆောင်သော စိတ်၏ နေရာ၊
ကိစ္စကို ရွက်ဆောင်သောစိတ်သည် အမြဲဖြစ်နေ
ကိစ္စနောက်၌ ဘဝင်ကိစ္စဖြစ်၏။ ။ ဘဝင်ကိစ္စ၏

အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စသည်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ အတိမဟန္တာရုံ စက္ခုဒွါရဝိတိ အားဖြင့်ဆိုလျှင် အဘိက ဘဝင်စိတ်နောင် စလန ဘဝင်စိတ် သာဖြစ်၏။ အခြား စိတ်မဖြစ်။ စလန ဘဝင်စိတ်နောင် ဥပဇ္ဈေဒ ဘဝင်စိတ်သာဖြစ်၏။ အခြား စိတ်မဖြစ်။ ဥပဇ္ဈေဒ ဘဝင် စိတ်နောင် ပဉ္စဒွါ ရာဇ္ဇန်း စိတ်သာဖြစ်၏။ ပဉ္စဒွါရာဇ္ဇန်း စိတ်နောင် စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်သာဖြစ်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်နောင် သမ္ပဒိန္နိန္ဒြိယစိတ် သာဖြစ်သမ္ပဒိန္နိန္ဒြိယ၏။ စိတ်နောင် သန္တရဏစိတ်သာဖြစ် ၏။ သန္တရဏ စိတ်နောင် ဝုဠော စိတ်သာဖြစ်၏။ ဝုဠော စိတ်နောင် ဇောစိတ်သာလျှင် ၇-ကြိမ်ဖြစ်၏။ ဇောစိတ် နောင် တဒါရုံ စိတ်သာလျှင် နှစ်ကြိမ်ဖြစ်၏။ အခြားစိတ် မဖြစ်။ တဒါရုံစိတ်နောင် ဘဝင်စိတ်သာဖြစ်၏။ အခြားစိတ် မဖြစ်။

ဤကား စက္ခုဒွါရ အတိမဟန္တာရုံဝိတိအားဖြင့် စိတ္တနိယာမ ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုသောစကားရပ်တည်း။

ဤသို့စိတ်တို့၏ အစီအစဉ်အားလျော်စွာ ဖြောင့်ဖြောင့် တန်းတန်း ဖြစ်နေမှုသည် စိတ္တနိယာမ၏ အစွမ်းကြောင့် သာလျှင် ဖြစ်ရ လေသည်။ ။စိတ္တနိယာမကို လွန်၍ ကမောက္ကမ ရှေ့နောက်အစဉ် မညီမညွတ် ဖြစ်နေပါလျှင် မည်သည့်အာရုံကိုမျှ ယူနိုင်ကြမည်မဟုတ်ဘဲ သူရူးကဲ့သို့ ၎င်း၊ မျောက်တို့ကဲ့သို့၎င်း၊ မရပ်မတည်ဖြစ်၍သာ နေကြ ကုန်လိမ့်မည်။ ။စိတ်တို့သည်အစဉ်မမှန်ဘဲ ယံဝါတံဝါ ဖြစ်၍ နေကြသည်ရှိသော် အကွရာ တလုံးကိုမျှ ပြီသစွာ ပြောဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ အဓိပ္ပါယ် ရကောင်းသော စကားကို ပြောဆိုနိုင်ရန်မှသာကား လွန်စွာပင် ဝေးလေ စွ။ ။စကားကိုသာ ပြီသစွာ မပြောဆို နိုင်မည် မဟုတ် သေး။ ခြေတလျှမ်း ကိုမျှ တည့် တည့် မတ် မတ် မှန်မှန်

ကန်ကန် လှမ်းသွားနိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ ထမင်းတလုပ် ကိုမျှ ခံတွင်းသို့ တည့်တည့် မတ်မတ် သွင်းနိုင် ကြမည် မဟုတ်ချေ။ တစုံတခုသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်နိုင်ရန်မှာ လွန်စွာဝေးကွာလေ၏။

ထိုစကားမှန်၏

လျှပ်တပြက် မျက်စိတမှိတ်အတွင်း စိတ်ပေါင်း ကုဋေ တသိန်းမျှ ပ်ဆုံးပျက်စီးသည်ဟူ၍ဆိုသောကြောင့် အကွရာ တလုံးကို ရွတ်ဆိုရာ ခြေတလှမ်းကို လှမ်းရာတို့၌ မည်မျှ လောက် စိတ်ပေါင်းဖြစ်မည်ကို နှိုင်းချိန်ရာ၏။ ။အကွရာ ရွတ်ဆိုမှုကို စိတ်ကသာလျှင် အရင်းခံ၍ ပြုလုပ်ရ၏။ စိတ် ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇယန္တ ရုပ်ကို ပင်လျှင် အကွရာသံ ဟူ၍ဆိုရသည်။ ။ခြေလှမ်းမှု စသည်များကိုလည်း စိတ် ကသာလျှင်အရင်းခံ၍ ပြုလုပ်ရ၏။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ် လှုပ်ရှားမှုအမှုအရာကိုပင် ခြေလှမ်း သည် လက်လှုပ်သည် စသောအားဖြင့်ခေါ်ဆိုရလေသည်။

စိတ္တဇဝါယောဓာတ်မှကင်း၍အကွရာတလုံးကိုရွတ်ဆို စဉ်အတွင်း ခြေတလှမ်းအတွင်းမှာ စိတ်ကိုမှန်ကန်ဖြောင့် မတ်စွာ မဖြစ်စေ နိုင်ပါက ဘယ်မှာ အကွရာကို ရွတ်ဆို ခြင်း ခြေလှမ်းခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ။စိတ္တ နိယာမ အတွက်ကြောင့်သာလျှင်သတ္တလောက၌သတ္တဝါ အပေါင်း တို့သည် စကားကို ပြီသစွာ ပြောဆို နိုင်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ သွားလာ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ကို ဖြောင့်တန်းစွာ ယုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် လူရာဝင် ၍ နေကြကုန်သည်။ ။အရာရာတို့၌ တတ်သိလိမ္မာခြင်း ဆိုသည်မှာလည်း စိတ္တနိယာမ အတွက်ကြောင့်သာလျှင် ဖြောင့်မှန်စွာ သိမြင်နေကြကုန်သည်။ စိတ္တနိယာမ ပျက်

လွင်း၍ ဂိတ်တို့သည် ဖြစ်လိုရာဖြစ် ကပြောင်း ကပြန်
ကမောက္ခမ နေပါမူကား မည်သည့်အရာကိုမျှ ဖြောင့်တန်း
စွာ သိကျွမ်း နားလည်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ကုန်။ ။ စိတ္တ
နိယာမအတွက်နှင့် သတ္တလောကကြီးသည် တည့်မတ်စွာ
တည်တံ့၍ နေနိုင်သည်။ စိတ္တနိယာမ ပျက်ကွက်၍ နေပါ
လျှင် သတ္တလောကကြီးသည် စောင်းထောင် မှောက်လျှန်
၍ လေပြင်း မုန်တိုင်း ကျရောက်သော အခါ သစ်ရွက်တို့
လွင့်ပါးဘိသကဲ့သို့ ကသောက် ကရောက် ကမောက္ခမဖြစ်
လျက်ပျက်စီး၍ ကုန်ကြမည်သာ ဖြစ်လေ၏။

ဤစိတ္တနိယာမကို အဘိဓမ္မာပဌာန်းပါဠိတော်၌
အနန္တရပစ္စည်းတွင် ထင်ရှားစွာ ဟောကြားတော်
မူ၏။

ဤကား စိတ္တနိယာမနှင့်စပ်၍ဆိုသောစကားရပ်အမြောက်ပေတည်း။

စိတ္တနိယာမပြီး၏။

၅။ ဓမ္မနိယာမ

ဓမ္မဆိုသည်ကား.....

“သဘာဝံ ဓာရေတိတိ ဓမ္မော”

သဘာဝံ၊ မိမိတို့၏သဘောကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်
၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။

မိမိတို့၏ သဘောကိုဆောင်တတ် သောကြောင့် ဓမ္မ
မည်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ။ မိမိတို့၏သဘောဆိုသည်ကား
ဇယ၏ တွေ့ထိခြင်း၊ ဝေဒနာ၏ ခံစားခြင်း၊ ပထဝီ၏ ခက်
မာခြင်း၊ အာပေါ၏ ဖွဲ့စည်းခြင်း စသည်များကို ဆိုသည်။
ဤကဲ့သို့ အသီးအသီးဖြစ်သော သဘောသည် သဘာဝ

လက္ခဏာ မည်၏။ ထိုမှတပါးလည်း ဖြစ်ခြင်း၊ ရင့်ခြင်း၊
ပျက်စီးခြင်းသဘောများသည် တရားရှိသမျှတို့နှင့်ဆက်ဆံ
သော ကြောင့် သာမည လက္ခဏာ မည်၏။ ။ဤသို့
သဘာဝလက္ခဏာ၊ သာမည လက္ခဏာကို ဆောင်သော
တရားကို ဓမ္မဟူ၍ ဆိုသည်။ ။လောဘ စသော ဟိဟိ
ခြောက်ပါးတရားတို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းမူလအား
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း တည်းဟူသော ဟောတုပစ္စယသတ္တိကို
ဆောင် ကုန်၏။ ။ဟောတု ပစ္စည်း၏ အကျိုး ဖြစ်သော
တရားတို့သည် ဟိဟိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်းဟူသော
ပစ္စယုပ္ပန်သဘောကို ဆောင်ကြကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်
အလုံးစုံသောတရားတို့သည် မိမိတို့၏ သဘော သဘာဝ
ကိုသာ အသီးအသီးဆောင်ရွက်တတ်ကြကုန်၏။ဤအရာ၌
သုတ္တန်ပိဒကတ် အဘိဓမ္မာ ပိဒကတ်တို့၌ ဟောတော် မူ
အပ်ကုန်သော တရားဟူသမျှတို့ကို ဓမ္မဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။
ထိုမှတပါး ဝိနည်း ဒေသနာတော်၌ ဟောကြားဟော မူ
အပ်ကုန်သော သီလက္ခန္ဓာဓမ္မတို့ကိုလည်းဤအရာ၌ဓမ္မဟူ၍
ဆိုအပ်ကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တရားကိုယ် ကောက်ယူ
လိုက်သည်ရှိသော် ဝိနည်းတော်၌ဟောတော်မူအပ်သော
တရားတို့သည်လည်းအဘိဓမ္မာဓမ္မတို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ဓမ္မနိယာမဆိုသည်ကား.....

ဓမ္မနေဝ နိယာမတော သိဒ္ဓတ္တာ ဓမ္မနိယာ-
မော နာမ။

ဓမ္မနေဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ နိယာမတော၊
မြဲသောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဓမ္မနိယာမောနာမ၊ဓမ္မနိယာမ မည်၏။

ဤလောက၌ မည်သည့်အရာမျိုးမဆို အကြောင်းအား

လျော်စွာအကျိုးဖြစ်ပေါ်မှု အလုံးစုံသည် ဓမ္မနိယာမ မည်
၏။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ၌ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ
ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည် ဆိုရာမှ
လည်း ဓမ္မနိယာမပင်ဖြစ်လေသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသ
နာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီးများသည် သက်သက် အား
ဖြင့်ဓမ္မနိယာမကိုပြသော ဒေသနာတော်ကြီးများဖြစ်လေ
သည်။ ။သစ္စာလေးပါး၌သမုဒယကြောင့်ဒုက္ခဖြစ်သည်၊
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြောင့် ဒုက္ခချုပ်သည်ဟူ၍ ဟောပြောတော်
မူသော သစ္စာဒေသနာတော် သည်လည်း ဓမ္မနိယာမ
ဒေသနာတော်ကြီးပင်ဖြစ်လေသည်။ ။ထိုသို့အကြောင်း
အကျိုးဆက်လက်၍ ဓမ္မနိယာမကိုဟောပြောသော ဒေသ
နာတို့တွင် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာသည် အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်
အောင် အသိမ်မွေ့ဆုံးသော ဒေသနာတော်ကြီး ဖြစ်လေ
သည်။ ။ဤဓမ္မနိယာမကို အချို့သော ဒေသနာတော်
တို့၌ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဟူ၍၎င်း ဓမ္မနိယာမတာ ဟူ၍၎င်း ဖြတ်
စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

မပါဠိတော်အထောက်ကား.....

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ ဥပ္ပါဒါဝါ
တထာဂတာနံ အနုပ္ပါဒါဝါတထာဂတာနံ ဋ္ဌိတာ-
ဝ သဘာတု ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ။

စသည်တည်း။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ
တရားတို့သည်။ ယံဥပ္ပါဒ်၊ အကြင်ဖြစ်ကုန်၏။ သာ ဓာ
တု၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်မှု ဟူသော ဓာတ်
သဘောသည်။ တထာဂတာနံ၊ ဖြတ်စွာဘုရား တို့၏။

ဥပ္ပါဒါဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်သော်၎င်း။ အနုပ္ပါဒါဝါ၊ မဖြစ်ပေါ်သော်၎င်း။ ဌိတာဝါ၊ အထင်အရှား မပျက်ပြားဘဲတည်၍နေသည်သာလျှင်တည်း။ ဓမ္မဌိတတာ၊ တရား သဘောအားဖြင့် အမြဲတည်နေ သောကြောင့် ဓမ္မဌိတတာလည်းမည်၏။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ တရားသဘော အားဖြင့်အမြဲဖြစ်၍နေသောကြောင့် ဓမ္မနိယာမတာလည်း မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုရင်းမှာ.....

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဖြတ်စွာဘုရားတို့ပွင့်သည်ဖြစ်စေ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ သူ့သဘောအတိုင်း အမြဲတည်နေလျက်ရှိ၏။ ထိုသဘောကို ဓမ္မဌိတတာလည်းခေါ်၏။ ဓမ္မနိယာမတာလည်းခေါ်၏။ ။ ဓမ္မနိယာမ အားဖြင့် အကြောင်းရှိ၍ အကျိုး ဖြစ်ပေါ်၍ နေမှုကို တစုံတဦးသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့က မပြုပြင်မစီရင်နိုင်ကုန်။ ထိုဓမ္မနိယာမကို ပြောင်းလွှဲ၍မရနိုင်ကုန်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို မဆိုထားဘိ ဖြတ်စွာဘုရား သော်မှလည်း ဓမ္မနိယာမကို ပျက်ဆီးခြင်းငှါ၎င်း၊ ပြုပြင် ခြင်းငှါ၎င်း မစွမ်းနိုင်ချေ။ ။ ကမ္ဘာကြီးတွေ အကြိမ်ပေါင်းမည်မျှပင် ပျက်စီး၍ သွားစေကာမူ ထိုဓမ္မနိယာမသည် ပျက်စီးလေသည်မဟုတ်။

ထိုဓမ္မနိယာမကို အချို့သော ဒေသနာ၌ ဓမ္မတာဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အထောက်ပါဠိတော်ကား

ဓမ္မတာ ဒဿာ ဘိက္ခဝေ ယဒါ ဗောဓိသက္ကော
ဘုသိတာကာယာ စရိက္ခာ မာတုကုဏ္ဏိသ္မိံ ဩက္က-
မတိ၊ အထခေါ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကော သမ္ပက္ခကော
လောကော ဗုဒ္ဓမော ဩဘာသော ပါဘုဘဝတိ။

အယဉ္ဇ ဒဿဟဿိလောကဓာတု ကမ္မတိ သံ-
ကမ္မတိ သံပဝေဓတိ။
စသည်တည်း။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဒါ၊ အကြင်
အခါ၌။ ဗောဓိသက္ကော၊ ဘုရားလောင်းသည်။ တုသိတာ
ကာယာ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်မှ။ စရိတွာ၊ စုတေ ခဲ့၍။
မာတုကုန္တိသ္မိံ၊ မယ်တော်၏ ဝမ်းတိုက်၌။ ဩက္ကမတိ၊
ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်းအားဖြင့် သက်လေ၏။ ။ဘိက္ခဝေ၊
ရဟန်းတို့။ အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွ
သော။ သဗြဟ္မကော၊ ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော။ လောကော၊
လောက၌။ ဥဇ္ဇာရော၊ မွန်မြတ်ထူးဆန်းသော။ သြဘာသော၊
အရောင် အလင်းကြီးသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်
လာ၏။ အယဉ္ဇဒဿ သဟဿိလောကဓာတု၊ ဤ တသောင်း
သော လောကဓာတ်သည်လည်း။ ကမ္မတိ၊ တုံလျှပ်၏။
သံကမ္မတိ၊ ပြင်းစွာ တုံလျှပ်၏။ သံပဝေဓတိ၊ အလွန် ပြင်း
စွာ တုံလျှပ်၏။ ဧသံ၊ ဤသို့ဖြစ်မှုသည်။ ဓမ္မတာ၊ လောက
စဉ်လာ ဓမ္မတာသဘောရိုးကြီး ပေတည်း။

ဘုရားလောင်းတို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော အခါ မွန်
မြတ်ဆန်းကြယ်စွာသောအရောင်အလင်းကြီးဖြစ်ပေါ်လာ
၏။ တသောင်းသောလောကဓာတ်သည် တုံလျှပ်၏။ ဤသို့
ဖြစ်မှုကား ဓမ္မတာပင်ဖြစ်လေသည်။ ထိုသဘော ဓမ္မတာ
ကို တစုံတယောက်သောသူမျှမဖြစ်ပေါ်အောင်မတတ်နိုင်
ချေ။ ။ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါတို့၌လည်း ထိုအတူ
ပင်လျှင်တည်း။

မည်သူတဦးမှ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ပြုပြင်
၍မရသော အရာ ဖျက်ဆီး၍ မရသော အရာ ကို

ဓမ္မကာ ဟူ၍ဆိုသည်။ဖြစ်ခွင့်ရှိလျှင် အမြဲဖြစ်ရ၏။
ပျက်ခွင့် ရှိလျှင် အမြဲပျက်ရ၏။

ဤဓမ္မနိယာမကို အချို့သော ဒေသနာတို့၌ ဌာန ဟူ၍
၎င်း၊ အဌာနဟူ၍၎င်း ဟောကြားတော်မူ၏။

အထောက်ပါဠိတော်ကား.....

အဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ
ဒိဋ္ဌိသစ္စန္ဓော ပုဂ္ဂလော ကိဉ္စိ သင်္ခါရံ နိစ္စတော
ဥပဂစ္ဆေယျ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။
စသည်တည်း။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဒိဋ္ဌိသစ္စန္ဓော၊
မဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော။ပုဂ္ဂလော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
သူမြတ်သည်။ ကိဉ္စိသင်္ခါရံ၊ တစုံ တခုသော သင်္ခါရ ကို။
နိစ္စတော၊ မြဲ၏ဟူ၍။ ယံဥပဂစ္ဆေယျ၊ အကြင်ကပ်၍ ယူ
ငြားအံ့။ နေတံ၊ ဤသို့မှတ်ယူသော အရေးသည်။ အဌာနံ၊
အရာ မဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အခွင့်မဟုတ်။ ဧတံဌာနံ၊
ဤသို့မှတ်မည့်အကြောင်းအရာသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိနိုင်။

မဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့်ပြည့်စုံ၍အရိယာဖြစ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်
သည် တစုံတခုသောသင်္ခါရတရားကို မြဲ၏ဟူ၍မှတ်ယူရန်
အကြောင်းမရှိဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ ဖြစ်မှု သည်လည်း
ဓမ္မနိယာမပင်ဖြစ်လေသည်။

အကျဉ်းသင်္ခေပ- အားဖြင့် ဓမ္မနိယာမ၏ သဘောလက္ခ
ဏာသည်ကား ဤအကြောင်းရှိလျှင် ဤအကျိုးရှိ၏။ ဤအ
ကြောင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဤအ
ကြောင်းမရှိသည်ရှိသော် ဤအကျိုးမရှိ။ဤအကြောင်းချုပ်
ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးချုပ်၏ဟူ၍ အကြောင်းအကျိုးဆက်
လက်ဖြစ်ပျက်နေမှုပင်တည်း။ထိုသို့အကြောင်းအကျိုးဆက်

လက်၍ဖြစ်ပျက်နေမှုကိုပင် ဓမ္မနိယာမဟူ၍ဆိုသည်။ ပြုပြင်၍ဖြစ်သမျှသော သင်္ခါရတရားဟူသမျှတို့မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဥပါဒ်၊ တဏှာတည်ထံ့ခြင်းဗျူဟိ၊ ပျက်စီးခြင်းဘက်တို့သည် အမြဲ ရှိကုန်၏။ ထိုသဘော သည် လည်း ဓမ္မနိယာမ ပင် တည်း။ ပြုပြင်၍ မဖြစ် နိုင်သော အသင်္ခါရ တရားမှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဥပါဒ်မရှိ။ ချုပ်ခြင်း ဘင်မရှိ။ ဤသဘော သည် လည်း ဓမ္မနိယာမပင်တည်း။ ။ဖြစ်တတ်သောဇာတိဓမ္မ မှန်လျှင် အမြဲဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ ဒိုမင်းရင့်ရော် တတ်သော ဇရာဓမ္မမှန်လျှင် အမြဲဒိုတတ်၏။ သေတတ်သော မရဏ ဓမ္မမှန်လျှင် အမြဲ သေတတ်၏။ ဤသဘော သည် လည်း ဓမ္မနိယာမပင်တည်း။

ဤဓမ္မနိယာမသည် ‘လွန်စွာကျယ်ဝန်းလှ၏။ ယခုမျက် မြင်ဒိဋ္ဌအားဖြင့် ဖြစ်နေသောအရာများကိုဆင်ခြင်ခြင်းအား ဖြင့် အရင်းအမြစ်ကိုရှာသည်ရှိသော် ဓမ္မနိယာမသို့ ဉာဏ် သက်ဝင်၍ သွားလိမ့်မည်သာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်လေ့ရှိသော သူတို့သည် အရာရာတိုင်း၌ ဟုတ်မှန် သော အတိုင်း အကြောင်းရင်းသို့ ထိခိုက် အောင် နှိုက်၍ ဉာဏ်မြင်နိုင်ကြလေသည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့ရောက် မှသာလျှင် အလုံးစုံသောအရာဌာနတို့၌ဓမ္မနိယာမအစွမ်း ကို လမ်းဆုံးအောင်မြင် နိုင်လေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ဇာတိ နိယာမ သည်လည်း ရှိသေး၏။

ဇာတိနိယာမဆိုသည်မှာ.....

ဇာတိဝသေနေဝ နိယာမတော သိဒ္ဓတ္တာ
ဇာတိနိယာမော နာမ။

ဇာတိဝသေနေဝ၊ ဇာတိ၏ အစွမ်း အားဖြင့် သာ လျှင်။ နိယာမတော၊ ပြုသောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးစီး

လေသောကြောင့်။ ဇာတိနိယာမောနာမ၊ ဇာတိနိယာမ
မည်၏။

ဇာတ်အားဖြင့် ပြီးစီးသောအရာများကို ဇာတိနိယာမ
ဟု၍ဆိုသည်။ ။ဇာတိ ဆိုသည်ကား တူမျှသောအဖြစ်
ဖြင့် တစုတဝေးတည်း တပေါင်း တသင်းတည်း တနွယ်
တစဉ်တည်းဖြစ်သောအရာများကိုဆိုသည်။ ။ထိုဇာတ်
သည် သစ်ပင်ချုံနွယ် စသည်တို့မှလည်းရှိ၏။ တိရစ္ဆာန်
တို့မှလည်းရှိ၏။ လူတို့မှလည်းရှိ၏။ ။သစ်ပင် တို့မှ
တမျိုးတည်း မဟုတ်ဘဲဇာတ်အမျိုးမျိုးရှိ ကုန်၏။ သရက်ပင်
ဇာတ် ပိန့်ပင်ဇာတ် စံပယ်ပင် ဇာတ် စကားပင် ဇာတ်
စသည်ဖြင့် လွန်စွာ များကုန်၏။ ။သရက်ပင်ဇာတ် မှန်
လျှင် မည်သည့် ဌာန မှာမဆို အသီး အရွက် အရသာ
စသောအားဖြင့် တူမျှကြကုန်၏။ ။စံပယ်ပင်ဇာတ် မှန်
လျှင် မည်သည့်ဌာနမှာမဆို အဖူးအပွင့် စသောအားဖြင့်
တူမျှကြ ကုန်၏။ တိရစ္ဆာန် ဇာတ် လူဇာတ် တို့၌လည်း
ထိုနည်းအတူပင်တည်း။

ဤဇာတိနိယာမကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် သုတ္တံ
နိပါတ် ပါဠိတော်များ၌ ဖြတ်စွာဘုရား ဟော ကြားတော်
မူ၏။

အထောက်ပါဠိတော်ကား

တေသံ ဝေါဟံ ပဝက္ခိဿံ၊ အနုပုဗ္ဗံ ယထာတထံ။

ဇာတိဝိဘင်္ဂံ ပါဏာနံ၊ အညမညာဟိ ဇာတိယော။

တိဏရုက္ခေပိ ဇာနာထ၊ ယေ န ကိဉ္စိ ဝိဇာနရေ။

လိင်္ဂံ ဇာတိမယံ တေသံ၊ အညမညာဟိ ဇာတိယော။

စသောဂါထာများပေတည်း။

အနက်ကား၊ ဧဝံ၊ သင်တို့အား။ အဟံ၊ ငါသည်။ တေသံပါဏာနံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဇာတိဝိဘက်ံ၊ ဇာတ်အားဖြင့် ခြားနားဝေခွဲခြင်းကို။ ယထာတထံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ အနုပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပဝက္ခိယံ၊ ဟောကြားပေအံ။ ဇာတိယော၊ ဇာတ်တို့သည်။ အညမညာဟိ၊ အသီးအသီးတို့သာတည်း။

တိဏရုက္ခပိ၊ မြက်သစ်ပင် ဌလည်း။ ဇာနာထ၊ ထိုအတူ သိကြကုန်လော့။ ယေ၊ အကြင်သစ်ပင် တို့သည်။ ကိပ္ပိ၊ တစုံတခုကိုမျှ။ နဝိဇာနရေ၊ မသိနိုင်ကြကုန်။ တေသံ၊ ထိုသစ်ပင်တို့၏။ လိင်္ဂံ၊ အသွင်သဏ္ဌာန်သည်။ ဇာတိမယံ၊ ဇာတ်ဖြင့်ပြီး၏။ ဇာတိယော၊ ဇာတ်တို့သည်။ အညမညာဟိ၊ အသီးအသီးတို့သာတည်း။

ဤဝါထာတို့ဖြင့် သစ်ပင်သည်တို့၌၎င်း၊ တိရစ္ဆာန်တို့၌၎င်း၊ ဇာတိနိယာမ ရှိကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူ၏။

လူတို့၌လည်း ဇာတ် အမျိုးမျိုး၊ အနွယ် အမျိုးမျိုး တို့သည်ရှိကုန်၏။ ။မျက်မြင်ဒိဋ္ဌအားဖြင့် ဤမြန်မာနိုင်ငံမှာ မြန်မာမျိုးဇာတ် ရှမ်းမျိုးဇာတ် ကရင်မျိုးဇာတ် စသည်တို့သည်ရှိကုန်၏။ ဣဒ္ဒယနိုင်ငံ ဥရောပတိုက်သည်တို့၌လည်း များစွာသော လူမျိုးဇာတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ။ဖြူသော လူမျိုးဇာတ် မည်းသော လူမျိုးဇာတ် တို့လည်း ရှိကုန်၏။ ထိုအမျိုးဇာတ် ခွဲခြစ်သောသူတို့သည် မိမိတို့ဖြစ်ရာ ဇာတ်နှင့်သာလျှင် အသွင်အပြင် သဏ္ဌာန်ပုံပန်း ဟန်ပန် အမူအရာတို့သည် တူမျှကြလေကုန်၏။ ။အဖြူမျိုးက ပေါက်ဘွားလျှင် ဖြူသောသူတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ မည်းနက်သောသူတို့ကပေါက်ဘွားလျှင် မည်းနက်သောသူတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အမိအဘတို့၏ဇာတ်သို့လိုက်၍ အသွင်သဏ္ဌာန် ဟန်

ပန် အမူအရာတို့သည် တူမျှကြကုန်၏။ စိတ်နေစိတ်ထား အစားအသောက် အနေအထိုင် တို့သည်လည်း မိဘတို့၏ ဇာတ်သို့သာလိုက်ပါကြလေကုန်၏။ ဘာသာအယူဝါဒတို့ သည်လည်း များသော အားဖြင့် မိဘတို့၏ ဇာတ်သို့သာ လိုက်ပါတတ်ကြကုန်၏။

ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနနာနတ္ထံ ပန မာတာပေတ္တိကံ
ဇာတိနာနတ္ထံ ပဒိုစ္စ ဘိဇ္ဇတိ။

ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနနာနတ္ထံပန၊ အဆင်းပုံပန်းသဏ္ဌာန် အထူး ထူးသည်ကား။ မာတာပေတ္တိကံ၊ မိခင်ဘခင်တို့မှဆက်နွယ် လာသော။ ဇာတိနာနတ္ထံ၊ ဇာတ်အထူးထူးကို။ ပဒိုစ္စ၊ အစွဲပြု ချ်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲပြားခြားနားလေ၏။

တိရစ္ဆာန်တို့၌လည်း မြင်းဇာတ်က ပေါက်ဘွား လာ လျှင် အသွင် သဏ္ဌာန် အသွားအလာ အစားအစာ အမူ အရာတို့သည်မြင်းနှင့်သာတူကုန်၏။ ထိုအတူနွားမျိုးဇာတ် က ပေါက်ဘွားလာလျှင် နွားတို့နှင့်သာတူကုန်၏။ ငှက်မျိုး ဇာတ်ကပေါက်ဘွားလာလျှင် မိမိဇာတ်ဖြစ်သောငှက်မျိုး ဇာတ်နှင့်သာတူကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်သတ္တဝါရှိရှိသမျှ ဇာတိနိယာမ သို့လိုက်၍ ဖြစ်ပွားကြကြောင်းကို ဆင်ခြင် စဉ်းစားကြရ၏။ ။ပြဆို အပ် ပြီးသော အတိုင်း ပုံပန်း သဏ္ဌာန်စသည်များကိုဇာတိနိယာမကသာလျှင် စီမံတန် ဆင်းလေ၏။

သတ္တဝါတို့၏အယုတ်အမြတ် ချမ်းသာဆင်းရဲများကိုမူ ကားကမ္မနိယာမကသာလျှင် စီမံလေသည်။ ထိုကြောင့်-

ကမ္မံ သက္ကေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟိနပဏီ-
တတာယ။

ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ယဒိဒံကမ္ပံ၊ အကြင်ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံကမ္ပံ၊ ဤကံသည်။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို၊ ပဿိနပဏီတတာယ၊ အယုတ်အမြတ်ဖြစ်စိမ့်သောငှါ။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘနဲ့ခြားလေ၏။

ဣန္ဒြိယနိုင်ငံ၌ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မမူမှီ ရှေးကာလကပင်လျှင် ဇာတ်ကို အစွဲပြု၍ လောက၌ ဗြာဟ္မဏဇာတ်သည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဗြာဟ္မဏဇာတ်ကပေါက်ဘွားလာလျှင် အခြားဇာတ် ရှိသော သူများတို့၏ အရိုအသေကို ခံထိုက်၏ဟူ၍ အယူရှိ ကြကုန်၏။ ။မြတ်စွာ ဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါမှာမူကား သတ္တဝါတို့၏အယုတ်အမြတ်မှာ မိမိတို့ပြုလုပ် အပ်သော ကံသာပခာနု ဖြစ်သည် ဟူ၍ ဟောကြားတော် မူသည်။ ။ပြဆို အပ်ပြီးသော စကားကို ထောက်၍ ဥတုနိယာမ ဗီဇနိယာမ ကမ္မနိယာမ စိတ္တနိယာမ ဓမ္မနိယာမတို့မှတစ်ပါး ဇာတိနိယာမကိုလည်း အသီးအခြားတခုပြုလုပ်၍ဆိုသင့်လေသတည်း။

ဤသို့နိယာမအချက်ကို ညွှန်တွင်သက်ဝင်စူးရှ၍ ကျနု်ယောက်လင်းစွာသိမြင်နိုင်သည်ရှိသော် လောကကိုမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကဘန်ဆင်းသည်၊ သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကဘန်ဆင်းသည်၊ တောတောင် ရေမြေ စသော အဝိညာဏက အရာဝတ္ထုများကိုမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကဘန်ဆင်းသည်၊ ဤသည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကကိုအစိုးရသည်ဟူ၍ယူသော ဣဿရ နိမ္မာနဒိဋ္ဌ ဝါဒကိုရှင်းလင်းစွာ ဖြေဖျောက်နိုင်လေ၏။

နိယာမတရားငါးပါးပြီး၏။

ကပ်ကြီး ငါးပါး

- ၁။ မဟာကပ်၊
- ၂။ အသင်္ချေယျကပ်၊
- ၃။ အန္တရကပ်၊
- ၄။ အာယုကပ်၊
- ၅။ အန္တရာယကပ်၊

၁၂ မဟာကပ်။

ကပ် ဟူသောစကား၌ အတယ်ကြောင့် ကပ် ဟုခေါ်သနည်း။

“ကပ္ပိယန္တိ ပရိစ္ဆိန္ဓိယန္တိ နာနာဓမ္မပဝတ္တိယော
ဧတေနာတိ ကပ္ပေါ”

ဧတေန၊ ဤအချိန် ကာလဖြင့်။ နာနာဓမ္မပဝတ္တိယော၊ တရားအမျိုးမျိုးတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။ ကပ္ပိယန္တိ ပရိစ္ဆိန္ဓိယန္တိ၊ ပိုင်းဖြတ် အပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ကပ္ပေါ၊ ကပ္ပမည်၏။

တရားအထူးထူးတို့၏ ဖြစ်နေခိုက်ကို ပိုင်းဖြတ်ကြောင်း ဖြစ်သောအချိန်ကာလကို ကပ်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ။ကာလ အထူးပင်တည်း။

“မဟန္တော ကပ္ပေါတိ မဟာကပ္ပေါ”

မဟန္တော၊ ရှည်လျား ကြီးကျယ်သော။ ကပ္ပေါ၊ ကပ် တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ် မည်၏။

ကပ်ငါးပါး ရှိသည့်အနက် အရှည်ဆုံး ဖြစ်သော ကပ် ကြီးကို မဟာကပ်ဟူ၍ဆိုသည်။

မေး။ ။ထိုမဟာကပ် တခုသည် မည်မျှလောက်ရှည်လျားပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အလျား အနံ အထူ တယူဇနာစတုရန်းရှုသော သက်သက်ကျောက်အတိပြီးသော တောင်ကြီးရှိသတတ်။ ထိုကျောက်သား တောင် ကြီးကို တဦးသော ယောက်ျားသည် အနှစ်တရာတထောင်လွန်မှ အလွန်နူးညံ့စွာဖတ်အပ်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ဝါဂွမ်းဖြင့် တကြိမ်တကြိမ် တို့ထိပွတ်တိုက်လေရာ၏။ ။ဤကဲ့သို့ ပွတ်တိုက်သည် ရှိသော် ထိုကျောက်တောင် ကြီးသည် လျင်မြန်စွာ ကုန်၍ သွားသော်လည်း သွားတန်ရာ၏။ မဟာကပ် သည် ကားကုန်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ။မဟာကပ်သည် ဤမျှလောက် ရှည်လျားကြာညောင်းလေ၏။ ။လွန်ခဲ့ပြီးသောအတိတ်ကာလ၌ ထိုကဲ့သို့ရှည်လျားသော မဟာကပ်ကြီး အဆက်ဆက်တို့သည် မည်မျှလောက် ကုန်ဆုံးကြကုန်သနည်း ဆိုလျှင် ထိုမဟာကပ်အစဉ်အဆက်တို့သည် မည်မျှလောက် လွန်ဆုံးလေကုန်ပြီဟူ၍ မသိနိုင်ကုန်။ အရေအတွက်သင်္ချာအားဖြင့်လည်း မဟာကပ်ပေါင်း မည်မျှ ရှိပြီဟူ၍ မဆိုနိုင်ကုန်။ ထိုလွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်က မဟာကပ် အစဉ်အဆက်တို့ကိုပင်လျှင် အတိတ် သံသရာကြီးတွေ ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

အနုမတဉ္စသုတ်ပါဠိတော်ကြီး၌.....

အနုမတဉ္စေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗ-
ကောဋိ နပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ သတ္တာနံ
တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။

ဟူ၍ အတိတ်သံသရာကြီး၏ရှည်လျားကြောင်းကိုမြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဝိဇ္ဇာနီဝရ
ဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော။ တဏှာသံယော
ဇနာနံ၊ တဏှာဖြင့် နှောင့် ချည်တုပ် အပ်ကုန် သော။
သန္ဓာဝတံ၊ သံသရာစခန်းမှာ တပင်ပန်းပန်းပြေး၍ နေကြ
ကုန်သော။ သံသရတံ၊ တပတ် လည်လည် အတည်မကျ
ကျင်လာည်၍ နေကြ ကုန်သော။ သတ္တဝနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။
ပုဗ္ဗကောဋီ၊ ရှေ့သံသရာ အစွန်းအစသည်။ နပညာယတိ၊
မထင်ရှား(မရှိ)။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံသံသာရော၊ ၍
သံသရာကြီးသည်။ အနမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သောအစရှိ၏။
ဝါ၊ အစကိုမသိအပ်။

အနမတဂ္ဂ ဟူသောမုဒ်၌.....

“အမတော အဂ္ဂေ၊ ယဿာတိ အနမတဂ္ဂေါ”

ယဿ၊ အကြင်သံသရာအား။ အမတော၊ မသိအပ်
သော။ အဂ္ဂေါ၊ အဦးအစသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ အနမတဂ္ဂေ၊ အနမတဂ္ဂမည်၏။

ဗြုဆိုအပ်ပြီးသောပါဠိတော်၌ ပုဗ္ဗကောဋီနပညာယတိ ဆိုသည်မှာ
အစမရှိဟူ၍ပင်ဆိုလိုသည်။

ပညာယတိဆိုသောစကားသည်.....

အပ္ပိနုခေါ အာနန္ဒ ဇာတိယာ အသတိ ဇရာ-
မရဏံ ပညာယေထာတိ နောဟေတံ ဘန္တေ။

ဟူသောပါဠိတော်မှာ “ပညာယေထ” သဒ္ဒါကဲ့သို့ ထင်
ရှားရှိခြင်းကိုဟော၏။

အနက်ကား၊ .. ။ အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ဇာတိယာ၊
ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိ ခဲ့သည်ရှိသော်။
ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း သေခြင်းသည်။ အပ္ပိ၊ စင်စစ်။ ပညာ

ယေထနူခေါ၊ ရှိနိုင်ပါဦးမည်လော။ အနွေ၊ အရှင်ဘုရား။
နောဟေတံ၊ ဤသို့မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဤပါဠိတော်၌ရှိသော “ပညာယေထ” သဒ္ဓါကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိခြင်းကို ဟောသည်။ “နပညာယတိ” ဟူ၍ နသဒ္ဓါနှင့် မြစ်ဆုံခြင်းကြောင့် မရှိဟူသော အဓိပ္ပါယ် ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗကောဋိနပညာယတိ” ဆိုသည်မှာ ရှေ့အစွန်း မရှိ ဟူ၍ပင်ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ဣဓိ နပညာယတိတိ နတ္ထိ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ ဟေတိ။
[အဋ္ဌကထာ]

ဣဓိ၊ ဤပုဗ္ဗကောဋိနပညာယတိ ဟူသောပါဠိတော်၌လည်း။ နပညာယတိတိ၊ နပညာယတိ ဟူသော စကားသည်။ နတ္ထိဣစ္စေဝ၊ မရှိဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုရင်းသည်။ ဟေတိ၊ ဖြစ်၏။

အချို့သောသူတို့သည်ကား.....

နပညာယတိကို နတ္ထိ အနက် မယူဘဲ နဥပဋ္ဌာတိ အနက်ယူ၍ မထင်ရှားဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူ ပြီးလျှင် သံသရာ၏ ရှေ့အစွန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေညောင်တော်ကြီးမှာပင်မထင်နိုင်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုလျှင် အလွန်ရှည်လျားလှသောကြောင့်တည်း။ စင်စစ်အားဖြင့် သံသရာရှေ့အစွန်း ရှိတန်ရာ၏ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ “ထိုသို့ မှတ်ယူ ပြောဆိုကြ ကုန်သော သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုံးစုံ မြင်တော်မူစွမ်း နိုင်သော သဗ္ဗညုတညောင်တော်ကိုပိတ်ပင်သည်မည်၏။

အဘိတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဒို့ဟတံ
ဉာဏံ။ ။ ဉာဏပရိယန္တံ ဝေယျံ။ ဝေယျပရိ-

ယန္တံ ဉာဏံ။ ။ ဉာဏံ အတိက္ကမ္မ ဂ္ဌေယျံ နဝတ္တတိ။
 ဂ္ဌေယျံ အတိက္ကမ္မ ဉာဏံ နဝတ္တတိ။

ဟူသော ပါဠိများနှင့်လည်း ထိုသူတို့ စကားသည်
 ဆန့်ကျင်လေ၏။

အနက်ကား။ ။ အတိတ်တံသေ၊ အတိတ်ကာလအဘို့၌။
 ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား
 ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ အပ္ပဋ္ဌိဟတံ၊ အပိတ်အပင်
 အဆီးအတားမရှိ။

ဂ္ဌေယျံ၊ သိသင့်သိထိုက်သမျှသော ဂ္ဌေယျတရားသည်
 ဉာဏပရိယန္တံ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သာလျှင် အဆုံး
 ရှိ၏။ ဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်။ ဂ္ဌေယျပရိ
 ယန္တံ၊ သိသင့်သိထိုက်သော ဂ္ဌေယျတရားလျှင် အဆုံးရှိ၏။

[သိတတ်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်နှင့် သိအပ်သော ဂ္ဌေယျခံ
 တရားသည် မသာမလွန်အညီအမျှရှိသည်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။]

ဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်ကျူး
 ၍။ ဂ္ဌေယျံ၊ ဂ္ဌေယျခံတရားသည်။ နဝတ္တတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဂ္ဌေယျံ၊
 ဂ္ဌေယျခံ တရားကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်ကျူး၍။ ဉာဏံ၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်သည်။ နဝတ္တတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

သံသရာမှာ အစရှိ၏ဟူ၍ ယူလျှင် အကြောင်းမရှိဘဲ
 စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အယူသို့
 လည်းသက်ဝင် လေရာ၏။ လောကကိုအစိုးရသော ပုဂ္ဂိုလ်
 တဦးကစ၍ ဘန်ဆင်းသည် ဟူသော ဣဿရနိဗ္ဗာန ဒိဋ္ဌိ
 အယူသို့လည်းသက်ဝင်လေရာ၏။ ။ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 အတိုင်း သံသရာမှာ အစမရှိဟူ၍ ယူသည်ရှိသော် တစုံ
 တခုသော အပြစ်မှ ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ။ ထိုစကား
 မှန်၏။ နိယာမ တရားအခင်းတွင် ပြဆိုခဲ့ ပြီးသော အတိုင်း

ဓမ္မနိယာမ အားဖြင့် ဖြစ်၍နေသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်
ရဟတ်သံသရာကြီးမှာ ဘယ်အရာတွင် အစဟူ၍ တွေ့နိုင်
ပါအံ့နည်း။ အညီအညွတ်ဝန်းဝိုင်း၍နေသော ဝမ်းဘဲဥမှာ
အစမရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ တညီတညွတ်တည်း ချောမောစွာ
နှင့် ဝန်းဝိုင်း၍နေသော စက်ဘီးမှာ အစမရှိသကဲ့သို့၎င်း၊
အကြောင်းအကျိုး ဆက်လက်၍ စက်လည်ကာ ဖြစ်ပွား၍
နေသော သံသရာကြီး၏ အစဟူသည် အဘယ်မှာရှိနိုင်ပါ
တော့မည်နည်း။

ပုဗ္ဗကောသိုနပညာယတိ ဟူသော စကား၌ အလုံးစုံ
သော မဟာကပ် အစီအစဉ်တို့၏ အစသာလျှင် မရှိဟူ၍ဆို
သည်။ တခုတခုသော မဟာကပ်၏ အစအလယ် အဆုံးတို့
သည်ကားရှိကုန်၏။ «အကြင်သူတို့သည် ထိုမဟာကပ်
အစဉ်အဆက်တို့၏ အစ မဟာကပ်လည်း ရှိ၏။ ထိုမဟာ
ကပ်၏ အစလည်း ရှိ၏ဟူ၍လည်း မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ထို
သူတို့မှတ်ထင်ခြင်းမှာ မိမိတို့ အရမ်းတွေးဖြစ်၍ အတ္တနော
မတိ အားဖြင့် ထင်မှတ်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအကြောင်းမရှိ
ချေ။ «အကြင် သူတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား သဘော
ကိုထင်ရှားစွာ မသိမမြင်နိုင်ကြကုန်။ မြင့်မြတ် နက်နဲသော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဉာဏ်မျက်စိကို မရကြလေကုန်။ ထိုသူတို့
သည် အကြံသမား အရမ်းတွေးသမား တတ္ကိ ပုဂ္ဂိုလ်များ
သာ ဖြစ်ကြကုန်၍ သံသရာရှေ့ အစွန်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီးလျှင်
ဆိုအပ်ခဲ့သော အတိုင်း အဟောတုက ဒိဋ္ဌိသမားတို့ သော်
လည်း ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣဿရနိဗ္ဗာနဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော
ထာဝရ အယူသမားတို့သော်လည်း ဖြစ်တတ်လေကုန်၏။

ဤစကားရပ်ကား မဟာကပ်နှင့်စပ်၍ပြဆို အပ်သော စကားအမြောက်
ပေတည်း။

မဟာကပ်ပြီး၏။

၂၊ အသင်္ချေယျကပ်

“ဝဿဂဏနေန သင်္ခါတုံ အသက္ကုဏေယျောတိ
အသင်္ချေယျော”

ဝဿဂဏနေန၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်။ သင်္ခါတုံ၊
ရေတွက်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျော၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ
တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အသင်္ချေယျော၊ အသင်္ချေယျမည်၏။

နှစ်တို့၏ အရေ အတွက် အားဖြင့် ရေတွက် ခြင်းငှါ
မတတ်ကောင်းသောကြောင့် အသင်္ချေယျမည်၏ဟုဆိုလို
သည်။

ထိုအသင်္ချေယျကပ်သည်.....

- ၁။ သံဝဇ္ဇ အသင်္ချေယျကပ်၊
- ၂။ သံဝဇ္ဇဌာယိ အသင်္ချေယျကပ်၊
- ၃။ ဝိဝဇ္ဇအသင်္ချေယျကပ်၊
- ၄။ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ အသင်္ချေယျကပ်၊

အားဖြင့်လေးပါးရှိ၏။

ဤအသင်္ချေယျကပ် လေးပါးကိုရည်၍ စတုက္ကနိပါတ်
အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်ဖြတ်၌-

စက္ကာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျော-
နိ သံဝဇ္ဇော၊ သံဝဇ္ဇဌာယိ၊ ဝိဝဇ္ဇော၊ ဝိဝဇ္ဇဌာယိတိ၊
ယဒါ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပေါ သံဝဇ္ဇတိ။ တံ နသုကာရံ
သင်္ခါထုံ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတသဟဿာနီတိ။
စသည်ဖြင့်ဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား၊ «ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကပ္ပဿအသင်္ချေ
ယျောနိ၊ အသင်္ချေယျကပ်တို့သည်။ သံဝဇ္ဇော၊ သံဝဇ္ဇကပ်

၎င်း။ သံဝဇ္ဇဌာယိ၊ သံဝဇ္ဇဌာယိကပ်၎င်း။ ဝိဝဇ္ဇော၊ ဝိဝဇ္ဇကပ်၎င်း။ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ၊ ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်၎င်း။ ဣတိဣမာနိ စက္ကာရိ၊ ဤလေးပါးတို့ တည်း။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာသည်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံ၊ ထိုကမ္ဘာပျက်သော သံဝဇ္ဇကပ်ကို။ ဧတ္တကာနိဝဿ သတသဟဿာနိ၊ ဤမျှလောက် နှစ်အသိန်းပေါင်းရှိကုန် ၏ဟူ၍။ သင်္ခါတံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ နသုကရံ၊ မသွယ်ချေ။

ကမ္ဘာပျက်သည်ကို သံဝဇ္ဇကပ်ခေါ်၏။ ပျက်ပြီးသော အတိုင်းတည်နေသည်ကို သံဝဇ္ဇဌာယိကပ်ခေါ်၏။ ကမ္ဘာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဝိဝဇ္ဇကပ် ခေါ်၏။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အတိုင်းတည်နေသည်ကို ဝိဝဇ္ဇဌာယိကပ်ခေါ်၏။

“သံဝဇ္ဇတိ ဝိနဿတိတိ သံဝဇ္ဇော”

သံဝဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ၊ ကမ္ဘာပျက်စီး၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သံဝဇ္ဇော၊ သံဝဇ္ဇကပ်မည်၏။

“ယထာသံဝဇ္ဇံ တိဌတိတိ သံဝဇ္ဇဌာယိ”

ယထာသံဝဇ္ဇံ၊ ပျက်စီးပြီးသောအတိုင်း။ တိဌတိ၊ တည် နေ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သံဝဇ္ဇဌာယိ၊ သံဝဇ္ဇဌာ ယိကပ် မည်၏။

“ဝိဝဇ္ဇတိ ပုန သဏ္ဌဟတိတိ ဝိဝဇ္ဇော”

ဝိဝဇ္ဇတိ ပုန သဏ္ဌဟတိ၊ တဘန်ကမ္ဘာပြန်၍တည်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိဝဇ္ဇော၊ ဝိဝဇ္ဇကပ် မည်၏။

“ယထာဝိဝဇ္ဇံ တိဌတိတိ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ”

ယထာဝိဝဇ္ဇံ၊ ကမ္ဘာတည် ပြီးသောအတိုင်း။ တိဌတိ၊ တည်နေ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိဝဇ္ဇဌာယိ၊ ဝိဝဇ္ဇ ဌာယိကပ်မည်၏။

သံဝဇ္ဇကပ်သည်.....

၁။ တေဇောသံဝဇ္ဇကပ်၊

၂။ အာပေါသံဝဇ္ဇကပ်၊

၃။ ဝါယောသံဝဇ္ဇကပ်၊

အားဖြင့်သုံးပါးရှိ၏။

မီးဖြင့်ပျက်သောကပ်သည် တေဇောသံဝဇ္ဇကပ် မည်၏။ ရေငံဖြင့်ပျက်သောကပ်သည် အာပေါသံဝဇ္ဇကပ် မည်၏။ လေဖြင့် ပျက် သော ကပ်သည် ဝါယော သံဝဇ္ဇကပ် မည်၏။

မီးတို့တွင် ကမ္ဘာကို လောင်သော မီးသည် အကြီးအကျယ်ဆုံးဖြစ်၏။ ကမ္ဘာမီးလောင်သည်ရှိသော် ပထမဈာန် ဗြဟ္မာသုံးထုံနှင့်တကွ အောက်တခွင်လုံး ရှိရှိသမျှ တုံတွေကို အကုန် လောင်လေ၏။ ။ ရေတို့တွင် ကမ္ဘာကို ပျက်ကြေ စေတတ်သော ရေသည် အကြီးအကျယ်ဆုံး ဖြစ်၏။ ဤအရာ၌ မီးအစွမ်းထက် ရေအစွမ်းသည် ထက်မြက် ၏။ ကမ္ဘာကိုပျက်စေသော ရေသည်ကား ရေငံတည်း။ ရေသို့ ကျသောဆားခဲသည် မြေမြေ ကြေပျက် လေတိ သကဲ့သို့ ကမ္ဘာပျက်ရေနှင့် တွေ့ထိသောအခါ အလုံးစုံသောကမ္ဘာ အဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့သည် ကြေမွပျက်စီးကြလေကုန်၏။ ။ ရေပျက်သောအခါ ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာ သုံးထုံ နှင့် တကွ အောက်တခွင်လုံး ရှိရှိသမျှတို့သည် အလုံးစုံ ပျက်စီးကြလေကုန်၏။ ။ လေတို့တွင်ကမ္ဘာကိုပျက်သောလေသည် အကြီးအကျယ်ဆုံးဖြစ်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကိုပင် လွင့်စင်အောင်တိုက်ခတ်နိုင်၏။ ကမ္ဘာပျက် လေကြမ်းကြီး ထ၍လာသောအခါကမ္ဘာ့အဆောက်အဦဟူသမျှတို့သည် ပြောင်းရွှေ့လွင့်စင်ကြကုန်လျက် အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်ပြီး

လျှင် ကြွေမွပျက်စီးကြလေကုန်၏။ ဤအရာ၌ လေအစွမ်းသည် မီး ရှေ့ တို့ထက် ထက်မြက်၏။ လေပျက်သောအခါ တတိယဈာန်ဖြင့်ဟောသုံးဆုံနှင့်တကွ အောက်တခွင်၌ ထုံရှိသမျှအလုံးစုံ ပျက်စီးကြလေကုန်၏။

ဤ အသင်္ချေယျကပ် လေးခုအပေါင်းကို မဟာကပ်ကြီး တကပ်ဟု ခေါ်သည်။

ထို့ကြောင့် အသင်္ချေယျ ကပ် တကပ် သည် မည် မှ လောကံ ရှည်မြင့်ပါသနည်းဆိုလျှင် မဟာကပ်၏ လေးပုံ တပုံ ရှိသည် ဟူ၍ ဖြေကြား ရ၏။ ။ကမ္ဘာ မြေပေါ်၌ သတ္တဝါတို့ နေထိုင် ကြရသော ခေတ် ကာလ သည်ကား မဟာကပ်၏ လေးပုံတပုံ ဖြစ်သော ဝိဝဇ္ဇဋ္ဌာယီ တကပ်မျှ သာဖြစ်သည်။ ကြွင်းသောအသင်္ချေယျကပ် သုံးကပ်တို့မှာ ကမ္ဘာမြေ၌ တည်နေသော သတ္တဝါဟူ၍မရှိချေ။ ။ဤအရာ၌ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်သော ကမ္ဘာလောက ကြီးကို လောင်စွမ်းနိုင်သောမီးကို အဘယ်မှ ရအပ်သနည်း၊ ဤမျှ ကြီးကျယ်သော ကမ္ဘာလောကကြီးကို မြေမြေကြွေမြေစေ နိုင်သောရေကို အဘယ်မှ ရအပ်သနည်း၊ ဤမျှ ကြီးကျယ်သော ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပျက်စီးအောင် မှုတ်လွှင့်နိုင်သောလေကို အဘယ်မှရအပ်သနည်းဟုမကြံစည်အပ်။

ဤကမ္ဘာ လောကကြီးသည်ကား ဓာတ်လေးပါး အစု အဝေးမျှသာတည်း။ ။ဤကမ္ဘာလောကကြီးသည် အမြဲ မပြတ် တေဇောဓာတ်တို့ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ အာပေါဓာတ် တို့ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ ဝါယောဓာတ်တို့ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ ။ ဤမဟာပထဝီ မြေကြီးသည် အမြဲမပြတ် နိစ္စပတ် ကာလ ပတ်လုံး တေဇောဓာတ်ဖြင့် ပြည့်၍နေ၏။ အာပေါဓာတ် ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ ဝါယောဓာတ်ဖြင့်ပြည့်၍နေ၏။ ထိုအတူ မင်္ဂလာ မြင့်မိုရ်တောင်၊ သတ္တရဘန်တောင်စဉ်ချနံ့ထပ်၊

စကြဝဠာ တောင်, သမုဒ္ဒရာ, သီတာ စသော, ကမ္ဘာ
တန်ဆာဟူသမျှတို့မှာ အချင်းခပ်သိမ်း အလုံးစုံတေဇော
ဓာတ်ဖြင့် ပြည့်၍နေကုန်၏။ အာပေါဓာတ်ဖြင့်ပြည့်၍ နေ
ကုန်၏။ ဝါယောဓာတ်ဖြင့် ပြည့်၍နေကုန်၏။ ။ထိုကမ္ဘာ
လောကပေါ်မှာ အပြည့်အနှက်နိစ္စပတ်တည်ရှိ၍နေသော
တေဇော ဓာတ် တို့ကပင်လျှင် ကမ္ဘာ မီးဖြစ်၍ တောက်
လောင်ကုန်၏။ အာပေါဓာတ်တို့ကပင် ကမ္ဘာဖျက်ရေဖြစ်
၍ကြေမွစေကုန်၏။ ဝါယောဓာတ် တို့ကပင်လျှင် ကမ္ဘာ
ဖျက်လေဖြစ်၍ မှုတ်လွှင့်တိုက်ခပ်ကြကုန်၏။

ဥပမာဆိုသည်ရှိသော်.....

အိမ်တစ်ခုကို မီးလောင်သည်ရှိသော် မီးတောက်မီးလျှံ
တို့သည် အနီးအပါးမှာရှိသောအိမ်တို့ကို ဆက်ကာဆက်
ကာကူးပြောင်း၍တောက်လောင်သကဲ့သို့တည်း။ ဤအရာ
၌ တအိမ်မှာ လောင်၍နေသောမီးသည် စင်စစ် အားဖြင့်
တအိမ်သို့ ကူးပြောင်းသည် မဟုတ်။ တအိမ်မှာ ရှိသော
တေဇောဓာတ်တို့ကိုအားရှိအောင် ထကြွအောင်နှိုး၍ပေး
လေ၏။ ထိုသို့တေဇောဓာတ် တခုကနိုး၍ ပေးသောအခါ
တအိမ်မှာရှိသော တေဇောဓာတ်သည် အားရှိ၍ ထကြွ
တောက်လောင် လေ၏။ ။တစ်ခု တခုသော ဝတ္ထုကို မီး
တောက်လောင်သည်ဆိုရာ၌ အခြားမီးကလာ၍ တောက်
လောင်သည်မဟုတ်။ထိုဝတ္ထု ထဲမှာအမြဲရှိနေရင်းဖြစ်သော
တေဇောဓာတ် ကသာလျှင် ထကြွ၍တောက်လောင်လေ
သည်ချည်းသာ ဖြစ်၏ဟူ၍ မှတ်ယူထိုက် လေသည်။ ။
ထိုကြောင့်၍ဥပမာနှင့်လျော်စွာကမ္ဘာမီးတောက်လောင်
သည် ဆိုရာ၌ မဟာပထဝီ မြေကြီး စသည်တို့၌ အပြည့်
အနှက် အမြဲအစွဲ တည်ရှိ၍ နေသော တေဇော အာပေါ

ဝါယောဓာတ်တို့သည် မိမိတို့အစွမ်းရှိသလောက် ထကြွလှုပ်ရှားကြရန် ကမ္ဘာကြီးကို ပုန်ကန်သောင်းကျန်းကြရန် အခွင့်ကိုသာမြှောင်လင့်၍နေကြကုန်၏။

အကြင်အခါ၌ လှုပ်ရှားထကြွခွင့်ကို ရကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြေကြီး၌ စွဲမှီနေကြကုန်သော မီးဓာတ်တို့သည် ထိုမှီရာ မြေကြီးကို ပျက်စီးအောင် တောက်လောင် ကြလေကုန်၏။ မြင့်မိုရ်တောင် ဟိမဝန္တာတောင် စကြဝဠာတောင်စသည်တို့၌ မှီသောမီးဓာတ်တို့လည်း ထိုထိုမိမိတို့မှီရာဝတ္ထုတို့ကိုတောက်လောင်ကြလေကုန်၏။ ထိုအတူပင်လျှင် မြေကြီး စသည်တို့၌ တည်ရှိကြကုန်သောအာပေါဓာတ်တို့သည် အခွင့်ရ၍ထကြွ ကြသောအခါ မိမိတို့မှီရာဝတ္ထုကြီးကို ကြေမွအောင်အရေပျော်စေ၍ပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်လေကုန်၏။ ။ မြေကြီး စသည်တို့၌ တည်ရှိသော ဝါယောဓာတ်တို့သည်အခွင့်ရ၍ ထကြွသောင်းကျန်းသောအခါ မိမိတို့မှီရာ ဖြစ်သောမြေကြီးကို လွင့်စင်အောင် ပစ်လွှင့် လေကုန်၏။ ။ မြင့်မိုရ်တောင် စသည်တို့၌ တည်ရှိသော ဝါယောဓာတ်တို့သည်မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကိုပင်လျှင် ဘော်လုံးကွင်းမှာ နှစ်ဘက်အသင်းကဝိုင်းဝန်း၍ ကန်အပ်သော ဘော်လုံးကဲ့သို့ ကတောင်ချောက်ချား လွင့်ပါးခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုကြောင့် ကမ္ဘာ ပျက်စီးသည် ဆိုရာမှာ အခြားတပါးက မီးလာ၍ လောင်သည်မဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်လာ၍မီးရှိသည်မဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်၏တန်ခိုးအစွမ်းဖြင့်မီးတောက်လောင်သည်မဟုတ်။ ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ အပြည့် အနှက် တည်ရှိသော တေဇောဓာတ် တို့ကသာလျှင် ထ၍တောက်လောင် ကြလေကုန်သည်။ ။ ရေ ဖျက်သောကပ် လေ ဖျက်သောကပ် တို့၌လည်း ထိုအတူပင်လျှင် ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ရှိနေရင်း

ဖြစ်သော အာပေါဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့ကထာကြံ၍ဖျက်ဆီးကြလေကုန်သည်။

စင်စစ် အားဖြင့် ပရမတ္ထသို့ ထိခိုက် အောင် ဆိုလိုက်သည်ရှိသော် ကမ္ဘာပျက်ခြင်းဆိုသည်မှာတောဇောဓာတ် အာပေါဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ အကြီးအကျယ် ထကြွသောင်းကျန်းမှုကြီးတို့ သာလျှင်တည်း။ ပရမတ္ထ ဓာတ်သဘောတို့ မည်သည် နေရာဌာနတခုမှ နေရာဌာန တခုသို့ ပြောင်းရွှေ့ ရိုးမရှိ။ ဓာတ်သဘောတူအချင်းချင်း အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြု၍ အဆင့်ဆင့် ထိခိုက်ခြင်း အဆင့်ဆင့် တိုးပွားခြင်း အဆင့် ဆင့် နိုးအောင် နှိုးခြင်း တို့သာလျှင် ရှိကုန်သည်။

ထိုကဲ့သို့ ဓာတ်အဆင့်ဆင့်ကျေးဇူးပြု၍ ထိခိုက်ခြင်း တိုးပွားခြင်း နှိုးခြင်းများကိုပင်လျှင် မီးကူး၍ လောင်သည် ရှေ့ အဟုန်ဖြစ်၍ စီးသည် လေ ကြီးတိုက်သည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေကုန်သည်။

ဤကဲ့သို့ ဓာတ်သဘာဝတို့၏သဘောကို သိမြင်သော အခါ ကမ္ဘာပျက်မှုသည် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ ကမ္ဘာလောကကိုအစိုးရသောသူက ဖျက်ဆီးသည် စသောအားဖြင့် ဣဿရနိမ္မာနဒိဋ္ဌိဝါဒကို ပယ်ရှားနိုင်လေ၏။ ။အသင်္ချေယျကဝီ လေးခုရှိ၍ မဟာကပ် တခုပြည့်သည်ရှိသော် တဘန်ကမ္ဘာပျက်စီးပြန်လေ၏။ ကမ္ဘာပျက်စီးသည်နောက် တဘန်ကမ္ဘာတည်ပြန်လေ၏။ ကမ္ဘာတည်သည်မှာ ဥတုနိယာမခဏ်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း တောဇောဓာတ်အထူးစီရင်သည့်အတိုင်းကမ္ဘာဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ။ကမ္ဘာပျက်သည် ရှိသော် စကြဝဠာ ကုဋေ တသိန်းတပြိုင်နက်ထည်း ပျက်စီးလေသည်။ တည်သောအခါ

တွင်လည်းထိုအတူပင်လျှင်တပြိုင်နက်ထည်းတည်ကြကုန်သည်။ ဖြစ်အတူ ပျက်အတူဖြစ်သော စကြဝဠာ ကုဋေတသိန်းကို အာဏာခေတ်ဟူ၍ဆိုသည်။

ဤကား အသင်္ချေယျကပ်နှင့်စပ်၍ဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

အသင်္ချေယျကပ်ပြီး၏။

၃။ အန္တရကပ်

ကမ္ဘာပေါ်၌သတ္တဝါတို့ တည်နေကြသော ဝိဝဋ္ဌဌာယီ အသင်္ချေယျ ကပ်တစ်ခု၏ အတွင်း လူတို့၏ အသက်တမ်း အဆုတ် အတက် အနိမ့် အမြင့် အားဖြင့် ဖြစ်နေသော ကပ်ငယ်များကိုအန္တရကပ်ဟူ၍ဆိုသည်။

“ဝိဝဋ္ဌဌာယီအသင်္ချေယျဿ အန္တန္တရေ သန္တိဿ-
မာနော ကပ္ပေါ အန္တရကပ္ပေါ”

ဝိဝဋ္ဌဌာယီ အသင်္ချေယျဿ၊ ဝိဝဋ္ဌဌာယီ အသင်္ချေယျ ကပ်၏။ အန္တန္တရေ၊ အတွင်း၌။ သန္တိဿ မာနော၊ ထင်ရှားသော။ ကပ္ပေါ၊ ကပ်သည်။ အန္တရကပ္ပေါ၊ အန္တရကပ်မည်၏။

ထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့-----

ကမ္ဘာဦးကာလ၌ လူတို့သည် အသက် အသင်္ချေရှည်ကြကုန်၏။ ထိုသို့အသက်အသင်္ချေရှည်သော လူတို့သည် အဆက်ဆက်အားဖြင့်များစွာတည်လျက်ရှိကြကုန်၏။ ။ နောက်ကာလ၌ လူတို့အား အကုသိုလ်တရား ပွားများကြကုန်သည်ရှိသော် အစဉ်အတိုင်း အသက်တမ်း ဆုတ်ယုတ်၍ လာကြကုန်၏။ ။ အသိန်း အသန်း နှစ်ပေါင်းများစွာ အဆင့်ဆင့်လွန်၍ သွားကုန်သည် ရှိသော် လူတို့၏အသက်သည် ဆယ်နှစ်တမ်းသို့ တိုင်အောင် ဆုတ်ယုတ်

လေ၏။ ဆယ်နှစ်တမ်းမျှသာရှိသော လူတို့သည် အဆက်
အဆက်အားဖြင့်များစွာတည်တံ့လျက်ရှိနေကြကုန်၏။ ။
ထိုနောက်တဘန် လူတို့အား အကုသိုလ် ပွားများ ကြပြန်
ကုန်သည်ရှိသော် ဆယ်နှစ်တမ်းမှစ၍ တဆင့်ထက် တ
ဆင့် အသက်တမ်းတိုး၍တိုး၍သွားလေကုန်၏။ အသင်္ချေယျ
တမ်းသို့တိုင်ရောက်အောင် တိုးတက်လေကုန်၏။ ဤကဲ့သို့
အတိုးအဆုတ် ဖြစ်သော အသက်တမ်းနှစ်ခု အပေါင်းကို
အန္တရကပ်တကပ်ဟူ၍ခေါ်သည်။

အသင်္ချေယျတမ်းမှ ဆုတ်၍ ဆယ်နှစ်တမ်း၊ တ
ဘန် ဆယ်နှစ်တမ်းမှတက်၍ အသင်္ချေယျ တမ်းသို့
တက်သော အသက်တမ်းတစ်ခုသည် အန္တရကပ် တ
ကပ်မည်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ဝိဝဇ္ဇဌာယီ အသင်္ချေယျ ကပ်တခုမှာ အန္တရကပ်
ပေါင်းခြောက်ဆဲ လေးကပ်ရှိ၏။

အန္တရကပ် ခြောက်ဆဲ လေးကပ် သည်
အသင်္ချေယျကပ်တကပ်ဖြစ်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

အန္တရကပ်တခုသည် မည်မျှလောက် ရှည်လျား သ
နည်းဟုဆိုလျှင် အသင်္ချေယျကပ်ကို ခြောက်ဆဲ လေးပုံ
ပုံလျှင် တပုံခန့်ရှိ၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ။တနည်းကား ဂင်္ဂါ
မြစ်ကြီးတွင် တယူဇနာ တိုင်တိုင် အရပ်ရပ်မှာ ရှိသော
သဲတို့ကိုစုပုံ၊ တနှစ်လျှင် သဲတပွင့်အားဖြင့် ရေတွက်သည်
ရှိသော် တယူဇနာရှိသော သဲသောင်ပြင်ကြီးသည် ကုန်
လေရာ၏။ အန္တရကပ်တခု၏ နှစ်သည် မကုန်နိုင်ရာ ဟူ၍
ကျမ်းဂန်တို့၌ဆိုသည်။

ဤကား အန္တရကပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုသောစကားရပ် ပေတည်း။

အန္တရကပ်ပြီး၏။

၄။ အာယုကပ်

လူတို့၏အသက်တမ်းများကို အာယုကပ်ဟူ၍ဆိုသည်။ ဆုတ်ကပ်၌ အသက်အသင်္ချေယုမှစ၍ ဆယ်နှစ်တမ်း တိုင် အောင် လူတို့၏ အသက်တမ်းသည် အဆင့်ဆင့် အစားစား များစွာရှိကုန်၏။ တက်ကပ်၌ ဆယ်နှစ်တမ်းမှစ၍ အသင်္ချေယုတိုင်အောင် လူတို့၏အသက်တမ်းသည်လည်း များစွာပင်ရှိကုန်၏။

အန္တရကပ်တခုအတွင်းမှာ အာယုကပ်ပေါင်းသည် အဆင့်ဆင့်အစားစား များပြားစွာ ရှိသည်ဟုဆိုလို၏။

ဘုမ္မစိုးနတ်တို့နှင့် အပါယ်လေးဘုံတို့မှာ အသက်တမ်းအမြဲမရှိ။ စာသုမဟာရာဇ် စသော ကာမာဝစရ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်နှင့် ဗြဟ္မာဘုံ နှစ်ဆယ်တို့မှာ အသီးအသီး ဖြစ်သော အသက်တမ်း ရှိကုန်၏။ ။ထိုပြင် အရှေ့ကျွန်း အနောက်ကျွန်း မြောက်ကျွန်းတို့၌လည်း ဖြစ်သော အသက်တမ်းရှိ၏။ ။သမ္မော အဋ္ဌကထာ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းတွင်အကျယ်ပြုလျက်ရှိလေ၏။

ဤကား အာယုကပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

အာယုကပ်ပြီး၏။

၅။ အန္တရာယကပ်

မနုဿလောကေ ကတ္တမိ ကဒါမိ မနုဿာနံ ဥပ္ပန္နော ဇိဝိတန္တရာယော ဣဝ အန္တရာယကပ္ပေါတိ ဝုပ္ပတိ။

မနုဿလောကေ၊ လူပြည်လောက၌။ ကတ္တမိ၊ တစုံတခု

သောအရပ်၌။ ကဒါစိ၊ တခါတရံ၌။ မနုဿာနံ၊ လူတို့အား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဇိဝိတန္တရာယော၊ အသက်၏ အန္တရာယ်ဆိုး ရောဂါ ဥပဒ်ဆိုး များကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌၊ အန္တရာယကပေါတိ၊ အန္တရာယကပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆို အပ်၏။

လူတို့၏ အသက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရောဂါဆိုး ဥပဒ်ဆိုးများကို အန္တရာယကပ်ဟူ၍ဆိုသည်။ အန္တရာယ် ကပ်လည်းမည်၏။ ။ထိုအန္တရာယ် ကပ်သည့် အခါခပ် သိမ်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ ရပ်ရွာမြို့ပြတိုင်းမှာ ဖြစ် ပေါ်သည်လည်းမဟုတ်။ တရံတခါ တစုံတခုသော အရပ် ဌာနများမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

ထိုအန္တရာယ်ကပ်သည်.....

၁။ သတ္တန္တရာယ်ကပ်၊

၂။ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရာယ်ကပ်၊

၃။ ရောဂန္တရာယ်ကပ်၊

ဟူ၍ သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးကို ကပ်ဆိုးကြီး သုံးပါးဟူ၍ဆိုသည်။

ထား လှံ သေနတ် အစရှိသော လက်နက်များ အတွက်နှင့် အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်ပေါ်လာသည် ကိုသတ္တန္တရာယ်ကပ်ဆိုသည်။

အစားဆန်ရေ ရှားပါးငတ်မွတ် ခေါင်းပါးမှုနှင့် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဒုဗ္ဘိက္ခန္တ ရာယ်ကပ်ဆိုသည်။

ရောဂါဆိုး ဥပဒ်ဆိုး ဖြစ်ပေါ်သည့် အတွက်နှင့် အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ရောဂန္တ ရာယ်ကပ်ဆိုသည်။

ဤကပ်ကြီးသုံးပါးနှင့်စပ်၍ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်အခါ၌ ဗြာဟ္မဏ ပညာရှိတယောက်က မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ဝင်၍ လျှောက်ထားသည်မှာ“ အို ဂေါတမ နွယ်ဘွားမြတ်စွာဘုရား ရှေးပညာရှိ ဗြာဟ္မဏလူမျိုးဆရာ ကြီးတို့၏ စကားအစဉ်အဆက်ကို ကျွန်ုပ်ကြားရဘူးသည် မှာ ဤဇမ္ဗုဒ္ဓိပါကျွန်းဟု ဆိုအပ်သော လောက သည် ရှေးအခါ၌ လွန်စွာ စည်ကားလှ၏။ မြို့ရွာ နိဂုံးများသည် ကွက်လပ်ဟူ၍မရှိဘဲ ပြည့်၍နေ၏။ ရွာ နိဂုံး မင်းနေပြည် များသည်“ကုက္ကုဒုသံပါတိက” ကြက်ပျံတကျဖြစ်၍ စည် ကား၏။ ယခုအခါ၌ မူကား လူတို့သည် အလွန်နည်းပါး ကုန်၏။ ရှေးကရွာဖြစ်သော အရပ်တို့သည်လည်း ယခု အခါ ရွာမဟုတ်ကြဘဲ မြို့ဖြစ်ဘူးသော အရပ်တို့ သည် လည်း ယခုအခါ မြို့မဟုတ်ကြလေကုန်။ ရှေးကဇနပုဒ် နယ်ကြီးများသည်လည်း ယခုအခါ ဇနပုဒ်နယ်များမဟုတ် ကြကုန်။ တောချုံအတိသာလျှင် ဖြစ်လေကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ပါနည်း” ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။

ပုဏ္ဏား လျှောက်ထားသော စကား၌“ကြက်ပျံတကျ” ဆိုသည်ကို -

ကုက္ကုဒုသံပါတိကာတိ ဣမ ဂါမူပစာရတော၊
ဥပ္ပတန္တာ ကုက္ကုဒု အညဿ ဂါမဿ ဥပစာရေ
သံပတန္တိ။ ဧဝရူပေန ကုက္ကုဒုသံပါတေန ယုတ္တာ။
ဟူသောပါဠိဖြင့်သိမှတ်ရာ၏။

အနက်ကား။ “ကုက္ကုဒု သံပါတိကာတိ၊” ကြက်ပျံ တကျ” ဆိုသည်ကား။ ဣမ၊ ဤရွာ၌။ ဂါမူပစာရတော၊ ရွာဥပစာမှ။ ဥပ္ပတန္တာ၊ ပျံကြလေကုန်သော။ ကုက္ကုဒု၊

ကြက်တို့သည်။ အညဿဂါမဿ၊ တပါးသော ရွာ၏။ ဥပစာရေ၊ ဥပစာအတွင်း၌။ သံပတန္တိ၊ သက်ဆင်း ကျရောက်ကြ လေကုန်၏။ ဧဝရူပေန ကုတ္တုဒု သံပါတေန၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ကြက်ပျံတကျနှင့်။ ယုတ္တာ၊ ယဉ်ကုန်၏။

ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ.....

ရွာတခု၏ဥပစာ ကြက်ပျံလေသည်ရှိသော်ရွာတခု၏ ဥပစာအတွင်းကျရောက်နိုင်လေ၏။ ဤကား ကြက်ပျံတကျ အဓိပ္ပါယ်ပေတည်း။ ။ ဤကြက်ပျံတကျဟူသောစကားဖြင့်ရွာချင်းချင်းများစွာနီးစပ်၍ စည်ကား ကြောင်းကို ပြဆိုသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြက်ပျံတကျ ဆိုရမည်ကို တချို့က ကြက်ပျံမကျ ဟူ၍လည်းဆိုကြကုန်၏။

ဤသို့ပုဏ္ဏားကြီး လျှောက်ထားလာသောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားက-

ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏ မနုဿာ အဓမ္မရာဂရက္ခာ ဝိသမလောဘာဘိဘူတာ မိန္ဒိန္ဒာဓမ္မပရေတာ တိဏ္ဍာနိ သတ္တာနိ ဂဟေတွာ အညမညံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ တေန ဗဟူ မနုဿာ ကာလင်္ကရေန္တိ။ အယံ ခေါ ဟေတု အယံပိ ပစ္စယော။ ယေန ဧတရဟိ မနုဿာနံ ခယော ဟောတိ။ တနုတ္တံ ပညာယတိ။

ဟူ၍ဖြေဆိုတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏားကြီး။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အဓမ္မရာဂရက္ခာ၊ မတရားသော ကာမရာဂဖြင့် တပ်မက်ကြ ကုန်သည် ဖြစ်၍။

ဝိသမလောဘာဘိဘူတာ၊ သူတပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့
 ၌ အဘိဇ္ဈာဖြင့် တပ်မက်သော လောဘသည် နှိပ်စက်
 အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မိစ္ဆာဓမ္မပရေတာ၊ မိုက်မှားသော
 မိစ္ဆာတရားတို့ဖြင့်နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဏှာနိ၊
 ထက်မြက်ကုန်သော။ သတ္တာနိ၊ ထားလှံသေနတ်စသော
 လက်နက်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်စွဲကုန်၍။ အညမညံ၊ အ
 ချင်းချင်း။ ဇိဝိတာ၊ အသက်မှ။ ဝေါရောပေန္တိ၊ ချကြကုန်၏။
 ဝါ၊ သတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။ တေန၊ ထိုသတ္တန္တရာယ် ကပ်
 တိုက်မှုကြောင့်။ မနုဿာ၊ လူအပေါင်းတို့သည်။ ကာလက်
 ရောန္တိ၊ သေကြေပျက်စီးကြလေကုန်၏။ ။ ယေန၊ အကြင်
 အကြောင်းကြောင့်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ ခယော၊ ကုန်ခန်း
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တနုတ္တံ၊ လျော့ပါး မှုသည်။
 ပညာယတိ။ ထင်၏။ အယံပိခေါ၊ ဤသို့သတ္တန္တရာယ်ကပ်
 ကြီးတိုက်မှုသည်။ ဟေတု၊ လူသတ္တဝါတို့ နည်းပါးခြင်း၏
 အကြောင်း ပေတည်း။ အယံ၊ ဤသတ္တန္တရာယ် ကပ်ကြီး
 တိုက်မှုသည်။ ပစ္စယော၊ သတ္တဝါတို့ နည်းပါးခြင်း၏ အ
 ထောက်အပံ့ ပေတည်း။

လူတို့သည် အဓမ္မရာဂ ဝိသမလောဘ မိစ္ဆာဓမ္မတို့ဖြင့်
 ဘိစီး နှိပ်စက်အပ်သောအခါ မေတ္တာ ကရုဏာ ကင်းမဲ့ကြ
 ပြီးလျှင် ထားလှံသေနတ် စသော လက်နက်တို့ကို ကိုင်၍
 ရဲဝံ့စွာအချင်းချင်းသတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါလူတို့သည်
 အသေအပျောက်များကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါရှေးက
 ကဲ့သို့လူမစည်ကား။ မြို့ပြပြည်ရွာတို့ မစည်ကားဘဲ နည်း
 ပါးယုတ်လျော့ကြသည်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

အဓမ္မရာဂရက္ခာတိ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ-
 ရာဂေန ရက္ခာ။

အဓမ္မရာဂရက္ခာတိ၊ အဓမ္မရာဂရက္ခာ ဆိုသည်ကား။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရရာဂေန၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားသော အားဖြင့်ကျင့်သောကာမရာဂဆိုးဖြင့်။ ရတ္တာ၊ တပ်နှစ်သက် ကြကုန်၏။

ဤသို့ဆိုသောကြောင့် ကာမဂုဏ်တို့၌အကြူးအလွန် လိုက်စားတပ်မက်မှုကို အဓမ္မရာဂဆိုသည်။ ။အဓမ္မရာဂ ဖြင့် တပ်မက် နှစ်သက် လေသည် ရှိသော် သူ၏ သား မယားဟူ၍လည်း မထောက်ထားနိုင်၊ မိကြီး မိထွေး နှမ သားချင်း ဆွေရင်းမျိုးချာ ဟူ၍လည်း မထောက်ထားနိုင် ဘဲ ရာဂနှိုးဆော်တိုင်း လိုက်စား မှားယွင်း လေ၏။ သူရဲ သံဘက်စီး၍ နေသော သူသည် တစုံတရာကိုမျှ ပကတိ သဘောအတိုင်း မသိသကဲ့သို့ အဓမ္မရာဂ တည်းဟူသော တရားဆိုးကြီး ဘိစီးနှိပ်စက်၍ လာသောအခါ မည်သည့် အရာကိုမျှ ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိဘဲ လိုက်စားမိ လိုက်စားရာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကျင့်ကြံ မှားယွင်းလေ၏။ ။ထိုအဓမ္မရာဂ ပူးဝင်၍ လာသောအခါ ဘယ်မှတရား ရှိနိုင် ပါတော့ မည်နည်း၊ တိရစ္ဆာန်၏ အလေ့အလာသို့သာသက်ဝင်လေ တော့၏။

ဝိသမလောဘာဘိဘူတာတိ ဝိသမလောဘော နာမ ပရသန္တကေသု အဘိဇ္ဈာလောဘောစ ဝိသ-
မေန ကာယဝစိပယောဂေန ပရသန္တကာနံ
ဂဟဏလောဘောစ၊ တေန အဘိဘူတာ။

အနက်ကား။ ။ဝိသမလောဘာဘိဘူတာတိ၊ ဝိသမ
လောဘာဘိဘူတာ ဆိုသည်ကား။ ပရသန္တကေသု၊ သူတ
ပါးတို့၏ ပစ္စည်း ဥစ္စာတို့၌။ အဘိဇ္ဈာ လောဘောစ၊
မတရားသဖြင့် လိုလားသော လောဘသည်၎င်း။ ဝိသမေန၊
မညီညွတ်သော။ ကာယဝစိပယောဂေန၊ ကာယကံဆိုး
M.-I-9

ဝစိကံဆိုးဖြင့်။ ပရသန္တကာနံ၊ သူတပါးတို့ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို။ ဂဟဏလောဘောစ၊ အနိုင်အထက် ရအောင် ယူသော လောဘသည်၎င်း။ ဝိသမလောဘောနာမ၊ ဝိသမလောဘမည်၏။ တေန၊ ထိုဝိသမလောဘဖြင့်။ အဘိဘူတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။

ဤသို့ဆိုသည်နှင့်အညီ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မြင်လျှင် လိုချင်အားကြီးစွာနှင့် မတရားသဖြင့် တပ်မက်ခြင်းသည် ဝိသမလောဘ မည်၏။ (အဘိဇ္ဈာလည်း ခေါ်သည်)။ ။ထိုသူတပါး၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ကိုယ်ဖြင့် လိမ်လည်လှည့်ပတ်၍သော်၎င်း၊ နှုတ်ဖြင့်လိမ်လည်လှည့်ပတ်၍သော်၎င်း၊ မရ ရအောင် ကြံဆောင်၍ယူခြင်း အနိုင်အထက်လုယက်၍ ယူခြင်းများ သည်လည်း ဝိသမလောဘ မည်၏။ ထိုဝိသမလောဘဖြင့် နှိပ်စက်ဘိမီး၍ လာသော အခါ တရားသည်၊ မတရားသည်ဟူ၍ မစဉ်းစားနိုင်ဘဲ သူတပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကိုသာ ရအောင် ယူလေ၏။ သက်သက်သာသာနှင့်မရနိုင်လျှင် အတင်းအကျပ်လုယက်၍ ယူလေ၏။ ။ဤလောက၌ ကောင်းသော ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ကောင်းသော လယ်လုပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပစ္စည်းကို ရအောင် ကြံစည် လိုလားမှု သည်ကား တရားသော လိုလားမှုမည်၏။ ထိုသို့တရားသဖြင့် လိုလားမှုကို ကြဉ်ရှောင်၍ မတရားသော ဝိသမလောဘဖြင့် လိုချင် အားကြီး၍ လာသောအခါ လောဘ စည်းကမ်းလွန်၍ လုယက်ခြင်း၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ခိုးယူခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရ လေ၏။ ထိုအခါ ထားလွှံ့ သေနတ် စသည်တို့ကို ကိုင်ဆောင် သုံးစွဲရလေ၏။

အဓမ္မရာဂသည် ကာမဂုဏ်အရာ၌ မတရားသဖြင့် ကျူးလွန်မှုနှင့်စပ်ဆိုင်၏။ ။ဝိသမ လောဘ

သည် သူတပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၌ မတရားသဖြင့် လိုချင်တပ်မက် မောမှုနှင့် စပ်ဆိုင်၏။

မိစ္ဆာဓမ္မပရေတာတိ မိစ္ဆာဓမ္မပရာယနာ၊
မိစ္ဆာဓမ္မော နာမ သေသဒုစ္စရိတာနိ ပါဏဃာ-
တပဋိသံယုတ္တာနိ နာနာယညကမ္မာနိစ။

အနက်ကား။ မိစ္ဆာဓမ္မပရေတာတိ၊ မိစ္ဆာဓမ္မပရေတာဆိုသည်ကား။ မိစ္ဆာဓမ္မပရာယနာ၊ မှားသောတရားသို့ သာလျှင် သက်ဝင်ကြလေကုန်၏။ သေသဒုစ္စရိတာနိစ၊ အဓမ္မရာဂ ဝိသမ လောဘမှ ကြွင်းကုန်သော ဒုစ္စရိက်တို့သည်၎င်း။ ပါဏဃာတ ပဋိသံယုတ္တာနိ၊ သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုနှင့် စပ်ဆိုင်ကုန်သော။ နာနာယညကမ္မာနိစ၊ အထူးထူးသော ယဇ်ပူဇော်မှုတို့ သည်၎င်း။ မိစ္ဆာဓမ္မော နာမ၊ မိစ္ဆာဓမ္မမည်၏။

ဤသို့ဆိုသောကြောင့် ဒုစ္စရိက်တရားစုနှင့် သူ့အသက်ကိုသတ်ဖြတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်ခြင်းစသည်များသည် မိစ္ဆာဓမ္မမည်၏။ ထိုမိစ္ဆာဓမ္မများဝင်ရောက် ဘိစီးလာသောအခါ မှန်သောတရားဘက်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ဘဲ ဆိုးဝါးညစ်ညမ်းသောဘက်သို့သာမျက်နှာလှည့်၍ ပြုမိပြုရာပြုလေ၏။

ပြဆိုအပ်ပြီးသော အဓမ္မရာဂ ဝိသမလောဘ မိစ္ဆာဓမ္မဟုဆိုအပ်သည့် တရားဆိုးကြီး သုံးပါးတို့သည် လောကပေါ်မှာ ဘိစီး တိုက်ခိုက် လာသော အခါ လူတို့သည် တရားလက်လွတ် ကြလေကုန်၏။ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတို့သည် ကြမ်းတမ်းရက်ရောစွာ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော လက်နက် အထူးထူးတို့သည် လောကမှာ ပေါ်ပေါက် လာကြကုန်၏။ ခေတ်အားလျော်စွာ ထိုလက်နက်တို့သည် ထိုလူတို့၏ အလိုသို့လိုက်၍ အဖော်

သဖွဲကြီးတွေ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ။တယောက်ကို တယောက် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ထိုးခုတ်ခြင်းတို့သည် လောကမှာ ဖြစ်ပေါ် လာကုန်၏။ လုယက်ခြင်း၊ သူခိုး ခိုးခြင်း၊ ထားပြတိုက်ခြင်းတို့သည်ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မြို့ရွာနိဂုံးတို့ကို မီးရှို့ခြင်းတို့လည်းဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မီးသည် တရားဆိုးသုံးပါး ထွန်းကားသောအခါ လောက၏ လက်နက်ကြီးတပါးပင်ဖြစ်လေ၏။ ။ထိုသို့ ဖြစ်လေသောအခါ လူတို့ သေကြေပျက်စီးခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကုန်ဆုံးခြင်း၊ မြို့ပြပြည်ရွာတို့၌မီးလောင်ခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

နိုင်ငံအချင်းချင်းစစ်ဖြစ်ကြလျှင် ကြီးစွာသော သတ္တန္တရာယ် ကပ်ကြီး တိုက်သည် မည်၏။ ထိုသို့ နိုင်ငံချင်းချင်း စစ် တိုက်ခိုက်မှုသည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရား ဆိုးကြီးသုံးပါးတို့၊ နှိပ်စက်ဘိစီးမှုကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့စစ်ပွဲကြီးများ ဖြစ်သောအခါ ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူတို့သည် သေကြေ ပျက်စီး ကြကုန်၏။ မြို့ရွာပေါင်း များစွာတို့ သည်လည်း ပြုန်းတီး ကြေပျက် ကြလေကုန်၏။ ထိုစစ်ပွဲ များသည် အချို့ မှာ နှစ်နှစ် သုံးနှစ်ကြာ၏။ အချို့ မှာ လေးငါးခြောက်နှစ် ကြာ၏။ အချို့ မှာ ဆယ်နှစ်ဆယ် နှစ်နှစ် စသည်ကြာမြင့်ကုန်၏။ စစ်ပွဲကြာလေလေ လူသတ္တဝါတွေ သေကြေ ပျက်စီး လေလေ ဖြစ်၏။ ။ထိုသို့သတ္တန္တရာယ် ကပ်ကြီး တိုက်ခိုက် လေသောအခါ လူသတ္တဝါတို့လည်း နည်းပါးယုတ်လျော့ကြကုန်၏။ မြို့ရွာနိုင်ငံ တို့လည်း ပျက်စီး ကြလေ ကုန်၏။ ထိုကြောင့် သတ္တန္တရာယ်ကပ်သည် လူနည်းပါး ကြောင်း၊ နိုင်ငံ ပြည်ရွာ ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်။

ဤကား သတ္တန္တရာယ်ကပ်နှင့်စပ်၍ဆိုသော စကားရပ်ပေတည်း။

တဘန်ထပ်၍ဟောကြားတော်မူပြန်သည်မှာ.....

ပုန် စ ပရံ ဗြာဟ္မဏ ဧတရဟိ တေသံ အဓမ္မ-
ရာဂရက္ခာနံ ဒေဝေါ သမ္မာဝံဓာရံ န အနုပဝစ္ဆတိ။
တေန ဒုန္တိက္ခံ ဟောတိ။ တေန ဗဟူ မနုဿာ
ကာလံကရောန္တိ။

အနက်ကား၊ «ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏားကြီး။ ပုန်စပရံ၊
တဘန်တုံ။ ဧတရဟိ၊ ယခုဆုတ်ကပ် ကာလ၌။ တေသံ၊ ထို
လူများအပေါင်းတို့သည်။ အဓမ္မရာဂရက္ခာနံ။ မတရားသော
ကာမ ရာဂဖြင့် တပ်မက် ကြကုန်စဉ်။ ဒေဝေါ၊ မိဗန်း
သည်။ သမ္မာဝံဓာရံ၊ ကောင်းသော မိဗန်းရေ အယဉ်ကို။
နအနုပဝစ္ဆတိ၊ မပေး(ဝါ၊ မိဗန်းမရွာ)။ တေန၊ ထိုသို့ကောင်း
စွာ မိဗန်းမရွာမှုကြောင့်။ ဒုန္တိက္ခံ၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုဒုန္တိက္ခန္တရာယ် ကပ်
တိုက်မှုကြောင့်။ ဗဟူမနုဿာ၊ များစွာသော လူတို့သည်။
ကာလံကရောန္တိ၊ သေကြေ ပျက်စီးကြလေကုန်၏။

ဤကမ္ဘာ လောက၌ လူတို့၏အသက်ရှင်နေမှုသည် ဤ
အစားအစာ ပေါ်မှာသာ တည်နေ၏။ အစားအစာ ပြတ်
လပ် ကြပါလျှင် အလုံးစုံ ပျက်စီးကြ ကုန်မည်သာ ဖြစ်၏။
ဤကမ္ဘာလောကကြီးမှာ လူတို့သည် ခုနစ်ရက်တိတိ တ
ညီတညွတ်ထည်းသာ ငတ်မွတ်၍နေကြပါလျှင် တကမ္ဘာ
လုံး လူတွေပြုန်းတီးသေဆုံးကြမည်သာဖြစ်၏။ «လူတို့၏
အစာသည် စပါးဆန်ရေတို့သာဖြစ်၏။ ထိုစပါးဆန်ရေတို့
၏ ကောင်းသည့်ခေတ်ကာလမှာမှ ဖြေပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်
ကြရာ မိုးမရွာလျှင် ထိုအစာ ဆန်ရေတို့ကို မလုပ်ကိုင်နိုင်
ကြကုန်။

အဓမ္မရာဂ စသောတရားဆိုးသုံးပါးတို့သည် လောကကို

ဘိစိးနှိုင်းစက်ကြကုန်သည်ရှိသော် မိမိကောင်းစွာ မရွာ
သွန်းချေ။ လူတို့သန္တာန်မှ ဖြစ်ပေါ်သော တရားဆိုး တို့၏
အငွေအရှံတို့သည် မိမိရေမိမိပေါက်တို့ကို ခန်းခြောက်
စေတတ်ကုန်၏။ ။ကောင်းစွာနှစ်စဉ်အတိုင်း မိမိမရွာ
ခဲ့သည်ရှိသော် လူတို့၏အစားအစာတို့ကို မလုပ်မဆောင်
နိုင်ကြကုန်။ ထိုအစားအစာခေါင်းပါးခြင်း တည်းဟူသော
ဒုန္နိက္ခန္တရ ကပ်ကြီး တိုက် လေ၏။ ။ဒုန္နိက္ခန္တရ ကပ်
တိုက်သောအခါ များစွာသော လူတို့သည်သေကြေပျက်
စီးကြလေကုန်၏။ တိုင်းပြည်မြို့ရွာ တို့သည်လည်း ပျက်စီး
ပြိုနီးတီး ကြလေကုန်၏။ ။ထိုသို့ဒုန္နိက္ခန္တရသည် ကပ်ကြီး
တိုက်ခိုက် မှုသည် လူနည်းပါး ကြောင်း၊ မြို့ရွာ ပျက်ပြား
ကြောင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

ဤကား ဒုန္နိက္ခန္တရသည်ကပ်နှင့်စပ်၍ ဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

တဘန်ထပ်၍ဟောကြားတော်မူသည်မှာ

ပုန စ ပရံ ပြာဟ္မဏ ဧတရဟိ တေသံ အဓမ္မ-
ရာဂရတ္တာနံ ယက္ခာ ဝါဠေ အမနုဿေ ဩသဇ္ဇန္တိ၊
တေန ဗဟူ မနုဿာ ကာလံကရောန္တိ။

အနက်ကား။ ။ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏားကြီး။ ပုနစပရံ၊ တ
ဘန်တုံ၊ ဧတရဟိ၊ ယခုဆုတ်ကပ်ကာလ၌။ တေသံ၊ ထိုလူ
တို့သည်။ အဓမ္မရာဂရတ္တာနံ၊ မတရားသော ကာမရာဂဖြင့်
တပ်မက်ကြကုန်စဉ်။ ယက္ခာ၊ နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ ဝါဠေ၊
ကြမ်းတန်းသော သူရဲသံဘက်တို့ကို၎င်း။ အမနုဿ၊ မြေ
ဘီလူး ရေဘီလူး အသားစားကြူးသော အဆိုးအဝါးတို့ကို
၎င်း။ ဩသဇ္ဇန္တိ၊ လွှတ်ကြ လေကုန်၏။ တေန၊ ထိုဘီလူး
သံဘက်တို့ကြောင့်။ မနုဿ၊ လူတို့သည်။ ကာလံကရောန္တိ၊
သေကြေပျက်စီးကြကုန်၏။

လောက၌ အလွန်ကြမ်းတမ်းကုန်သော သူရဲသံဘက်
 မြေဘီလူး ရေဘီလူး ကုန်းဘီလူး ကောင်းကင် ဘီလူးတို့
 မည်သည် ရှိကုန်၏။ ထိုမြေဘီလူး စသည်တို့ကို ပင်လျှင်
 အမနုဿ ဟူ၍၎င်း၊ အဝရုဒ္ဓိက ဟူ၍၎င်း၊ သူရဲသံဘက်တို့
 ဟူ၍၎င်း၊ အစိမ်းအဝါးတို့ဟူ၍၎င်း၊ ခေါ်ဆို ကြကုန်၏။ ထို
 နတ်ဆိုးနတ်ဝါးတို့သည် စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့၏
 အုပ်စုနယ်တွင်အပါအဝင်ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ထိုအဆိုး အ
 ဝါးတို့သည် လူတို့၏ အသွေး အသားတို့ကို သောက်စား
 တတ်ကြ ကုန်၏။ ။အလွန် ဆိုးသွမ်း ကြမ်းတမ်းသော
 သဘောရှိကြ ကုန်သောကြောင့် ထိုဘီလူး သံဘက်တို့ကို
 အခါခပ်သိမ်း သူတို့သဘောအားလျော်စွာလွှတ်၍ မထား
 ကြကုန်ဘဲ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး တို့က ဩဇာ
 အာဏာဖြင့် ထိမ်းသိမ်း စောင့်ရှောက်၍ ထားကြ ရကုန်
 ၏။ ကျားများခြင်္သေ့များကို နှောင်ဖမ်းအတွင်းမှ ညောင်
 ၍ ထားဘိသကဲ့သို့တည်း။

လောက၌ လူတို့သည် တရားပျက်ယွင်း ကြသောအခါ
 စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့၏အမိန့်နှင့် ထိုသူရဲသံဘက်
 ဘီလူး ရက္ခိသ်များကို လူ့ပြည်လောကသို့ စေလွှတ်ကြ
 လေကုန်၏။ ။ထိုအခါ ဘီလူး သံဘက်များသည် သံချိုင့်
 မှထွက်ရသော ကျားခြင်္သေ့ ကြီးတွေကဲ့သို့ ဆိုးဝါး ကြမ်း
 တမ်း ချင်သမျှ ဆိုးဝါး ကြမ်း တမ်း ကြပြီးလျှင် လူ့ပြည်
 လောကသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ကြ၍ အခွင့်ရရှိတိုင်း လူတို့
 ၏အသွေးအသားတို့ကို သောက်စားကြလေကုန်၏။ ထိုသို့
 ဘီလူးတို့ လူ့နယ်လောကသို့ ဝင်ရောက် လာသော အခါ
 လူတို့၌များစွာအန္တရာယ်ရောက်တို့ဖြစ်ကြကုန်၏။ လျှင်မြန်
 စွာသေဆုံးခြင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။ အများရိုးအနာရိုးမဟုတ်ဘဲ
 ထူးဆန်းကြမ်းတမ်းသော အများအနာ ရောက်ဆိုတို့သည်

ဖြစ်ကုန်၏။ ဝမ်းသက်လျှော့၍မြန်စွာသေဆုံးခြင်း၊ မူးမေ့၍ အမြန်သေဆုံးခြင်း စသော ရောဂါဆိုးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို ရောဂါဆိုး ဖြစ်သည် ကိုပင် ရောဂန္တရာယံကပ် ဟူ၍ ဆို သည်။ ။ထိုဘီလူးသံဘက်တို့သည် လူ့ပြည်လောကသို့ ဝင်ရောက် ခွင့်ကို ရသောအခါ အရာမက အထောင် မက အသောင်းမက စုရုံးကြ ကုန်၍ သမုဒ္ဒရာထဲမှ သော်လည်း၊ တောထဲ တောင်ထဲမှ သော်လည်း လူ့ပြည် လောကသို့ ဝင်ရောက်ကြကုန်၏။ သမုဒ္ဒရာမှတက်လာသော မကောင်း ဆိုးဝါးတို့ကို ရေဘီလူး ရေသံဘက် တို့ဟူ၍ ဆိုရ ကုန်၏။ တော တောင်မှ ထွက်လာသော မကောင်းဆိုးဝါး တို့ကို ကုန်းဘီလူး ကုန်းသံဘက်တို့ ဟူ၍ဆိုရကုန်၏။

လူတို့ကို တွေ့ရှိ၍ သတိလစ်ခွင့်ကို ရရှိကြသော အခါ အတင်း ပူးဝင်ကြ ပြီးလျှင် လူတို့၏ အသွေး အဆီ တို့ကို သောက်စား တတ်ကြကုန်၏။ ထိုမကောင်း ဆိုးဝါး တို့၏ အသွေးအဆီ စုတ်ခြင်း၊ သောက်ခြင်းတို့ကိုမူကား လူသား တို့မမြင်နိုင်ကြကုန်။ လတ်တလောရောဂါစွဲကပ်၍ အလျှင် အမြန်သေဆုံးခြင်းအားဖြင့်သာလျှင် ထိုမကောင်း ဆိုးဝါး တို့၏အစွမ်းကိုသိကြရကုန်သည်။ လူတို့၏အဆီအသွေးတို့ ကို သောက်စားတတ် ကုန်သောကြောင့် ထိုမကောင်းဆိုး ဝါးတို့ကို သွေးစိမ်းစား သွေးစိမ်းသောက်တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆို ကြရကုန်၏။

လူတို့၏အသွေးအဆီတို့ကို စားသောက်ခွင့် မရကြကုန် သည်ရှိသော် နွား ကျွဲစသည်တို့၏အသွေးအဆီတို့ကိုစား သောက်ကြလေကုန်၏။ထိုအခါ နွား ကျွဲ စသည်တို့၌ ကပ် ရောဂါ ကျရောက်သည် ဟူ၍ဆိုရ၏။ ။တခုသော တိုင်း နိုင်ငံ၌ ရောဂါအန္တရာယ်ကျရောက်သည်ရှိသော် ခြောက် နှစ် ခုနစ် နှစ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်၍ နေတတ် လေ၏။ ။ထို

မကောင်းဆိုးဝါးဖြစ်သော ကုန်းဘီလူး ရေဘီလူးတို့သည် ဆူဖြိုး၍ ပျိုးသောသူတို့၏ အဆီအသွေးတို့ကို သာ၍ပင်နှစ်သက်ကြလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ဆူဖြိုး၍ ပျိုးသောသူတို့သည်၎င်း၊ ဆူဖြိုး၍ ပျိုးသော နွား ကျွဲ တို့သည်၎င်း၊ အသေအပျောက်များပြားကြကုန်၏။

ထိုကပ်ရောဂါမျိုးတို့ကို လောက၌ တန်ခိုးသတ္တိ အစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော မန္တန် ဆေးဝါး အင်းဒိုင်များတို့ဖြင့်ကွယ်ကာ၍ကင်းငြိမ်းစေနိုင်ကုန်၏။

မြတ်စွာ ဘုရား၏ ပရိတ်တော် ဂုဏ် တော် စသည်များဖြင့်လည်း ကင်းငြိမ်းစေနိုင်ကုန်၏။

ထိုမှတပါး ဗလိနတ်စာကျွေးမွေးခြင်းအားဖြင့်လည်း ထိုရောဂါ အန္တရာယ်မျိုးတို့ကို ကင်းငြိမ်းစေနိုင်ကုန်၏။

ဗလိနတ်စာကျွေးမွေးခြင်းမည်သည်ကား.....

သူရဲသံဘက် တို့အား ကျွေးမွေးခြင်း၊ သူရဲသံဘက် မကောင်းဆိုးဝါးတို့ ကြိုက်နှစ်သက်သော အစာအာဟာရများကိုပေးခြင်းပင်တည်း။ ။ထိုသူရဲသံဘက်တို့ကြိုက်နှစ်သက်သော အစာအာဟာရ မည်သည်ကား အသားငါးတို့ဖြင့်ဖြုန်းဆတ်ကျို၍ ထားသော အစာပေတည်း။ ထိုသားဖြုန်းဖြုန်းဆတ်ကို ဖက်စိမ်းခွက်တို့၌ထည့်ပြီးလျှင် နီသောပန်းတို့ဖြင့်မြီရံ၍ကျွေးမွေးလျှင်များစွာကြိုက်နှစ်သက်တတ်ကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ဗလိနတ်စာကျွေးမွေးမှုကို မြတ်စွာဘုရား သက်တော် ထင်ရှားရှိသော လက်ထက်တော် အခါကပင်လျှင် ပြုလုပ်လေ့ရှိကြကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့် ရတနသုတ် ပါဠိတော်တွင်“ဟရန္တိ ယေ ဗလိ”စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်။ ။ထိုဗလိနတ်စာ ကျွေးမွေးသောအခါ မေတ္တာ

စိတ်ဖြင့်ကျွေးမွေးပြီးလျှင်“ငါတို့သည် သင်တို့အား မေတ္တာ
စိတ်ဖြင့် ကျွေးမွေး ပါကုန်၏။ ငါတို့ ကျွေးမွေး အပ်သော
ဗလိနတ်စာကို ဝစ္စာစားသောက်ကြပြီးလျှင် ဤမြို့ဤရွာမှ
၆ ခွါ ကြကုန် လော့။ ဤမြို့ ဤရွာ၌ တစုံ တရာ သော
အန္တရာယ်ကို မပြုကြ ကုန်လင့်။ ငါတို့သည် သင်တို့ အား
မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ကျွေးမွေးဘိသကဲ့သို့ သင်တို့ကလည်းငါတို့
အားမေတ္တာသက်ဝင်ကြကုန်လော့” ဟူ၍ ပြောဆို၍ နှင်
ထုတ်ရာ၏။

ဤသို့ ဗလိနတ်စာ ကျွေးမွေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍
မဟာဝင်ကျမ်းတွင်လာရှိသော သံဃမောမိမင်း၏
ဝတ္ထုကို ဤနေရာ၌ထုတ်ဆောင်၍ပြသင့်လေ၏။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောကပ်သည်ကား ရောဂန္တရာယ်ကပ်မည်၏။

ဤလောက၌ အမျိုးမျိုးသော အန္တရာယ်ကပ် တို့သည်
ဒိဋ္ဌအားဖြင့်ထင်ရှားလျက်ရှိကြကုန်၏။

မြေငလျင်ကြီးစွာတုံလှုပ်သဖြင့် မြို့ရွာပျက်စီး၍ လူတို့
အန္တရာယ် ဖြစ်မှုသည်လည်း အန္တရာယ်ကပ်ပင် မည်၏။
လေပြင်းမုန်တိုင်းကျရောက်သဖြင့်လူတို့အသက်အန္တရာယ်
ဖြစ်မှု သည်လည်း အန္တရာယ် ကပ်ပင်မည်၏။ ရေလွှမ်းမိုး
ခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ မီးတောင် ပေါက်ကွဲခြင်း အားဖြင့်၎င်း၊
ရွာမြဲတိုင်းထက်လွန်၍သည်းထန်စွာကပ်မိမ်းကြီးရွာခြင်း
အားဖြင့်၎င်း၊ လူတို့၏အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်မှုသည်လည်း
အန္တရာယ်ကပ်ပင်မည်လေ၏။ ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်း၌တို့၌
လာ ရှိသော အတိုင်း ရှေးအခါ ဒဏ္ဍက တိုင်း မဇ္ဈ တိုင်း
ကလိင်္ဂတိုင်း မာတင်္ဂတိုင်းများသည်နတ်တို့၏တန်ခိုးအာနု
ဘော်အားဖြင့် ရေလွှမ်းခြင်း၊ သမုမိမ်းကြီးရွာ၍ချခြင်းတို့

ကိုဖြစ်စေသောကြောင့်တတိုင်းလုံးပျက်စီး၍ အန္တရာယအပြင်ကြီး ရေအပြင်ကြီးဖြစ်၍ နစ်မြုပ်တိမ်ကော လေကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်မှုသည်လည်း အန္တရာယကပ်ပင်မည်၏။ ယခုခေတ်ကာလ၌လည်း သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း များကုန်၍ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက် တရား ပျက်ခြင်း အားကြီး ကုန်သော တိုင်းပြည်မြို့ရွာတို့၌၎င်း၊ ကျွန်းကြီး ကျွန်းငယ်တို့၌၎င်း၊ မြေလျှင်ကြီးစွာကုန်လျှပ်သောဘေး၊ သမုဒ္ဒရာသို့၎င်း အဟုန် လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်သောဘေး၊ လေပြင်း မုန်တိုင်း ကျရောက်သော ဘေး၊ ကပ်မိမ်းကြီးရွာသွန်းသောဘေး၊ ဆီးနှင်းအပြင်းအထန် ကျရောက်သောဘေး၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲ၍ မီးလောင်သော ဘေး၊ ဓာတ်သတ္တုသွင်း ပေါက်ကွဲသောဘေး၊ ယမ်းတိုက်ကြီး ပေါက်ကွဲသောဘေး၊ သင်္ဘောပျက်စီးသောဘေး၊ စသောဘေးအတန်တန်ရန်အထွေထွေတို့ကြောင့်များစွာသော လူတို့၏အသက် သေဆုံးခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်မှုသည်လည်း အန္တရာယကပ်ကြီးတိုက်သည်ပင်မည်၏။

မေး။ ။ ပြဆိုအပ် ပြီးသော သက္ကန္တရာယကပ်၊ ဒုက္ခန္တရာယကပ်၊ ရောဂန္တရာယကပ်တို့သည် ဤကန္တာလောကပေါ်၌ မည်သည့် ခေတ် အခါက ဤဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ အသင်္ချေယျ တစ်ခု ဆုတ်၍ လာသောအခါ အနှစ် ငါးရာ တစ်ခုမှ ဤကပ်ဆိုးကြီး သုံပါ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အဓမ္မရာဂဝိသမလောက နန္ဒာဓမ္မတရား ဆိုသုံပါသော ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဤတရားဆိုးကြီး သုံပါသည်ပင် ကပ်ဆိုးကြီးသုံပါ ဖြစ်အောင် ထူထောင်သော အကြောင်းရင်းပေတည်း။

စက္ကဝတ္တိသုတ်ပါဠိတော်၌.....

ပဉ္စဝဿသတာယုကောသု ဘိက္ခဝေ မနုဿေ-
သု တယော ဓမ္မာ ဝေပုဏ္ဏံ အဂမံသု။ အဓမ္မရာဂေါ
ဝိသမလောဘော မိစ္ဆာဓမ္မော၊
စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား၊ «ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မနုဿေသု၊ လူ
တို့သည်။ ပဉ္စဝဿသတာယုကောသု၊ အနှစ်ငါးရာတမ်းတို့
၌ တည်ကြကုန်သည် ရှိသော်။ အဓမ္မရာဂေါ၊ မတရား
သဖြင့်တပ်မက်သော အဓမ္မရာဂ၎င်း။ ဝိသမလောဘော၊
စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်၍ လိုချင် မက်မောသော ဝိသမ
လောဘ၎င်း။ မိစ္ဆာဓမ္မော၊ မှားယွင်းသော ဒုစ္စရိုက်တရားစု
၎င်း။ ဣတိဇ္ဇမေတယောဓမ္မာ၊ ဤတရားဆိုးကြီးသုံးပါးတို့
သည်။ ဝေပုဏ္ဏံ၊ ပြန်ပြော များပြားသည်၏ အဖြစ်သို့။
အဂမံသု၊ ရောက်ကြလေကုန်၏။

အနှစ် ငါးရာတမ်းမှစ၍ ဆယ်နှစ်တမ်းသို့တိုင် ရောက်
လေအောင် ဆုတ်၍ဆုတ်၍ သွားတိုင်း တရားဆိုးတို့သည်
လည်း တိုး၍တိုး၍ လာကုန်၏။ တရားဆိုးတို့က တိုးပွား၍
လာတိုင်းရောဂ နှုရယ်အမျိုးမျိုးတို့သည်လည်းတိုးတက်၍
လာကုန်၏။ ယခုခေတ်ကာလအခါမှာပင် မကြာဘူးမကြာ
ဘူးသော ရောဂါအထူးထူးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ကြား
ကြရကုန်၏။ နောင်အနာဂတ်ကာလတွင် မည်မျှလောက်
ရောဂါဥပဇ် အထူးထူးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြ လိမ့်မည် ဟူ၍
မပြောနိုင်အောင်ပင်ရှိ ကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားရပ်ကား အန္တရာယ်ကပ်နှင့်စပ်လျဉ်းသော
စကားရပ်ပေတည်း။

အန္တရာယ်ကပ်ပြီး၏။
ကပ်ငါးပါးပြီး၏။

အစိန္တယုကြီးလေးပါး

- ၁။ ဗုဒ္ဓဝိသယအစိန္တယု၊
- ၂။ ဣဒ္ဓိဝိသယအစိန္တယု၊
- ၃။ ကမ္မဝိပါကအစိန္တယု၊
- ၄။ လောကဝိန္နာအစိန္တယု၊

စတုတ္ထနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်ကြီး၌.....

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစိန္တယုာနိ နှိဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ယာနိ စိန္တန္တော ဥဗ္ဗာဒဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂိ အဿ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓဝိသယော အစိန္တယော၊ ဗျာယိနံ ဗျာနဝိသယော အစိန္တယော၊ ကမ္မဝိပါကော အစိန္တယော၊ လောကဝိန္နာ အစိန္တယော။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယာနိ၊ အကြင်လေးပါး တို့ကို။ စိန္တန္တော၊ ကြံစည်သည် ဖြစ်သော်။ ဥဗ္ဗာဒဿ၊ ရူးသွပ်ခြင်း၏။ ဝိဃာတဿ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ အဘို့ရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နှိဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ မကြံစည်ထိုက်ကုန်သော။ ဣမာနိအစိန္တယုာနိ၊ ဤအစိန္တယုတရားတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့တည်း။ ကတမာနိစတ္တာရိ၊ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း ဟူမူကား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရား တို့၏။ ဗုဒ္ဓဝိသယော၊ ဘုရားအရာကို။ အစိန္တယော၊ မကြံစည်အပ်။ ဗျာယိနံ၊ ဗျာနရပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗျာနဝိသယော၊ ဗျာနတန်ခိုးအရာကို။ အစိန္တ

ယျော၊ မကြံစည်အပ်။ လောကဂိန္တာ၊ လောကီရေးနှင့် ဆိုင်သော အရာကို။ အဓိဇ္ဇေယျော၊ မကြံစည်အပ်။

ဤကားအဓိဇ္ဇေယျလေးပါးနှင့်စပ်၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော် မူအပ်သောဒေသနာတော်ပေတည်း။

ပါကတိကေဟိ လောကီယဇနေဟိ စိန္တိတုံ
အသက္ကုဏေယျတ္တာ အဓိဇ္ဇေယျာနိနာမ။

ပါကတိကေဟိ၊ ပကတိရိုးရိုးဖြစ်ကုန်သော။ လောကီ ယဇနေဟိ။ လောကီလူအပေါင်းတို့သည်။ စိန္တိတုံ၊ ပေါက် ရောက်အောင်ကြံစည်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မတတ် စွမ်းနိုင်ကုန်သောကြောင့်။ အဓိဇ္ဇေယျာနိနာမ၊ အဓိဇ္ဇေယျာ တို့မည်ကုန်၏။

ပကတိ လူသား တို့ ထိုး ထွင်း ပေါက် ရောက် အောင် မကြံနိုင်သောကြောင့် အဓိဇ္ဇေယျ မည်၏ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ဤကဲ့သို့ ပကတိဉာဏ်ဖြင့် ထောက်၍ မရှိနိုင်သော အဓိဇ္ဇေယျ ကြီးတို့ကို ငါသည် ကိုယ်တိုင် ထိထိ ရောက် ရောက် မျက်မှောက်ပြုမည်ဟု ကြိုးစွာသော လုံ့လဝီရိယ ဖြင့်ကြံစည်လျှင် မပေါက်ရောက် မကူးခပ်နိုင်သော အရာ ဖြစ်၍ ကြံစည်ရသော ဝိတက်ကနိပ်စက် နှလုံးသွေးပျက် လျက် ရူးသွပ်ရာ၏။ မရူးသော်လည်း စိတ်ပင်ပန်းကြီး ပင်ပန်းလျက် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်တတ် လေ၏။ ။ဥပမာ ယုန်သူငယ်သည် ပင်လယ်သို့ ကျရောက်လေရာ ငါသည် ပင်လယ်ကိုအောက်သို့ဒို့အောင် ထောက်မည်ဟုအားခဲ၍ ထောက် သော်လည်း မှီနိုင်မည်မဟုတ်။ ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်အောင် ကူးခပ်မည်ဟု ကူးသော်လည်း တဘက် ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်မည်မဟုတ်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ပျက်စီး

ဆုံးပါးရုံမျှသာ ရှိလေရာ သကဲ့သို့၎င်း၊ သူရူး သူနှမ်း တယောက်သည် ကောင်းကင်မှာရှိသောနေနှင့်လက် အရရှိအောင်လွှမ်း၍ ဆွတ်ယူမည်ဟု လက်ကို ဆန့်တန်းသော်လည်း ပင်ပန်းရုံရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ အဓိန္ဒြေယျလေးပါးတို့ကိုသာမည ပကတိ ညဏ်မျိုးနှင့် ကြံစည်မည် ဆိုလျှင် စိတ်ပင်ပန်းရုံ ရူးနှမ်းရုံမျှသာဖြစ်လေသည်။

၁။ ဗုဒ္ဓဝိသယအဓိန္ဒြေယျ

အဓိန္ဒြေယျ လေးပါးတို့တွင် ဗုဒ္ဓဝိသယ ဘုရားအရာဆိုသည်ကား.....

က။ စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ်တော်လေးပါး၊

ခ။ အသာဓာရဏညဏ်တော်ခြောက်ပါး၊

ဂ။ ဒသဗလညဏ်တော်ဆယ်ပါး၊

ဤညဏ်တော်များသည် ဘုရားအရာမည်၏။ သာဝကစသည်တို့နှင့်မသက်ဆိုင်ချေ။

ဘုရားအရာမှာဘုရားတို့၏ညဏ်တော်သာလျှင်ပမာဏရှိ၏။ ဘုရား ညဏ်တော်မှ သာ လျှင် ထောက်ဖို့ နိုင်၏။ သာဝကတို့၏ ညဏ်အရာမဟုတ်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာစသော သာဝကတို့၏ ညဏ်အရာကိုလည်း တပါးသော လူနတ် ဗြဟ္မာတို့၏ညဏ်ဖြင့်ထောက်ဖို့နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ သာဝကအရာမှာသာဝကညဏ်သာပမာဏဖြစ်၏။ ။သာဝကတို့သည်ဘုရားအရာမှာ ဖြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော အတိုင်းသာလျှင် မှတ်သားဆောင်ရွက် ယိုက်နာ ကျင့်ကြံမည်ဟူ၍ စိတ်ကိုဆုံးဖြတ်၍ ထားရာ၌ ၊ ဤကဲ့သို့ ဖြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော် မူသောအတိုင်းမသွေမလွန်ယိုက်နာကျင့်ကြံလျှင် သာဝက ချီးမြှင့် ခံစားမည်။ သာဝကတို့

ပြုဘွယ်ကိစ္စကို ကောင်းစွာလိုက်နာဆောင်ရွက်သည်မည်
၏။ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသောအတိုင်း လိုက်
နာဆောင်ရွက် ကျင့်ကြံခြင်းကို မပြုမလုပ်ဘဲ ထင်တိုင်း
ကြံစည်ပြုလုပ်ပါက သာဝကတို့သည်မိမိတို့စည်းကမ်းကို
ကျော်လွန်သောကြောင့် မိမိတို့၏အကျိုးခံကို ပြုလုပ်သည်
မည်၏။ ထို့ကြောင့်ဘုရားညဏ်အရာကိုမဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်
တို့သက်ဝင် ကြံစည်ပါက ရူးသွပ်ခြင်း၊ စိတ်ဘောဘက်ပြန်
ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်ရာ၏ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟောကြား
တော်မူလေသည်။

ဤနေရာ၌ဆိုလတ္တံ့ သောအတိုင်းအမေးပုစ္ဆာနှင့်အဖြေ
ဝိသမ္ဘုနာတို့ကိုထုတ်ဆောင်ရာ၏။

ပုစ္ဆာ။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ညဏ်တော်အရာမှာဘုရား
ညဏ်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်သည်၊ ဘုရားညဏ်တော် သာ
မှီနိုင်သည်ဆိုလျှင် ဘုရားမှ တပါးသော သာဝက စသည်
တို့သည် ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘုရား ဖြစ်သည်ဟူ၍ မည်သို့သိ
နိုင်ပါသနည်း။

ဝိသမ္ဘုနာ။ ။အကျိုးကိုမြင်သဖြင့် အကြောင်းကို သိ
နိုင်ရာ သကဲ့သို့ ညဏ်တော်၏ ကြီးကျယ်ပုံကို သိမြင်ရသ
ဖြင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍ သိနိုင်
လေသည်။

ပုစ္ဆာ။ ။ကြီးကျယ်သော ညဏ်တော် ဆိုသည်ကား
အဘယ်ညဏ်တော်ဖြစ်သနည်း။

ဝိသမ္ဘုနာ။ ။ရှိရှိသမျှ သိသင့်သိထိုက်သော ဓမ္မယျဉ်
တရားတို့ကို တချမကျန် ဖြောင့်မှန်စွာအလုံးစုံ သိနိုင်သော
သဗ္ဗညုတ ညဏ်တော်ကို ကြီးကျယ်သော ညဏ်တော်
ဟူ၍ဆိုသည်။

ဗုဒ္ဓိဉာဏ်။ ။ထိုသဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို အဘယ်နည်း အားဖြင့် သိနိုင်သနည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနာမ။ ။ဟောကြားတော် မူအပ်သောဒေသနာ တော်၏ များပြား ဆန်း ကြယ် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ် ပုံကို ထောက်ဆသော အားဖြင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် တော်ကို သိ နိုင်သည်။

ဗုဒ္ဓိဉာဏ်။ ။ဒေသနာတော်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ပုံကား အဘယ်နည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနာမ။ ။ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာ အပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် ဒေသနာတော်၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ပုံမည်၏။

ဤသို့သဘောရှိသော ဉာဏ်ပညာ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ် ခြင်း အားဖြင့် ဤပုဂ္ဂိုလ် ကား ဘုရားဟူ၍ သမုတ် ထိုက် လေသည်။ တန်ခိုးကြီးမား ကာမျှဖြင့် ဘုရားဟူ၍ သမုတ် ထိုက် လေသည် မဟုတ်ချေ။ ။ထိုစကား မှန်၏။ လူအ ပေါင်းကိုကယ်တင်တော်မူသောဘုရားမည်သည်-

“ဇာတိ မဟတ္တ” အမျိုး ဇာတ်၏ ကြီး မြတ် ခြင်း၊

“ပုညမဟတ္တ” ဘုန်းသန္တာကုသိုလ်ပါရမီတော် ၏ကြီးမြတ်ခြင်း၊

“သီလမဟတ္တ” အကျင့်သီလတော်၏ ကြီးမြတ် ခြင်း၊

“သမာဓိမဟတ္တ” တည်ကြည် ခိုင်ခံ့ သော သမာဓိတော်၏ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း၊

“ဣဒ္ဓိမဟတ္တ” တန်ခိုးတော်၏ ကြီးကျယ် မြင့် မြတ်ခြင်း၊

“ဗုဒ္ဓိမဟတ္တ”ဉာဏ်ပညာ၏ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်ခြင်း၊

ဤကဲ့သို့ လောကတွင် ရှိရှိသမျှသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ထက် မြင့်မြတ် ကြီးကျယ်ခြင်း အမျိုးမျိုး တို့နှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ဘုရားဟုသမုတ်ထိုက်လေသည်။ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးရုံမျှနှင့် ဘုရားဟူ၍ မဆို ထိုက်ချေ။ ။တန်ခိုးအရာနှင့် ဉာဏ်အရာသည် တလမ်းစီ သာဖြစ်၏။ ။တန်ခိုးနှင့် မသက်ဆိုင်သော အရာဌာန တို့ သည် လွန်စွာများပြားကုန်၏။ တန်ခိုးကြီးကျယ်ရုံ မျှသာ ရှိ၍ ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ်ခြင်း ကင်းမဲ့လေသည် ရှိသော် ပညာနှင့် သာသက်ဆိုင်သော အရာဌာနတို့၌ အကာဏ်း အတိတို့သာလျှင်ဖြစ်လေကုန်၏။တန်ခိုးမျှသာကြီး၍ဉာဏ် ပညာအရာတို့၌ အကာဏ်းအတိဖြစ်၍နေပါလျှင် များစွာ သော သတ္တဝါ တို့ကို ကယ် တင်ခြင်း ပြုလုပ် သော အခါ သတ္တဝါများ အပေါင်း တို့သည် မှောက်မှောက် မှားမှား တိမ်းတိမ်းပါးပါးဖြစ်ကြ၍ စင်စစ်အကျိုးမဲ့ခြင်းတို့သာလျှင် ဖြစ်လေကုန်ရာ၏။ ။တန်ခိုးမည်သည် ငယ်သည် ဖြစ်စေ ကြီးသည်ဖြစ်စေ ပညာညဉာဏ် ကင်းမဲ့ပါလျှင် သတ္တဝါများ အပေါင်းကို ဖြားယောင်း၍ လိမ်လည် လှည့် ပတ် ခြင်း အကျိုးငှါဖြစ်တတ်လေသည်။

ဣဒ္ဓိဂရုကာ ဟိ ဗာလာ၊ ဗုဒ္ဓိဂရုကာ ပဏ္ဍိတာ၊

ဟိ၊ စင်စစ်။ ဗာလာ၊ မလိမ္မာ သော သူတို့သည်။ ဣဒ္ဓိ ဂရုကာ၊ တန်ခိုး အစွမ်းကိုသာ အလေးအမြတ် ပြုကြလေ ကုန်၏။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိသောသူတို့သည်။ ဗုဒ္ဓိဂရုကာ၊ ဉာဏ်ပညာကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုလေ့ရှိကြကုန်၏။

လောကကြီးတခွင်လုံးမှာတန်ခိုးကိုသာအလေးအမြတ်

ပြုသူပေါများသဖြင့် ဉာဏ်ပညာကင်း၍ တန်ခိုးအစွမ်း မျှ
နှင့် လောကကိုကယ်တင်မည်ဆိုလျှင် များစွာသောသူတို့
သည် မှောက်မှားချွတ်ချော်၍ ကုန်ကြရာ၏။ ပညာကင်းမဲ့
သော လူမလိမ္မာ တို့သည် တန်ခိုး အစွမ်း ကိုပြု၍ ဟော
ကြားညွှန်ပြလျှင် လွယ်ကူစွာ ယုံကြည်လေ့ရှိကြကုန်၏။
အဟုတ်အမှန်သိသောဉာဏ်မှကင်း၍ တန်ခိုးအစွမ်းမျှသာ
ရှိသောသူတို့ကပြောကြားလျှင် အမှောက်အမှား တို့သာ
လျှင်များလေသည်။ ။တန်ခိုးကိုသာ အလေးမူ၍ တန်ခိုး
မျှသာရှိသောသူ၏ ပြောသမျှစကားတိုင်းကို လိုက်နာ ယုံ
ကြည်လျှင် အဘယ်မှာမမှောက်မှားဘဲရှိပါချေဘုံအံ့နည်း။

ဤ ပညာနှင့် တန်ခိုး အကြောင်းကို သီလက္ခန်ပါဠိဘော် ကေဝဠ
သုတ္တန်ဖြင့်ထုတ်ပြရာ၏။

ထိုမှတပါး ဉာဏ်ပညာကင်းမဲ့၍ တန်ခိုးအစွမ်းကိုသာ
အလေး ပြုသော သုနက္ခတ္တ ရဟန်းလည်း မြတ်စွာ ဘုရား
ထံမှထွက်ခွါ၍ သွားလေရာ ပျက်စီး ခြင်းကြီး ပျက်စီး ဘူး
လေသည်။

ဤနေရာ၌ဆိုဘွယ်စကားရှိသည်မှာ ပညာဉာဏ် ကြီး
ကျယ် မြင့်မြတ်ခြင်းကို တန်ခိုး အစွမ်းကြီးကျယ်မြင့်မြတ်
ခြင်းငှါသာအလိုရှိအပ်လေ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တန်ခိုး
ကြီးကျယ်ခြင်းမျှဖြင့် အလုံးစုံသော လောက အကျိုးကို
သည်ဝိုးခွက်ဆောင်နိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာသနာမှာဟော
ကြားသော တရားဒေသနာ၏ ကြီးကျယ် များပြားရန်ကိစ္စ
လည်း မလိုတော့ပြီ။ ဒေသနာကြီးကျယ် များပြားခြင်းကို
အလိုမရှိအပ်သည်ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာသနာ၌ ဉာဏ်
ပညာကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ရန်ကိစ္စလည်း မရှိလေပြီ။ ။အ
ကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူကား ထိုသို့တန်ခိုး အစွမ်းနှင့် လောက
၏အကျိုးကို မခွက်ဆောင်နိုင်ချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သာသနာ

တော်မှာသံသလျှင် တန်ခိုး ကြီးကျယ်ခြင်း၊ ဉာဏ် ပညာ ကြီးကျယ်ခြင်း ကိုလိုလားအပ်၏ဟူ၍ ဉာဏ်ပညာကိုပယ် ရှား၍တန်ခိုးဘက်သက်သက်အားဖြင့်သာဆိုရာ၏။

တန်ခိုး အစွမ်း သက်သက်မျှနှင့် အလုံးစုံ လောကကြီး ၏ အကျိုးကို သည်ပိုး ရွက်ဆောင် နိုင်သည်ဟု ဆိုသော စကားရပ်၌ ဤကဲ့သို့ တန်ခိုး အစွမ်းမျှနှင့် အလုံးစုံသော လောကအကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် အညစ်အကြေး ကင်းစင်သော ကောင်းကင်ပြင်၌ နေဝန်း လဝန်းကြီးများကဲ့သို့ ရှေးကာလ၌၎င်း၊ ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌၎င်း၊ အချင်းခပ်သိမ်း အလုံးစုံသောလူများ အပေါင်း၏ မျက်မှောက်မှာ အထင်အရှားကြီး ဖြစ်၍ နေ လတ္တံ့။ ။ ထိုကဲ့သို့လောက၏ အလုံးစုံသော အကျိုးစီးပွား ကို ရွက်ဆောင်၍နေသော တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသောအရှင် သည် အထင်အရှားမရှိပါဘဲလျက်နှင့် တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို စိုးပိုင်၍နေသော အရှင်သည် မည်သည့်ဌာနမှာ တည်ရှိ သည်၊ လောကကြီးကို မည်သို့ပြုပြင်၍နေသည် စသော အားဖြင့် အရမ်းမဲ့ပြောကြား၍ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမည်တပ်ပြီးလျှင် ထင်ရှားမရှိသော တန်ခိုးရှင်ကို အဖို့ ပြု၍စားကာ သောက်ကာ အသက်မွေးကြ ကုန်သော လူတို့၏ စကားအသိုင်း အဝိုင်းအညာအလှိုင်း အပြောအ ဆို ကြီးကျယ်ရုံမျှနှင့် ယုံကြည်စိတ်ချ၍ နေကြသော လူ မလိမ္မာများသည်နောင်အခါကာလ၌ မဟာပထဝီမြေကြီး အမှတ် ထင်သောကြောင့် အောက်မှာ ရှိသော အဇဇာ ကာသ ကောင်းကင်ပြင်ကြီးထဲသို့သက်ဆင်းပြေးဝင်သော သူတို့ကဲ့သို့သာဖြစ်ကုန်ရာ၏။

စင်စစ်မှာမူကား ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ် မြင့်မြတ်ခြင်း သည်သာလျှင် ဧကန္တ ယုံကြည် လေးမြတ် ထိုက်သော

အရာဖြစ်လေ၏။ ။အကြင်သူသည် ဤကဲ့သို့၊ ကြိုးကျယ်
နက်နဲသောဘုရားနှင့် ဆိုင်သည့်အရာဌာန၌ ပညာကြီးမြင့်
သည်ကိုမရှာမှီးဘဲ တန်ခိုးအစွမ်း ကြိုးကျယ်သည်ဆိုသော
စကားမျှနှင့်သာယုံကြည်စိတ်ချ၍နေ၏။ ထိုသူသည်ပကတိ
သဘောအားဖြင့် မလိမ္မာသော လူဗဝလ ဟူ၍ သာလျှင်
ထင်ရှားလေ၏။

ဤကား ဗုဒ္ဓဝိသယဘုရားအရာကို မကြံစည်အပ်ကြောင်းနှင့် စပ်ဆိုင်
သောစကားရပ်ပေတည်း။

ဗုဒ္ဓဝိသယအဓိန္ဒေယျပြီး၏။

၂။ ဣဒ္ဓိဝိသယအဓိန္ဒေယျ

တန်ခိုးအရာမည်သည်ကို ဤနေရာဌာန၌ဘာဝနာ ပွား
များမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော တန်ခိုးကိုသာ လိုလားအပ်
၏။ ထိုတန်ခိုးကိုဘာဝနာမယိဒ္ဓိခေါ်ဆိုသည်။ ။ ထိုဘာဝ
နာမယိဒ္ဓိသည် ရှေးအသက်တမ်း ရှည်လျားသော ခေတ်
အခါတွင် သာသနာပ ဖြစ်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏား ရသေ့
များတို့သည် ငါးပါးသောတန်ခိုးကို ရရှိကြလေကုန်၏။

တန်ခိုးငါးပါးကား—

- ၁။ ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဏ်၊
 - ၂။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်၊
 - ၃။ ဒိဗ္ဗသေဝတအဘိညာဏ်၊
 - ၄။ စေတောပရိယအဘိညာဏ်၊
 - ၅။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိအဘိညာဏ်၊
- ဤလောကီအဘိညာဏ်ငါးပါးပေတည်း။

ထိုအဘိညာဏ်များကိုပင်လျှင်ဘာဝနာကြောင့် ပြီးစီး

သော “ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ” တန်ခိုးဟူ၍ဆိုသည်။ ။ မြတ်စွာဘုရားထင်ရှားပွင့်တော်မူသောသာသနာတွင်း အခါများ၌ မူကား ဆိုခဲ့ပြီးသော အဘိညာဏ် ငါးပါးတို့တွင် အာသဝက္ခယအဘိညာဏ်ကိုထည့်၍တန်ခိုးအဘိညာဏ်ခြောက်ပါးဖြစ်၏။

ကိလေသာအာသဝေါတရားတို့ကို ကုန်ခန်းစေနိုင်သော အရဟတ္တ ဖိုလ်သည် အာသဝက္ခယအဘိညာဏ်မည်၏။

ထိုတန်ခိုးအဘိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဏ်တန်ခိုးဖြင့်မြေမျိုးမိုးပျံခြင်းကို စွမ်းနိုင်ကြ၍ အထက်နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်များသို့ ခဏချင်းသွားရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ အောက်ငရဲပြည်သို့လည်း ခဏချင်း သွားရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ဤစကြဝဠာမှ တပါးအခြား စကြဝဠာ တိုက်သို့လည်း ခဏချင်းသွားရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ် စသော အရာအမျိုးမျိုး ကိုလည်း ဘန်ဆင်း နိုင်ကြကုန်၏။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ဖြင့် ဝေးဝေးနီးနီး ကြီးကြီး ငယ်ငယ် အသွယ်သွယ်သော ဂူပါရုံတို့ကို မြင်နိုင်ကုန်၏။ ဤနေရာဌာနက တည်၍ အရပ်ရပ်မှာရှိသော အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို မြင်စွမ်း နိုင်ကုန်၏။ စကြဝဠာ တပါးမှာ ရှိသော အဆင်းတို့ကိုသော်လည်း မြင်စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ် တန်ခိုးဖြင့်အမျိုးမျိုးသော အသံတို့ကိုကြားစွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ဤစကြဝဠာ၌တည်လျက် စကြဝဠာတပါးမှဖြစ်သော အသံတို့ကိုလည်းကြားစွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ။ စေတောပရိယအဘိညာဏ်တန်ခိုးဖြင့် ထိုထိုအရပ်၌တည်ရှိကုန်သော လူအမျိုးမျိုးတို့၏စိတ်အကြံအစည်ကိုသိနိုင်ကုန်

၏။ ။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်တန်ခိုးဖြင့် အတိတ်ကာလ၌လွန်ခဲ့ သမျှသောဘဝဇာတ် တို့ကိုဆင်ခြင် အောက်မေ့ နိုင်ကုန်၏။ များစွာကုန်သော အတိတ်ကပ် ကန္တာတို့ကိုဆင်ခြင်အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။

ထိုကဲ့သို့ လောကီအဘိညာဏ် ငါးပါးကို ရရှိကြကုန်သောရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အထက်အဘို့ အောက်အဘို့ ဖိလာအဘို့အားဖြင့် ပျံသန်းသွားလာကြကုန်သည်ရှိသော် တမုဟုတ်မျှ တဇဏ်မျှနှင့် ဤမျှလောက်သော ယူဇနာခရီးတို့ကိုဆိုက်ရောက်ကုန်ပြီဟူ၍ သိရှိမှတ်သားနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ကန္တာဦးကာလမှစ၍ ကန္တာအပြင်၌ ယူဇနာမှစ၍ အထူးထူးသော အတိုင်း အရှည် ပမာဏ တို့သည် ထင်ရှား ရှိကြ လေကုန်သည်။ ။ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည်ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ငြီးငွေ့၍ အပြစ်မြင်ကြကုန်ပြီးလျှင်တောတောင်ဆိတ်ငြိမ်ရာဌာနသို့ကပ်၍ စုတေသည်မှ နောက်ဘဝ၌ ဗြဟ္မဒုတံသို့ရောက်ခြင်းငှါ ကသိုဏ်းဈာန် ဗြဟ္မ ဝိဟာရဈာန် တို့ကို ပွားများ ကြကုန်လျက် ဣန္ဒြိယအစရှိသော အဘိညာဏ်ငါးပါးတို့၌ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဝသီတော်မြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ။ထိုလောကီအဘိညာဏ်ငါးပါးကို ရရှိကြသောအခါ သာသနာပဉ္စ ဖြစ်ကြကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား မိမိတို့အတွက်နှင့် တိုးတက်၍ ြုလုပ်ကြိုးစားဘွယ် လမ်းမရှိကြ လေကုန်။ လောကီစခန်းတွင် လမ်းဆုံးသို့ ရောက်၍ ပါရဂူ မြောက်သည်မည်ကြလေကုန်၏။ ။ထိုအခါတွင်မှ အဘိညာဏ်ငါးပါးကိုရရှိကြကုန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် အနှစ်ရာပေါင်း များစွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး၊ အနှစ် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး၊ အနှစ် သိန်းပေါင်း များစွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး ဤလူ့ပြည် လောက၌

တည်၍ လောက၏ အကျိုး စီးပွား တို့ကို သာလျှင် ရှာဖွေ
ကြံစည်ကြ လေကုန်၏။ ။ဤသို့ အားလပ်ခွင့် ရ၍ အ
ဘိညာဏ် တန်ခိုးအရာတွင် သိဒ္ဓိမြောက်ကြကုန်ပြီးသော
ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတို့၏ အကြံ အစည် အားဖြင့် လောက တွင်
အထောင်မကကုန်သောသိပ္ပါယတန အမျိုးမျိုး ဝိဇ္ဇာဌာန
အမျိုးမျိုးတို့သည် ယင်းရှားဖြစ်ပေါ်ကြလေကုန်၏။

ဤနေရာ၌ ဂဏန်း အတတ်ဆင်စီးမြင်းစီးအတတ်
မှစ၍ အဋ္ဌာရသ သိပ္ပအပြားနှင့် များလှစွာသော
အတတ်မျိုးကို သိပ္ပါယတနခေါ်သည်။

ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ သိမြင်သော ဝေဒပညာ၊ မြေ
ကြီး၏ကြန်အင်လက္ခဏာကိုသိသော ဘူမိဝိဇ္ဇာ၊ လူ
တို့၏ရုပ်လက္ခဏာကိုမြင်သဖြင့်အကျိုးပေးမပေးကို
သိနိုင်သော အင်္ဂုဝိဇ္ဇာ၊ ကြယ်နက္ခတ်တာရာတို့ကို
မြင်သဖြင့် လောက၌မည်သို့အကျိုးအပြစ်ဖြစ်မည်
ဟု သိစွမ်းနိုင်သော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာ ဤသို့စသည်ဖြင့်
များလှ စွာသော ပညာ အမျိုးမျိုးကို ဝိဇ္ဇာ ဌာန
ဆိုသည်။

အတတ်ကို သိပ္ပါယတန၊ ပညာကို ဝိဇ္ဇာဌာန ဟူ၍ ခွဲ
ခြမ်း ဝေဖန်ရာ၏။ ဝိဇ္ဇာဌာနသည် အတတ်မျိုး ဖြစ်သော
သိပ္ပါယတနထက် နူးညံ့သိမ်မွေ့၍ နက်နဲခက်ခဲ၏။

အဘယ် ပညာဟူ၍ မြန်မာလူမျိုးတို့ ပြောဆိုကြသော စကားမှလည်း
သိပ္ပါယတနနှင့် ဝိဇ္ဇာဌာနကိုရည်၍ ဆိုသောစကားဖြစ်လေသည်။

တန်ခိုးအရာ၌ သိဒ္ဓိမြောက်၍ လောကီလမ်းပေါက်ကြ
ကုန်သောရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားလပ်ခွင့်ရကြကုန်သ
ဖြင့် အချို့က သိပ္ပါယတန ဘက်က ကြံစည် ကြပြီး လျှင်
လောက၌နည်းနာနိဿယတို့ကိုထားခဲ့ကြကုန်၏။ အချို့

ကဝိဇ္ဇာဌာနဘက်ကနေ၍ ဉာဏ်ပညာဝိဇ္ဇာ နည်းလမ်းတို့ ကိုချန်ထားခဲ့ကြကုန်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်းငါးပါးကုန်သောအဘိညာဏ် ကိစ္စတို့ကို ဣဒ္ဓိဝိသယ တန်ခိုးအရာ ဟူ၍ ဆိုသည်။ ။ထို့ ကြောင့်တန်ခိုးအဘိညာဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ဈာနလာ ဘိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တန်ခိုးအရာ၌ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်သာလျှင် ပမာဏ ဖြစ်၏။ ပကတိ လူသာမန် တို့၏ ဉာဏ် အရာ မ ဟုတ်ချေ။ ပကတိလူသားတို့သည် တန်ခိုးရှင်များ၏တန်ခိုး အရာကိုမကြံစည်ထိုက်။ ထိုသူတို့ဉာဏ်အရာမဟုတ် ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ စင်စစ်မူကား သာမန် လူသားတို့မှာ တန်ခိုး ရှင်များ ပြောကြားသော အတိုင်း မှတ်သားနာယူ ကြရန် တာဝန်မျှသာရှိလေသည်။ ။တန်ခိုးရှင်များက တာဝတိံ သာနတ်ပြည်ရှိသည်။ ထိုနတ်ပြည်သည် မြင့်မိုရ် တောင် ထိပ် မှာ တည် သည်။ ထိုနတ်ပြည်မှာ သုဓမ္မာ ဇရပ် ဝေဇယန္တာ နတ်ရထားကြီး ရှိသည် စသော အားဖြင့် ပြောကြားလျှင် ပြောသော အတိုင်း မှတ်သား ရာ ၏။ ။မိမိတို့ ဉာဏ်မရှိသော တန်ခိုးရှင် တို့၏ အရာမှာ ပါဝင်၍ ကြံစည်လျှင် ဉာဏ်မထောက်မရှိ သောကြောင့် စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၊ စိတ် ဘောက်ပြန် ခြင်းတို့သာ ဖြစ်ကုန် ရာ၏။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ဒသဝတ္ထုကသမ္မာဒိဋ္ဌိအရာတို့၌

အတ္ထိလောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဂ္ဂတာ
သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္ဇ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ
သယံ အဘိညာယ သမ္ဘိကတွာ ပဝေဒေန္တိ။

ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။
 ဣမဉ္ဇလောကံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကြီးကို၎င်း။ ပရဉ္စလောကံ၊
 တမလွန်လောကကြီးကို၎င်း။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာဿ၊
 ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သန္တိကတွာ၊ ကိုယ်တိုင် မျက်
 မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ ဟောကြား မိန့်ဆိုတော်မူနိုင်ကြ
 ကုန်၏။ သမဂ္ဂတာ၊ အညီ အညွတ် ကျင့်ကြံ ကုန် သော။
 သမ္မာပဋိပန္နာ၊ ကောင်းစွာကျင့်ကြံကုန်သော။ တေသမဏာ
 ပြာဟ္မဏာ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ လောကော၊ လော
 က၌။ အတ္ထိသန္တိ၊ ထင်ရှားရှိကြလေကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန် လောက တမလွန် လောကကို ကိုယ်
 တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်
 ပြု၍ဟောပြောနိုင်သော အကျင့် ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်
 စုံ၍ တန်ခိုးရှိသောရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်လောက
 ၌ထင်ရှားရှိကုန်၏ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ဤအရာ၌ ဉာဏ်ပညာ မနှံ့မပြန့်သောသူသည် ဤသို့
 ဆိုရာ၏။

ဤလောက၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်
 နှင့်ပြည့်စုံသည့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့မည်သည် ထင်ရှားရှိကြ
 ကုန်လိမ့်မည် ဟူ၍ ကျွန်ုပ် မယုံကြည် နှိုင်း။ အကြောင်းမူ
 ကား ယခုခေတ်အခါ ထိုကဲ့သို့ တန်ခိုး အစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မတွေ့ မမြင် စဘူး မကြား စဘူး သော
 ကြောင့်ဖြစ်သတည်းဟူ၍ဆိုရာ၏။

ဤသို့ဖြေကြားရာ၏.....

တန်ခိုးရှင် များကို မတွေ့ မမြင်စဘူး ဟူသော သင်၏
 စကားမှန်ပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူကား သင်သည်ဆုတ်

ကပ်ကာလ၏ နောက်အစွန်းမှာ လူဖြစ်၍လာသောသူပေ
တည်း။ သို့ဖြစ်၍ တန်ခိုးရှင် များကို မမြင်စဘူး ဆိုသော
စကား မှန်ပေလိမ့် မည်။ ။ထိုပြင် တန်ခိုး ရှင် များကို
မကြားစဘူးဆိုသောသင်၏စကားလည်း မှန်ပေလိမ့်မည်။
အကြောင်းမူကားသင်သည် မွန်မြတ်သောအနိယာလူမျိုး
တို့၏ နေထိုင် ဖြစ်ပွားရာဒေသ၌ ကမ္ဘာဦးကစ၍ အစဉ်အ
ဆက်လာသော ကမ္ဘာဦး လက်ရိုးတရားကြီးများနှင့်လည်း
ဝေးကွာ၏။ ကမ္ဘာဦး ကာလမှ အစဉ်အဆက် ဆင်းသက်
လာသော ကျမ်းဂန် အစုအစည်း တို့မှလည်း ဝေးကွာ၏။
“အနိယဒေသ” ကမ္ဘာ၏အစွန်အနားမှာဖြစ်ပွားသောသူ
ပေတည်း။ ထိုကြောင့်မကြားစဘူးဟူသော သင်၏စကား
လည်း မှန်ပေလိမ့်မည်။ သင်မြင်ဘူး မကြားဘူး ရုံမျှနှင့်
လောကတွင်တန်ခိုးအဘိညာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်များ
မရှိဟူ၍ မပစ်ပယ်လေနှင့်။ သင်ဉာဏ် မရှိသော အရာတို့
သည်လွန်စွာ များပြားကုန်၏။ သင့်ဉာဏ်နှင့် မသက်ဆိုင်
သောအရာ မထောက်မှီသော အရာများကိုဉာဏ်စွမ်းအား
ကိုး မကြံစည်လေလင့်။ သင်သည်ဤသို့သာလျှင် ဆင်ခြင်
စဉ်းစားထိုက်လေ၏။

ဤလောကကြီးသည် ရှေးအခါ လွန်စွာကောင်းမြတ်၍
သစ္စတ္တိစက်နှင့် ဖြည့်ဖြောက်၏။ ဥတုသဉ္စါ သဏ္ဌာ အာဟာရတို့
မှစ၍ ပြည့်စုံ ပြည့်စုံပြီးလျှင် ယူတို့သည်လည်း လွန်စွာ
အသက် ရှည်ကြ ကုန်၏။ ထိုလူတို့ ၏ အသက်တမ်း သည်
အသင်္ချေတိုင်အောင်ပင်တည်နေကြလေ၏။ ထိုဘုံသို့ခေတ်
ကောင်းကြို ချွန် သမ္မတ္တိ ဆိုက်သောအခါတို့၌ လူပြည်
လောကသည် မည်သို့သဘော ရှိလိမ့်မည်၊ ကာမဂုဏ်မှ
ခွါရှောင်၍ ကောတေပင် အစွန်းမှာ ဖြတ်၍ ပျော် မေ့
ယောဂီအသေဖြင့် နေထိုင်ကြကုန်သော ဂဟန် ပုဏ္ဏားတို့

သည် မည်သို့ သဘောရှိကြ ကုန်လိမ့်မည် ဟူ၍သာလျှင်
ကြံစည်ဆင်ခြင်ထိုက်လေ၏။

ဤကား တန်ခိုးအရာကိုမကြံစည်ထိုက်ဟူသောစကားနှင့်စပ်လျဉ်း၍
ဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

ဇုဒ္ဓိဝိသယ အဓိဓမ္မယုဒ္ဓိဗျူဟာ။

၃။ ကမ္မဝိပါကအဓိဓမ္မယု

ဤအရာ၌ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ် စေတနာများ
ကို ကံဟူ၍ခေါ်ဆိုရ၏။ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သောအကျိုး
ကို ဝိပါက ဟူ၍ခေါ်ဆိုရ၏။

“ဝိပစ္စတိတိ ဝိပါကော၊ ဖလတိ နိပ္ပတ္တိံ ပါပုဏာ
တိတိ အတ္ထော”

ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်သော အားဖြင့် အကျိုးပေး တတ်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်မည်၏။ ဖလတိ၊
ပြီးစီးတတ်၏။ နိပ္ပတ္တိံ၊ ပြီးစီးခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်
တတ်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ ဝိပါကသဒ္ဓါ
၏အနက်တည်း။

ထိုကံ၏အကျိုးသည်.....

၁။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရသောဒိဋ္ဌဓမ္မ
အကျိုး၊

၂။ တမလွန် ဘဝ၌ ခံစားရသော သစ္စရာ
ယိက အကျိုး၊

ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိ၏။

ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာတို့၏ အကျိုးပြီးဆုံးခြင်း
သို့ရောက်ရာ၌ ဥပမာမှာ တယောက်သောသူသည် လက်

ဖြင့်လုပ်ဆောင်ရသော “ဟတ္ထကမ္မ” အလုပ်တခုကို လုပ်ဆောင်၍ထိုအလုပ်ကိုပြုလုပ်သည့်အတွက် ငွေတကျပ်ရ၏။ ထိုအလုပ်သမားသည် အလုပ်လုပ်၍ရရှိသော ငွေတကျပ်ဖြင့်အလိုရှိရာဝယ်ခြမ်း၍သုံးဆောင်၏။ ထိုအခါထိုအလုပ်သည် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သည် မည်၏။ “ဤနေရာ၌ လက်မှုပညာ “ဟတ္ထကမ္မ” အလုပ်သည်ကံမည်၏။ ထိုအလုပ်အတွက် ရရှိသော ငွေတကျပ်နှင့် သုံးဆောင် ခံစားရသောအရာများသည် အကျိုးဝိပါက်မည်၏။ “မည်သည့်အလုပ်များမှာမဆို အသီးအသီး အကျိုးဝိပါက် ရှိလေ၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အရာ၌ ကံသည် ကမ္မ ပထ မြောက်အောင် တကြိမ် ပြုလုပ်သည် ရှိသော် အကြင်မျှလောက် အကျိုးမပေးသေး။ ထိုမျှလောက် ထိုကံသည် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သည် မမည် ချေ။ “ကမ္ဘာ တသိန်းတိုင် အောင်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်သောသူ၏ သန္တာန်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်၍ နေလေ၏။ “အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံသည် အပါယ်လေးဘုံတို့၌ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် အကျိုးပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်စေ၏။ အားကြီးသော ကုသိုလ်ကံသည် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် သုဂတိဘုံတို့၌ အကျိုး ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။

တနည်းအားဖြင့်ကံ၏အကျိုးသည်.....

၁။ မုချအကျိုး၊

၂။ နိဿန္နအကျိုး၊

ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိပြန်သည်။

အကျိုးရင်းသည်မုချအကျိုးမည်၏။ အကျိုးဆက် အကျိုးများသည် နိဿန္နအကျိုးမည်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ကံကြောင့် အပါယ်ဘုံ၌

ပဋိသန္ဓေ စွဲ၍ ဘဝ ဇာတ်တခု ထွက် ရခြင်း၊ တဘဝလုံး ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးနှင့် ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ ရခြင်း သည် အကုသိုလ်ကံ၏ မုချအကျိုးမည်၏။ ။ကုသိုလ်ကံကြောင့် သုဂတိဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေစွဲ၍ ဘဝဇာတ်တခု ထွက်ရ ခြင်း၊ ထိုဘဝ၌ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးနှင့် ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ ရခြင်း သည်ကုသိုလ်ကံ၏မုချအကျိုးမည်၏။ ။ထိုမုချအကျိုးသည် ကံကိုပြုလုပ်ခဲ့သောသူတဦးတည်းနှင့်သာ တိုက်ရိုက်သက် ဆိုင်လေ၏။ သူတပါးတို့နှင့်မသက်ဆိုင်။ ကံအားလျော်စွာ ပဋိသန္ဓေစွဲ၍ ဘဝအတ္တတောကိုယ်မရှိပြီးနောက် ထိုသူကို ချမ်းသာစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ဆင်းရဲစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ကံ၏တန်ခိုး အာနုဘော်ကြောင့် ပြီးစီးကြကုန်သော ကိုယ်မှအပ ဖြစ် ကုန်သော ပြည့်စုံ ခြင်း၏ အကြောင်း၊ ချို့တဲ့ခြင်း၏ အ ကြောင်းတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဤအကျိုးသည် နိဿန္န အကျိုးမည်၏။ ။ကုသိုလ်ကံ၏ အတွက် သုဂတိ ဘဝ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သော ရွှေငွေတဏှာရတနာတို့၏ပေါများကြွယ်ဝခြင်း၊ နေရာထိုင်ခင်း၏ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာဖြစ်ခြင်း၊ လယ်ယာ ဆင်မြင်း ကျွန်သင်းပင်း အစွေအရံ တို့၏ ပေါများခြင်း စ သည်များကား ကုသိုလ်၏နိဿန္န အကျိုးဆက်မည်၏။ ။ အကုသိုလ်ကံအတွက်ကြောင့်အပါယ်တုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာဖြစ်ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောအမျိုးမျိုး သောယုတ်ညံ့ခြင်း၊ ချို့တဲ့ခြင်းများသည်ကား အကုသိုလ် ကံ၏ နိဿန္နအကျိုးဆက် မည်၏။ ထိုနိဿန္န အကျိုးဆက် သည် သူတပါး တို့နှင့် လည်း ဆက်ဆံ၏။ ။ဥပမာ အား ဖြင့် မဟာ သုဒဿန စကြာ မင်း ကြီး၏ ဘဝ ကို ရ မှု သည် ကုသိုလ်ကံ၏ မုချအကျိုး ရင်း မည်၏။ ထိုကုသိုလ် ကံ၏ အစွမ်း ကြောင့် ထုံမိမာန် အစွေ အရံ တို့သည် များ

စွာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုထိုအရပ်ဌာန သော် မှလည်း ဆိုက် ရောက် လာ ကြရ ကုန်၏။ ။ထိုသို့ များ မြှောင်ကျယ်ဝန်းလှစွာသောအကျိုးဆက်များသည်နိဿန္ဒ အကျိုးမည်၏။ ထိုအကျိုးဆက်များသည် စကြာမင်းအုပ်စိုး သောတိုင်းနိုင်ငံ ကျွန်းကြီး ကျွန်းငယ်တို့၌ နေထိုင်ကြကုန် သောသူတို့အားလည်း ချမ်းသာစေခြင်းငှါဖြစ်၏။ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့သည် ထိုအကျိုးဆက် များကိုမှီ၍ သုံးဆောင် ခံစား ကြရကုန်၏။ နန္ဒမင်းသား၏ ကုသိုလ် အကျိုး ဆက် ကြောင့် ပဒေသာပင်ပေါက်၍ နိုင်ငံတွင်ရှိရှိသမျှသောသူ တို့မှာ ချမ်းသာကြလေကုန်၏။

ဤကား ကုသိုလ်ကံအတွက် ပြဆိုချက်ပေတည်း။

အကုသိုလ်ကံအရာ၌ ရသေ့ငါးရာတို့အားပြစ်မှားသော နာဠိကောရမင်း၏ အကုသိုလ်ကံ အကျိုး ဆက်ကြောင့် တ တိုင်းလုံးတပြည်လုံးပျက်စီးခြင်းစသောဝတ္ထုများကို ထုတ် ဆောင်၍ဟောကြားအပ်ကုန်၏။

ဤနိဿန္ဒအကျိုးဆက်ကိုရည်၍.....

ကောပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကော ဥပ္ပဇ္ဇမာ-
နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ လောကော၊ လောက၌။ ကော ပုဂ္ဂလော၊ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ မာနော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ လူများအပေါင်း၏အကျိုးစီးပွားဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ လူများ အပေါင်း၏ ချမ်းသာ ခြင်းငှါ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ် ပေါ် လာ၏။

ဘုန်းကံ ပါရမီ ကြီးမားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်း တဦးတ ယောက် ပေါ်ပေါက် ဖြစ်ထွန်း လာသည် ရှိသော် များစွာ

သောသူတို့မှာ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းကြကုန်၏။ ချမ်းသာ
သုခကိုရရှိကြကုန်၏။ ။ကုသိုလ်ပါရမီကြီးလျှင်ကြီးသည့်
အလျောက် များစွာသောသူတို့ ခိုကိုးကြရကုန်၏။ ဥပမာ
သေဋ္ဌေးကြီးတယောက်ဖြစ်ထွန်းလျှင်ထိုသေဋ္ဌေးကိုမှီ၍အ
သက် မွေးကြ ကုန်သောသူတို့မှာချမ်းသာကြီးပွားကြကုန်
၏။မင်းကောင်းတပါးပေါ်ထွန်းလာသည်ရှိသော် ထိုမင်း၏
တိုင်းနိုင်ငံမှာ ချမ်းသာကြီးပွားကြကုန်၏။ ။စကြဝတေး
မင်းကြီးပေါ်ပေါက်လာသောအခါကျွန်းငယ် များစွာတို့နှင့်
တကွလေးကျွန်းလုံး၌ နေကြကုန်သောသူတို့မှာ ချမ်းသာ
ကြီးပွားကြကုန်၏။ ။အတုမရှိ လောက၏ အထွဋ်အထိပ်
ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်၍ လာသော အခါ
ဇာတိ အာဏာ ဝိသယာဟုဆိုအပ်သော လောကဓာတ်
သုံးပါး၌ နေထိုင်ကြကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ သက္ကဝါအ
ပေါင်းတို့မှာ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင်သော အကျိုးထူးကို ရ၍
ချမ်းသာကြီးပွားကြကုန်၏။

မကောင်းမှုအရာ၌.....

ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာ-
နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ဗဟုဇနအဟိတာယ ဗဟုဇနအသု-
ခါယ။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ လောကေ၊လော
က၌။ဧကပုဂ္ဂလော။ တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ
မာနော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော်။ ဗဟုဇနအဟိတာယ၊
များစွာသောသူတို့၏ အကျိုးမဲ့ စိတ်သောငှါ။ ဗဟုဇနအသု
ခါယ၊ များစွာသော သူတို့၏ မချမ်းမသာ လွန်စွာ ပူပန်
ခြင်းငှါ။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏။

အကုသိုလ်ကံ ကြီးမားသော သူတယောက် ဖြစ်ထွန်း

လာလျှင် များစွာသောသူတို့မှာ အကျိုးမဲ့၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ
ရောက်တတ်ကြကုန်၏။ ။လောကတိဿသည် ဒိဋ္ဌိခြေ
တထောင်ရှိသောရှာ၌ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထိုသူ၏အကုသိုလ်
ကံအကျိုးဆက်ကြောင့်တရားလုံးဝမှတ်ခေါင်းပါးကြလေ
ကုန်၏။ ဒေဝဒတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတွက်အဇာတသတ်
ကောကောလိကတို့မှစ၍ များစွာပင် အကျိုးမဲ့ကြလေကုန်
၏။ပူရဏကဿပ နာဇုပုတ္တ စသော ဒိဋ္ဌိ လူဆိုးကြီးတဦး
တဦး ဖြစ်ပေါ်လိုက်သည့်အတွက် နောက်လိုက် ဖြစ်သော
သူတို့မှာ အလွန်တရာ နစ်နာခြင်းနှင့်တကွ အပါယ် ငရဲ
တွင်းသို့သက်ဆင်းကြလေကုန်၏။ ။အယုတ်သဖြင့် တစုံ
တခုသော နယ်ပယ်မြို့ရွာမှာ တဦးတယောက်က ခေါင်း
တည်၍ တိုင်းပြည်နိုင်ငံကိုပုန်ကန်လျှင် တနယ်လုံး နစ်နာ
ဆုံးရှုံးကြလေကုန်၏။

ဤသို့ဖြစ်မှုကား အကုသိုလ် ဒုစ္စရိုက်၏ နိဿန္တ အကျိုး ဆက်များ
ပေတည်း။

နိဿန္တ အကျိုးဆက်သည် သတ္တဝါများနှင့်သာဆက်ဆံ
သည်မဟုတ်။ မြေရေစသော ဩကာသလောက သင်္ခါရ
လောကကြီးများနှင့်လည်း ပြန့်နှံ့၍ဆက်ဆံသေး၏။ ။ထို
စကားမှန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလောင်းသည် ကုသိတာနတ်
ပြည်မှစတင်၍ အဝိဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော
အခါနတ်နှင့်တကွသောလောကမှာကြီးကျယ်ဖွန်မြတ်စွာ
သော အရောင် အလင်းကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဇာတိ
ခေတ်အခေါင်း စကြဝဠာ ဟိုက်တသောင်းသည် ပြင်းစွာ
တုန်လှုပ်၏။

ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကား အလွန်တုန်းကသာ ပါရမီကြီးမားတုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ပါးကုသိုလ်အပျို့ ဆက်ကြောင့်ဖြစ်သော ဖြစ်။

ဤလောက၌ အကြင်အခါလူတို့သည် မကောင်းသော စိတ်ဖြင့် ယုတ်မာသောအမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းများကြကုန်၏။ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တို့ကို များစွာ လိုက်စားကြ ကုန်၏။ ။ထိုအခါ အကုသိုလ်ကံတို့၏ နိဿန္နအကျိုးဆက်တို့သည် မဟာပထဝီမြေကြီးမှစ၍ နေ လ နက္ခတ်တာရာတို့တိုင်အောင် ပြန့်နှံ့၍မှန်ကန်သော နေသွားလသွားနက္ခတ်သွား တို့ကိုဖျက်ဆီးလေကုန်၏။ အလုံးစုံသော ဩကာသလောကကြီးကို ချောက်ချား စေလျက် သမ္ပတ္တိ အဘို့မှ ဝိပတ္တိအဘို့သို့ ရောက်စေ ကုန်၏။ အလုံးစုံသော တောတောင် သစ်ပင်အစရှိသည့်သစ်၂ရ လောကကြီးကိုလည်း ချောက်ချားစေ၍ အစဉ်အတိုင်း သမ္ပတ္တိအဘို့ကို ကုန်ခန်း ဖျက်စီးစေလျက်ဝိပတ္တိအဘို့ကိုသာတိုးပွားစေကုန်၏။ ထိုအခါ ဩကာသလောက သစ်၂ရလောက နှစ်ပါး၌ တည်၍ အသက်မွေးကြရကုန်သောလူအပေါင်းတို့၏ အသက်တမ်းသည်အစဉ်အတိုင်း တို၍တို၍ သွားလေ၏။ အရုပ်အဆင်းများလည်း ယုတ်လျော့လေ၏။ ပုံပန်း သဏ္ဌာန်များလည်း သေးသိမ်ခြင်း မခံ့ညားခြင်း အနေအားဖြင့် ဆုတ်ယုတ်လေ၏။ ။ယခုခေတ်ကာလ၌လူတို့သည်၎င်း၊ သစ်ပင်တို့သည်၎င်း၊ အလွန် သေးငယ်ကြ ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓဝင် ကျမ်း၌ အသက်တမ်း ရှည်သော ကာလ၌ ပွင့်တော် မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၏ အရုပ်တော်များသည် အတောင်ရှစ်ဆယ် အတောင်ကိုးဆယ် မြင့်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် ဓမ္မိကဝဂ်၌ ရှေးအခါကုရုတိုင်း၌ ကောရဗျမင်းကြီး၏သုပ္ပတိဋ္ဌမည်သော ပညောင်ပင်ကြီးသည် ၁၂-ယူဇနာအပြန့်ရှိ၏။ ထိုပညောင်ပင်ကြီး၏အသီးသည် ပြည်ဝင်အိုးမျှလောက်ရှိ၏ဟူ၍ဆိုသည်။

အကြင်အခါ၌လူတို့သည် ကောင်းသောစိတ်ရှိကြကုန်

၏။ကောင်းသော ကုသိုလ်မှုတို့ကိုသာလျှင် အပြု များကြ ကုန်၏။ «ထိုအခါ ကုသိုလ်ကံတို့၏ နိဿန္န အကျိုးဆက် တို့သည် မဟာပထဝီ မြေကြီးမှစ၍နေ လ နက္ခတ်တံးရာ တို့တိုင်အောင်ပြန့်နှံ့ လေကုန်၏။ နေသွားလသွားနက္ခတ် သွားတို့ကို ဖြောင့်မှန်စေကုန်၏။ ဩကာသ လောကကြီး တခုလုံးကို ပျားရေတို့ဖြင့်ပြည့်သောပျားလဘို့ကြီး ကဲ့သို့ ကောင်းမြတ်သော သမ္ပတ္တိအဘို့တို့ဖြင့်သာပြည့်စုံစေကုန် ၏။ တောတောင်သစ်ပင်ချုံနွယ်စသော သစ်၊ရလောက ကိုလည်း ဝိပတ္တိအဘို့မှလွတ်ကင်းစေ၍ သမ္ပတ္တိအဘို့သို့သာ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။အသီးအနှံ အမြစ်အဖုတို့ကို အဆီ အနှစ်တို့ဖြင့်ပြည့်နှက်စေကုန်၏။ ထိုအခါ ဩကာသလော ကသစ်၊ရလောကဟုဆိုအပ်သော လောကနှစ်ပါး၌တည် ၍ထိုလောကနှစ်ပါးကိုမှီ၍အသက်မွေးကြကုန်သောလူတို့ ၏အသက်တမ်းသည်တိုးတက်ရှည်လျား၏။အရောင်အဆင်း လည်းကြည်လင်၏။ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သည် ခံ့ညားကြီးထွား ၏။ လောက၌ကောင်းမြတ်သော သမ္ပတ္တိစက်တို့သာလျှင် လည်ကုန်၏။

ဤကဲ့သို့အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ဝိပတ္တိအကျိုးဆက်၊ ကုသိုလ် ဓမ္မ၏သမ္ပတ္တိအကျိုးဆက်ကိုရည်၍စတုတ္ထနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ် ၌-

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ရာဇာနော အဓမ္မိ-
ကာ ဟောန္တိ။ ရာဇယုတ္တာပိ တသ္မိံ သမယေ
အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ။ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာပိ နေဂ
မဇာနပဒါပိ ကဒါဝိသမံ စဒ္ဓိမသ္မုဒိယာ ပရိဝတ္တန္တိ။
ဝိသမံ နက္ခတ္တာနိ တာရကဉ္စပါနိ ပရိဝတ္တန္တိ။

ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခုဝေ၊ရဟန်းတို့။ယသ္မိံသမယေ၊
အကြင်အခါ၌။ ရာဇာနော၊မင်းတို့သည်။ အဓမ္မိကာ၊တရား
မစောင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မိံသမယေ၊
ထိုအခါ၌။ရာဇယုတ္တံ၊မင်းမှီးကပ်ဖြစ်သောသူတို့သည်
လည်း။အဓမ္မိကာ၊တရားမစောင့်ကြကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်
ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ ပုဏ္ဏား သူကြွယ်တို့
သည်၎င်း။ နေဂမဇာနပဒါ၊ နိဂုံးသူ နိဂုံးသား ဇနပုဒ်သူ
ဇနပုဒ်သားတို့သည်၎င်း။ အဓမ္မိကာ၊ တရားမစောင့်ကုန်
သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။တဒါ၊ထိုအခါ၌။ စန္ဒိမသူရိယာ၊
လ နေ တို့သည်။ဝိသမံ၊မဖြောင့်မမတ်။ပရိဝတ္တန္တိ၊ လှည့်
လည်သွားလာကြကုန်၏။ နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်တို့သည်၎င်း။
တာရကဉ္စပါနိ၊ ကြယ်တာရာတို့သည်၎င်း။ ဝိသမံ၊မဖြောင့်
မမတ်။ပရိဝတ္တန္တိ၊လှည့်လည်သွားလာကြကုန်၏။

ဤကားအကုသိုလ်၏နိဿန္တအကျိုးအတွက်နှင့် လောကကြီးပျက်စီး
ပုံကိုဟောကြားသောဒေသနာတော်ကြီးပေတည်း။

ယသ္မိံ ဘိက္ခုဝေ သမယေ ရာဇာနော ဓမ္မိ-
ကာ ဟောန္တိ။ ရာဇယုတ္တံ၊ တသ္မိံ ဓမ္မိကာ
ဟောန္တိ။ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ နေဂမဇာန-
ပဒါ၊ တဒါ သမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ၊ သမံ
နက္ခတ္တာနိ တာရကဉ္စပါနိ ပရိဝတ္တန္တိ။

အနက်ကား။ ဘိက္ခုဝေ၊ရဟန်းတို့။ ယသ္မိံသမယေ၊
အကြင်အခါ၌။ ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်။ ဓမ္မိကာ၊တရား
စောင့်ကြကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မိံသမယေ၊
ထိုအခါ၌။ ရာဇယုတ္တံ၊ မင်းမှီး ကပ်တို့ သည်လည်း။
ဓမ္မိကာ၊ တရားစောင့်ကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကြကုန်
၏။ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည်၎င်း။

နေဂမဇာနပဒါပိ၊ နိဂုံးသူ နိဂုံးသား ဇနပုန်သူ ဇနပုန်သား
တို့သည်၎င်း။ မိစ္ဆိကာ၊ တရားစောင့်ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ စန္ဒိမသူရိယာ၊ လ နေတို့သည်။
သမံ၊ ဖြောင့်မတ်စွာ။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ လှည့်လည် ကြကုန်၏။
နက္ခတ္တာနိ၊ ပြိုက်နက္ခတ်တို့သည်၎င်း။ တာရကဉ္စပါနိ၊ ကြယ်
တာရာ တို့သည်၎င်း။ သမံ၊ ဖြောင့်မတ်စွာ။ ပရိဝတ္တန္တိ၊
လှည့်လည်ကြကုန်၏။

ဤကား ကုသိုလ်ကံ၏ နိဿန္တအကျိုးအတွက်နှင့် လောကကြီး တိုး
တက်ဖြစ်ထွန်းပုံကို ကောကြားသော ဒေသနာတော်ကြီးဖြစ်သည်။

ပြ ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်းကုသိုလ်ကံအကုသိုလ်
ကံတို့၏ နိဿန္တအကျိုးဆက်များသည်အလုံးစုံသော
ဩကာသလောက သင်္ခါရ လောကတို့နှင့် ပြန့်နှံ့
၍ဆက်ဆံကြောင်းကိုသိအပ်လေသည်။

ကံအကျိုးကြောင့်ပြီးစီးသော ကမ္မဒိဗ္ဗါကဇိန္နိ မည်သည်
ကား.....

ဥပပါတ် အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေကြ ကုန်သော
သတ္တဝါတို့၏ထိုထိုဘဝ၌ အတ္တဘောကိုရရှိသည်နှင့်တ
ပြိုင်နက် ရှေးကံအစွမ်းကြောင့် အလိုအလျောက်ပြီးစီးကုန်
သော ကောင်းကင်သို့ ပျံသန်းသွား လာနိုင်ခြင်း၊ အဆင်း
သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးကိုတန်ဆင်း နိုင်ခြင်း၊ စသော တန်ခိုးများ
ပေတည်း။ ။ ထိုကမ္မဒိဗ္ဗါကဇိန္နိတန်ခိုးသည် အလွန်တရာ
များပြားစွာ၏။ နတ်တန်ခိုး၊ သိကြားတန်ခိုး၊ ဗြဟ္မာတန်ခိုး၊
ဘိလူးတန်ခိုး၊ အပါယ်တုံ၌ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ တည်နေကြ
ကုန်သော နဂါးတို့၏ နဂါးတန်ခိုး၊ ဥပပါတ် ဂဠုန် တို့၏
ဂဠုန်တန်ခိုး၊ ပြိတ္တာတုံ၌ အကျွမ်းဝင်ကုန်သော ဥပပါတ်

သတ္တဝါတို့၏ ပြိတ္တာ တန်ခိုး၊ ဤသို့လျှင် ကမ္မဝိပါက ဖိဒ္ဓိသည် လွန်စွာများပြားလှ၏။

ဥပပါတ် မဟုတ်သော အချို့လူတို့ မှာလည်း အပ္ပကနည်းအားဖြင့် ကမ္မဝိပါကဖိဒ္ဓိကိုရရှိကြကုန်သေး၏။

ဤတန်ခိုးတို့တွင် ဗြဟ္မာတို့၏ တန်ခိုးသည် အလွန်ကြီးကျယ်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့ကို အမြွက်မျှပြဆိုဦးအံ့။

မဇ္ဈိမဗည္ဇဘာသ သင်္ခါရူပဗဠိသုတ်၌.....

သဟဿဗြဟ္မာ ခွိသဟဿဗြဟ္မာ တိသဟဿ-
ဗြဟ္မာ စတုသဟဿဗြဟ္မာ ပဉ္စသဟဿဗြဟ္မာ
ဒသသဟဿဗြဟ္မာ။

ဟူ၍ ဗြဟ္မာတန်ခိုးများကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ။ထိုစကားရပ်၌ သဟဿဗြဟ္မာဆိုသည်ကား စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တထောင်ကို မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထွန်းလင်းစေနိုင်သောအစွမ်းရှိသည့် ဗြဟ္မာပေတည်း။ ထိုအတူစကြဝဠာနှစ်ထောင်ကို ကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထွန်းလင်းစေနိုင်သော ဗြဟ္မာ သည် ခွိသဟဿ ဗြဟ္မာ မည်၏။ လ။ စကြဝဠာတထောင်ကိုကိုယ်ရောင်ဖြင့်ထွန်းလင်းစေနိုင်သောဗြဟ္မာသည် ဒသသဟဿဗြဟ္မာမည်၏။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဗြဟ္မာတို့သည်ကား ပထမဈာန်တံ၌ အကြီးအမှူးဖြစ်သောမဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပေတည်း။

အောက်အောက်တံ၌ နေကြကုန်သောနတ်လူတို့သည် ထိုမဟာဗြဟ္မာကို အလုံးစုံသောလောကကို ဘန်ဆင်းနိုင်သည်၊ အလုံးစုံသောလောကကို အစိုးရသည်၊ မအို မသေ အမြဲထာဝရတည်နေသည်၊ လောကီလူများကို ကယ်တင်

နိုင်သည်ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ။ထိုသို့ စွဲလမ်း မှတ်ထင်သည်ကိုအစပြု၍ လောက၌ ဣဿရနိမ္မာနထာဝရ အယူဝါဒတို့ဖြစ်ထွန်းလာကုန်သည်။

မူလပဏ္ဏာသပထမသုတ္တန်၌.....

“ဗြဟ္မံ ဗြဟ္မဇတာ သဉ္ဇာနာတိ” စသည်ဖြင့်ထိုဗြဟ္မာ အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူသည်။ ။ထိုပါဠိတော်၏အဓိပ္ပါယ်မှာ နာမ် ရုပ် တရားတို့ကို ပရိညာ သုံးပါးဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မသိကြကုန် သောကြောင့် လူအများတို့ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို ကြသည် အတိုင်း အမှတ် သညာ အားဖြင့် ဗြဟ္မာကို ဗြဟ္မာဟူ၍သာလျှင်မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

မဟာ ဗြဟ္မာသည် တင့်တယ်၏ ဟူ၍ တဏှာ မညနာအားဖြင့်လည်းမှတ်ထင်ကြကုန်၏။

ဤမဟာဗြဟ္မာသည်လောက၌အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ ချီးမွမ်း ထိုက်၏ဟူ၍ မာန မညနာ အားဖြင့် လည်း မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

မဟာဗြဟ္မာသည် ပျက်စီးခြင်းမရှိ အမြဲ တည်၏။ နိစ္စထာဝရ အရှင်ဖြစ်၏ဟူ၍ ဒိဋ္ဌိမညနာ အားဖြင့်လည်းမှတ်ထင်ကြကုန်၏။

မဟာ ဗြဟ္မာ၌ ဤကဲ့သို့သော အဆင်း ရှိ၏၊ ဤကဲ့သို့သောအရောင်အလင်းရှိ၏၊ဤကဲ့သို့သော တန်ခိုးအဆင်းရှိ၏ ဟူ၍လည်း ထင်မှတ်ကြကုန်၏။ ဤလောက ကြီးသည် မဟာ ဗြဟ္မာ ကြီး ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရ ၏။ မဟာ ဗြဟ္မာ ကြီးသည် ဤလောကကိုဘန်ဆင်း၏ ဟူ၍မှတ်ထင်၏။ ။ မဟာ ဗြဟ္မာသည် ငါတို့၏ အရှင် သခင် ဖြစ်၏။ ငါတို့ကိုအစိုးရ၏။ ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဒွိနိရာ ဖြစ်၏ဟူ၍ မှတ်

ထင်၏။ မဟာဗြဟ္မာသည် တန်ခိုး ကြီးလေစွ တကား။
မဟာဗြဟ္မာသည် အာနန္ဒဘော်အစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံလေစွတ
ကားဟူ၍ နှစ်သက်၏။

ထိုသို့မှတ်ထင်နှစ်သက်ခြင်းသည် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို
ပရိညာသုံးပါးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မသိနိုင်ခြင်းကြောင့်သာ
လျှင် ဖြစ်လေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့်ဆိုသော် ဗြဟ္မာမည်သည်မရှိ။
ရုပ်နာမ် တရားတို့သာ ရှိကုန်၏။ ဤသို့ဉာတပရိ
ညာအားဖြင့်လည်း မသိချေ။

ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အတည်မမြဲ ဆင်းရဲ
၍ အစိုး မရသော တရားတို့သာ ဖြစ်ကုန် သော
ကြောင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ တို့သာ တည်းဟူ၍
လည်း တိရဏပရိညာဖြင့် မပိုင်းခြားနိုင်ကြကုန်။

ထိုမဟာဗြဟ္မာနှင့်စပ်လျဉ်းသမျှသော တဏှာ
မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကိုလည်း ပဟာနပရိညာဖြင့် မပယ်နိုင်
ကြကုန်။

ထိုသို့ပရိညာ သုံးပါးတို့ဖြင့် မပိုင်းခြားနိုင် ခြင်းသည်
ဗြဟ္မာဟူ၍ မှတ်ထင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းတို့၏ အကြောင်းရင်း
ကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။

ဤကား ဗြဟ္မာတန်ခိုးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

နတ်တန်ခိုး အစရှိသည် တို့သည်မူကား ဒေဝတာသံ
ယုတ်၊ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ သက္ကသံယုတ်၊ ဗြဟ္မသံယုတ်၊
ယက္ခသံယုတ်၊ နာဂသံယုတ်၊ သုပဏ္ဏသံယုတ်၊ လက္ခဏသံ
ယုတ်၊ ပေတဇတ္ထုစသည်တို့၌ ထင်ရှားကုန်၏။ ထိုဥပပါတ်
သတ္တဝါတို့မည်သည်စိတ်ဆောင်တိုင်းသွားလာလျည့်လည်
နိုင်သော အစွမ်းရှိကြကုန်၏။ စိတ်အဟုန်အားဖြင့် ကိုယ်

ကာယကို ရှက်ဆောင် နိုင်ကြကုန်၏။ လူတို့ထက်လည်း ပေါများလှစွာကုန်၏။ လူတို့သည် ထိုဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သွားလာကြစဉ် ကိုယ်ကာယကိုလည်း မတွေ့မမြင် နိုင်ကြ ကုန်။ တန်ခိုးကြီးသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မန္တန် အတတ် ဌိလေ့ကျက် တတ်ကျွမ်းသော ဝိဇ္ဇာဝိရ်တို့သာလျှင် သိနိုင် မြင်နိုင်ကြ ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် ကံအကျိုး၏ တန်ခိုးအ စွမ်း ဟုဆိုအပ်သော ဤကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိသည် ပကတိသာ မည ဖြစ်သောလူသားတို့၏အရာမဟုတ်။ ထိုကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ ကိုမကြံစည်ထိုက်။

အဓိပ္ပာယ်တနည်းသော်ကား.....

ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ မည်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့နှင့် ဆက်ဆံ၏။ ။ ယခုပြဆိုလတ္တံ့သော ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိသည် ကား ယခင်ပြဆိုခဲ့သော ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကမ္မဝိပါက ဇိဒ္ဓိတန်ခိုးကို ဆိုသည်မဟုတ်။ ကံအကျိုးပေးပုံဆန်းကြယ် ၍ တန်ခိုးဖြင့် ဘန်ဆင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ပုံကိုဆိုသည်။

ထင်စွာပြဦးအံ့.....

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် အစမထင်သော အနမ တဂ္ဂ သံသရာပြင်၌ ကျင်လည်ကျက်စား ကြသော အခါ အောက်အဘို့အားဖြင့် အဝိစိ၊ အထက်အဘို့အားဖြင့်ဘဝဂ် ၍အတွင်းမှာ ကျင်လည်ကြရကုန်၏။ အဝိစိနှင့် ဘဝဂ်အ တွင်းမှာ ဘုံပေါင်း-၃၁-ဘုံရှိ၏။ ထိုဘုံများသည် သတ္တဝါ တို့၏ တည်းခိုရန် ဇရပ်ကြီးတွေကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ သတ္တဝါတို့သည် ကံအားလျော်စွာ ကျင်လည်ကြရကုန် သည်ရှိသော် နတ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်ကုန်၏။ ဗြဟ္မာ အဖြစ်သို့လည်း ရောက်ကုန်၏။ မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်သို့

လည်း ရောက်ကုန်၏။ ။ထိုမှ အထက်၌ ဒုတိယ ဈာန် ဖြစ်ဟော တတိယဈာန် ဖြစ်ဟောအဖြစ်သို့လည်းရောက်ကုန်၏။ ထိုမှအထက်ဝေဟမ္ဘိလ်ဖြစ်ဟောအဖြစ် အသညသတ်ဖြစ်ဟော အဖြစ်သို့လည်း ရောက်ကုန်၏။ ။ထိုမှအထက် အရူပ ဖြစ်ဟော အဖြစ်သို့လည်း ရောက်ကုန်၏။ ။သုဒ္ဓါဝါသဘုံ သည်ကား အနာဂါမ်စသော အရိယာများ၏ နေထိုင်ရာ ဌာန ဖြစ်သောကြောင့် သံသရာ၌ ကျင်လည် ကြသော ပုဏ္ဏုန်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ။ထိုသို့အထက် အထက် ဘုံတို့၌ဖြစ်ကုန်သော်လည်း စိတ်မချရသေးဘဲ တဘန်အ ပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ရပြန်ကုန်၏။

ထိုသို့ ကမ္မဝိပါက တန်ခိုးဖြင့် မြေးမျိုးမိုးမျှ ကျင်လည် ကြရပုံသည် အလွန်ဆန်းကြယ်လှသောကြောင့် ထိုကံ၏ အစွမ်းကို သာမန်လူသားတို့ ကြံစည်ခြင်းငှာ ထိုက်သော အရာ မဟုတ်ချေ။ ။ယနေ့ပင်လျှင် တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးသော နတ်မင်းကြီး ဖြစ်ဟောမင်းကြီးဖြစ်၍ ခမ်းနားစွာ ခံစားစံစား၍နေရ၏။ နက်ဖြန်ကျလျှင် ခွေးဝက်ကြက်ငှက် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နိုင်၏ ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်း မှာ ကံအကျိုးပေးပုံ အစွမ်းက အစိန္တယူကြီး ဖြစ်၍ နေ သောကြောင့် ထိုသို့ကျင်လည်ဆန်းကြယ်ပုံကို လူသာမန် တို့ မကြံစည် နိုင်ကုန်။ အပါယ်ဘုံတွင် အကျုံးဝင်သော ပြိတ္တာဘုံ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့၌ သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့၏ အထူး ထူးအထွေထွေ ဖြစ်နေကြပုံကို ဆင်ခြင်လျှင် သာ၍ပင် ကံအကျိုးပေးပုံဆန်းကြယ်၍ ကြံနိုင်ဘွယ်ရာ အကြောင်း မရှိသော အချက်တို့သည် ထင်ရှားကုန်၏။

ထိုမှတပါးလည်း လူ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ကိုယ်၌ ရှေးကံ အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပွား၍ နေကြ ကုန်သော ကမ္မဇရုပ် တရားတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့သည် အစိန္တယူ

ရုပ်တို့သာတည်း။ ။ကမ္မဇရုပ်တရားတို့ အကြွင်းမဲ့ချုပ်
ဆုံးကြကုန်သည် ရှိသော် သေလေပြီးသော ကိုယ်ကောင်
ကို တဘန်ပြန်၍ ရှင်အောင်ပြုမည်ဟူ၍၎င်း၊ ချုပ်ဆုံးစုတေ
လေပြီးသော စက္ခုသောတ ဗာန ဇိဝှါကာယ ဘာဝတို့
ကို တဘန်ပြန်၍ ရှင်အောင်ပြုမည်ဟူ၍၎င်း၊ ကြံစည်အား
ထုတ်သောသူသည် ရူးသွပ်ဘောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်
လေရာ၏။ အကြောင်းမူကား ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြိယ
ရုပ်တရားတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော လူတို့အစွမ်းနှင့်မ
ဆိုင်ဘဲရှေးကံ၏အရာသာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။ထို
မှတစ်ပါးလည်း ကံ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါ
တို့၏ သန္တာန်၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ တည်ထောင်ဖြစ်ပွား၍ နေ
ပုံသည်လည်း လွန်စွာ ဆန်းကြယ်၏။ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်နှင့်
တကွ တည်ရာဌာန အားဖြင့် ထိုရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်နေပုံ
သည်လည်း သာမန်လူသားတို့ ကြံစည် ဆင်ခြင်နိုင်သော
အရာမဟုတ်။ ဘုရားတို့၏ဉာဏ်တော် အရာသာ ဖြစ်လေ
သည်။ ထိုကြောင့် “ကမ္မဝိပါကော အစိန္တေယျော” ဟူ၍
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူပေသတည်း။

ကမ္မဝိပါကအစိန္တေယျပြီး၏

၄။ လောကဓိန္ဒာ အစိန္တေယျ

မဟာဝဇ္ဇသံသုတ် သဗ္ဗာလေးပါးအခန်း၌.....

သဿတော လောကောတိဝါ အသဿတော
လောကောတိဝါ။

လောကကြီးသည်ဖြစ်၏၊ လောကကြီးသည်မဖြစ်သည်
ဖြင့် ဆယ်ပါးအပြားရှိသော ဒဗ္ဗိဓိန္ဒာကိုလောကဓိန္ဒာ
ဟူ၍ဆိုသည်။ ။ဤကျမ်း၌ဆိုလတ္တံ့သော လောကဓိန္ဒာ

သည် ဗုဒ္ဓစိန္တာကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်ဘဲ တန်ခိုးအတိ
ညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း၊
ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ သိဿာ နှုသိဿ တပည့်အစဉ်အ
ဆက်တို့သည်၎င်း၊ အဋ္ဌက ဝါမကစသော ရသေ့တို့သည်
၎င်း၊ ကြံစည်စီရင်အပ်ကုန်သော ရှေး၌ပြဆိုအပ်ပြီးသော
ဝိဇ္ဇာဌာနနှင့် ထိုမှတစ်ပါးကုန်သော ဝေဒင် မန္တရ်တို့ကို
လောကစိန္တာဟူ၍ ဆိုသည်။

ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တရားတို့ကို လောကစိန္တာဟူ၍ ဆိုလို၏။

ဝေဒင်ဆိုသည်ကား.....

ရှေးအခါ ပုဏ္ဏား ရသေ့တို့သည် ဗေဒင်သုံးပုံ
တို့ကို အစွဲပြု၍ ထားအပ် ကုန်သော ဗေဒင် အ
ဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့ကို ဆိုသည်။

ဝေဇ္ဇင်ဆိုသည်ကား.....

ဆေးအမျိုးမျိုးတို့ကို စီရင်သော အတတ် ပညာ
တို့ပေတည်း။

မန္တရ်ဆိုသည်ကား.....

ပထဝီဇယ မန္တရ်၊ ဝေဒဗ္ဗ မန္တရ်၊ စိန္တာမဏိ
မန္တရ်စသောမန္တရ်များပေတည်း။

ထိုပြင် သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်ကောဝုဒ္ဓသုတ်၌ လာသော
မနိကာဝိဇ္ဇာ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာများသည်လည်း လောကစိန္တာ
ပင်မည်၏။

မနိကာဝိဇ္ဇာဆိုသည်ကား.....

စေတောပရိယ အတိညာဏ်ကဲ့သို့ သူတစ်ပါး
တို့၏စိတ်အကြံအစည်ကို သိသောဝိဇ္ဇာအတတ်မျိုး
ပေတည်း။

၈။ နန္ဒာရိဝိဇ္ဇာဆိုသည်ကား.....

ဣဒ္ဓိဝိဝ အဘိညာဏ်ကဲ့သို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံ
ခြင်း အမျိုးမျိုးဘန်ဆင်းနိုင်ခြင်းစသည်ဖြင့် တန်ခိုး
အမျိုးမျိုးကိုပြီးစေနိုင်သော ဝိဇ္ဇာအတတ်ပေတည်း။

ထို၈။ နန္ဒာရိဝိဇ္ဇာသည်.....

- ၁။ မူလဝိဇ္ဇာ၊
- ၂။ မဇ္ဈိမဝိဇ္ဇာ၊
- ၃။ အင်္ဂုလိဝိဇ္ဇာ၊
- ၄။ ဓာတုဝိဇ္ဇာ၊

စသည်ဖြင့်များသောအပြားရှိ၏။

ထိုစကားရပ်၌ ဆေးမြစ်တို့ဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်သောဝိဇ္ဇာ
သည် မူလဝိဇ္ဇာမည်၏။

မဇ္ဈိမရားတို့ဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်သော ဝိဇ္ဇာသည် မဇ္ဈိမဝိဇ္ဇာ
မည်၏။

စမ္ပါနဝင်း သုံးကွက်အင်း၊ လေးကွက်အင်း၊ ငါးကွက်
ခြောက်ကွက် ခုနစ်ကွက်အင်း၊ ရှစ်ကွက်အင်း၊ ကိုးကွက်
အင်းစသောအင်းတို့၏ တန်ခိုးဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်သော ဝိဇ္ဇာ
သည် အင်္ဂုလိဝိဇ္ဇာမည်၏။ (အင်းဝိဇ္ဇာဆိုလိုသည်)

သံ ပြဒါးဓာတ်စသည်ဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်သောဝိဇ္ဇာသည်
ဓာတုဝိဇ္ဇာမည်၏။ (သံဝိဇ္ဇာ၊ ပြဒါးဝိဇ္ဇာဆိုလိုသည်)

ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော်ကြီး၌.....

တတ္ထ ကာတမာ ဝိဇ္ဇာ ဣဒ္ဓိမယာ ဝိဇ္ဇန္တရာ ဝိဇ္ဇံ
ပရိဇ္ဇေတွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ဟတ္ထိပိ
ဒဿေန္တိ။ အသံပိ ဒဿေန္တိ။ ရထံပိ ဒဿေန္တိ။
ပတ္တိပိ ဒဿေန္တိ။ ဝိဝိဓံပိ သေနာဗျူဟံ ဒဿေန္တိ။

စသည်ဖြင့် အရှင် သာရိပုတ္တရာ မထေရ် ဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒ္ဓိမယာ၊ တန်ခိုးအစွမ်းဖြင့်ပြီး ကြကုန်သော။ ဝိဇ္ဇန္တရာ၊ ဝိဇ္ဇာမိရ် ဟူသည်။ ဝိဇ္ဇံ၊ အတတ်ကို။ ပရိဇေပ္ပေတွာ၊ ရုတ်ဘတ်နှိုးကြားကြကုန်၍။ အန္တလိက္ခေ၊ ရေးခြစ်မထင်သော။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌။ ဟတ္ထိံပိ၊ ဆင်တပ်ကိုလည်း။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကြကုန်၏။ အဿံပိ၊ မြင်းတပ်ကိုလည်း။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကြကုန်၏။ ရထံပိ၊ ရထားတပ်ကိုလည်း။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကြကုန်၏။ ပတ္တိံပိ၊ ခြေလျင်တပ်ကိုလည်း။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကြကုန်၏။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အပြားပြားများသော။ သေနာဗျူဟံပိ၊ စစ်ဆင်စစ်တက်ခြင်း စစ်ခင်းခြင်း များကိုလည်း။ ဒဿန္တိ၊ ပြနိုင်ကြကုန်၏။

ဤပါဠိတော်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာတန်ခိုးအစွမ်းကို ဟောတော်မူသည်။ အတတ်ပညာအထူးကို ဝိဇ္ဇာဆိုသည်။ ထိုပညာကို ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုဝိဇ္ဇာမိရ်ဟူ၍ဆိုသည်။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဥပါလိသုတ္တန်၌လည်း.....

တံ ကိံ မညသိ ဂဟပတိ၊ ပဟောတိ နှုခေါသော သမဏော ဝါ ပြာဟ္မဏောဝါ ဣဒ္ဓိမာစေတော ဝသီပတ္တော ဧကေန မနောပဒေါသေန ဣမံ နာဠန္ဒံ ဘသ္မံ ကာတုန္တိ။ ပဟောတိ ဘန္တေ။ ဟူ၍ဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဂဟပတိ၊ ဥပါလိသုတ္တံ။ တံ၊ ထိုပြောကြားလှူဖွဲ့သောအကြောင်းကို။ ကိံမညသိ၊ အသို့

မှတ်ထင်သနည်း။ ဣဒ္ဓိမာ၊ လောကဗိန္နာဝိဇ္ဇာ တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော။ စေတောငယ်ပတ္တော၊ စိတ်ကြံတိုင်း ပြီး မြောက်သော။ လမဏောဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏား သည်၎င်း။ ဧကေနမနောပဒေါသေန၊ စိတ်တ ချက်ညှိ လိုက်ရုံမျှနှင့်။ ဣမံနာဠန္ဒ၊ ဤနာဠန္ဒမြို့ကြီးကို။ ဘသ္မံ ကာတုံ၊ ချက်ခြင်းပြာဖြစ်၍သွားအောင်ပြုခြင်းငှါ။ ပဟော တိနူခေါ၊ စွမ်းနိုင်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မြတ်စွာဘုရား ကမေးမြန်းတော်မူလေ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ပဟောတိ၊ စွမ်းနိုင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဥပါလိ သုဠာယ်က ဖြေကြား လျှောက်ထားလေ၏။

ဤပါဠိတော်၌ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်အချစ်မှာ.....

လောကဗိန္နာဝိဇ္ဇာတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံ၍ စိတ်ကြံတိုင်းပြီး မြောက် အောင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည် စိတ်တချက် ညှိ လိုက်ရုံမျှနှင့် နာဠန္ဒမြို့ကြီးတခုလုံးကို ဖွဲ့ပြာဖြစ်အောင်စွမ်း နိုင်၏ဟုဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ဤပါဠိတော်ဖြင့်လောကဗိန္နာ ဝိဇ္ဇာ တန်ခိုး အ စွမ်း သည် ဤမျှ လောက် ကြီး ကျယ် ကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။ ဤပြဆို အပ်ပြီးသော လောက ဗိန္နာ သည် သာမည လူသား တို့၏ ကြံစည် နိုင် သော အရာမဟုတ် လောကဗိန္နာလမ်းတွင် ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ပေါက် ရောက် အောင်မြင် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာ သာ လျှင် ဖြစ်လေသည်။ ။ လောကဗိန္နာသည် မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ဤကဲ့သို့အစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း၊ ဤမျှလောက်တန်ခိုးရှိကြောင်းကို သာမန်လူသားတို့မကြံ စည်ထိုက်ချေ။ ကြံစည်လျှင် စိတ်ပင်ပန်းရုံမျှသာ ဖြစ်လေ ရာ၏။

ဤကားလောကဗိန္နာနှင့်ပတ်သက်သောကားရပ်ပေတည်း။

ဤအဓိန္ဒေယျကြီး လေးပါးတို့တွင် ဗုဒ္ဓဝိသယ သည် အကြီးကျယ်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ထို့အောက် ဣဒ္ဓိဝိသယ ကြီးကျယ်၏။ ထို့အောက် ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ ကြီးကျယ်၏။ ။ထိုစကားမှန်၏။ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော အထက်နတ်ပြည်၌ ဥပပါတ်ဖြစ်ကြသည့်နတ်မင်းတို့သည် ၎င်း၊ လောကကိုအစိုးရသည် လောကအရှင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ထင်လျက် ရှိနေကြ ကုန်သော ဗြဟ္မာ တို့သည်၎င်း၊ ဤလူ့ပြည်၌ ဘုရားပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝကတို့ ၏ခြေရင်းအလုပ် အကျွေးတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတူ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၌ ရှိကြကုန်သော ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံကြသည့် နတ်တို့သည်လည်းတန်ခိုးအရာ၌ သိဒ္ဓိပေါက်၍ ဝသီဘော်မြောက် ကြကုန်သော သာသနာပ ဗာဟိရက ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ ခြေရင်း အလုပ် အကျွေး တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဆိုလျှင် ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ မည်သည် အပါယ်ဘုံသားတို့ မှာသော်လည်း ပြည့်စုံနိုင်၏။ ထိုကမ္မဝိပါက ဇိဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံသောအပါယ်ဘုံသားတို့သည်ပစ္စုပ္ပန်၌ ကျိုးစားအားထုတ်၍ပွားများအပ်ကုန်သောသီလသမာဓိပညာ ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံကြမည်မဟုတ်ကြကုန်။

ဤအကြောင်းကို ထောက်သဖြင့် ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိသည် ဣဒ္ဓိဝိသယ၏ အောက်သို့နိမ့်ကျ၏။ ဣဒ္ဓိဝိသယသည်ဗုဒ္ဓဝိသယ၏ အောက်သို့နိမ့်ကျ၏ဟူ၍ သိသာလေသည်။

လောကဗိန္နာသည်ကား လွန်စွာဆန်းကြယ်၏

ထိုလောကဗိန္နာ ဝိဇ္ဇာအရာ၌ ကမ်းဆုံးတိုင် ရောက်သိဒ္ဓိမြောက်ကြကုန်သော ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာရိတ်တို့ မည်သည် ရှိကုန်၏။ အောက်၌ဖြစ်ကုန်သော အချို့ဘုမ္မစိုးနတ် အ

ချို၊ ရုက္ခစိုးနတ်တို့သည်၎င်း၊ အလုံးစုံသော ဘိလူး သူရဲသံ
ဘက် ရက္ခိသ်တို့သည်၎င်း၊ ထိုဂန္ဓာဒိဝိဇ္ဇာဝိရ်တို့၏ အ
စေခံတို့သဖြစ်ကုန်၏။ ။ဤလောက၌ အစွမ်းသတ္တိတန်
ခိုးအာနန္တဘောင်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော မန္တရားတို့သည်ရှိကုန်
၏။ ထိုမန္တရားတို့သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအောက်နတ်တို့နှင့်
ဘိလူးရက္ခိသ်တို့ကိုနှိမ်နင်းခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမန္တရ်တို့
ဖြင့်နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်၏။ ။လောက၌ထိုမန္တရ်အစွမ်းကိုတတ်
၍အောက်နတ်တို့နှင့် ဘိလူးရက္ခိသ်တို့ကို နှိမ်နင်းသောသူ
တို့သည်ဤတိုင်းနိုင်ငံမှသော်လည်း တရံတခါ ပေါ်ပေါက်
လာကြ ကုန်၏။ ။ထိုသူတို့သည် ဆိပ်ငြိမ်သော တော
တောင်ဌာနသို့ဝင်၍ ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ည၌ ရက်လတို့
ပတ်လုံး မန္တရားတို့၌ လေ့ကျက်အားထုတ်၍ အစီအရင်ရှိ
သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ကြိုးစားကြကုန်၍သိဒ္ဓိမြောက်ကြလေ
ကုန်၏။ သိဒ္ဓိပေါက် မြောက်ကြကုန်သောအခါ လူတို့နေ
ထိုင်ရာရွာနိဂုံးတို့၌ လှည့်လည်ကြကုန်၍ သူနာတို့ကိုခဏ
ခြင်း ပျောက်ကင်းချမ်းသာ ဂေနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုမှတပါး
များပြား ဆန်းကြယ်သောဒွေဘူယ် သရဲတို့ကိုလည်း ပြုကြ
လေကုန်၏။လူအပေါင်းတို့အား ထိုထို အံ့ဘူယ်သရဲ တို့ကို
ပြောကြားကြကုန်၏။

အကြင်တိုင်းနိုင်ငံမြို့ရွာဇနပုဒ်တို့၌ လောကဏိန္ဒာမှ တ
ပါးသော အဓိဋ္ဌေယျတို့ကို မသိကြလေကုန်။ ထိုတိုင်းနိုင်ငံ
မြို့ရွာဇနပုဒ်တို့၌ဤလောကဏိန္ဒာမျှ ကို ဘုရားဉာဏ်တော်
အရာကဲ့သို့ မှတ်ထင်ယုံကြည် ကြကုန်၏။ လောကဏိန္ဒာ
လမ်းသို့ ပေါက်ရောက်သောသူများ ကိုဘုရားဟူ၍ခေါ်ဝေါ်
သမုတ်တတ်ကြကုန်၏။ ။အမျှသော သူတို့သာ ြစ်လည်း
သားငါး တိရစ္ဆာန်တို့မှ ကုန်သွယ်ဖြတ်၍ ကမ္ဘာ့ဝိကဇိဒ္ဓိအ
စွမ်းဖြင့် တန်ခိုးကြီးကုန်သော သူရဲကံဘက်ကြီးတို့ကို အ

ဖြန့်နီစွပတ်ကျွေးမွေးကြကုန်၏။ ယဇ်နတ်ပူဇော်မှုကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့ကျွေးမွေးခြင်းဖြင့် သူရဲသံဘက်တို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်အောင် သွေးဆောင်ကြကုန်၏။ ထိုသူရဲသံဘက်တို့သည်လည်း နီစွပတ် ကျွေးမွေးသော သူ၏အလိုသို့လိုက်ပါတတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူစေခိုင်းတိုင်းပြုလုပ်တတ်ကြကုန်၏။ အံ့ဘွယ်သရဲတို့ကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုမြို့ရွာဇနပုဒ်တို့၌ဗဟုသုတနည်းပါးသောသူတို့သည် သူရဲသံဘက်တို့၏ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိမျှကို ဘုရားအရာကဲ့သို့ ယုံကြည်မှတ်နိုးကြလေကုန်၏။ သူရဲသံဘက်ကိုမွေး၍ အဆန်းတကြယ် အံ့ဘွယ်သရဲ ပြုလုပ်ခိုင်းစေ နိုင်သောသူကိုပင် ဘုရားကဲ့သို့ မှတ်ထင်ရှိသေကြလေကုန်၏။

အဓိန္ဒြေယျကြီးလေးပါးပြီး၏။

သစ္စာ ၂-ပါး

မဘောက်မပြန် မှန်ကန်သည်ကို သစ္စာဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုသစ္စာသည် -

၁။ သမ္မုတိသစ္စာ၊
၂။ ပရမတ္ထသစ္စာ၊
အားဖြင့်နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

၁။ သမ္မုတိသစ္စာ

သမ္မုတိသစ္စာဆိုသည်ကားလောကီလူများအပေါင်းတို့ သမုတ်အပ်သောအတိုင်း လောကအခေါ်အဝေါ်ဝေါဟာရ အားဖြင့် ပြီးစီးမှန်ကန်သော သစ္စာ ပေတည်း။ အတ္တ ဇီဝ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် ယောက်ျား မိန်းမ ဦးခေါင်း ကိုယ် လက် ခြေ ဆံပင် အမွှေး ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ အ

သား အကြော အရိုး အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တို့၏ သဏ္ဌာန်နှင့်ဆိုင်သော အခေါ်အဝေါ်ပညတ်ချက် တို့သည် ၎င်း၊ သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်သဏ္ဌာန်မှအပ၌ သစ်ပင် နွယ်ချုံ အိမ် ကျောင်း ညောင်စောင်း အင်းယျဉ် တော တောင် သမုဒ္ဒရာ စသော ခေါ်ဝေါ် ပညတ် ချက် တို့သည် ၎င်း၊ လောကသမ္မုတိမည်ကုန်၏။ ။ထိုလောကသမ္မုတိသည် စိတ် ဝေဒနာ ဖဿ ပထဝီ အာပေါ စသော ပရမတ္ထ သဘာဝတို့၏ အမည်နာမများမဟုတ်ကုန်။ သဏ္ဌာန်ပညတ် သန္တတိပညတ်တို့၏အမည်တို့သာတည်း။ ။ထိုလောက သမ္မုတိအမည်တို့၏အနက်ခြံစံတို့သည်လည်း ပရမတ္ထအား ဖြင့်ထင်ရှားရကောင်းသော တရားတို့မဟုတ်ကုန်။ သဏ္ဌာန် ပညတ် သန္တတိ ပညတ် မျှတို့ သာ ဖြစ် ကုန်၏။ ။ထို လောကသမ္မုတိအမည်တို့နှင့် အနက်ခြံစံ တို့သည် လည်း လောကသမ္မုတိမျှသာဖြစ်၍ စင်စစ် အားဖြင့် သဘာဝဓမ္မ များကိုမရကောင်း၊ ပညတ်မျှတို့ သာတည်း။ ထိုပညတ်မျှ သည်ပင်လျှင် လောကသမ္မုတိမည်လေသည်။

ဥပမာကား.....

မိန်းမမြို့၏သား ဟူသော စကား သည် ရှိ၏။ စင်စစ် မိန်းမမြို့၏သား ရှိပါသလော ဆိုလျှင် မုချမရှိလေသကဲ့သို့ တည်း။

မေး။ ။ထိုသို့ဖြစ်လျှင် လောကသမ္မုတိ အားဖြင့်ပြီး စီးသော အရာကို အဘယ်ကြောင့်သစ္စာဆိုသနည်း။

ဖြေ။ ။သတ္တဝါရှိ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ လူရှိ၏ယောက်ျားရှိ ၏ မိန်းမရှိ၏ နတ်ရှိ၏ သစ်ပင်ရှိ၏ တော တောင် ရှိ၏ စ သည်ဖြင့် လောကီလူတို့ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြပြီအတိုင်းသုံး စွဲခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလျှင် မုသာဝါဒမဖြစ်။ အမှန်ကိုသာပြော

ဆိုသည် မည်သောကြောင့်သစ္စာမည်သည်။ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း သစ္စာဝါဒီ မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော်ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့် တစုံတယောက်သော သူအား ပျက်ပြား ချွတ်ယွင်းခြင်းကို မဖြစ်စေတတ် သော ကြောင့်တည်း။ ။ သမ္မုတိ သစ္စာကို ပြောဆို သောအခါ ပရမတ္ထဘက်သို့မလျည့်ဘဲ လောကီလူတို့အပြောအဆို အခေါ်အဝေါ် အမှတ်အထင်အားဖြင့်သာလျှင် ပြောကြားရာ ၏။ ။ ထိုသမ္မုတိသစ္စာမည် သူ့ဆိုင်ရာဌာန၌ များစွာအ ကျိုးရှိ၏။ ဗေဒ မိလောင်းဟူသမျှတို့သည်ထိုသမ္မုတိသစ္စာကို လက်ကိုင်ပြုသဖြင့်သာလျှင် ဗေဒမိဆုကိုဖြည့်ဆည်းပူးတော် မူကြရကုန်၏။ ။ လောကသမ္မုတိအစွမ်းကြီးကျယ်စွာနှင့် မှန်ကန်ပုံမှန် အမိအဘနှင့် အခြားသူများသည် လူ့ဘုံသား ချင်းချင်းတူကြ၏။ အမိအဘဟူ၍ လောကသမ္မုတိ ပညတ် ချက် ရှိလေသောကြောင့် အခြားသော သူကို သတ်လျှင် မတုဃာတကကံ ပိတုဃာတကကံ ထိုက်၍ အပြစ်လေး သည်မဟုတ်။ အမိအဘကို သတ်လျှင်သာ ထိုအပြစ် ကြီး များ ထိုက်၍ အကျိုးပေး နက်နဲလေသည်။ အကုသိုလ် တရား ကုသိုလ် တရားတို့၌ သမ္မုတိသစ္စာနှင့် ဖြန့်၍ နှိပ် အောင်ကြည့်လေ။

သမ္မုတိသစ္စာပြီး၏။

၂။ ပရမတ္ထသစ္စာ

သဘောအားဖြင့်ထင်ရှားပြီးသောသစ္စာသည် ပရမတ္ထ သစ္စာမည်၏။

မေး။ ။ ပရမတ္ထသစ္စာဟူသည်အဘယ်ကိုခေါ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှား ရရှိကောင်း သော တရားများကိုပရမတ္ထဆိုသည်။

သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရရှိကောင်းသော တရားတို့ ကား စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် တို့ပေတည်း။ ။ ထိုတရား အပေါင်းတို့သည် ပညတ်မျှ မ ဟုတ်ဘဲ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ကြောင့်၎င်း၊ ထိုထက်လွန်ကဲ၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့ နက်နဲသော သဘော မရှိ သောကြောင့်၎င်း၊ ပရမတ္ထမည်သည်။

သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန တတော ဥတ္တရိ-
တရဿ အတ္တဿ အဘာဝတော ပရမတ္ထောနာမ။

အနက်ကား။ ။ သဘာဝတော၊ သဘော အား ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန၊ ထင် ရှား ရှိသော အနက် ကြောင့် ၎င်း။ တတော၊ ထိုတရားထက်။ ဥတ္တရိတရဿ၊ ကဲလွန် နက်နဲ သော။ အတ္တဿ၊ သဘာဝတရားမျိုး၏။ အဘာဝတော၊ မ ရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ ပရမတ္ထောနာမ၊ ပရမတ္ထမည်၏။

မေး။ ။ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ပြီးစီးသော သစ္စာကား အ ဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ။ အာရုံကို ကြံတတ် သိတတ် သော စိတ် ရှိ၏။ တွေ့ထိတတ်သော ဗျာဓိရှိ၏။ ခံစားတတ်သော ဝေဒနာရှိ၏။ ခက်မာသော ပထဝီရှိ၏။ ခွဲစားခြင်း အပေါ်ရှိ ၏။ ချုပ်ငြိမ်း ခြင်း နိဗ္ဗာန်ရှိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် တရားလဘော ရှိတိုင်း ပြောဆိုသည် ရှိသော် မှန်ကန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသို့စ သည်ဖြင့်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း သစ္စာဝါဒီ မည်၏။ ပြောဆို သော စကားသည်လည်း သစ္စာ စကား ဖြစ်၏။ အဘယ် ကြောင့် နည်း ဟူမူ သညာဝိပလ္လာသ ဝိတ္တဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသ တို့နှင့် မစပ်ရှက် သက်သက် မှန်ကန်သော သ ဘောဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

ဤကား ပရမတ္ထသစ္စာကို ပြသော စကားရပ်ပေတည်း။

သမ္မုတိသစ္စာသည် မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်း တည်းဟူသော မုသာဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာသည်ဘောက်ပြန်ထင်မှားခြင်းတည်းဟူသော ဝိပလ္လာသတရားနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။

သမ္မုတိသစ္စံ မုသာဝါဒပဋိပက္ခံ။ ပရမတ္ထသစ္စံ ဝိပလ္လာသပဋိပက္ခံ။

သမ္မုတိသစ္စံ၊ သမ္မုတိသစ္စာ သည်။မုသာဝါဒ ပဋိပက္ခံ၊ မုသာဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ ပရမတ္ထသစ္စာသည်။ ဝိပလ္လာသပဋိပက္ခံ၊ ဝိပလ္လာသနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။

ထိုစကားကိုထင်စွာပြဋ္ဌိးအံ့

သဘောအားဖြင့် မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်သည် ဖြစ်စေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအရာပင်ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအရာပင်ဖြစ်စေ၊ သမ္မုတိသစ္စာဘက်ကနေ၍ အတ္တရှိ၏ ဇီဝရှိ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏ သတ္တဝါရှိ၏ ယောကျ်ားရှိ၏ မိန်းမရှိ၏ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပြောဆိုသောသူအား မုသာဝါဒမဖြစ်နိုင်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် တစုံတယောက်သောသူကိုမျှ လိမ်လည် လှည့်ပတ်၍ပြောခြင်းမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ။ထိုသမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့်ပြောကြားသည်ရှိသော် ဘောက်ပြန် ထင်မှားခြင်း ဝိပလ္လာသမူကားဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် အတ္တမဟုတ်သောတရားတို့ကို အတ္တ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်း၍ ပြောဆိုခြင်း ကြောင့် တည်း။ ။ပရမတ္ထ သစ္စာဘက်၌တည်၍ အတ္တမရှိ ဇီဝမရှိ သတ္တဝါမရှိ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ ယောကျ်ားမရှိ မိန်းမမရှိ သဘာဝဓမ္မတို့သာရှိကုန်၏။ထိုသဘာဝဓမ္မတို့သည် အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ အနတ္တတို့သာလျှင်

တည်း ဟူ၍ပြောဆိုသည်ရှိသော် မုသာဝါဒလည်း မဖြစ်နိုင်။ ဝိပလ္လာသလည်းမဖြစ်နိုင်။

မှားယွင်းတောက်ပြန်သည်ကို ဝိပလ္လာသဆိုသည်။

“ဝိပရိတတော အသနံ ဥပဂမနံ ဝိပလ္လာသော”

ဝိပရိတတော၊ မှားယွင်းသောအားဖြင့်။ အသနံ ဥပဂမနံ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဝိပလ္လာသော၊ ဝိပလ္လာသမည်၏။

အနိစ္စကို နိစ္စ၊ ဒုက္ခကို သုခ၊ အနတ္တကို အတ္တ၊ အသုဘကို သုဘ ဟူ၍ တောက်ပြန် ထင်မှားခြင်း ဝိပလ္လာသ တရားလေးပါးရှိသည်။ ။ ဝိပလ္လာသလေးပါးကို သညာ၊ ဝိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ သုံးပါးနှင့် ဖြောက်ပွားသည်ရှိသော်၊ ဝိပလ္လာသတရား ၁၂ - ပါးဖြစ်၏။

အမှတ်အထင်တောက်ပြန်မှုကို သညာ ဝိပလ္လာသ ဆိုသည်။ အသိအကြံတောက်ပြန်မှုကို ဝိတ္တ ဝိပလ္လာသ ဆိုသည်။ အမြင်အယူ တောက်ပြန် မှုကို ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသ ဆိုသည်။

ရုပ် နာမ် တရား နှိုင်း အမှတ်သညာ၏တောက်ပြန်ခြင်း၊ အသိအကြံ၏တောက်ပြန်ခြင်း၊ အမြင်အယူ၏တောက်ပြန်ခြင်းများဆိုလိုသည်။

ပရမတ္ထ သက်သက်မျှသာဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို သတ္တ ဝါ ဟူ၍၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍၎င်း၊ မှတ်ထင် စွဲလမ်း၍ ယူသည်ရှိသော် အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍မှတ်ယူစွဲလမ်းသည် မည်၏။ ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် သတ္တ ဝါ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် ပညတ်မျှသာ ဖြစ်၏။ စင်စစ် ရှိသော တရားမျိုး မဟုတ်။ စင်စစ်ထင်ရှား မရှိသော ပညတ် တရားမှာ ပျက်စီး ချုပ် ကွယ် ခြင်း သဘော မရှိ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တယောက်သည် တခုသော ဘဝ၌ ပထမ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသောအခါ တကြိမ် သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ အဆုံး၌

တကြိမ် သာလျှင် သေ၏။ သတ္တဝါ သည် ထိုထို ဘဝ မှ လာ၍ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ၏။ သေ သည်မှ နောက် ကာလ၌ ထိုထိုဘဝသို့ ကူးပြောင်း ရလေ၏။ ဤကား သတ္တဝါတို့၏ သဘော အလေ့ ပေတည်း။ ထိုကြောင့် နာမ် ရုပ် တရားကိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍ ယူသည်ရှိသော် အနိစ္စ၌ နိစ္စဟူ၍ မှတ်ယူဘောက်ပြန်သည်မည်လေ၏။ ။ ရုပ်နာမ်တရား သည်မြဲသော သဘောမရှိ၍ အနိစ္စဖြစ်၏။ ခဏခဏဖြစ်၍ ခဏခဏ ပျက်စီးတတ်၏။ သတ္တဝါမှာ ထိုသို့သဘောမရှိ။ သို့ဖြစ်၍ နာမ် ရုပ်တို့ကို သတ္တဝါဟု မှတ်ယူသော အခါ သဘောချင်းကန့်လန့်ဆန့်ကျင်၍ ဝိပလ္လာသမည်လေသည်။

ဒုက္ခသစ္စာတွင် အကျုံးဝင်၍ ဖြစ်ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက် အပ်သောကြောင့် ချမ်းသာမောက်သက်သက် ဒုက္ခအတိ သာဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တို့ကိုချစ်ခင်ဘွယ်၊ နှစ်သက်ဘွယ်၊ သာယာမြတ်နိုးဘွယ်၊ ချမ်းသာဘွယ်ဟူ၍ မှတ်ယူစွဲလမ်း သည်ရှိသော် ဒုက္ခ၌ သုခဟူ၍ မှတ်ယူဘောက်ပြန်သည် မည်၏။ အသုဘ၌ သုဘဟူ၍ မှတ်ယူ ဘောက်ပြန်သည် လည်းမည်၏။ ။ သတ္တဝါ မည်သည် ပညတ်မျှသာ ရှိ၏။ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားမရှိသော သတ္တဝါကို ထင်ရှားရှိသကဲ့သို့ စွဲလမ်းမှတ်ယူလျက် နာမ် ရုပ်တရားကိုပင်လျှင် သတ္တဝါ၏အနှစ်သာရ အတ္တဇီဝဟူ၍ ပြုလုပ်ပြီးလျှင် နာမ်ရုပ် တရားသည် ပင်လျှင် သတ္တဝါ၏ အတ္တဇီဝမည်၏။ ဤနာမ်ရုပ်တရားပင်လျှင် သတ္တဝါမည်၏ ဟူ၍ မှတ်ယူသည်ရှိသော် အနတ္တ၌ အတ္တဟူ၍ မှတ်ယူစွဲလမ်း ဘောက်ပြန်သည်မည်၏။

“ယောကျ်ားသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်၏” ဟု သောစကား၌ မြင်ခြင်းမည်သည်ကား စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ပင်လျှင်တည်း။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ် စိတ်သည် အဆင်းကို

အာရုံပြု၏။ အဆင်း မည်သည်လည်း ဝဏ္ဏာယတန ခေါ်
 သော ရူပါရုံ ဓာတ်တရားဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါ
 မဟုတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကမ္ပင်သည်မဟုတ်။ ။အဆင်းကို မြင်ပြီး
 သောအခါတတန် မနောဝိညာဏ်စိတ်တို့ဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍
 မှတ်ထင်၏။ ယောကျ်ားဟူ၍ မိန်းမဟူ၍ ဦးခေါင်းဟူ၍ မျက်
 နှာဟူ၍ ခြေလက်အင်္ဂါဟူ၍ မှတ်ထင်၏။ သစ်ပင်ဟူ၍
 ရထားဟူ၍ အိမ်ဟူ၍ ကျောင်းဟူ၍မှတ်ထင်၏။ ဤသို့ဖြစ်
 ရခြင်းကားမြင်ခြင်း ဒဿနလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသော
 စိတ္တဝိပလ္လာသ မျိုးပေတည်း။ ။ကြားခြင်းသဝန၊ နံခြင်း
 ဃာယန၊ လျက်ခြင်း သာယန၊ တွေ့ထိခြင်း ဖုသနလျှင်
 အရင်းရှိသော စိတ္တဝိပလ္လာသတို့၌လည်းထိုနည်းအတူပင်
 တည်း။ ။စိတ်လျှင်အရင်းရှိသော စိတ္တဝိပလ္လာသ သည်
 ကားလွန်စွာအရာကျယ်၏။

ဤကားစိတ္တဝိပလ္လာသမူပေတည်း။

အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် မနောဝိညာဏ်
 စိတ်ကမှတ်၍ထား၏။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်
 သညာကမြဲစွဲစေ၏။ နောက်အခါ၌ မေ့လျော့ခြင်း ပျက်စီး
 ခြင်းကိုမဖြစ်စေ။

ဤကားသညာဝိပလ္လာသမူပေတည်း။

ထိုထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် သညာကအမြဲအစွဲ
 မှတ်၍ ထားအပ်ကုန်သော သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၌
 အတ္တရှိ၏ ဇီဝရှိ၏ ထိုအတ္တ ဇီဝသည် ဤသို့သဘောရှိ၏
 ဤသို့အခြင်းအရာရှိ၏စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓကကြံစည်၏။

ဤကားဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသမူပေတည်း။

သုတ္တန်တို့၌မူကားသညာဝိပလ္လာသက သတ္တဝါ၌ထင်
 ရှားသောကြောင့် ထိုသညာဝိပလ္လာသကို ရှေးဦးစွာဟော
 ကြားတော် မူသည်။ ။သို့ရာတွင် ထိုသညာ ဝိပလ္လာသ

သည်ဒိဋ္ဌိ၏ နောက်သို့ပင် အစဉ်လိုက်လျက် ရှိလေ သေး
၏။ ။ဤဝိပလ္လာသတရားတို့သည်အဝိဇ္ဇာလျှင်အကြောင်း
ရင်းရှိကြကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေး
တန်ကိုမှန်သောအတိုင်းမသိမှုကြောင့်အဘောက်ဘောက်
အပြန်ပြန် ဝိပလ္လာသတရားတွေဖြစ်၍နေသည်။ ထိုဝိပလ္လာသ
သတို့တွင် သညာဝိပလ္လာနှင့် စိတ္တဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့ကို
လောကီကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌လည်း ရအပ်ကုန်၏။ ။
ထိုဝိပလ္လာသ တရားတို့ကြောင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတည်းဟူ
သောသံသရာနယ်၌သမား ပပဉ္စတရားတို့ဖြစ်ပေါ်လာကြ
ကုန်၏။ ။ပရမတ္ထသစ္စာ၌တည်၍ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်
ထိုဝိပလ္လာသတရားတို့၏ မှားယွင်း ဘောက်ပြန်ချက်တို့ကို
ထင်ရှားစွာပိုင်းခြား၍သိနိုင်ကုန်၏။ထိုသို့ပိုင်းခြား၍သိနိုင်
သည်ရှိသော် ထိုဝိပလ္လာသတရားတို့ကိုပယ်စွန့်နိုင်လေ၏။

သစ္စာနှစ်ပါးပြီး၏။

လောကသုံးပါး

- ၁။ ဩကာသလောက၊
- ၂။ သင်္ခါရလောက၊
- ၃။ သတ္တလောက၊

“အနိစ္စဘူတေန လုဇ္ဈတိတိ လောကော”

အနိစ္စ ဘူတေန၊ အပြု ထာဝရ တည်နေ တတ်သည့်
သဘောမရှိသောကြောင့်။ လုဇ္ဈတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ ဣတိ
တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ လောကော၊ လောကမည်၏။

အမြဲတည်လေ့မရှိ ပျက်စီးတတ်သောကြောင့် လောကမည်၏ ဆိုလို
သ်။

၁၊ ဩကာသလောက

မဟာပထဝီမြေကြီးမဟာသမုဒ္ဒရာအပြင်ပတ်ဝန်းကျင်
၌ စကြဝဠာတောင်၊ အလယ်၌ မြင့်မိုရ်တောင်၊ ထိုမြင့်မိုရ်
တောင်၏အပြင်ပ၌ အသီးအသီးသီတာသမုဒ္ဒရာ ခုနစ်တန်
ဖြင့်ဝန်းရံအပ်ကုန်သော သတ္တရတန်တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်၊
ထိုမှပြင်ပ၌ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းနှင့် ကျွန်းငယ်များစွာတို့
သည်၎င်း၊ အထက်နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်နှင့် ဗြဟ္မာတုံနှစ်
ဆယ်တို့သည်၎င်း၊ တခုသော ဩကာသလောကမည်၏။
စကြဝဠာ တိုက်တခုဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ ဤစကြဝဠာ
တိုက်မှ အရပ် ရှစ်မျက်နှာတို့၌ ဤကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်
သော စကြဝဠာ တိုက်တို့ သည်လည်း အနန္တပင် ရှိကုန်
သေး၏။

ထိုဩကာသလောကနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိကဂ်တ္ထရပါဠိ
တော် အာနန္ဒဝဂ်၌-

- ၁။ စူဠသဟသီလောကဓာတ်၊
- ၂။ မဇ္ဈိမသဟသီလောကဓာတ်၊
- ၃။ မဟာသဟသီလောကဓာတ်၊

ဟူ၍ လောကဓာတ် သုံးပါးကို ခြံစပ်၍ ဟုရာ လောက
ကြားတော်မူ၏။

ထိုသုံးပါး တို့တွင် စကြဝဠာ တထောင်သည်
စူဠသဟသီလောကဓာတ်မည်၏။

ထို စကြဝဠာ တထောင် ကို တထောင် ဖြင့်
မြှောက်၍ စကြဝဠာ တိုက်ပေါင်း တသန်း သည်
မဇ္ဈိမသဟသီလောကဓာတ်မည်၏။

ထိုစကြဝဠာ တသန်းကို တသန်းဖြင့်မြှောက်၍

စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း ကုဋေတသိန်းသည် မဟာ
သဟဿီလောကဓာတ်မည်၏။

ဤလောကဓာတ်သုံးပါးသည်လည်းဩကာသလောကပင်မည်ပေ၏။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း -----

၁။ ဇာတိခေတ်လောကဓာတ်၊

၂။ အာဇာတိခေတ်လောကဓာတ်၊

၃။ ဝိသယခေတ်လောကဓာတ်၊

ဟူ၍လောကဓာတ်သုံးပါးရှိပြန်သည်။ စကြဝဠာတိုက်
ပေါင်းတသောင်းသည် “ဇာတိခေတ်လောကဓာတ်”မည်
၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ဖြစ်ပွင့်တော် မူရာခေတ်ဟူ၍ ဆိုလို
သည်။ ထိုဇာတိခေတ်အတွင်း၌ရှိကြကုန်သောနတ်ဗြဟ္မာတို့
သည်မြတ်စွာဘုရား၏ပရိသတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ ။
မြတ်စွာဘုရား ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ မြေငလျင် တုန်
လှုပ်ခြင်း အရောင်အလင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းစသည်တို့၌ဇာတိ
ခေတ်အတွင်းမှာတပြိုင်နက်ဖြစ်ရိုးဓမ္မတာရှိသည်။

မဟာသဟဿီလောကဓာတ်ဟုဆိုအပ်သောစကြဝဠာ
တိုက်ပေါင်းကုဋေတသိန်းသည် “အာဇာတိခေတ်လောက
ဓာတ်”မည်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိတ်တော်နှင့်အာဇာတိ
စက်များ ပြန့်နှံ့ရာ ဌာနဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ထိုအာဇာတိ
ခေတ်အတွင်း၌ ရှိနေကြကုန်သော နတ် ဗြဟ္မာ တို့သည်
မြတ်စွာဘုရား၏အာဇာတိစက်ကိုခံယူနိုင်ကြကုန်၏။

အဆုံးမရှိသော အနန္တ စကြဝဠာ ကမ္ဘာ လောက
ဓာတ်များသည် “ဝိသယခေတ် လောကဓာတ်” မည်၏။
မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဉာဏ်တော်ပြန့်နှံ့ရာဌာနဆိုလိုသည်။
ထိုဝိသယ ခေတ်အတွင်းမှာ ရှိရှိသမျှသော အာရုံတို့ကို
မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူနိုင်၏။

ဤလောကဓာတ်သုံးပါးသည်လည်းဩကာသလောကပင်မည်ပေသည်။

၁။ ကာမလောကဓာတ်၊
၂။ ရူပလောကဓာတ်၊
၃။ အရူပလောကဓာတ်၊
ဟူ၍ လောကဓာတ်သုံးပါးရှိပြန်၏။

ကာမ ၁၁-တို့သည် ကာမလောကဓာတ်မည်၏။
ရူပ ၁၆-တို့သည် ရူပလောကဓာတ်မည်၏။
အရူပ ၄-တို့သည် အရူပလောကဓာတ်မည်၏။
ဤသုံးပါးသည်လည်းဩကာသလောကပင်မည်၏။

ဘုံအခးဖြင့်.....

၁။ ကာမဘုံ၊
၂။ ရူပဘုံ၊
၃။ အရူပဘုံ၊
၇။ လောကုတ္တရာဘုံ၊
ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

အဝိစိမှ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်တိုင်အောင် အတွင်းမှာရှိသော ဘုံများသည် ကာမဘုံမည်၏။

ပထမချာန်ဘုံမှစ၍ သုဒ္ဓါဝါသ အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် အတွင်းမှာရှိသောဘုံများသည် ရူပဘုံမည်၏။

ရူပမရှိသော အထက်လေးဘုံသည် အရူပဘုံမည်၏။

မင်္ဂလေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် တရားများသည် လောကုတ္တရာဘုံမည်၏။

လောကုတ္တရာဘုံကိုကား ဩကာသလောကဟူ၍ မဆိုနိုင်။ ဩင်းသော ဘုံသုံးပါးကိုသာ ဩကာသလောကဆိုသည်။

ဩကာသလောကပြီး၏။

၂။ သင်္ခါရလောက

သင်္ခါရ လောကဆိုသည်မှာ ဩကာသ လောကပေါ်တွင် ပြုပြင်ဖြစ်ပျက်၍ နေကြကုန်သော သစ်ပင် ချုံနွယ်စသော ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် အပေါင်းတို့သည်၎င်း၊ အိမ်ကျောင်း လှည်း ရထား ရွာ ငွေ ရတနာ အဝတ် ပုဆိုး စသော အတွင်းအသုံးအဆောင် အပ အသုံးအဆောင် တို့သည်၎င်း သင်္ခါရလောကမည်ကုန်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် ခန္ဓာငါးပါး အာယတနတဆယ် နှစ်ပါး ဓာတ်တဆယ် ရှစ်ပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့သည် သင်္ခါရလောက မည်၏။

သင်္ခါရလောကပြီး၏။

၃။ သတ္တလောက

သတ္တလောက ဆိုသည်ကား သတ္တဝါ တဦး ပုဂ္ဂိုလ် တဦးဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော ငရဲ တိရစ္ဆာန် ဗြိဟ္မာ အသုရကာယ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဟူသမျှသည် သတ္တ လောက မည်၏။ ။ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် သုဂတိအဟိတ် ဋီဟိတ် တိဟိတ် ဟုဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက် အရိယာရှစ်ယောက် ဤတကျိပ် နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း သတ္တလောကပင်မည်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ကုန်း၌ကျက်စားသောသတ္တဝါ ရေ၌ကျက်စားသောသတ္တဝါ ကောင်းကင်၌ကျက်စားသောသတ္တဝါ တို့သည်၎င်း၊ ဥ၌ ပဋိသန္ဓေ နေသော အဏ္ဏဇသတ္တဝါ အမိဝမ်းတိုက်အတွင်း သားအိမ်၌ ပဋိသန္ဓေ နေသော သတ္တဝါ အညှို့ကိုစွဲ၍ပဋိသန္ဓေ နေသော သံသေဒဇ သတ္တဝါ ကိုယ်ထင်ရှား ဘွားကန်

ဖြစ်ပေါ်လာသော ဩပပါတိက သတ္တဝါ တို့သည်၎င်း၊ အခြေ မရှိသော သတ္တဝါ အခြေ နှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါ အခြေ လေးချောင်း ရှိသော သတ္တဝါ အခြေ များသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း၊ ရုပ်ရှိသော သတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာ ရှိသော သတ္တဝါ သညာ မရှိသော သတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည် လည်းမဟုတ်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း၊ သတ္တလောက မည်ကုန်၏။ ။စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် အလုံးစုံ သော ဩကာသလောက သတ္တလောက ဟူသမျှသည် သင်္ခါရ လောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဆိုလျှင် ပြုပြင်ခြင်း ဖြစ်ပျက်ခြင်းတို့မှ မလွတ်ကင်းကြ ကုန်သောကြောင့်တည်း။ သို့ရာတွင် တည်ရာဘုံဟူသော အမည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူသော အမည်အားဖြင့် တသီး တခြားစီ ဝေဖန်ပြီးလျှင် ဩကာသလောက သတ္တလော ကဟူ၍ဆိုရသည်။

သတ္တလောကပြီး၏။

ဩကာသလောကကြီးတည်ပုံ

ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် အောက် ရေအပြင် ကြီး ပေါ်၌ တည်၏။ ရေအပြင်ကြီးသည် လေအပြင်ကြီးပေါ်၌ တည်၏။ ထိုလေအပြင်ကြီးသည် အောက်အဇော ကာသ ကောင်းကင် ပြင်ကြီး ပေါ်၌တည်၏။ ထိုအောက်အဇော ကာသကောင်းကင်ပြင်ကြီးသည်ကား အောက်အဘို့အား ဖြင့်၎င်း၊ ဖိလဝအဘို့ အားဖြင့်၎င်း၊ အနန္တအဆုံး အဆမရှိ သည်သာဖြစ်၏။ ။ထိုအောက်ကောင်းကင်အပြင်ကြီးမှာ မလှုပ်မရှားသောလေဆိုင်ကြီးတို့ဖြင့်သာလျှင်ပြည့်၍နေ၏။ ထိုလေဆိုင်အထူကြီးသည် ယူဇနာပေါင်းကိုးသိန်းခြောက်

သောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ လေးသိန်းရှစ်သောင်း အထုရှိသော
ရေအပြင်ကြီးကို ရွက်ဆောင်၍ နေ၏။ ထိုရေအပြင်ကြီးသည်
နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထုရှိသော မြေအပြင်ကြီးကို ရွက်
ဆောင်၍ နေလေ၏။ ထိုလေ ရေ မြေတို့ကို ကမ္ဘာ လေ
ကမ္ဘာရေ ကမ္ဘာမြေတို့ဟူ၍ဆိုသည်။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ပါဠိတော်ကြီး၌.....

အယံ အာနန္ဒ မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ၊
ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဝါတော အာကာသဋ္ဌော
ဟောတိ။

ဟူ၍ ဩကာသ လောက တည်ပုံကို ဟောကြားတော်
မူသည်။

အနက်ကား။ ။ အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ အယံ မဟာ
ပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်။ ဥဒကေ၊ ရေပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ၊
တည်၏။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ ဝါတေ၊ လေပေါ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ၊
တည်၏။ ဝါတော၊ လေသည်။ အာကာသဋ္ဌော၊ အောက်
ကောင်းကင်၌တည်၏။

ဤကား ဩကာသလောကကြီး တည်နေပုံတည်း။

ဩကာသလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ

ရုပ်ကလာပ်တို့၌ သဟဇာတ်တည်ရှိသော တေဇော
ဓာတ်နှင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့သည် ဩကာသလောက
ကြီး၏ဖြစ်ပွားကြောင်း ပျက်ပြားကြောင်းမည်၏။ ပါဠိတော်
ကြီးများ၌ တေဇောဓာတ်သည် ပူလောင်စေတတ်၏။ ရင့်
ရော်အိုမင်းစေတတ်၏။ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ရောက်စေတတ်၏
ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်တေဇောဓာတ်သည် မိမိ

နှင့်အတူတကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကိုအမြဲမပြတ် လောင်မြိုက်
၏။ ရင့်ရော်စေ၏။ အခိုက်အတန့် တပါးမှ အခိုက်အတန့်
တပါးသို့ ရောက်စေ၏။ ။သီတ တေဇော ဓာတ် သည်
လည်း အေးမြသော ဓာတ်ငွေ့ဓာတ်ရှိန်အားဖြင့်ပြဆိုအပ်
ပြီးသော တေဇောဓာတ်၏ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်၍
နေ၏။ ဥဏှတေဇော ဆိုသည်မှာ သီတ တေဇော ထက်
သာ၍အစွမ်းထက်မြက်သောကြောင့် အထူးပြောဆိုဘွယ်
မလိုချေ။

သင်္ခတ တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ဇာတိတခုမှာ သဘော
လေးမျိုးရှိ၏။

ထိုသဘောလေးမျိုးကား.....

- ၁။ ဇာတိ၊
- ၂။ အာစယ၊
- ၃။ ဥပစယ၊
- ၄။ သန္တတိ၊

ဤလေးမျိုးပေတည်း။

ထိုလေးပါးတို့တွင် သင်္ခတ တရားတို့၏ အစ ဖြစ်ပေါ်မှု
သည် ဇာတိမည်၏။

ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော တရားတို့၏ အစပထမ ကြီးပွားလာ
ခြင်းသည် အာစယမည်၏။

ကြီးပွားသော တရား တို့၏ အဆင့်ဆင့် ကြီးပွားမှုသည်
ဥပစယ မည်၏။

အဆင့်ဆင့်ကြီးပွားပြီးသော တရားတို့၏ တိုးတက်၍ကြီး
ပွားမှု ရပ်စဲပြီးလျှင် ထိုကြီးပွားပြီးသော အနေအားဖြင့် အ
စဉ်ဆက်လက်ကာဖြစ်၍နေမှုသည် သန္တတိမည်၏။

ထိုမှ နောက်ကာလ၌ အိုမင်း ရင့်ရော် စေတတ်သော
 ဖိရုဏတေဇောဓာတ် ဒဏ်ချက်၏ နှိပ်စက်ခြင်းကိုခံလျက်
 သာလျှင် တဆင့်တဆင့် ရင့်ရော်အိုမင်းခြင်း ဇရာခေတ်သို့
 ရောက်လေကုန်၏။ အိုမင်းတိုင်း အိုမင်းတိုင်း ဆုတ်ယုတ်၍
 ဆုတ်ယုတ်၍လာလေ၏။ အဆုံးစွန်၌မူကား သေဆုံးပျက်စီး
 သော မရုဏခေတ်တွင်းသို့ ကျရောက်၍ ပျက်စီး ကုန်ဆုံး
 ခြင်းသို့ရောက်လေကုန်၏။ ။ ဤသို့ဖြစ်မှုသည် ကြီးကျယ်
 သော သင်္ခတဝတ္ထုတို့၌ လွန်စွာထင်ရှား၏။ ဤသို့ဖြစ်ပေါ်
 ကြီးပွားပြီး၍ ပျက်စီး ကုန်ဆုံး တတ်သော သဘောသည်
 လောကဓမ္မတာကြီးဖြစ်၏။ ဓမ္မနိယာမလည်းမည်၏။

ဥပမာကား

သရက်ပင်၌မျိုးစေ့မှ အညွှောက်ထွက်၍လာခြင်း သည်
 ဇာတိ သဘောနှင့်တူ၏။ ။ အညွှောက်မှ အကိုင်းအခက်
 ဖြာ၍မထွက်မီကြီးပွားမှုသည် အာစယ သဘောနှင့်တူ၏။
 အကိုင်းအခက်ဖြာထွက်သည်မှ သရက်ပင်လက္ခဏာအင်္ဂါ
 စုံညီ၍ အပွင့်အသီးကို ဆောင်သည်တိုင်အောင် အစဉ်တ
 စိုက်ကြီးပွားမှုသည် ဥပစယ သဘောနှင့်တူ၏။ ။ အပွင့်
 အသီးကို ဆောင်သည်တိုင်အောင် ကြီးပွားပြီးသော အခါ
 သရက်ပင်၏ဓမ္မတာမှာ ထိုထက်ပိုမို၍ကြီးပွားရန် လမ်းမရှိ
 တော့ပြီ။ ကြီးပွားပြီးသော အနေ နှင့်သာ အစဉ် တည်တံ့
 လျက် ဖြစ်ပွားစည်ပင်၍ နေမှုသည် သန္တတိ သဘောနှင့်
 တူ၏။ ထိုနောက် သရက်ပင်၏ထုံးတမ်းဓမ္မတာအားလျော်
 စွာ ထွားကြိုင်းစိုပျိုသော ခေတ်မှ ဆုတ်ယုတ်၍ အိုမင်းပြီး
 လျှင် တရွေရွေအားနည်းပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေ၏။

ဤကား သရက်ပင်၏ဇာတိသဘောမှစ၍မရုဏသဘောတိုင်အောင်
 ဖြစ်ပျက်သောအခိုက်အတန့်တို့ကိုပြဆိုခြင်းပေတည်း။

ဤနည်းအတိုင်း သင်္ခတ မှန်သော အရာ ဝတ္ထု
တိုင်းမှာ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ကြည့်လေ။ “ထိုသို့
ဇာတိ သဘောအားဖြင့် အဆုံးသတ်မှုသည်အလုံး
စုံသော သင်္ခတတရားတို့၏ ဓမ္မနိယာမ သဘောရိုး
ကြီးပေတည်း။

ဤမဟာပထဝီ မြေကြီးမှာ လောင်မြိုက် ရင့်ရော် စေ
တတ်သော တေဇောဓာတ်သည် အပြီးပါရှိ လျက် နေ၏။
သီတ ဥဏှ ဟုဆိုအပ်သော ထိုတေဇောဓာတ်နှစ်ပါးဖြင့်
အမြဲမပြတ် လောင်မြိုက် အပ်သည်ဖြစ်၍ ပူလောင် ခြင်း
ဆွေးမြေ့ခြင်း ရင့်ရော်ခြင်းသို့အစဉ်အတိုင်းရောက်၍နေ၏။
ထိုကြောင့် ဤကမ္ဘာ မြေကြီးသည် ဇာတိ အာစယ ဥပ
စယ သန္တတိ ဇရာ မရဏ ဟုဆိုအပ်သောဤခေတ်ခြောက်
ပါးမှ လွန်မြောက် နိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ ဇာတိသဘောမှ
စ၍ တဆင့်တဆင့် တက်ပြီးလျှင် အဆုံးစွန်မှာ မရဏ သ
ဘောဖြင့် လက်စသိမ်းရလိမ့်မည်သာဖြစ်လေ၏။ ထိုအတူ
မြင့်မိုရ် စကြဝဠာ သမုဒ္ဒရာ သီတာခုနစ်တန် သတ္တရဘန်
စသော သင်္ခတဝတ္ထု တို့သည်လည်း ပြဆိုခဲ့သော ခေတ်
ကြီး ခြောက်ပါးကိုမလွန်မြောက်နိုင်ကြလေကုန်။

ထိုကြောင့် ဤဝိဝဋ္ဌဌာယီ မဟာ ကပ် ကြီး၌ ထင်ရှား
ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန် သော အလုံး စုံသော မြေကြီး မြင့်မိုရ်
တောင် စကြဝဠာတောင် စသည် တို့သည် ရှေးဦး အစ၌
ဇာတိ အာစယ ဥပစယ သန္တတိ ဟုဆိုအပ်သောခေတ်
ကြီးလေးခုအစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်ပေါ် ကြီးပွား တည်တံ့လျက်
ကာလရှည်မြင့်စွာ သွားပြီးမှ ဆုတ်ယုတ်သော ဟာယန
ခေတ်တွင်းသို့ သက်ဆင်း ကြကုန် လတ္တံ့။ “ဇရာခေတ်ကို
ဟာယနခေတ်ဆိုသည်”။ ဟာယန ခေတ်၌ အလုံးစုံသော
တေဇောဓာတ်၏ ကိစ္စဟုဆိုအပ်သော မီးရှိန်တို့သည် ထို

မဟာပထဝီ စသော သင်္ခတဝတ္ထုတို့ကိုအထင်အရှားလွှမ်း
မိုးကြကုန်လတ္တံ့။ ။ထိုအခါ မှစ၍ တေဇော တည်း ဟု
သောမီး၏ လောင်မြိုက်ရင့်ကျက် စေမှုကြောင့် ထိုသင်္ခတ
ဝတ္ထုဟူသမျှတို့၌ အနှစ်သာရမဟုတ်သော အဘို့တို့သည်
ချိုယွင်းကုန်ဆုံးခြင်းသို့ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ အနှစ်သာရ
ရှိသောအဘို့တို့သာလျှင် ကြွင်းကျန်တည်ရှိရစ်ကုန်လတ္တံ့။
ထိုနောက် တေဇော ဓာတ်က ရှည်မြင့်စွာ လောင် မြိုက်
ဆွေးမြေ့စေအပ်သည်ရှိသော် အတော်အတန်အနှစ်သာရ
အဘို့ရှိသောအရာတို့သော်လည်း ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်
ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုထက်သာလွန်၍အနှစ်သာရရှိသော အ
ဘို့အစုတို့သည်သာလျှင် ကြွင်းကျန်တည်ရှိရစ်ကုန်လတ္တံ့။

ဤသို့သောနည်းအားဖြင့်ကာလကြာမြင့်စွာ တေဇော
ဓာတ်လောင်မြိုက်အပ်သည်ရှိသော် အဆုံးစွန်၌ဤကမ္ဘာ
လောကကြီးသည် အလွန်ရင့်ရော်ဆွေးမြေ့သည်၏ အဖြစ်
သို့ရောက်ပြီးလျှင် ယခုအခါအစိုးရမင်းတို့၏စစ်သည်တော်
များအသုံးပြုသော ယမ်းတောင့်တွေကို အနည်းငယ်သော
မီးဖြင့်ညှိလိုက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ယမ်းတိုက်ကြီးကို အနည်း
ငယ်သောမီးဖြင့်တိုလိုက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ အနည်းငယ်သော
မီးနှင့် တွေ့ထိကာမျှဖြင့်သာလျှင် မီးတောက် မီးလျှံ ထ၍
တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်ကုန်လတ္တံ့။ ။ထိုအခါသတ္တ
သုရိယသုတ္တန်တွင်မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော
အတိုင်းဤဝိဝဋ္ဌဌာယီ မည်သောကမ္ဘာ လောကကြီးသည်
တေဇောဓာတ်တည်းဟူသောမီးဖြင့် ပျက်စီးလတ္တံ့။ သံဠု
ကပ်ကြီးဆိုက်ရောက်လတ္တံ့။

ဤကမ္ဘာမီးသည် ကမ္ဘာကိုခံသော အောက်ရေအပြင်
မှ ပထမဈာန် ဗြဟ္မာတုံတိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ ရှိရှိသမျှ
သော သင်္ခတတို့ကို အဏုမြူမျှမကျန်မကြွင်းအောင်လောင်

မြို့က်လေ၏။ မီးသွေးဟူ၍ ပြာဟူ၍ အကြွင်းအကျန် မရှိစေရ။ ။ မြေလွှာ နှစ်ထပ်ရှိသည့် အနက် ကျောက်မြေလွှာကြီးကို ကမ္ဘာမီးလောင်အပ်သည် ရှိသော် ထိုသိလာပထဝီနေရာ၌ နောင်အခါ သိလာ ပထဝီ ဖြစ်ပေါ်စေရန် တေဇောဓာတ်အထူးဟု ဆိုအပ်သော ဥတုတို့သည်ကြွင်းကျန်ရစ်ကုန်၏။ ထိုဥတုပိသေသသည် နောင်ကမ္ဘာအသစ်တည်သောအခါ သိလာပထဝီဖြစ်ပေါ်ရန် မျိုးစေ့အနေနှင့် တည်ရှိလေ၏။ ။ ထိုအတူမြေဆိုင်မြေလွှာကြီးကို ကမ္ဘာမီးလောင်အပ်သည်ရှိသော် ထိုပံသုပထဝီနေရာ၌ နောင်အခါပံသုပထဝီ ဖြစ်ပေါ်စေရန် တေဇောဓာတ် အထူးဟုဆိုအပ်သော ဥတုတို့သည် ကြွင်းကျန်ရစ်ကုန်၏။ ထိုဥတုပိသေသသည် နောင်ကမ္ဘာအသစ် တည်သောအခါ ပံသုပထဝီ ဖြစ်ပေါ်ရန် မျိုးစေ့အနေနှင့် တည်ရှိလေ၏။ ။ ထိုကမ္ဘာမီး၏အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ဥတုဓာတ်တို့သည် ထိုထိုနေရာတို့၌ ကြွင်းကျန်ရစ်ကုန်၍ လောကကြီး တခုလုံး အပြည့်အနှံ့ပင်ရှိ၍ တည်ကြံလေကုန်၏။ ။ ဤသို့လျှင် ကမ္ဘာမီးသည် မိမိ၏အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ဥတုဓာတ်ငွေ့ အထူးတို့ကို ထိုထိုနေရာ ဌာနတို့၌ ချန်ထားခဲ့ပြီးလျှင် မိမိသည်မူကား အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ဤကား ကမ္ဘာပျက်သော ဘုံဝဋ်ကပ်၏သဘောပေတည်း။

ပျက်ပြီးသောအတိုင်းတည်တံ့၍ နောင်ကမ္ဘာအသစ်ကို ဖြစ်စေရန်အားယူသော အနေအားဖြင့် တည်ရှိ၍နေသော ကပ်သည် သံဝဋ်ဌာယိကပ်မည်၏။

ဤကား သံဝဋ်ကပ် သံဝဋ်ဌာယိ ကပ်နှစ်ပါးကို ပြဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဥတုဓာတ်ကြွင်းတို့သည် ဝိဝဋ်ကပ်သို့ရောက်သောအခါ အလွန်အေးမြသော သီတလေဖြင့်

ပတ်ဘွဲ့ သိမ်းရုံးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိတို့တည်မြဲအတိုင်း တည်နေကြကုန်ပြီးလျှင် အကြင်အခါရင့်မာထက်သန်ခြင်း သို့ရောက်ကြလေကုန်၏။ အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံကြကုန် သည်ဖြစ်၍ ဥဏှသဘောသို့ သက်ဝင် ကြလေ ကုန်၏။ ထိုအခါတိုးပွားလာကြကုန်၍ တိမ်လွှာ တိမ်ထွန် တိမ်ခဲ တိမ်ဆိုင်တို့ဖြစ်ပေါ်ထင်ရှားလာကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကမ္ဘာ ပြုမိုဃ်းကြီးကိုရှာသွန်းစေကုန်၏။

ထိုကမ္ဘာပြုမိုဃ်းကြီးသည်ကမ္ဘာပျက်သော သံဝဇ္ဇကာပ် အခါ အလုံးစုံသောမီးလောင်ရာဌာန ဟူသမျှကို တခဲနက် ရေဖြင့် ပြည့်စေ၍ရှာသွန်းလေ၏။ ထိုသို့ရှာသွန်းလေသမျှ သော မိုဃ်းရေတို့သည် အလွန် အေးမြသော လေဖြင့် ထိတွေ့ကြကုန်သည်ရှိသော် များသောအားဖြင့်အဆိုင် အ ခဲအဖြစ်သို့ရောက်ကြ လေကုန်၏။ ။အကြင်အခါအောက် ဌွှ ကမ္ဘာကိုထမ်းဆောင်သော ရေအပြင်ကြီး လေအပြင် ကြီးတို့သည် ထိုအဆိုင် အခဲတို့ကို နိုင်နင်းအောင် မထမ်း ဆောင်နိုင် ကုန်သေး။ ထိုအခါ ကာလပတ်လုံး အောက်အ ဇဒ္ဒာကာသကောင်းကင်အပြင်ကြီးထဲသို့ လျှောကျ၍သာ နေကြကုန်၏။ အကြင်အခါ၌ အောက်ရေအပြင် လေအပြင် တို့သည် ထမ်းဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ အောက်သို့မကျစေဘဲ ရွက်ဆောင်၍ ထားကြကုန်၏။

ဝါယောခေါ်သော လေဝတ်တို့ မည်သည် မိတ္တန္တန သတ္တိရှိသောကြောင့် အခြား ဝတ်များ ကို ထမ်းဆောင်၍ ထားနိုင်သော အလေ့ ရှိ၏။ ထိုကြောင့် အောက်၌ရှိသော ကမ္ဘာ လေထုကြီး သည် ရေမြေတို့ကို ထမ်းဆောင်၍ ထားနိုင်လေ သည်။

ကမ္ဘာပြု မိုဃ်းကြီး၏ အဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့သည်

ကန္တာသစ်တည့်ထောင်ခြင်းအကျိုးငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ။
 ထိုကန္တာပြုမိဃ်းကြီး၏ အဆောက်အဦများ ရှိသည့်အနက်
 အဆိုင် အခဲ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြ ကုန်ပြီးသော မိဃ်းအ
 ဆောက်အဦတို့သည် သိလာပထဝီနေရာ၌ ကျောက်ဖြင့်
 ပြီးသော ကန္တာမြေကြီးဖြစ်ရန်အလို့ငှာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။
 ရေအစုမျှသာ ဖြစ်သော မိဃ်းအဆောက် အဦ တို့သည်
 ကား ပံသုပထဝီနှင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးများ ဖြစ်ပေါ်ရန်အ
 လို့ငှာ ဖြစ်ကုန်၏။

ကန္တာပြုမိဃ်းကြီးကပင်လျှင် သိလာပထဝီဖြစ်
 သင့်သောအရာ၌ သိလာပထဝီဖြစ်စေသည်၊ ပံသု
 ပထဝီ ဖြစ်သင့်သောနေရာ၌ ပံသုပထဝီ ဖြစ်စေ
 သည်၊ သမုဒ္ဒရာဖြစ်သင့်သောနေရာ၌ သမုဒ္ဒရာဖြစ်
 စေသည်၊ ကန္တာပြုမိဃ်းကြီးသည်ပင် ကန္တာကြီး၏
 အဆောက်အဦတို့ကို ထူထောင်လေသည်ဟူ၍ ဆို
 လိုသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း၏အရင်းမူလမှလည်း ဥတုခေါ်သော
 တေဇောဓာတ်၍အစွမ်းပင်ဖြစ်လေသည်။ ဥတုနိယာမ၏
 အစွမ်းကြောင့်သာလျှင် ကျောက်မြေ မြေဆိုင် သမုဒ္ဒရာ
 စသော ကန္တာအဆောက်အဦများဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ တစုံ
 တဦးသော တန်ခိုးရှင်၏ ဘန်ဆင်းစီရင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်
 ပေါ်လာရသည်မဟုတ်ချေ။ ။ဤဥတုနိယာမ၏ သဘော
 ကို ကောင်းစွာမသိမြင်လျှင် ဤကန္တာကြီးသည် ဘန်ဆင်း
 တတ်သော တန်ခိုးရှင်က ဘန်ဆင်း၍ ဖြစ်သည်ဟူ၍ အ
 ယူဘောက်ပြန်တတ်လေသည်။ ဥတုနိယာမ သဘောကို
 သိမြင်နိုင်လျှင် ထိုကဲ့သို့ ဣဿရ နိမ္မာန ဒိဋ္ဌိဖြစ်နိုင်မည် မ
 ဟုတ်ချေ။ ။ကန္တာလောကကြီး၏ အဆောက်အဦ ဟူသ
 မှုတို့သည် တည်၍လာကြကုန်သည်ရှိသော် ဓမ္မနိယာမ

အစီအရင်အားဖြင့်သာလျှင် တည်ထောင်ကြကုန်၏။ ဓမ္မနိယာမသည် ကုမ္ဘာကြီးကိုတည်ထောင်ရာ၌ လက်သမားဆရာကြီးသဘွယ် ဖြစ်လေ၏။ ။ဓမ္မနိယာမ အစီအရင်မည်သည်ကား ပထဝီ စသော ပရမတ္ထဓာတ်တို့၏ အညီအညွတ် ရွက်ဆောင်ခြင်း မညီမညွတ် ရွက်ဆောင်ခြင်းများပေတည်း။ အညီအညွတ်ရွက်ဆောင်ခြင်းသည် ဓာတ်တို့၏ ပကတိသဘောအားဖြင့် ဖြောင့်မှန်စွာ ရွက်ဆောင်ခြင်းမည်၏။ မညီမညွတ်ရွက်ဆောင်ခြင်းသည် ဓာတ်တို့၏ ပကတိသဘောအားဖြင့် ဘောက်ဘောက်ပြန်ပြန်ရွက်ဆောင်ခြင်းမည်၏။

ပကတိသဘောအားဖြင့် ရွက်ဆောင် ပြုပြင်သည် ရှိသော် အညီအညွတ် ရွက်ဆောင်ပြုပြင်လေ၏။ ပကတိသဘောအားဖြင့် ရွက်ဆောင်သည် ရှိသော် မညီမညွတ် ရွက်ဆောင်ပြုပြင်လေ၏။ ။ကမ္ဘာလောကပေါ်၌ရှိရှိသမျှသော ကမ္ဘာ့အဆောက်အဦဟူသမျှတို့၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်သည် အဝန်းအဝိုင်းတွေသာများ၏။ ပုံသဏ္ဌာန်တို့တွင် အဝန်းအဝိုင်းတည်း ဟူသော သဏ္ဌာန်သည်ကား ပကတိသဏ္ဌာန်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏အညီအမျှရွက်ဆောင်ခြင်းတည်းဟူသော အားအစွမ်းကြောင့် စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကဓာတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော အရာဟူသမျှတို့သည် စက်ဖြင့်လျည့်၍ အဝန်းအဝိုင်း ပြုအပ်ကုန်သောသို့ အဝန်း အဝိုင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့် သာလျှင် တည်ကြကုန်၏။ မဟာပထဝီ မြေကြီး အဝန်း အဝိုင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့် တည်သည်။ ထိုအတူ မဟာသမုဒ္ဒရာသည်၎င်း၊ စကြဝဠာ တောင်သည်၎င်း၊ အဝန်းအဝိုင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာလျှင် တည်ကြကုန်၏။ ။အလယ်၌ မြင့်မိုရ်တောင်သည်၎င်း၊ သီတာ သမုဒ္ဒရာ ခုနစ်တန်တို့

သည်၎င်း၊ သီတာခြားလျက် မြင့်မိုရ်တောင်ကို ပတ်ရံ၍ တည်ကြကုန်သော သတ္တရဘန် တောင်စဉ် ခုနစ်ထပ်တို့ သည်၎င်း၊ အဝန်းအဝိုင်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့် သာလျှင်တည်ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် နေ လ န ကွတ်တာရာစသည်တို့သည် လည်း အဝန်းအဝိုင်း သဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာလျှင် တည်ကြကုန်၏။

ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မနိယာမ၏ အားအစွမ်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ထို ကြောင့် ကမ္ဘာကြီးကို တည်ထောင်ရာတွင် ဓမ္မနိယာမ က စီရင်သော အတိုင်းသာဖြစ်ကြရသည်ဟူ၍ပြဆိုခဲ့ပေသည်။

အထူးအားဖြင့်ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏ အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မညီမညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဆိုဘွယ်ရှိပြန်သည်မှာ သတ္တဝါတို့၏သဏ္ဌာန်၌ပညောင်ပင်၏အဝန်းကဲ့သို့ ကိုယ်ရပ်နှင့်အလံတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်ဓာတ်တို့၏အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမည်၏။ ဆိုခဲ့သောအတိုင်း မညီမညွတ်ခြင်းသည်ဓာတ်တို့၏အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ချေ။ အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုသည်ရှိသော် သုံးဆဲ နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ “မဟာပုရိသ” လက္ခဏာကြီးတို့သည် ဓာတ်တို့၏ အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောလက္ခဏာတို့နှင့်မပြည့်စုံခြင်းသည် ဓာတ်တို့၏မညီမညွတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။ ကောင်းသော စိတ်ဓာတ်အစဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ဓာတ်တို့၏ အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမည်၏။ မကောင်းယုတ်မာဆိုးညစ်စွာသောစိတ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ဓာတ်တို့၏မညီမညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမည်၏။

ဓာတ်တို့၏ အညီ အညွတ် ဆောင်ရွက် မှုကို
သမဝေရဏဆိုသည်။

မညီ မညွတ် ဆောင်ရွက် မှုကို ဝိသမဝေရဏ
ဆိုသည်။

အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်မှု ဆိုသည်ကား အမျိုးမျိုး
သောအကြောင်း ပစ္စည်းတို့၏ ပြည့်စုံ ညီညွတ်မှုကြောင့်
ပထဝီစသော ဓာတ်တို့၏ အနှောင့်အရှက်မရှိ ပြေပြစ်
ချောမောစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုဆိုသည်။

မညီမညွတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုသည်ကား အကြောင်း
အမျိုးမျိုးချို့တဲ့သဖြင့် ပထဝီစသောဓာတ်တို့၏ အနှောင့်
အရှက်နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းကိုဆိုသည်။

ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သစ်ပင်စသည်တို့၌ ပညောင်ပင်ကဲ့သို့
အညီအညွတ် ဝန်းဝိုင်းသော သဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံမှုသည်
သမဝေရဏကိစ္စမည်၏။ ဤကဲ့သို့ညီညွတ် ဝန်းဝိုင်းသော
သဏ္ဌာန်နှင့် မပြည့်စုံမှု ချို့တဲ့မှုသည် ဝိသမဝေရဏ ကိစ္စ
မည်၏။ ။ပင်စည်အကိုင်း အခက် အရှက် အညွန့် အဖူး
အပွင့် အသီး အခိုင် စသည်တို့၌ ဤနည်း အတိုင်းပင်
လျှင်သမဝေရဏကိစ္စ ဝိသမဝေရဏ ကိစ္စကို သိရာ၏။ ။
အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် လောကသုံးပါးတို့၌
ပကတိပုံသဏ္ဌာန် စသည်တို့၏ အတိုင်းမသိ ဆန်းကြယ်မှု
သည်ထင်ရှား၏။ ဤသို့ပုံပန်းသဏ္ဌာန် ဟူသမျှတို့၏ အနန္တ
ဆန်းကြယ်မှုသည် ပထဝီစသော ဓာတ်တို့၏ ဆောင်ရွက်
ဖြစ်ပေါ်ပုံ ဆန်းကြယ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။
ဤကဲ့သို့ ကမ္ဘာလောကပေါ်၌ ရှိရှိသမျှသော ကမ္ဘာ
အဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့၏ အနန္တဆန်းကြယ်ပုံ၊ ဓာတ်တို့
၏ ဆောင်ရွက် ဖြစ်ပေါ်မှု ဆန်းကြယ်ပုံများသည် သဗ္ဗညု
မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အနေက ဝေတုဉာဏ် နာနာဝေတု

ဉာဏ်တော်တို့၏ အရာသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်အရာ မဟုတ်ကြလေကုန်။

အကြင်သူတို့သည်ကား ပရမတ္ထဘဝတို့၏ ဤသို့သဘောရှိသော ဆောင်ရွက်ဖြစ်ပေါ်မှု၏ အနန္တဆန်းကြယ်ပုံကိုမသိကြလေကုန်။ ထိုသူတို့သည် အထင်အမြင်လွဲမှားပြီးလျှင် လောကကို ပြုပြင်စီရင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှာဖွေကြံစည်ကြလေကုန်၏။ ဗိန္ဒာမယဉာဏ်ဖြင့်ကြံတန်မှတ်ယူကြပြီးလျှင် လောကကို တန်ဆင်းစီရင် ပြုပြင်စီမံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အရှင်မြတ်ကြီးရှိသည်။ ထိုအရှင်မြတ်ကြီး၏ တန်ခိုးအစွမ်းကြောင့် ကမ္ဘာလောကကြီးဖြစ်ပေါ်ရသည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သက်ရှိ သက်မဲ့ ရှိရှိသမျှ အနန္တတို့သည်လည်း ထိုတန်ဆင်း စီရင်တတ်သော အရှင်မြတ်ကြီး၏ တန်ခိုး အစွမ်းကြောင့် သာလျှင် အထူးထူးအထွေထွေဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေကုန်၏။ ထိုသို့ပြောဆိုသောအတိုင်းလည်း တဆင့်တဆင့်စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ကြလေကုန်၏။ ထိုသို့ယုံကြည်သက်ဝင်မှတ်ထင် ပြောဆိုကြသောသူတို့သည် ဣဿရနိမ္မာနဒိဋ္ဌိဝါဒသို့ဆင်းသက်သောသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

«စင်စစ်အားဖြင့် ပရမတ္ထဘဝသဘာဝတို့မှတစ်ပါး ကမ္ဘာလောကကို ပြုပြင်တန်ဆင်းတတ်သော ပြုပြင် စီရင် တတ် သော သူ ဟူ၍ တစုံတယောက်မျှ မရှိချေ။ ပရမတ္ထ ဘဝသဘာဝတို့သာလျှင် ပြုပြင်စီရင်ကြကုန်၏။

«ပြုပြင်တန်ဆင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အရှင်ဟူ၍ ပြောဆိုကြသည်မှာ စကားအဖြစ် မျှသာရှိလေ၏။ စင်စစ်မှာ ရှိသည်မဟုတ်ချေ။ ဤသို့သာလျှင် စွဲမြဲ၍မှတ်သားအပ်၏။

ထိုထိုကမ္ဘာ့ အဆောက်အဦ ဟူသမျှတို့၏ မျိုးစေ့သဘွယ်ဖြစ်ကုန်သော ဥတုတို့တွင် ရဲ့ရင်းကြမ်းတမ်းသော

ဥတုအဘို့အစုတို့သည် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရုံ့ရင်း
 ကြမ်းတမ်း၍ ခိုင်မာတောင့်တင်းသော ကမ္ဘာ့အဆောက်
 အဦတို့ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှာ အကြောင်း ညီညွတ်ကြလေကုန်
 ၏။ နူးညံ့သောဥတု အဘို့အစုတို့နှင့် ရေအစု ရေခဲအစုတို့
 သည် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ နူးညံ့သော ကမ္ဘာ့အ
 ဆောက်အဦအဖြစ် ရေအဖြစ် မြေအဖြစ်သို့ ရောက်ကြ
 လေကုန်၏။ ။အလုံးစုံသော သတ္တဝါ ရှိရှိသမျှ တို့၏
 ကံအကျိုးဆက်နှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော ထိုဥတုခတ်
 သဘောအဘို့ အစုတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် လူ နတ်တို့
 ၏ အလိုငှါ အရှင် မရှိသော လ ဗိမာန် နေဗိမာန် နက္ခတ်
 တရား ဗိမာန်တို့သည် လက်ဦးမဆွ စောစောက ပင်လျှင်
 ပေါ်လာကြကုန်ဘိ သကဲ့သို့ ထိုအတူ အထက် နတ်ပြည်
 ခြောက်ထပ်တို့၌၎င်း၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌၎င်း၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏
 အလိုငှါ အရှင်မရှိသော နတ်ဗိမာန် ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်တို့သည်
 လက်ဦးမဆွ စောစောက ပင်လျှင် ဖြစ်ပေါ် လာကြ ကုန်
 ၏။ ။ကမ္ဘာတည်ဦးစ အခါတွင် ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဘုံ
 ဗိမာန်တို့၌ စိုးပိုင်သောအရှင်ဟူ၍မရှိကြကုန်။ ထိုကြောင့်
 သုညဗိမာန်တို့ဟူ၍သာဆိုရကုန်၏။ နောက်ကာလ၌မူကား
 အထက်အထက်ဘုံတို့မှ စုတေလာကြ ကုန်သော ပုထုဇ္ဇန်
 သတ္တဝါတို့သည်ထိုက်သည်အား လျော်စွာထိုသုညဗိမာန်
 တို့၌ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

မဟိန္ဒတော်၌.....

ဟောတိ ခေါ် သော ဘိက္ခုဝေ သမယော ယံ
 ကဒါမိ ကရဟမိ ဒိဃဿ အဇ္ဈနော အဓ္မယေန
 အယံ လောကော ဝိဝဇ္ဇတိ။ ဝိဝဇ္ဇမာနေ လောကော
 သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ပါတုဗ္ဘတိ။
 ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကဒါမိကရဟမိ၊ တရံ တခါ၌။ ဒိဃဿ အဇ္ဈနော၊ ရှည်လျားသော အခွန် ကာလ၏။ အစွယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ အယံလောကော၊ ဤ ကမ္ဘာ လောကကြီးသည်။ ယံဝိဝဇ္ဇတိ၊ အကြင်ဖြစ် ပေါ် တည်ထောင် လာ၏။ သောသမယော၊ ထိုကမ္ဘာ လောကကြီး ဖြစ်ပေါ် တည်ထောင်သော ကာလသည်။ ဟောတိခေါ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ လောကော၊ ကမ္ဘာ လောက ကြီးသည်။ ဝိဝဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်ပေါ်တည်ထောင်၍ လာသည် ရှိသော်။ သုညံ၊ ပိုင်ရှင် ကင်းမဲ့သော။ ဗြဟ္မ ဝိမာနံ၊ ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်သည်။ ပါတုဗ္ဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာ၏။

ဤအရာ၌ အလုံးစုံသောသတ္တဝါဟူသမျှတို့၏ ကံအကျိုး ဆက်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ထိုခတ်ဥတု အဘို့အစုတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် သာလျှင် ထိုဘုံဗိမာန် တို့သည် အဘယ် ကြောင့် ဖြစ်ပေါ် နိုင်ကုန် မည်နည်းဟူ၍ မကြံအပ်။ ။ လောကသုံးပါးတို့တွင် သတ္တလောကသာလျှင် ပဓာနဖြစ် ၍ ကြီးကဲပြဇာနီး လေသည်။ သတ္တ လောကမှ တပါးကုန် သော ဩကာသလောကနှင့် သင်္ခါရလောကတို့သည်သတ္တ လောကအလိုငှါသာလျှင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ မဟာပထဝီမြေ ကြီးသည်လည်း သတ္တလောက အလို ငှါသာလျှင် ဖြစ်ပေါ် ရ၏။ မြင့်မိုရ်တောင် စသည်တို့သည်လည်း သတ္တလောက အလို ငှါသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ရ ကုန်၏။ ဘုံဗိမာန် တို့မှာ ဆို ဘွယ်ရာအထူးမရှိချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် သတ္တလောကအလို ငှါသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သည်။ ။ သတ္တ လောက ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သောဗိတ် စေတနာ စသော နာမ်တရားတို့ သည် အရူပဓာတ်တို့မည်ကုန်၏။ ထိုအရူပဓာတ်တို့သည် အလွန် တန်ခိုးအစွမ်း ကြီးကျယ်လှ ကုန်၏။ အသွန်တရာ

ဥရောပဓမ္မဘာသာအလင်းပြ

အရှိန်အဟုန်ကြီးကျယ်လှကုန်၏။ အစိန္တယူကြီးလေးပါး
တို့သည်လည်း ထိုအရူပဝတ်တို့မှဖြစ်ကြကုန်သည်။

ဆိုဘွယ်အထူးပြန်သည်ကား

အသက်နှစ်ဆယ်တမ်းအခါ၌ သတ္တန္တရကပ် တည်းဟူ
သောဘေးကြီးဖြင့် မြိမ်းချောက်အပ်ကုန်သောလူတို့၏ အ
ဆင့်ဆင့်ပြုလုပ်ကြိုးစားအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်ကံ အကျိုး
ဆက်တို့သည် အလုံးစုံသောလောကဝတ်ကို ပြန့်နှံ့စေ၍
အသက် အသင်္ချေယူတမ်းသို့ ရောက်စေနိုင်ကုန်၏။ ။ဤ
အရာ၌မူကား ကမ္ဘာကြီးတခုလုံးပျက်ပြုန်းသောဘေးကြီး
ဖြင့် မြိမ်းချောက် အပ်ကုန်သော လူအပေါင်း တို့အား အ
ထက်မြဲဟူ၍တုံသို့တက်ခြင်းငှါ သံဝဇ္ဇကပ်ကြီးတကပ်ပတ်
လုံး ပြုလုပ်ဆည်းပူး အပ်ကုန်သော ကုသိုလ်ကံ တို့သည်
လည်းရှိကုန်၏။ မြဲဟူ၍တုံသို့ ရောက်ကြကုန်ပြီးသောအခါ
အသင်္ချေယူ ကပ် နှစ်ကပ် တို့ ပတ် လုံး နိဝရဏ တရား
ငါးပါးတို့ကိုပယ်ခွါ၍ ကောင်းစွာ တည်နေကြကုန်စဉ် ဖြစ်
ပွားကြ ကုန်သော ကုသိုလ်ကံ တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။
ထိုကုသိုလ်ကံတို့ကို ပေါင်းစု သည်ရှိသော် အလွန် တရာ
ကြီးကျယ် များပြား လှကုန်၏။ ထိုကံတို့၏ အကျိုး ဆက်
တို့သည်လည်း အလွန်တရာ ကြီးကျယ် များပြားလှ ကုန်
၏။ ဤကံ အကျိုးဆက်တို့ကိုရည်၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
တို့၏ ကံ အကျိုး ဆက် နှင့် တကွ ဖြစ် ကုန် သော ဥတု
အတို့အစုတို့ကြောင့် သုံဗိမာန်တို့ ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သည်
ဟူ၍ ဆိုခဲ့ပေသည်။ ။ဤကဲ့သို့သော အဓိပ္ပါယ်ကို အ
ကျယ်သိမြင်ပါလျှင်လည်း သုံဗိမာန်တို့၏ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
အထူး ကြံစည်ထိုက်သည် မဟုတ်ချေ။ ။ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သော ကောင်းကင်၌တည်ကြကုန်သော နတ်ဗိမာန်မြဲဟူ၍

ဗိမာန်အလုံးစုံတို့မည်သည် တခဲနက်ရတနာ အတိတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဥပပါတ်သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ကာယတို့ကဲ့သို့ အလွန်တရာပေါ့လည်းပေါ့ကုန်၏။ မလွှပ်မရှားသောလေ ဆိုင်လေခဲအပြင်တို့၌ တိမ်ထွင်ကြီးတို့ကဲ့သို့ တည်၍နေ ကြကုန်၏။ ။လဗိမာန် နေဗိမာန် ဂြိုဟ် နက္ခတ် တာရာ ဗိမာန်တို့လည်း လွှပ်လွှပ်ရှားရှား သွားလာလှည့်လည်၍ နေကြကုန်၏။

ထိုဘုံဗိမာန်တို့သည်အဘယ်သို့သွားလာလှည့်လည်၍ နေကြ ကုန်သနည်းဟုဆိုလျှင် ထိုအထက် ကောင်းကင်အ ပြင်၌ မြင့်မိုရ်တောင် သတ္တရဘန်တောင်တို့မှ ပြင်ပသို့ တိုက်ခတ်သော လေဟုန် လေယဉ် တို့သည်၎င်း၊ စကြဝ ဇ္ဇာတောင်မှ အတွင်းသို့ တိုက်ခတ်သောလေ အပသို့တိုက် ခတ်သော လေဟုန်လေယဉ် နှစ်ပါးတို့သည်၎င်း၊ အချင်း ချင်းတွေ့ဆုံပေါင်းသင်းမိကြကုန်သည်ရှိသော် အလွန်ကြီး ကျယ်စွာသော လေပွေ လေစကြာ ဝိုင်းကြီးဖြစ်၍ မြင့်မိုရ် တောင် မဏ္ဍိုင်ကို လကျာရစ် လှည့်လည် ပြီးလျှင် ထက် မြက် မြန်ဆန်သောအဟုန်နှင့် တကွ အစဉ်မပြတ် လှည့် လည် ဝိုင်းဝန်း၍ နေကြလေကုန်၏။ ။ထိုလေပွေ လေ စကြာကြီးက တိုက်အပ် လွှင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသောလဗိမာန်နေဗိမာန်စသည်တို့သည် လေဟုန်အယဉ်ကိုစီး၍ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို လကျာရစ် လှည့်လည် သွားလာလျက်နေကြကုန်သည်။ ထိုဗိမာန်တို့ တွင် အချို့ ဗိမာန်တို့သည် အလွန်တရာပေါ့ပါး ကုန်၏။ အချို့ ဗိမာန်တို့သည် အလွန်တရာ မပေါ့ပါးကုန်။ ထို ကြောင့် အချို့ ဗိမာန်တို့၏ နှေးစွာ သွားခြင်း၊ အချို့ ဗိမာန်တို့၏ လျင်မြန်စွာသွားခြင်းတို့သည်ထင်ရှားကုန်၏။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လေဟုန် လေယဉ် နှစ်ပါးတို့သည်

လည်း တရံတခါ မျှတသော အင်အားရှိကြကုန်၏။ တရံ
တခါ မျှတသောအင်အား မရှိကြကုန်။ထိုကြောင့် အကြင်
ဗိမာန်တို့သည် နှေးနှေးသွားကြကုန်၏။ ထိုဗိမာန်တို့သည်
လေပွေ လေစကြာကြီးတို့၏မညီမညွတ်ဆောင်သည်၏အ
စွမ်းအားဖြင့် တောင်မြောက်ရှေ့ရှား ပြောင်း လွဲပြီးလျှင်
တဖြင့်တပါးသွားလာ လျည့်လည်ကြလေကုန်၏။အမျိုးမျိုး
သောလေပွေ လမ်းခရီးအားဖြင့်လည်း ဗိမာန်တို့၏သွားပုံ
အမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားကုန်၏။ ။လေပွေ လေစကြာ
၏ လမ်းခရီးမှ အောက်သို့နိမ့်ကျ၍ တည်ရှိကြကုန်သော
အာကာသဥဗိမာန် အချို့တို့သည်၎င်း၊ ဝလာဟကနတ်
အမျိုးမျိုးတို့၏ ဘုံဗိမာန်တို့သည်၎င်း၊ ရှေ့ရှား သွားလာ
ခြင်းမရှိကြလေကုန်။အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော်လေပွေ
လေစကြာကြီး၏ လမ်းနှင့် မတိုက်ဆိုင်မိကြသောကြောင့်
တည်း။ ။ဤကားကမ္ဘာ တည်ဆဲဖြစ်သော ဝိဝဇ္ဇကပ်
နှင့်စပ်လျဉ်း၍ပြဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

နေလတို့ပေါ်သည်မှစ၍ ကမ္ဘာ ဖျက်သည်တိုင်အောင်
ဤအတွင်း၌ အန္တရကပ် ခြောက်ဆယ် လေးကပ် ပမာဏ
ဖြစ်၍တည်သော စတုတ္ထ အသင်္ချေယျကပ်သည် ဝိဝဇ္ဇဌာ
ယီကပ်မည်၏။ ။ဤဝိဝဇ္ဇဌာယီကပ်၌ကမ္ဘာပေါ်တွင် သတ္တ
လောကကြီးသည် ဖြစ်ထွန်းစည်ကားလျက် တည်နေကြ
ကုန်သည်။

ဝိဝဇ္ဇကပ် ဝိဝဇ္ဇဌာယီကပ်နှစ်ပါးကိုဆိုသောစကားပြီး၏။

ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အသင်္ချေယျ လေးကပ်တို့တွင်
စတုတ္ထ ဖြစ်သော ဤဝိဝဇ္ဇဌာယီ အသင်္ချေယျကပ်၌ ရေ မြေ
မဟာသမုဒ္ဒရာ မြင့်မိုရ်စသော ကမ္ဘာ့အဆောက်အဦတို့၏
အကြီးအကျယ်ဖြစ်မှုသည် နောင်အခါဖြစ်ပေါ်လာလတ္တံ့သော

ကမ္ဘာပျက်သည့် ပထမသံဝဇ္ဇကပ်၌ ကမ္ဘာမီးအကြီးအကျယ်လောင်ခြင်း၏အကျိုးငှါသာဖြစ်လေ၏။ ။ထိုသံဝဇ္ဇကပ်၌ ကမ္ဘာမီးအကြီး အကျယ်လောင်ခြင်းသည် ဒုတိယဖြစ်သော သံဝဇ္ဇဌာယီကပ်၌ ဓာတ်ဥတုအဆောက်အဦတို့ တည်ထောင်ခြင်းအကျိုးငှါသာ ဖြစ်လေ၏။ ထိုသံဝဇ္ဇဌာယီကပ်၌ ဓာတ်ဥတုအဆောက်အဦ ကြီးကျယ်မှုသည် တတိယဖြစ်သော ကမ္ဘာ တည်ထောင်သည့် ဝိဝဇ္ဇကပ်၌ ကမ္ဘာပြုမိဗ်းကြီး အကြီးအကျယ် ရွာသွန်းခြင်းအကျိုးငှါသာဖြစ်၏။ ။ထိုဝိဝဇ္ဇကပ်၌ ကမ္ဘာပြု မိဗ်းအကြီး အကျယ်ရွာသွန်းမှုသည် စတုတ္ထဖြစ်သော ဝိဝဇ္ဇဌာယီကပ်၌ ရေမြေမဟာသမုဒ္ဒရာ မြင့်မိုရ် စသော ကမ္ဘာ့ အဆောက်အဦတို့ အကြီးအကျယ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း အကျိုးငှါသာ ဖြစ်၏။ ။ထိုမှတစ်ဆင့် စတုတ္ထဝိဝဇ္ဇဌာယီကပ်၌ ကမ္ဘာ့အဆောက်အဦတွေကြီးကျယ်လေသမျှသည် ပထမသံဝဇ္ဇကပ်၌ ကမ္ဘာမီးအကြီးအကျယ်လောင်ခြင်းငှါသာဖြစ်လေ၏။

ဤကဲ့သို့အသင်္ချေယျ ကပ်လေးပါးအစဉ်သည် တခုနှင့်တခု ကျေးဇူးပြု၍ အနုမတဂ္ဂ အပရိယန္တ အဆုံးအစမရှိ ကမ္ဘာ အစဉ်အဆက် ဖြစ်ပျက်၍ သွားလေ၏။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအသင်္ချေယျ ကပ်ကြီး လေးပါးသည် အစဉ်အတိုင်းစက်လည်ပြီးလျှင် မည်သည့် အခါမှာမှ ဆုံးနိုင်သည်ဟူ၍မရှိဘဲ တစဲလည်လည်ဖြစ်တည် ချုပ်ပျက်၍ 'နေကြလေကုန်၏။ ဤသို့ကပ်လေးပါး အစဉ် စက်လည်၍ နေမှုသည် တစုံတဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်က စီမံ ဘန်ဆင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်နေသည်မဟုတ်။ လောကကို အစိုးရသောအရှင်၏ အလိုအတိုင်းဖြစ်နေသည်လည်းမဟုတ်။ စင်စစ်အား

ဖြင့် ဥကုနိယာမ ဓမ္မနိယာမ အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်
တည်ချုပ်ပျက်၍ နေခြင်းဖြစ်လေသည်။ ။ ဤသို့အသင်္ချေ
ယျ ကပ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အစဉ်အဆက် ဖြစ်နေမှုသည်
လည်းလောကကို အစိုးရသည်ဟု ခေါ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်
ပေါင်း ရာထောင်သိန်း သောင်းတို့က မဖြစ်ရအောင် ကား
မြစ်နိုင်ကြသည်လည်း မဟုတ်ချေ။ ဥကုနိယာမ၊ ဓမ္မနိယာမ
အတိုင်းသာလျှင် မဆိုင်းမတွ ဖြစ်ပေါ်ပျက်စီးကြလျက်မည်
သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့လိုက်၍လည်း မဖြစ်။ မည်သည့်
ပုဂ္ဂိုလ်ကတားမြစ်သော်လည်း မဆိုင်းလင့်။ ထိုက်သင့်သည်
အားလျော်စွာ ကမ္ဘာ့ ဓမ္မတာ ရှိသမျှနှင့် ဖြစ်ပျက်၍
နေကြလေသည်။

ဩကသလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံဖြိုး၏။

သင်္ခါရလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ

ဤအရာ၌ သစ်ပင် ချုံနွယ်စသော ဗီဇဂါမ်ဘူတဂါမ်
များကို သင်္ခါရလောကဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဗီဇဂါမ်ဘူတဂါမ်နှစ်ပါးအထူးကား.....

၁။ မျိုးစေ့အချိန်အတန်၌တည်နေကြကုန်သော
သစ်ပင်စသည်တို့၏ အပေါင်းသည်ဗီဇဂါမ်မည်၏။

၂။ မျိုးစေ့ အချိန်အတန်မှလွန်၍ ကြီးပွားခြင်းသို့
ရောက်လေပြီးသော သစ်ပင်စသည်တို့၏ အပေါင်း
သည်ဘူတဂါမ်မည်၏။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဆန်းကြယ်မှုကို အစပြု၍ သညာ
ဆန်းကြယ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ သညာဆန်းကြယ်မှုကိုအစပြု
၍ ကံဆန်းကြယ်၏။ ကံဆန်းကြယ်မှုကိုအစပြု၍ တိရစ္ဆာန်

သတ္တဝါတို့၏ အမျိုးဇာတ်တို့သည်လွန်စွာဆန်းကြယ်ကုန်
 ၏ပူ၍၊ စွဲစွဲနိယာမခင်းတွင် ပြဆိုအပ်လေပြီးသောစ
 ကားကဲ့သို့၍သင်္ခါလောကအရာ၌လည်းမိတ် သညာ ကံ
 ဆန်းကြယ်ခြင်းကို အစွဲပြု၍ သစ်ပင်စသည်တို့၏ မျိုးစေ့
 ဇာတ်တို့သည်လည်း အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ဆန်းကြယ်ကြ
 ကုန်၏။ ။မျိုးစေ့ ဇာတ်အထူးထူးအထွေထွေဆန်းကြယ်
 မှုကိုအစွဲပြု၍ ဗီဇဂါမ်ဘူဟဂါမ်ဟု ဆိုအပ်သောသစ်ပင်စ
 သည်တို့သည်အနန္တဆန်းကြယ်ကြလေကုန်၏။

တရုတ္တန်တို့၏ ဆန်းကြယ်မှု၌ ကံ၏မူချအကျိုးရင်း ပြမခန်းသည်၊
 ဗီဇဂါမ်ဘူဟဂါမ်တို့၌မူကား ကံ၏နိဿန္တအကျိုးဆက်ပြမခန်းသည်။

ဤအရာ၌ မျိုးစေ့မည်သည်ကား သမ္မုတိသမ္ဘာဟု ဆို
 အပ်သောပညတ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသောမူလဗီဇ
 ခန္ဓဗီဇစသောမျိုးစေ့တို့ပေတည်း။ ပရမတ္ထသမ္ဘာအားဖြင့်ဥ
 ဟု ပိသေသကိုဗီဇဆိုသည်။

ထိုစကားကို ဆင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့.....

သမ္မုတိ သမ္ဘာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အကြင် မျိုးစေ့ကို
 သရက်မျိုးစေ့ သပြေမျိုးစေ့ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်
 ၏။ထိုသို့ပညတ်အားဖြင့် အမျိုးမျိုးခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်သော
 မျိုးစေ့များသည် ပရမတ္ထ သမ္ဘာသဘောသို့ ရောက်လေ
 သောအခါ အလုံးစုံမျိုးစေ့တို့ မဟုတ်ကြလေကုန်။ ။
 စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် ထိုသရက်မျိုးစေ့၌ ပာတ်
 ရှစ်ပါးတို့ဟည်ရှိကြကုန်၏။ထိုဓာတ်ရှစ်ပါးတို့ကား ပထဝီ
 ဓာတ်, အာပေါဓာတ်, တေဇောဓာတ်, ဝါယောဓာတ်,
 ပဏ္ဍုဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ရသဓာတ်, သြဇာဓာတ်တို့ပေတည်း။
 ထိုဓာတ်ရှစ်ပါးတို့တွင် တေဇောဓာတ် ဟပါးသည်သာ

လျှင် မျိုးစေ့ကိစ္စကိုရှက်ဆောင်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် ထိုတေ
ဇောဓာတ်သည်သာလျှင် မျိုးစေ့မည်သည်။ ကြွင်းသော
ဓာတ် ခုနစ်ပါး တို့သည်ကား ထိုတေဇော ဓာတ်၏
အဆောက်အဦ အထောက်အပံ့မျှတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ မျိုးစေ့
ကိစ္စကို ပြီးစီးစေနိုင်ကြသည် မဟုတ်ကုန်။ ။ မျိုးစေ့ဟုဆို
အပ်သောထိုဥတုအထူးသည်ကား ကမ္ဘာ၏မျိုးစေ့သဘွယ်
ဖြစ်၍နေကုန်သော ဥတုအဆောက်အဦတို့တွင်အကျုံးဝင်
၍ပါရှိလေ၏။ ။ ထိုဥတုပိသေသသည် သံဝဋ္ဌကပ်စသည်
တို့၌ အကြောင်းကို မရခြင်းကြောင့် ပေါက်ရောက်ခြင်း
ကိစ္စကို မပြီးစီးစေနိုင်ကြကုန်။ ဝိဝဋ္ဌဌာယိ ကပ်၌မူကား
မြေတည်းဟူသော တည်ရာအကြောင်းနှင့် ရေတည်းဟူ
သော အချိုးအမြှောက်ကိုရရှိကြကုန်သောကြောင့် ပေါက်
ရောက်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစီးစေနိုင်ကြကုန်၏။

ထိုကြောင့် ဤလူ့ပြည်လောက၌ ကမ္ဘာဦးအခါ အ
ကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး မိန်းမယောက်ျားတို့
ဟူ၍ မဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သေး။ ထိုမျှလောက်သော ကာလ
ပတ်လုံး ဥပပါတ် လူတို့သည်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်
သကဲ့သို့ ထိုအတူဤလောက၌ ကမ္ဘာဦးအခါ ဗီဇဂါမ်
ဘူတဂါမ်တို့သည် အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး
မူလဗီဇစသော မျိုးစေ့ငါးပါးတို့ မဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သေး။
ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး မြေရေတို့၌အကျုံးဝင်
ကာတည်ရှိ၍နေသော မျိုးစေ့ဓာတ်တို့မှသာလျှင် ဗီဇဂါမ်
ဘူတဂါမ်တို့ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်၏။ သပြေပင်ဖြစ်ထိုက်သော
မျိုးစေ့ဓာတ်မှ သပြေပင်တို့ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သရက်ပင်
ဖြစ်ထိုက်သော မျိုးစေ့ဓာတ်မှ သရက်ပင်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာ
ကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် အနှံ့အပြား
သိလေ။

မျိုးစေ့ခတ် ဆိုသည်မှာ ယခင်က ပြဆိုခဲ့ပြီး
သော တေဇောခေါ်သည့် ဥတုဝိသေသပေတည်း။

ထိုဥတုဝိသေသနှင့် အတူတကွဖြစ်ကြကုန်သော ခတ်
ခုနစ်ပါးတို့၏ ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပုံကိုအ
မြွက်မျှပြဆိုဦးအံ့။

သရက်မျိုးစေ့ဖြစ်ထိုက်သော တေဇောနှင့် အတူတကွ
ဖြစ်ကြကုန်သော ခတ်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဗီဇဂါမ် ဘူတ
ဂါမ်တို့ကိုဖြစ်ပွားစေရာ ဥတုဝိသေသ၏ အလိုသို့လိုက်ကြ
ရကုန်၏။ ဥတုဝိသေသသည် ပဝေနကြီးဖြစ်၍ ပြခန်းစိုးမိုး
လေ၏။ သရက်မျိုးစေ့ဖြစ်သော ဥတုဝိသေသသည် ဓမ္မနိ
ယာမအားဖြင့် သရက်ပင်ကိုသာ ပေါက်စေ၏။ အခြားအ
ပင်ကိုမပေါက်စေ။ ။ထိုဥတုဝိသေသနှင့် အတူတကွဖြစ်
သော အာပေါသည် သရက်ပင်၏ သဘောအနေအားဖြင့်
သာလျှင် ခွဲစီးခြင်းတည်းဟူသော မိမိကိစ္စကိုရှက်ဆောင်
လေ၏။ ပထဝီခတ်သည်လည်း ထိုအတူပင်လျှင် သရက်
ပင်၏ အဖြစ်ကို ရှက်ဆောင်လေ၏။ ဝါယော ခတ်က
လည်းသရက်ပင်သဘောအားဖြင့် ထောက်ခံလှုပ်ရှားခြင်း
တည်းဟူသော မိမိကိစ္စကို ဆောင်ရွက်လေ၏။ ။ဝဏ္ဏ
ခတ်ကလည်း အညွှောက်က စ၍ အသီးမျှ တို့သို့တိုင်
အောင် သရက်၏အဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းကိစ္စကို ရှက်
ဆောင်လေ၏။ ။ဂန္ဓခတ်ကလည်း ထိုအတူအသီးမှည့်
သို့တိုင်အောင် သရက်၏ အနံ့ကဲ့သို့သော အနံ့ကိုသာ
ရှက်ဆောင်လေ၏။ ။ရသခတ်ကလည်း အသီးမှည့်သို့
တိုင်အောင် သရက်၏အရသာကဲ့သို့သော အရသာကိုသာ
ရှက်ဆောင်လေ၏။ ။ဩဇာခတ်ကလည်း အသီးမှည့်
သို့တိုင်အောင် သရက်၏ ဩဇာကဲ့သို့သော ဩဇာကိုသာ
ရှက်ဆောင်လေ၏။

ဤကဲ့သို့ခတ်ရှစ်ပါးတို့က ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် ကိုယ်စီ
ကိုယ်င ကိုယ်သဘောနှင့်ကိုယ် ရွက်ဆောင် ကြရာ
သရက်ပင်ကြီးပြီသစ္စာဖြစ်လာလေ၏။

ဤနည်းအတိုင်း သဂြေပင် ပိန္နပင် စသည် တို့မှာလည်း ရုပ်ခတ်
ရှစ်ပါးတို့၏ ဓမ္မနိယာမအားဖြင့် ကြံစည်ရာ၏။

ဥတုဝိသေသအမျိုးမျိုးကိုစွဲ၍ ထိုဥတုနှင့်တကွဖြစ်သော
ခတ်ခုနစ်ပါးတို့သည်လည်း မိမိတို့ကိစ္စကို အမျိုးမျိုးရွက်
ဆောင်ကြရာ ကုန်၏။ ။ဤကဲ့သို့ ဓမ္မနိယာမ အားဖြင့်
ခတ်သဘာဝတို့ပြုပြင်ကြပုံကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်သော
အခါ သစ်ပင်ချွန်နွယ်စသော ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် များကို
မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ဘန်ဆင်းသည်၊မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် အ
ရှင်မြတ်၏ တန်ခိုးအစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟူ၍ ယူ
ဆ မှောက်မှားသော ဣဿရ နိမ္မာန ဒိဋ္ဌိများကို ပယ်ရှား
လွှင့်နှင်နိုင်လေသည်။

ကမ္ဘာတည်ဦးစ ပထမအခါ မြေအပြင်ထက်၌ မြှေး
ရှက်၍ ရသပထဝီမည်သောအရာသည် လက်မွန်စွာတည်
လာ၏။ နွားနို့အပြင်၌ မလိုင် တက်သကဲ့သို့တည်း။ ထို
ရသ ပထဝီသည် အလုံးစုံသော ရေမျက်နှာအပြင်ကိုမြှေး
ရှက်၍ နေ၏။ထိုရသပထဝီကို လျက်ခြင်းငှါတတ်ကောင်း
၏။အလွန်ကောင်းမြတ်သောမြေဆီအရသာဖြစ်သည်။ ။
ထိုအခါ ဖြဟွဒုပြည်မှ အောက်သို့ လျှောသက်ကြ ကုန်
သောကမ္ဘာ့အဆောက်အဦဖြစ်သည့်ရေဆိုင်ရေခဲတို့သည်
ရှေးဦးစွာ သိလာပထဝီ မြင့်မိုရ်တောင် သတ္တရဘန်တောင်
စကြဝဠာတောင် ဟိမဝန္တာတောင်တို့ဖြစ်၍တည်ကြကုန်
၏။ ကြွင်းသော အရှပ်ဌာနတို့ကား တခဲနက် ရေအပြင်
တို့သာဖြစ်လေကုန်သည်။ ထိုမှနောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
ရသပထဝီသည် ရင့်မာလေသည်ရှိသော် ကြမ်းတမ်းသည်

၏ အဖြစ်သို့ရောက်လေ၏။ လက်ဖြင့် ကော်၍လျက်ခြင်း ငှါမတတ်ကောင်း။ ထိုအခါ တောင့်တင်း ခက်မာသော ထိုရသပထဝီပေါ်မှာ ဘူမိပဥ္ဇိကခေါ်သော မြေချပ်မြေ လွှာသည် ထင်ရှားစွာဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤရသ ပထဝီနှင့် မြေချပ်လွှာတို့သည် ပံသု ပထဝီ၏ ရှေးဦးမဆွဖြစ်သော အရာတို့ပေတည်း။ ပံသုပထဝီ၏ မျိုးစေ့တို့ဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။

ထိုမြေချပ်မြေလွှာသည် ပေါ်ဦးစအခါတွင် နူးညံ့၍ စားခြင်းငှါထိုက်၏။ ရင့်မာခြင်းသို့ရောက်လေသောအခါ၌ မူကား စားသုံးခြင်းငှါမတတ်ကောင်းလေ။ ထိုအခါ၌ ဗီဇ ဂါမ် ဘူတဂါမ်တို့တွင် ပဒါလတာ မည်သောနွယ်မျိုးနှင့် ကောက်သလေးတို့သည် ရှေးဦးစွာ ပေါ်လာကြကုန်၏။ ထိုမှနောက်၌ မြက်အမျိုးမျိုး သစ်ပင်အမျိုးမျိုး နွယ်အမျိုး မျိုး ချုံအမျိုးမျိုးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ ထိုဗီဇ ဂါမ် ဘူတဂါမ်တို့ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဗီဇ သည် မူကား ကမ္ဘာ့ အဆောက်အအုံတို့တွင် ပါရှိသော တေဇောခေါ်သည့် ဥတုဝိသေသပင် ဖြစ်လေသည်။ ။ ထိုမှနောက်၌ ကာလ ရှည်မြင့်လေသောအခါ လောက၌ ပါပ စိတ္တ ပါပဓမ္မဟုဆိုအပ်သော စိတ်ယုတ် စိတ်ဆိုး တရားယုတ် တရားဆိုးတို့ တိုးပွားထွန်းကားလာကြကုန်သည် ရှိသော် ထိုစိတ်ယုတ် တရားဆိုးတို့၏ နိဿန္န အကျိုးဆက် ကြောင့် သစ်ပင်စသည်တို့၌ အဆီ အစေး အရသာ ဩဇာဓာတ်တို့သည် အစဉ် အတိုင်း တရွေ့ရွေ့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ကြ လေကုန်၏။ ထိုအခါ မျိုးစေ့ ဓာတ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတို့၌ စုဝေး ပေါင်းဆုံကြလေကုန်၏။ မူလဗီဇဖြစ်ထိုက်သောအပင်မျိုး

တို့မှအဆီအစေးဝတ်တို့သည် အမြစ်၌ စုဝေးကြကုန်၏။
 ဗီဇဗီဇဖြစ်ထိုက်သော အပင်မျိုးတို့မှ အဆီအစေးတို့သည်
 အစေ့၌ စုဝေး ပေါင်းဆုံကြ ကုန်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 မျိုးစေ့ ငါးပါး တို့သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။
 အမြစ်မှပေါက်ရောက်လေ့ရှိသော အပင်တို့သည် အမြစ်မှ
 သာလျှင် ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ မျိုးစေ့မှ ပေါက်ရောက်
 လေ့ရှိသော အပင်မျိုးတို့သည် မျိုးစေ့မှသာလျှင် ပေါက်
 ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗီဇငါးပါးတို့ကို
 အနို့အပြားဝေဘန်၍ သိရာ၏။

သင်္ခါရလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံပြီး၏။

သတ္တလောကကြီးဖြစ်ပျက်ပုံ

သတ္တလောကကြီး၏ ဖြစ်ပုံမည်သည်ကား လွန်စွာနက်
 နဲလှ၏။ လွန်စွာမြင်နိုင်ခဲ့လှ၏။ ။သတ္တလောကကြီးဖြစ်ပုံ
 သည်အလုံးစုံသောဒိဋ္ဌိဟူသမျှတို့၏တည်ရာမှီရာကြီးဖြစ်၏။
 ထိုသတ္တလောကကိုစွဲ၍ ဒိဋ္ဌိဟူသမျှတို့သည် ဖြစ်ပွားကြကုန်
 ၏။ ။ထိုကြောင့် သတ္တလောက၏ အကြောင်းကို ဆိုလို
 သော သူသည် ရှေးဦးစွာ-

- ၁။ သမ္ပုတိသစ္စာ၊
- ၂။ သမ္ပုတိနာမ်၊
- ၃။ သမ္ပုတိအနက်သဘော၊
- ၄။ ပရမတ္ထသစ္စာ၊
- ၅။ ပရမတ္ထနာမ်၊
- ၆။ ပရမတ္ထအနက်သဘော၊

ဤသို့ ဝေဘန်ခြင်းကို ရှင်းလင်းစွာပြု၍ ထားရာ၏။ ဤ
 ခြောက်ပါးသော ဝေဘန်ခြင်းတို့ကို ခြားနားစွာသိရှိလေ

သည်ရှိသော် သတ္တ လောက ကြီး၏ ဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို ကောင်းမွန်ခြားနားစွာသိနိုင်လေသည်။ ။သမ္မုတိသစ္စာ နှင့်ပရမတ္ထသစ္စာနှစ်ပါးကိုအောက်၌ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ဤ အရာ၌အထူးချဲ့ထွင်၍ပြောကြားရန်မလိုချေ။

ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူသောအမည်သည် သမ္မုတိ နာမ်မည်၏။

သတ္တ ဝါတို့၏ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်ဖြစ်၍နေသော သတ္တဝါအစဉ်သည် သမ္မုတိအနက်မည်၏။

နာမ် ရုပ် ဟူသောအမည်၊ ပထဝီ ဖဿ စသော အမည်များသည် ပရမတ္ထနာမ်မည်၏။

နာမ် ရုပ်တို့၏ကိုယ်စီကိုယ်င အသီးအသီး ဖြစ် သောသဘောသည် ပရမတ္ထအနက်မည်၏။

ဥပမာဖြင့်ထင်စွာပြဋ္ဌားအံ့.....

တယောက်သောယောက်ျားသည်မြေကြီးကိုတူး၍မြေ မှန်ပြုပြီးလျှင် ရေဖြင့်နယ်၍ အိုးလုပ် လေ၏။ ။ထိုသို့ပြု လုပ်ရာ၌“အိုး”ဟူသောအမည်သည် ပုံသဏ္ဌာန်၏အမည် ဖြစ်၏။ အိုး၏ပုံသဏ္ဌာန်သည်ကား “အိုး”ဟူသောနာမ်၏ အနက်ဖြစ်၏။ ။မြေအိုး ဟူသော စကား၌ မြေ ဟူသည် ကား မြေမှန်တို့၏ အမည်ပေတည်း။ ထိုမြေမှန် များသည် ပင်လျှင်“မြေ”ဟူသောအမည်၏အနက်ဖြစ်လေသည်။ ။ ဤအရာ၌ မြေမှန်နှင့်မြေဟူသော အမည်များသည် ရှေးဦး မဆွကပင်လျှင် ပကတိသဘောအားဖြင့်ပြီးစီးလျက်ရှိလေ ၏။ ။အိုး၏ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် “အိုး” ဟူသော အမည် များ သည်ကား အိုးလုပ်သမားက အိုးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သော အခါ၌သာလျှင်ဖြစ်လာကြကုန်၏။ ။ထိုမှတစ်ဆင့် ထိုအိုး ကိုခွဲ၍ အမှန်ပြုလုပ်လိုက်ပြန်သည်ရှိသော် မြေမှန်များပင်

ပြန်၍ဖြစ်လေ၏။ မြေဟူသောအမည်သည်ကား မပျောက်
ချေ။ အိုး၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အိုးဟူသော အမည် နာမ များ
သည်ကား ထိုအခါ၌ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ပကတိသဘော
မည်သည် မည်သို့ပင်ပြုလုပ်စီမံသော်လည်း ပျောက်ပျက်
ခြင်းသဘောမရှိချေ။ နဂိုရ်ပကတိ မဟုတ်သောအရာများ
သည်ကား တမျိုး တမည်ပြုလုပ် ပြောင်းလဲလျှင် ပျက်စီး
တတ် လေ၏။ ။ဤသို့ ပြဆို အပ်ပြီး သောအတိုင်း အိုး
သဏ္ဌာန်နှင့် အိုးဟူသော အမည်၊ မြေမှုန့်နှင့်မြေဟူသော
အမည် ခြားနားလျက် မရော မနှော တသီးတခြားစီ ဖြစ်
လေ၏။

ထိုအမည် နှစ်ပါး၊ အနက် နှစ်ပါးကို ရောနှော၍ တခု
တည်းကဲ့သို့ဆိုလျှင်မှားယွင်းလေ၏။ ။ဥပမာ ဥပမေယျ
စပ်ဟပ်သည်ရှိသော် အိုး၏ပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ ပုံ
သဏ္ဌာန်ကို မှတ်သားအပ်၏။ အိုးဟူသော အမည် ကဲ့သို့
သတ္တဝါဟူသောအမည်ကို မှတ်အပ်၏။ မြေမှုန့်ကဲ့သို့ ရုပ်
နာမ်တရား အစုကိုမှတ်အပ်၏။ မြေဟူသော အမည်ကဲ့သို့
ရုပ်နာမ်တို့၏ အမည်ကို မှတ်သား အပ်၏။ အိုး ဟူသော
အမည် နှင့် အိုး၏ ပုံသဏ္ဌာန် များ သည် အဟုတ် မရှိ။
သမ္ပုတိ သစ္စာ အနေမျှ သာ ရှိလေသော ကြောင့် ဉာဏ်
ဖြင့်နက်နဲစွာရှုဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ပြယ်ပျောက် ခြင်းသို့
ရောက်လေကုန်သကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် သတ္တဝါ
ဟူသော အမည်နာမ များသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ရှိ
သည်မဟုတ်။ ပညတ်မျှသာရှိလေသောကြောင့် ဉာဏ်ဖြင့်
နက်နက်နဲနဲ ထိထိ ရောက်ရောက် ဆင်ခြင် လိုက်သည် ရှိ
သော် ပြယ်ပျောက်ခြင်းသို့ရောက်လေကုန်၏။ ။မြေမှုန့်
များသည် နဂိုရ်ပကတိအားဖြင့်ရှိနေသောကြောင့် ဉာဏ်
ဖြင့်ဆင်ခြင်တိုင်း အထင်အရှား ပေါ်လေဘိ သကဲ့သို့ နာမ်

ရုပ်တရားများသည်လည်းအထင်အရှားရှိနေသောကြောင့်
ဉာဏ်ဖြင့် ထိထိ ရောက်ရောက် ဆင်ခြင်တိုင်း အထင်အရှား
ပေါ်လာကုန်၏။

သဏ္ဌာန်နှင့်သန္တာန်နှစ်ပါးအထူးမှာ.....

ခြေလက် အင်္ဂါ မျက်နှာ ဦးခေါင်းမှစ၍ အလုံး
စုံသော ပုံပန်းများကို သဏ္ဌာန်ဆိုသည်။

ဘဝတစ်ခု၌ အစဉ်အဆက်ဖြစ်နေခြင်း တဘဝမှ
တဘဝသို့ကူးပြောင်းသွားလာ၍ နေမှုကိုသန္တာန်
ဆိုသည်။

ပုံပန်းကို သဏ္ဌာန်ဆိုသည်။အာဉ်ကို သန္တာန် ဆိုသည်။

သတ္တဝါဟူသည် ပညတ် သမ္မုတိသစ္စာမျှဖြင့်သာ ရှိ
လေသောကြောင့် ထိုသတ္တဝါမှာ ဥပါဒ်ဟူ၍၎င်း၊ဘင်္ဂဟူ၍
၎င်း မရှိချေ။ နာမ်ရုပ်တရားတို့မှာ ပရမတ္ထ အားဖြင့် အ
ထင်အရှားရှိနေသောကြောင့်ဥပါဒ်လည်းရှိ၏။ဘင်္ဂလည်း
ရှိ၏။ ။သတ္တဝါဖြစ်သည်၊သတ္တဝါအိုမင်းသည်၊ သတ္တဝါ
သေလွန်စုတေသည် ဟူသော အကြင် ပညတ်ခြင်းသည်
ရှိ၏။ ထိုပညတ်သည် သတ္တဝါတို့၏ တခုသော ဘဝမှာ
တကြိမ်မျှသာ ဖြစ်သောပညတ်ပေတည်း။ ။ပဋိသန္ဓေ
နေသောအခါ၌သတ္တဝါဖြစ်သည်ဟူ၍တကြိမ်ဆိုရ၏။စုတိ
ချုပ်ဆုံးသောအခါ၌ သတ္တဝါသေသည်ဟူ၍ တကြိမ်ဆိုရ
၏။ သတ္တဝါမှာ တခုသောဘဝ၌ အခါခါ ဖြစ်သည်ဟူ၍
မရှိ။ အကြိမ်ကြိမ်သေသည်ဟူ၍မရှိ။ ။အထင်အရှား ရှိ
သော နာမ်ရုပ်တရားသည်မူကား တနေ့အတွင်းမှာ အ
သိန်း အသင်္ချေမကဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ ရင့်လည်းရင့်၏။ ချုပ်
လည်းချုပ်၏။ ။သတ္တဝါသည် ပရမတ္ထ သဘောကဲ့သို့

အထင်အရှားရှိနေသည်ဆိုလျှင် ခဏခဏဖြစ် ခဏခဏ ချုပ်၍နေရာ၏။ ထိုသို့ကား မဟုတ်။ သတ္တဝါ မည်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ရှိသောတရားမဟုတ်၍ ခဏခဏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းမရှိချေ။ သတ္တဝါမှာ တဘဝလျှင်တခါသာ ဖြစ်၍ တကြိမ်သာ သေသည်ဟူ၍ မှတ်ယူကြလေသည်။ ။ ပရမတ္ထအားဖြင့် စင်စစ်ကိုဆိုသော် သတ္တဝါမည်သည် သဘောအားဖြင့် အထင်အရှားရှိသည်မဟုတ်သောကြောင့် သတ္တဝါဖြစ်သည်လည်းမရှိနိုင်။ သတ္တဝါသေသည်ဟူသော စကားမှာ လောက၌ လူတို့၏ ဝေါဟာရစကားမျှသာဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ သမ္မုတိနှင့် ပရမတ္ထကို ဝေဖန်၍သိရ၏။

ဥပမာတနည်းအားဖြင့်.....

အဆုံးမရှိသော အနန္တဘာဝသကောင်းကင်ကြီးသည် ရှိ၏ ဟူ၍ဆိုသော် သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် မှန်သောစကား ဖြစ်၏။ ထိုအနန္တဘာဝသ ကောင်းကင်ကြီးသည် သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိဟူ၍ဆိုသော် ပရမတ္ထ အားဖြင့် မှန်သောစကားဖြစ်၏။ ။ အနန္တဘာဝသ ကောင်းကင်ကြီး၏ ရှိမရှိဟူသောစကားသည် သူ့အရာနှင့်သူ ဆိုသဖြင့် အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ကြသည်မဟုတ်ချေ။ "ထိုအတူပင်လျှင် ဤလောက၌လည်း သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ကို ပုထုဇ္ဇန်တို့၏ စိတ်နှင့် သညာတုံ့၌သာလျှင်ရှိသည်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့်သာလျှင် သတ္တဝါရှိသည်ဟုဆိုရ၏။ ထိုသတ္တဝါသည် ဘဝတခုမှဘဝတခုသို့ ကူးပြောင်းလေသည် ကျင်လည်လေသည် ဟူသော စကားသည်လည်း သမ္မုတိသစ္စာအနေအားဖြင့်မှန်ကန်၏။ ။ ရုပ်နာမ်တရား သက်သက်မျှကိုသာပြဆိုသော အဘိဓမ္မာ သဘောဉာဏ်

အားဖြင့်မူကား သတ္တဝါ မည်သည်ကိုမရအပ်။ ပရမတ္ထ သစ္စာအားဖြင့် သတ္တဝါမည်သည်မရှိ။ ရုပ်နာမ် တရားတို့ သာလျှင်ရှိကုန်၏။ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့သည်လည်း ဘဝ တခုမှ ဘဝတခုသို့ ပြောင်းလေ့ မရှိကြကုန်။ ကျင်လည် လေ့မရှိကြကုန်။ ဖြစ်သောနေရာ၌သာလျှင် ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်လေကြကုန်၏။

ပရမတ္ထသစ္စာနှင့် သမ္မုတိသစ္စာသည် သူ့နေရာနှင့်သူ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပြောဆိုသုံးစွဲရသောတရားများ ဖြစ်လေသောကြောင့် သတ္တဝါရှိသည်၊ သတ္တဝါ မရှိဟူ သောစကားနှစ်ခုသည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ် ချေ။ ။သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့်ဆိုသော် သတ္တဝါရှိ၏။ပရ မတ္ထသစ္စာအားဖြင့်ဆိုသော် သတ္တဝါ မရှိဟူသော စကား သည် သူ့အရာအားလျော်စွာ ဆိုသောကြောင့် မှန်သည် ချည်းသာ ဖြစ်၏။ ။ထိုအတူ သတ္တဝါသည် တဘဝသို့ ကျင်လည် ပြောင်းသွားသည်၊ မကျင်လည်မပြောင်းသွား ဆိုသောစကားသည်လည်းအရာအားလျော်စွာသင့်လျော် ကြသော စကားများဖြစ်လေ၏။ ။ထိုစကားရပ်၌ သတ္တ ဝါသည် တဘဝမှ တဘဝသို့ ကျင်လည် ပြောင်းသွား သည်ဟူ၍ အမြဲအစွဲမှတ်ယူပြီးလျှင် နာမ်ရုပ် တရားသည် လည်းပြောင်းသွားကျင်လည်၏ဟူ၍ ယူလေသည်ရှိသော် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ ထိုမှတပါး နာမ်ရုပ် တရားသည် ပြောင်းသွား ကျင်လည်ခြင်းမရှိဟူ၍ အမြဲအစွဲ အခိုင် အမာ မှတ်ယူပြီးလျှင် သတ္တဝါသည်လည်း ပြောင်းသွား ကျင်လည်လေ့ မရှိ၊ တဘဝနှင့်သာ ကိစ္စတုံးလေ၏။ တ ဘဝနှင့် သတ္တဝါဇာတ် ပြတ်လေ၏။ သစ်ပင်သည် သေ သောအခါ ဘယ်သစ်ပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ မရှိဘဲ ပြတ်လေ တိသကဲ့သို့တည်းဟူယူပြန်သော် ဥဒ္ဓန္ဓဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။

သမ္မုတိသစ္စာဘက်သို့ လုံးလုံး လိုက်ပါလွန်း
လျှင် သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာဘက်သို့လုံး
လုံးလိုက်ပါလွန်းလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တတ်၏ဟု
ဆိုလိုသည်။

သဿတဒိဋ္ဌိအယူကို ယူသည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်တံခါးကို
ပိတ်ဆို့သည်မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုကဲ့
သို့ကျင်လည် ပြောင်းသွား၍နေသော နာမ်ရုပ် တရားရှိ
သည်ရှိသော် သံသရာ အပြင်၌ အမြဲပင် တည်သော
သဘောရှိလေသောကြောင့်တည်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူကို
ယူလျှင် နတ်ပြည်၏ တံခါးကို ပိတ်ဆို့သည်မည်၏။ အ
ဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် ထိုဥစ္ဆေဒအယူဖြင့် ကုသိုလ်
ကံ အကုသိုလ်ကံများကို တားမြစ်သောကြောင့်တည်း။ စင်
စစ်အားဖြင့်သော်ကား ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါး
တို့၌လည်း နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့ကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းလျက်
သာရှိကြလေ၏။ အတ္တဟူသည်အလုံးစုံသောဒိဋ္ဌိတို့၏အမြစ်
မူလကြီးဖြစ်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိမှ အမျိုးမျိုးသော ဒိဋ္ဌိ ဝါဒတို့
သည်ပေါ်ပေါက်ကြလေကုန်၏။ ။ အတ္တရှိ၏ဟူ၍ ယူသည်
ရှိသော်အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိတို့၏အမြစ်မူလကို တည်ထောင်
စိုက်ထူသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
တည်းဟူသောအစွန်းအစ အဓမ္မအယုတ်တရား နှစ်ပါးကို
ပယ်ရှားပြီးလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္မုတိသစ္စာ ပရမတ္ထ
သစ္စာဝေဘန်နည်းဖြင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သူ့နေ
ရာနှင့်သူ မဆန့်ကျင်စေဘဲ ကျင့်ကြံသည်ရှိသော် နတ်ရွာ
နိဗ္ဗာန်တံခါးကို ဖွင့်၍တည်နေသည်မည်၏။

သစ္စာနှစ်ပါးကို မြားနားဝေဘန်၍ မှန်ကန်စွာကျင့်လျှင် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်
တံခါးဖွင့်သည်ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

သမ္မုတိသစ္စာနည်း.....

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သစ္စာနှစ်ပါးတို့တွင် ယခုအခါ သမ္မုတိသစ္စာ နည်းအားဖြင့် သတ္တလောက၏ ဖြစ်ပုံကိုပြ ဆိုပေအံ့။

ကမ္ဘာတည်ထောင်၍ လာသည်ရှိသော် ဤလောက၌ ပထမဈာန်ဗြဟ္မာ့ဘုံမှစ၍ အောက်တပြင်လုံး၌ ဘုံစဉ်အ ဆင့်ဆင့်တို့သည် တည်ကြွလေကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ အရှင် ကင်းမဲ့သော သုညဗိမာန် တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ နတ်ပြည်လောက၌ အရှင်ကင်းမဲ့သော သုညဗိမာန်တို့ သည် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ လူ့ပြည်လောကဟု ဆိုအပ် သော မြေအပြင်သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ဤကဲ့သို့ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ရှိသော်များသောအား ဖြင့် သတ္တဝါတို့သည် အာဘဿရ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ စုတေ၍ အောက်ဘုံတို့၌ ဖြစ်လာကြကုန်၏။

ဤနေရာ၌ စောဒနာဘွယ် ရှိသည်ကား.....

သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်ကြောင့် များသော အားဖြင့် အောက်အောက်ဘုံတို့၌ စုံဆင်း၍ဖြစ်ကြ ကုန်သနည်း။ ထိုမျှလောက် ရှည်ကြာ လေးမြင့် သောအခါကာလပတ်လုံး အာဘဿရဘုံ၌ တည် နေကြရကုန်သောကြောင့် ထိုဘုံ၌ အထက်အထက် ဖြစ်သော ဈာန်တရားတို့ကိုပွားများပြီးလျှင် ယေဘု ယျအားဖြင့် ထိုအာဘဿရ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ အထက် အထက်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ ဖြစ်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။ ။ဤကားစောဒနာဘွယ်တည်း။

အဖြေကိုဆိုအံ့.....

ဒုကာဂ်တ္တရ ပါဠိတော် သမိတ္တ သုတ္တန်၌ အဇ္ဈတ္တသံ

ယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးကို ဘုရားဟောတော်မူ၏။

အတွင်း၌ ငြိတွယ်သောပုဂ္ဂိုလ် အပ၌ ငြိတွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

သံယောဇဉ်တရားဆယ်ပါးရှိလေသည်အနက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာမန္တန္တု၊ ဗျာပါဒ ဤသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့သည် အဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ်မည်ကုန်၏။ ဩရန္တာဂိယ သံယောဇဉ် ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာ ဤသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့သည် ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်မည်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓန္တဘာဂိယသံယောဇဉ်ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဤအရာ၌ ကာမတုံကိုအဇ္ဈတ္တ ဆိုသည်။ ဗြဟ္မဒူတုံကိုဗဟိဒ္ဓဆိုသည်။ ကာမတုံသည်သတ္တဝါတို့နှင့် နှီးရင်း၍ အတွင်းကျသောတုံမည်၏။ ဗြဟ္မဒူတုံသည် သတ္တဝါတို့နှင့် များစွာ မနှီးရင်းလှ၍ အပတုံမည်၏။ ။ အဇ္ဈတ္တခေါ်သော ကာမတုံ၌ ငြိတွယ်သည့် သံယောဇဉ်ကို အဇ္ဈတ္တ သံယောဇဉ် ခေါ်သည်။ ရူပ တုံ၌ ငြိတွယ်သော သံယောဇဉ်ကို ဗဟိဒ္ဓ သံယောဇဉ်ခေါ်သည်ဟူ၍ဆိုလို၏။

မေး။ ။ ကာမ လောကကို အဘယ်ကြောင့် အဇ္ဈတ္တ ဆိုပါသနည်း။ ဗြဟ္မဒူ လောကကိုအဘယ်ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓ ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်းသည် ကာမလောက၌ အကြိမ်များ၏။ ဤသို့ ကာမလောကသည် သတ္တဝါတို့နှင့် နှီးရင်း၍ အတွင်းကျသောကြောင့်

အဇ္ဈတ္တ မည်လေသည်။ ။ ဗြဟ္မဒုတံသ္မိမူကား သတ္တ ဝါတို့
၏ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုသည်နည်းပါး၏။ ပဋိသန္ဓေနည်းပါး
သောဘုံသည်သတ္တ ဝါတို့နှင့်များစွာမနီးရင်း အတွင်းမကျ၊
ထို့ကြောင့်ဗြဟ္မာလောကကိုဗဟိဒ္ဓဟူ၍ဆိုရလေသည်။

ဆိုစကားကိုထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့

အကြင်ဘုံ၌သတ္တ ဝါ တို့သည် ပဋိသန္ဓေ ယူခြင်း
အကြိမ်ကြိမ် များကြကုန်၏။ ထိုဘုံ၌ အမျိုးမျိုးသော
အာရုံတို့မှာ တဏှာ သည် များစွာ ကျက်စားရ လေ၏။
တဏှာ၏စားကျက် နယ်ကျယ်သောနေရာမှာ သတ္တဝါတို့
၏ ဝါသနာလည်း စွလမ်းလေ၏။ ။ ကာမဘုံမှာ အကြိမ်
ကြိမ်အခါခါပဋိသန္ဓေတည်နေ၍ဖြစ်တန်များသောကြောင့်
တဏှာသည်လည်း ကာမဘုံတွင်းမှာရှိသော ကာမအာရုံ
တို့မှာ လွန်စွာကျွမ်းကျင်၍နေ၏။ ။ “တဏှာ ဒုကီယော
ပုဂ္ဂိုလော” ။ “ပုဂ္ဂိုလော၊ သတ္တ ဝါသည်။ တဏှာဒုကီယော၊
တဏှာ သာလျှင် အဘော်ဟု ခေါ်၏။ ။ ဤသို့ ဖြတ်စွာ
ဘုရားဟောကြားတော် မူအပ်သောအတိုင်း သတ္တ ဝါ တို့
သည် တဏှာကိုအဘော်ပြုလုပ်၍ သံသရာအပြင်မှာ ကျင်
လည်ကြရ ကုန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေ အကြိမ်ကြိမ် နေရသော
ကာမ ဘုံမှာ တဏှာက ကျွမ်းကျင် လမ်းသိ၍ နေသော
ကြောင့် တဏှာ အဘော်က သတ္တဝါကို ကာမဘုံ သို့သာ
များစွာဆွဲဆောင်လေ၏။ ဆွဲဆောင်သော အတိုင်းလည်း
ကာမဘုံမှာ အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ ပဋိသန္ဓေ တည်လာရ
၏။ ။ ထို့ကြောင့် ကာမ ဘုံကို ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါ တို့၏
အဇ္ဈတ္တ ဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။ ထိုသဘော အဓိပ္ပါယ် မှ
ပြန်သောအားဖြင့် ဗြဟ္မဒုတံ၏ ဗဟိဒ္ဓမည်ကြောင်းကို သိ
ရ၏။

အဓိပ္ပာယ်တနည်းသော်ကား ...

ဤသတ္တဝါတို့သည် ကာမ အာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထု အာလယအစု၌သာလျှင်မွေ့လျော်ပျော်ပါးလေ့ရှိကြကုန်၏။ ကာမအာရုံကာမဂုဏ်တို့နှင့်တွေ့လျှင်ဆွေ့ဆွေ့ချန် ရှင်မြူးဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ ကာမဘုံသည်လည်းကာမဝတ္ထုတို့၏တည်ရာဖြစ်၏။ ကာမဘုံတစ်ခုလုံးသည်ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်ထက် ဝန်းကျင် ပြည့်လျှံ၍ နေ၏။ ထိုကာမ အာရုံ တို့က သတ္တဝါတို့ကို ဆောင်ခေါ်ငင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ကာမအာရုံကို ကြိုက်နှစ်သက်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်ကား ထိုထို ကာမဘုံထဲသို့ ရောက်သောအခါ မိမိတို့ အိမ်ပိုင် တိုက်ပိုင်သို့ရောက်၍ လွတ်လွတ် လပ်လပ် ပျော်ပျော်ပါးပါး နေထိုင်ခွင့်ကို ရရှိကြကုန် သကဲ့သို့ အထူးရှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာမွေ့လျော်ပျော်ပါးကြကုန်၏။

ဥပမာကား.....

နွား သတ္တဝါ တို့သည် မြက် တော ကြီးရာ မှာ သာ ပျော်ပိုက်၏။ သန့်ရှင်း သော တလင်း မြေပြင် ပေါ်မှာ မပျော်ပိုက်။ ငွေ့ သတ္တဝါသည် နွားညွန့် ထူထပ် ရာမှာ ပျော်ပိုက်၏။ ခြောက်သွေ့သန့်ပြန့်သောကွင်းမြေပေါ်မှာ မပျော်ပိုက်။ ထိုအတူပင်လျှင်သတ္တဝါတို့သည် ကာမဂုဏ် မြက် ကာမဂုဏ်ညွန့်ဘွက် ထူထပ်ပေါများသော ကာမဘုံ မှာသာ များစွာပျော်ပိုက်ကြလေကုန်၏။ ကာမဂုဏ်မှကင်း၍ သန့်ရှင်းသော ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာများစွာပျော်ပိုက်လေ့မရှိကြကုန်။ ။ဤသို့လျှင် ကာမဘုံသည် သတ္တဝါတို့၏ အိုးပိုင် အိမ်ပိုင် ကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်နေ သော ကြောင့် အဇ္ဈတ္တ မည်လေသည်။ ။ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ မူကား ထိုကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ ကြိုက် နှစ်သက် တတ်သော ကာမ အာရုံ တို့သည် မရှိ

ကြလေကုန်။ ရွံ့ညွန်မြက်တောတို့မှ ရှင်းလင်းသော ကွင်းပြင် မြေပြန့်ကြီးနှင့်သာ တူလေသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာ့တုံ့တည်နေကြကုန်သော အလုံးစုံသော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ ဝါသနာပါရင်းရှိနေသည့် အတိုင်း အောက်ကာမတုံကိုသာ ငုံ့လျှိုးသောသဘောဖြင့် နေထိုင်ကြကုန်၏။ ကာမတုံသို့လားရန် အကြောင်း အခွင့် မညီမညွတ်သေးသောကြောင့်သာလျှင် ထိုဗြဟ္မာ့တုံတည်၍ နေကြရကုန်၏။

ဥပမာဆိုသည်ရှိသော်.....

သူပုန်ထကြွခြင်း စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်း စသည်တို့ဖြင့် နိုင်ငံတုန်လှုပ် ချောက်ချားလေသည်ရှိသော် ထိုင်းပြည် မြို့ရွာ၌ နေထိုင်ကြသော လူအပေါင်းတို့သည် ကောကြီးအတွင်းသို့ ထွက်၍ နေကြရကုန်၏။ ထိုတောကြီးသည် လွန်စွာလည်း မွေ့လျော် ပျော်ဘွယ်ရာရှိ၏။ တေးကင်းချမ်းသာ၏။ အရိပ် ရေမိုးဗန်းတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဤသို့ပင် ပြည့်စုံညီညွတ်၍နေပါသော်လည်း တောကြီးအတွင်းသို့ထွက်၍ နေကြကုန်သော ထိုလူအပေါင်းတို့သည် ထိုတောကြီးအတွင်းမှာ ကြာရှည်စွာနေထိုင်၍ ပျော်ပါး မွေ့လျော်လိုသောစိတ်မရှိကြလေကုန်။ အကြောင်းမညီညွတ်သေးသည့်အခါဖြစ်၍ သာလျှင် မြို့ရွာတို့မှ ခွါ၍တော၌ နေကြရကုန်သည်။ မည်သည့်အခါကာလငါတို့နေရင်းဌာနသို့ ပြန်သွားရပါအံ့နည်းဟူ၍ စိတ်တစွဲလမ်းလမ်းနှင့် မြို့ရွာဆီသို့သာမျှော်၍ နေကြလေကုန်၏။ မြို့ရွာသို့သာ ညွတ်ယိုင်သော စိတ်ရှိကြလေကုန်၏။

ဤဥပမာနှင့်အတူ ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်၍ တည်နေကြရကုန်သော်လည်း ကာမတုံ

သို့သာမျှော်၍ နေကြလေကုန်သည်။ မြို့ရွာသည် ကာမ
 ဘုံနှင့်တူ၏။ တောကြီးသည် မြဲဟွဲ့ဘုံနှင့်တူ၏။ တိုင်းပြည်
 ချောက်ချားခိုက်တွင် ခေတ္တမျှတောတွင်းမှာနေကြရသော
 သူတို့သည် အဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ် ဩရန္တာဂိယသံယောဇဉ်
 များကို မင်ဖြင့်မပယ်ရှားအပ်ကုန်သေးသောပုထုဇ္ဇန်သတ္တ
 ဝါတွေနှင့်တူကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့်ကမ္ဘာတည်လာသော
 အခါ အထက်မြဲဟွဲ့ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုထုဇ္ဇန်သတ္တ ဝါတို့
 သည် များသောအားဖြင့် ကာမဘုံသို့သက်ဆင်း ဖြစ်ပွား
 လာကြကုန်သည်ဟူ၍ ဆိုခဲ့ပေသည်။ ။ တရားသဘော
 အားဖြင့် ပြဆိုအပ်သည်ရှိသော် အဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ်ငါး
 ပါးက ဆွေငင်သည့်အတွက်ကြောင့် သတ္တ ဝါတို့သည် ကာ
 မဘုံတွင်း၌သာ တရစ်ဝဲဝဲ ကျရောက်ကျင်လည်၍ နေကြ
 သည်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ။ ထိုအဇ္ဈတ္တသံယောဇဉ်ငါးပါး
 ကို ဩရန္တာဂိယ ခေါ်သည်မှာ ယုတ်နိမ့်အောက်ကျသော
 ကာမဘုံဟူ၍ဆိုအပ်သည့် ဤမှာဘက်သို့သာ ဆွေဆောင်
 တတ်သော သဘောအတို ရှိသောကြောင့် ဩရန္တာဂိယ
 ဟူ၍ ခေါ်သည်။ ။ ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်ငါးပါးကို ဥဒ္ဓဘာဂိ
 ယသံယောဇဉ်ဟူ၍ဆိုရသည်မှာ မြင့်မြတ်သောအထက်
 မြဲဟွဲ့ဘုံသို့ မြင့်မြောက် တတ်သော သဘောရှိသော
 ကြောင့် ဥဒ္ဓဘာဂိယ ဟူ၍ဆိုသည်။

အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့်ဆိုသော် ဩရန္တာဂိယ
 သံယောဇဉ်သည် အောက်သို့သက်ဆင်းရန် ညွှတ်
 တိုင်းသောသဘောရှိ၏။ ဥဒ္ဓဘာဂိယသံယောဇဉ်
 သည် အထက်သို့ တက်ကြွရန် မြင့်မြောက်သော
 သဘောရှိ၏။

ဩရန္တာဂိယသံယောဇဉ်ကင်းကုန်ပြီးသော အရိယာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား.....

ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်လေသည့်အခါ ကာမဘုံသို့ ပြန်လှည့်သော သဘောမရှိကြလေကုန်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်တို့သည် ဩရန္တာဂိယသံယောဇဉ်ကို အလုံးစုံ မပယ်သတ်နိုင်သေးသော်လည်း ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်လေသောအခါ ပုဂ္ဂလဂတိအားဖြင့် ကာမဘုံသို့ပြန်လည်လေ့မရှိကြလေကုန်။ ။ဥဒ္ဓိဘာဂိယ သံယောဇဉ် ကင်းရှင်းပြီးသောအခါ၌ မူကား အလုံးစုံသော ဘုံသုံးပါးတို့မှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ပေါက်ရောက်ကြလေကုန်၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ကမ္ဘာတည်သောအခါ ကာမဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် သက်ဆင်းလာကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလူ့ပြည်လောက၌ ဖြစ်ကြကုန်သည်ရှိသော် ဥပပါတ် လူသားတို့သာလျှင် ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ ဗြဟ္မာတို့ ကဲ့သို့ပင် စိတ်လိုတိုင်း စိတ်လိုတိုင်း ပြီးစီးသော မနောမယပုဂ္ဂိုလ်တို့သာလျှင်ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဗျာနဝိတိသာလျှင်အစာအာဟာရကြံ့ရှိကုန်၏။ ယခုအခါ မှာကဲ့သို့ ထမင်းဟင်း စသောကဗ ဋ္ဌိကာရအာဟာရကိုမသုံးဆောင်ကြကုန်။ မိမိတို့ ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါဖြင့်နေထိုင်ကြကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ လှည့်လည် သွားလာနိုင်ကြကုန်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း နေနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုကမ္ဘာဦးလူတို့၏ အသက်သည် နှစ်ပေါင်း အသင်္ချေရှည်ကြာ၏။

ဤကားကမ္ဘာစ၍ တည်ထောင်ရာ၌ လူ့ဘုံလောကမှာ လူသတ္တဝါတို့ စကည် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုသမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့်ပြဆိုခြင်းပေတည်း။

သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့်သတ္တလောကဖြစ်ပျက်ပုံပြီး၏။

မရမတ္တသစ္စာနည်း.....

မရမတ္တ သစ္စာနည်းအားဖြင့်သတ္တလောကကြီး၏ဖြစ်ပုံမှာ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ကြီးပင်ဖြစ်လေသည်။

ထိုကြောင့် သတ္တ လောကကြီး၏ ဓမ္မနိယာမဖြစ်သော ပဒိုစွ သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီးကို ဤနေရာ၌ထုတ်ဖော်ပြဆိုအပ် လေသတည်း။

အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသင်္ခါရာ

[အဝိဇ္ဇာကြောင့်သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကုန်သည်။]

အဝိဇ္ဇာဆိုသော စကားသည် ဝိဇ္ဇာဆိုသော စကားမှ “န”သဒ္ဒါမြစ်၍ ဖြစ်လာသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာကိုရှေးဦးစွာ ပြဆိုသင့်၏။ “ဝိဒတိဇာနာတိတိ ဝိဇ္ဇာ”။ ဝိဒတိဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာမည်၏။ “အသိအလိမ္မာ၊ ဉာဏ်ပညာ၊ ဝိဇ္ဇာအမောဟ” ဟူ၍ဆိုအပ် သောအတိုင်း သိမြင်လိမ္မာသောတရားကို ဝိဇ္ဇာဆိုသည်။ တရားကိုယ်ကောက်လျှင် ပညာစေတသိက်ကိုရ၏။

မေး။ ။ ဝိဇ္ဇာသည် ဘယ်အရာကိုသိတတ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ သိထိုက်သိအပ်သည်ကိုသိပါသည်။

မေး။ ။ သိထိုက် သိအပ်သော အရာသည် အဘယ် နည်း။

ဖြေ။ ။ မှန်သော သစ္စာတရားသည် သိထိုက်သိအပ် သောအရာဖြစ်သည်။

မေး။ ။ အမှန်တရားဟူသည်အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ။ အကြင်တရားသည် အလုံးစုံသောအခါကာလ ပတ်လုံးထင်ရှားရှိ၏။ သဘောအားဖြင့်မှန်ကန်၏။ ဘောက် ပြန်လေ့မရှိ။ အခြင်းအရာတပါးပြောင်းလဲ၍လည်းမသွား။ ဤတရားမျိုးသည် “သစ္စာ” အမှန်တရားဖြစ်၏။

မေး။ ။ ထိုအမှန်တရားသည်ဘယ်နှစ်ပါးရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ လေးပါးရှိပါသည်။

မေး။ ။လေးပါးဟူသည်ကားအဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ။ဒုက္ခအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီအရိယသစ္စာ၊ ဤကား သစ္စာလေးပါးပေတည်း။

ဤ သစ္စာလေးပါးကို မတော့က် မပြန်မှန်ကန် သောကြောင့် အရိယသစ္စာ၊ သဘောအားဖြင့်လျှပ် ရှားပြောင်းလဲခြင်းမရှိသောကြောင့် အစလသစ္စာ ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။

မေး။ ။ထိုသစ္စာ လေးပါးတို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ။အကျဉ်း အားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ် သော ခန္ဓာငါးပါးကိုဒုက္ခသစ္စာခေါ်သည်။

မေး။ ။ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာကို အဘယ် ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာခေါ်ပါသနည်း။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည် နတ် ပြည်၌ ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ ပြည်၌ ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာများလည်းရှိသေးသည်မဟုတ်ပါလော။ ထိုနတ် ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာများကို ဆင်းရဲ အမှန်ဟူ၍ ဆိုထိုက်ပါမည်လော။

ဖြေ။ ။ရူပက္ခန္ဓာမှန်လျှင် အမှန်ဆင်းရဲ ရမည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခသစ္စာ သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ချေ။ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာ ဖြစ်စေကာမူ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း ဇာတိဓမ္မကို မလွန်မြောက်နိုင်။ အိုခြင်းဇရာဓမ္မကို မလွန်မြောက်နိုင်။ စုတိသေဆုံးခြင်း မရဏဓမ္မကို မလွန် မြောက်နိုင်။ စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း သောကာဓမ္မကို မလွန် မြောက်နိုင်။ ဝိကြွေးမည်တမ်းခြင်း ပရိဒေဝဓမ္မကို မလွန် မြောက်နိုင်။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်။ နှလုံးမသေခြင်း ဒေါမနဿသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်။

အလွန်ပင်ပန်းခြင်း ဥပါယာသတည်းကိုမလွန်မြောက်နိုင်။
 ဤကဲ့သို့ ရူပက္ခန္ဓာသည် ဇာတိဓမ္မ၊ ဇရာဓမ္မ၊ မရဏဓမ္မ
 စသည်ဖြစ်လေသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာနယ်မှ မလွတ်
 ကင်းနိုင်ဘဲ အပြီပင်ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ ဆိုရလေသည်။

ထင်စွာပြဆိုဦးခံ့.....

ဇာတိဓမ္မရှိသော ထိုရုပ်တရားသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
 ကိစ္စကိုဆောင်ရွက်ရ၏။ ငရဲပဋိသန္ဓေကိုလည်းဆောင်ရွက်
 ရ၏။ ကိရုတ္တိန်ပဋိသန္ဓေကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ ပြိတ္တာ
 ပဋိသန္ဓေကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ အသုရကာယပဋိသန္ဓေ
 ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်သနည်း
 ဆိုလျှင် ထိုထိုဘုံတဝတို့၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသောအခါ
 ရုပ်သည်ပါဝင်၍ဆောင်ရွက်ရလေ၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ပါဝင်
 ဆောင်ရွက်ရသည်ကိုပင် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဆောင်ရွက်ရ
 သည်ဟုဆိုသည်။ ။ အရူပဘုံမှာကား ရုပ်မရှိ၍ မပါဝင်
 ချေ။ ။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏
 ဇာတိကိုလည်းဆောင်ရွက်ရ၏။ အလုံးစုံသောဒုစ္စရိုက်တို့၏
 ဇာတိကိုလည်းဆောင်ရွက်ရ၏။ အလုံးစုံသောရောဂါတို့၏
 ဇာတိကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ အလုံးစုံသော အနာတို့၏
 ဇာတိကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရ၏။ ။ အဘယ်ကဲ့သို့ဆောင်
 ရွက်သနည်း ဆိုလျှင် ထိုကိလေသာဖြစ်ပေါ်မှု ဒုစ္စရိုက်ဖြစ်
 ပေါ်မှု အနာရောဂါ ဖြစ်ပေါ်မှုတို့၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့်
 ဆောင်ရွက်သည်။ ဥပမာ တစုံတခုသော ရူပါရုံအဆင်း
 ကိုသာယာသောအခါ ထိုအဆင်းတည်းဟူသောရုပ်သည်
 ကဏ္ဍာ ကိလေသာကို ဖြစ်အောင် ထူထောင် မှု၏ အ
 ကြောင်းဖြစ်လေသည်။ ဒုစ္စရိုက်ကိုထူထောင်မှု အနာရော
 ဂါကိုထူထောင်မှုတို့၌လည်း ဤနည်းကိုအမှီပြု၍ သိရ၏။

အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ငရဲပဋိသန္ဓေကို ဆောင်ရွက်လေ၏။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ငရဲ နှင့်ဆိုင်သော စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငရဲနှင့်ဆိုင်သော ငိုကြွေးခြင်း၊ ငရဲနှင့်ဆိုင်သောဆင်းရဲခြင်း၊ ငရဲနှင့်ဆိုင်သော နှလုံးမသပ် ခြင်း၊ ငရဲနှင့်ဆိုင်သော ပင်ပန်းခြင်းကြီး များကိုလည်း ဆောင်ရွက်လေ၏။ ငရဲပဋိသန္ဓေကို ဆောင်ရွက်သည့်အ တွက် ငရဲဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်းကိစ္စသည်များကို ဆောင် ရွက်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးစီး လေသည် ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည်ဇရာဝဋ္ဌဖြစ်၏။ မရဏဝဋ္ဌဖြစ်၏။ သုဂတိ ဘုံဘဝတို့၌ ရုပ်နှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သော အကြင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ တို့သည်၎င်း၊ အကြင်စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့သည်၎င်း ရှိကြလေကုန်၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည် ကိုယ်တိုင်အိုခြင်းသ ဘောကို ရွက်ဆောင်သဖြင့် ထိုလူ နတ် ဗြဟ္မာ စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့၏ အိုမင်းရွေ့လျော့ခြင်းကိုရွက်ဆောင်လေ၏။ ကိုယ်တိုင်သေခြင်းသဘောကို ရွက်ဆောင်သဖြင့် ထိုလူ နတ် ဗြဟ္မာ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့၏ သေကြေပျက်စီးခြင်း သဘောကိုရွက်ဆောင်လေ၏။

အကြင်သူသည် ထိုရူပက္ခန္ဓာကို သာယာ စွဲလမ်း၏။ သာယာသောသူသည်လည်း ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆင်းရဲ ဒုက္ခတို့မှ မလွတ်နိုင်ရာ။ ရူပက္ခန္ဓာကို နှစ်သက်လျှင် ထို ရူပက္ခန္ဓာနှင့်စပ်ဆိုင်သမျှသောဒုက္ခတွေကို နှစ်သက်သည် မည်၏။ ။ထို့ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာသည် ကိုယ်တိုင်လည်း ဘေးဖြစ်သောအနက်၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ ဘေးကိုလည်း ဖြစ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့် စင်စစ် ဒုက္ခဖြစ်လေ သည်။ အနုမတဂ္ဂ အစမထင်သော သံသရာ အပြင်၌ ရူပက္ခန္ဓာသည် တရံတခါမျှ ထိုဘေးဒုက္ခများကို မလွန် မြောက်နိုင်ချေ။ ဘယဋ္ဌသဘောနှင့်သာ အမြဲတွေ့ကြုံဆုံ

စည်း၍ နေရလေ၏။ ။ ရူပက္ခန္ဓာ၏ ထိုဘယဌသဘောသည် အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏၊ မှန်ကန်၏၊ မဘောက်မပြန် သဘောတမျိုး ပြောင်းလဲ၍ မသွား။ ထို့ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဒုက္ခသဘောသည် အစလသစ္စာ၊ အရှိယသစ္စာမည်လေသည်။

ဝေဒနက္ခန္ဓာ စသောအကြွင်းခန္ဓာတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဒုက္ခသဘောကိုသိရ၏။

ဒုက္ခသမုဒယဋ္ဌိ.....

ခန္ဓာငါးပါး၏ဆင်းရဲကိုပင် ဒုက္ခဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုဒုက္ခကို ပွားစီး စေတတ် သောကြောင့် ဒုက္ခသမုဒယ မည်၏။ ။ “ဒုက္ခံ သမုဒေတိတိ ဒုက္ခသမုဒယော”။ ။ “ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ သမုဒေတိ၊ ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခသမုဒယ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယဆိုသည်မှာ တရားကိုယ်အားဖြင့်တဏှာလောဘာပေတည်း။ ။ အကြင် သူသည် ထိုသမုဒယ ဖြစ် သော တဏှာလောဘာကို ပိုင်းခြား၍မသိနိုင်သေး။ မပယ်နိုင်သေး။ ထိုသူအား ခန္ဓာနှင့်စပ်ဆိုင်သမျှသော ဒုက္ခကို ဖြစ်ပွားစေလိမ့်မည်သာအမှန်ဖြစ်၏။ ။ အလုံး စုံသော ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှသည် တဏှာလောဘာ ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ရ၏။ တဏှာ လောဘာသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အရင်းမူလ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခ မျိုးစေ့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာကို ဒုက္ခသမုဒယဟူ၍ ဆိုသည်။ ထို တဏှာ၏ ဒုက္ခကို ဖြစ်ပွား စေတတ်သော သဘောသည် အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိ၏။ တဏှာ၏ ဒုက္ခအရင်း အမြစ် ဟူသော သဘောသည် မှန်ကန်၏။ မဘောက်မပြန် သဘောတမျိုး ပြောင်းလဲ၍ မသွား။ ထို့ကြောင့် တဏှာလောဘာလည်း ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာ အမှန်

ဖြစ်၏။ လျှပ်ရှားဘောက်ပြန်ခြင်းမရှိသော အရိယသစ္စာ
ဖြစ်၏။

ဒုက္ခနိရောဓဋ္ဌိ.....

ခန္ဓာငါးပါး၏ ဆင်းရဲမှု ကိုပင် ဒုက္ခဟူ၍ ဆိုသည်။ ။
“နိရုဇ္ဈန် နိရောဓော”။ ။နိရုဇ္ဈန်၊ ချုပ်ခြင်း။ နိရောဓော၊
ချုပ်ခြင်း။ ။နိရောဓဆိုသည်ကား ဒုက္ခ၏ချုပ်ငြိမ်းမှုဟုဆို
အပ်သော နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ။ထိုချုပ်ခြင်း နိရောဓသည်
ဥပ္ပါဒ်နိရောဓ၊ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓ အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ ဥပါဒ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော
သင်္ခတတရားတို့၏ ဘင်၏အစွမ်းအားဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည်
ဥပ္ပါဒ်နိရောဓမည်၏။ တဘန် ဖြစ်ပေါ်မှု၏ မရှိခြင်း သည်
အနုပ္ပါဒ်နိရောဓမည်၏။ ဥပ္ပါဒ်နိရောဓမှာ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ခြင်း
အစရှိသေး၏။ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓမှာ ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ်ခြင်း အ
လျှင်းမရှိချေ။ ။ဥပ္ပါဒ် နိရောဓသည် သင်္ခတ တရားတို့နှင့်
ဆိုင်၏။ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓသည် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်နှင့်ဆိုင်၏။

ဤဒုက္ခသစ္စာအရာ၌ကား.....

အနုပ္ပါဒ်နိရောဓကိုသာ အလိုရှိအပ်၏။

“ဒုက္ခဿ နိရောဓော ဒုက္ခနိရောဓော”

ဒုက္ခဿ၊ ခန္ဓာဝန်ဆင်းရဲ ကြီး၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ငြိမ်း
ခြင်းတည်း။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ခန္ဓာဝန် ဆင်းရဲကြီး၏ ချုပ်
ငြိမ်းခြင်း။

မေး။ ။ဒုက္ခနိရောဓဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ။ဒုက္ခကိုဖြစ်ပွားစေတတ်သော တဏှာလောဘ
၏တဘန်ပြန်၍ မဖြစ်ပေါ်သော အနေအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပေတည်း။

အကြင်သို့သောအကြောင်းကြောင့် တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဒုက္ခချုပ်ခြင်းအလို ဌာသဖြစ်၏။ ဒုက္ခချုပ်ခြင်းသာလျှင်လိုရင်းပခာနဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခနိရောဓ ဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။ထိုဒုက္ခ ဟူသမျှ သည် တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းမှသာလျှင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်၏။ တဏှာမချုပ် ငြိမ်းသည်ရှိသော် ဒုက္ခ မချုပ်ငြိမ်း။ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းသည်ရှိသော် ဒုက္ခမချုပ် ငြိမ်းဘဲ နေသည်ဟု မရှိ နိုင်။ ။ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်း ခြင်းကို အလို ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် လည်း တဏှာ၌သာလျှင် အလုပ်ဖွင့်၍ လုပ်ကိုင်ကြရ၏။ တဏှာကိုအနည်းနည်းအားဖြင့် ပယ်ဖြတ် ကြရ၏။ ဒုက္ခကို ချုပ်ငြိမ်းစေလိုသည့်အတွက်နှင့် ဒုက္ခအပေါ်မှာ အလုပ် ဖွင့်၍ မလုပ်ကိုင်ကြရကုန်။ ဒုက္ခကိုအရေးငြိမ့်ပယ်ဖြတ်ခြင်း မပြုကြရကုန်။ ။ဒုက္ခကို ချုပ် ငြိမ်း စေလို သည့် အ တွက်ကြောင့် ဒုက္ခပေါ်မှာသာအရေးစိုက်နေသော်လည်း အရာမဟုတ်၍ ဒုက္ခချုပ်မည် မဟုတ်။ ဒုက္ခ၏ အမြစ်မူလ ဖြစ်သော တဏှာ ကို အ ရေး စိုက်၍ ပယ် နိုင်မှ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းခွင့်ကိုရနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခနိရောဓသည်ကား ဒုက္ခ၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော တဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ပြဆိုခဲ့ပေသည်။

ဥပမာကား

ကောက်ရိုးပုံကို မီးလောင်၍နေရာ မီးငြိမ်းစေလိုသဖြင့် မီးကောက်ကိုသာ ဂရုစိုက်၍ ငြိမ်းသတ်နေမည်ဆိုလျှင်ပြန်စွာမီးငြိမ်းနိုင်တဲ့မည်မဟုတ်။ မီးစာဖြစ်သော ကောက်ရိုးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ကုန်အောင် ယူပစ်လိုက်ပါလျှင် ထိုကောက်လောင်၍ နေသော မီးသည် အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းလိမ့်မည်အမှန်ဖြစ်လေ၏။

မီးကို ငြိမ်းစေလိုသည့်အတွက်နှင့် မီးတောက်
ကို ဂရုစိုက်မနေနှင့်။မီး၏ လောင်စာကို ဂရုစိုက်၍
အလုပ်လုပ်ပါဟု ဆိုလိုသည်။

ဥပမာတနည်းအားဖြင့်.....

တခုသောအရပ်ဌာနမှာ အဆိပ်ပင်နှစ်ပင်တို့သည် ရှိ
ကုန်၏။ ထိုအဆိပ်ပင်တို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းငှါ နှစ်ယောက်
သောသူတို့သည်အသီးအသီး တပင်စီခုတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။
တယောက်သောသူသည် အမြစ်ကို ဂရုစိုက်၍ ခုတ်ဖြတ်
၏။ အပင်ကိုမူကား မခုတ်ဖြတ်။တယောက်သော သူသည်
မူကား အပင်ကိုသာ ခုတ်ဖြတ်၏။ အမြစ်ကို မခုတ်ဖြတ်။
ထိုသူနှစ်ယောက်တို့တွင် အမြစ်ကိုခုတ်ဖြတ်သောသူသည်
သာလျှင် အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူမည်၏။ အပင်ကို
ခုတ်ဖြတ်သော သူသည်ကား အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူ
မမည်။ ။ထိုစကားမှန်၏။ အမြစ်ကိုခုတ်ဖြတ်အပ်သည်
ရှိသော် အပင်ကို မခုတ်ဖြတ်သော်လည်း ထိုအရပ်၌ အ
ဆိပ်ပင် သေဆုံးပျက်စီးလေ၏။ အမြစ်ကို မဖြတ်ဘဲ အပင်
ကိုသာ ခုတ်ဖြတ်သည်ရှိသော် ထိုအရပ်၌ အဆိပ်ပင်မျိုး
မပြတ်ဘဲ ထပ်၍သာပေါက်ရောက်စိမ်းရှင်မည်ဖြစ်၏။ ။
ဤကဲ့သို့ပြဆိုအပ်ပြီးသောအနက်သဘောကြောင့်တဏှာ
၏ ချုပ်ခြင်းသည်သာလျှင် စင်စစ် ဒုက္ခကင်းငြိမ်းကြောင်း
ဖြစ်၍ ဒုက္ခနိရောဓမည်လေသည်။ ထိုတဏှာ ချုပ်ငြိမ်းမှု
ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းမှုသဘောသည်လည်း အ
ခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ မဘောက်မပြွန် မှန်ကန်၏။ သ
ဘောပြောင်းလွဲ၍ မသွား။ ထိုကြောင့် တဏှာချုပ်ငြိမ်း
မှုဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဒုက္ခနိရောဓ အရိယ သစ္စာ
ဟူ၍ ဆိုရလေသည်။

“ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ” ဟု
သောစကား၌ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟု ဆိုအပ်သော
နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ကို ဒုက္ခ
နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဆိုသည်။

“ဒုက္ခနိရောဓံ အဝဿံ ဂမေတိ သမ္ပါပေတိတိ
ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ”

ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းမှုဟုဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်သို့။
အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဂမေတိသမ္ပါပေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။
ဣတိတဿာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ၊ ဒုက္ခနိရောဓ
ဂါမိနိ မည်၏။

ထိုဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိကိုပင်လျှင် ဒုက္ခချုပ်မှုကို
အလိုရှိသောသူတို့ကျင့်အပ်သောကြောင့် ပဋိပဒါ
ခေါ်သည်။

“ဒုက္ခနိရောဓံ ဣန္ဒြေဟိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ
ပဋိပဒါ”

ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းမှုကို။ ဣန္ဒြေဟိ၊ အလိုရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ
တဿာ၊ ထိုကြောင့်။ ပဋိပဒါ၊ ပဋိပဒါမည်၏။

နှစ်ပုဒ်တွဲစပ်သောအခါ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ ဖြစ်
၏။ “ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းမှုသို့ရောက်စေတတ်သောအကျင့်ပဋိ
ပတ်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ “စင်စစ်သဘောအားဖြင့် တဏှာ
ချုပ်ငြိမ်းမှုသို့ရောက်စေတတ်သောအကျင့်ပင်တည်း။ “
ထိုအကျင့် ပဋိပတ်သည် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး
တို့၌ ဒုက္ခသဘောကို ထင်ရှားစွာသိမြင်ခြင်းငှါ ကျင့်ကြံ
အားထုတ်သော ကျင့်လမ်းဖြစ်သည်။ “ထိုဒုက္ခနိရောဓ

ဂါယိနီပဋိပဒါကို“မဂ္ဂင်”ဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ ။ထိုကျင့်လမ်းဟူ၍ ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်သည် အောက်၌ဖော်ပြအပ်သောအတိုင်း ရှစ်ပါးရှိ၏။

- ၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်
ကောင်းမွန်စွာ မြင်ခြင်း၊
- ၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ..... မဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်
ကောင်းမွန်စွာ ကြံစာန်ခြင်း၊
- ၃။ သမ္မာဝါစာ မ ဘောဏ် မ ပြန် မှန် ကန်
ကောင်းမွန်စွာပြောဆိုခြင်း၊
- ၄။ သမ္မာကမ္မန္တ မ ဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်
ကောင်းမွန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊
- ၅။ သမ္မာအာဇီဝ..... မ ဘောဏ် မ ပြန် မှန် ကန်
ကောင်း မွန် စွာ အ သက်
မွေးခြင်း၊
- ၆။ သမ္မာဝါယာမ.....မဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်
ကောင်း မွန်စွာ အားထုတ်
ခြင်း၊
- ၇။ သမ္မာသတိ မဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်
ကောင်း မွန်စွာ အောက်မေ့
ခြင်း၊
- ၈။ သမ္မာဘမာဓိ..... မဘောဏ် မပြန် မှန် ကန်၊
ကောင်းမွန်စွာ တည်ကြည်
ခြင်း၊

ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
ဤနှစ်ပါးသည် ပညာက္ခန္ဓမည်၏။ပညာသဘော၌
အကျုံးဝင်၏။

သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝဤသုံး
ပါးသည် သီလက္ခန္ဓမည်၏။ အကျင့် သဘော၌အ
ကျုံးဝင်၏။

သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိဤသုံး
ပါးသည် သမာဓိက္ခန္ဓမည်၏။ တည်ကြည် ခိုင်ခန့်
ခြင်း ဈာန်သဘော၌အကျုံးဝင်၏။

ဤကားမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးတို့၌သဘောတူ
ရာသွင်း၍ပြဆိုပုံတည်း။

ထိုစကားချစ်၌.....

သီလက္ခန္ဓမည်သည်ကားအကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်အာဇီဝ
ဌမကသီလပေတည်း။ အာဇီဝဌမက သီလဆိုလျှင် အလုံး
စုံသောသီလတို့ကို အုပ်ချုပ်မိလေ၏။ ။ကာယ ဒုစ္စရိုက်
သုံးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိုက် လေးပါးမှ ရှောင်
ကြဉ်ခြင်း၊မကောင်းသောအသက်မွေးမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
များကို အာဇီဝဌမကသီလဆိုသည်။ ထိုအာဇီဝဌမကသီ
လကိုရှေးဦးစွာ ဖြည့်ကျင့်ရာ၏။ ။သမာဓိက္ခန္ဓ မည်သည်
ကား ရူပါဝစရဈာန် အရူပါဝစရဈာန်တို့ပေတည်း။ ဈာန်
သမာဓိဆိုသည်၊ ထိုရူပဈာန် အရူပဈာန်တို့ကို ပြည့်စုံထ
မြောက်အောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်လျှင် ကာယဂတာသတိ၊
အာနာပါနဿတိမျှကို ဖြည့်ဆည်းပူးခြင်း သည်လည်း
သမာဓိက္ခန္ဓပင်မည်၏။ ။ပညာက္ခန္ဓမည်သည်ကားခန္ဓာ
စသောတရားတို့၌ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အသိဉာဏ် ပေါ်ပေါက်
မှုတို့ကိုပြည့်စုံစေခြင်းတည်း။ ထိုရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၌ ပိုင်
နိုင်စွာ အသိဉာဏ် ပေါ်ပေါက် မှုကို ပရိညာ ဆိုသည်။
ဉာဏ်၏ကိစ္စကိုပြီးစီးစေမှုပေတည်း။

ထိုပရိညာသည်.....

၁။ ဉာတပရိညာ၊

၂။ တိရဏပရိညာ၊

၃။ ပဟာနပရိညာ၊

ဟူ၍သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုပရိညာသုံးပါးတို့တွင်-

၁။ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သောခန္ဓာ အာယတနစသောတရားတို့၌တရားကိုယ်အသီးအသီးခွဲခြားဝေစာန်နိုင်သောဉာဏ်၏ ကိစ္စပြီးမြောက်မှုသည် ဉာတပရိညာမည်၏။ အယုတ်သဖြင့်ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဟုဆိုအပ်သော မဟာဘုတ်တရား လေးပါးကိုပင် တရားကိုယ်အသီးအသီး ခွဲခြား၍ မြင်နိုင်လျှင် ဉာတပရိညာကိစ္စ ပြီးမြောက်လေ၏။

၂။ ထိုသို့ဉာတပရိညာဖြင့် တရားကိုယ် အသီးအသီး ခွဲခြားအပ်ကုန်ပြီးသောရုပ်နာမ်တရားတို့၌ လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြင့် ထင်ရှားစွာ မြင်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်၏ကိစ္စပြီးမြောက်ခြင်းသည် တိရဏပရိညာမည်၏။

၃။ ထိုသို့လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားထင်မြင်အပ်ကုန်ပြီးသော ရုပ်နာမ် တရားတို့၌ သညာဝိပလ္လာသ ဝိတ္တဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဟု ဆိုအပ်သော ဘောက်ဘောက် ပြန်ပြန် ထင်မြင် မှတ်ယူတတ်သည့် ဝိပလ္လာသတရားတို့ကိုပယ်နိုင်ခြင်း၏ ကိစ္စပြီးမြောက်မှုသည် ပဟာနပရိညာမည်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုသော်.....

ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ တရားကိုယ် အသီးအသီး သဘော အသီးအသီးကို ပိုင်ပိုင် မြင်နိုင်ခြင်းသည် ဉာတပရိညာမည်၏။

တရားကိုယ်အသီးအသီးတို့၌အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တ
လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ကို ပိုင်ပိုင်မြင်နိုင်ခြင်းသည်
တိရဏပရိညာမည်၏။

လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍မြင်အပ်
ပြီးသောတရားတို့၌ ဝိပလ္လာသတရားတို့ကို ပယ်ရှား
နိုင်ခြင်းသည် ပဟာနု ပရိညာ မည်၏။

ပရိညာသုံးပါးကိစ္စထမြောက်အောင်မြင်ပြီးစီးလေသည်
ရှိသော် ဤအရိယာမဂ်သည် (သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်သကာ
ဒါဂါမိမဂ်သည်) ရှေးဦးစွာ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်ခြင်း ကိစ္စပြီး
မြောက်ခြင်းကြောင့် အပါယ်ဘေးဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း
သို့အမြဲရောက်စေ၏။ ။ နှစ်ကြိမ်မြောက်၌ အရိယာမဂ်
သည် (အနာဂါမိမဂ်သည်) ကာမတဏှာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စ
ပြီးမြောက်ခြင်းကြောင့် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်သမျှသောဒုက္ခ၏
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ အမြဲရောက်စေ၏။ ။ သုံးကြိမ်မြောက်၌
အရိယာမဂ်သည် (အရဟတ္တမဂ်သည်) အာဝတဏှာကို
ပယ်ခြင်း ကိစ္စပြီးမြောက်လေသောကြောင့် ရူပဘုံအရူပဘုံ
တို့၌ အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ အမြဲရောက်
စေ၏။ သို့ဖြစ်၍ အရိယာမဂ်သည် ဝဋ်ဒုက္ခတို့မှထွက်
မြောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန၌ အနက် သဘောကြောင့်
ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ လည်းမည်၏။ ။ ထိုအရိယာ
မဂ်၏ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက် တတ်သော နိဗ္ဗာန၌
သဘောသည် အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဟုတ်မှန်၏။
ဘောက်ပြန်ခြင်းမရှိ၊ သဘောတမျိုး ပြောင်းလဲ၍မသွား။
ထို့ကြောင့် အရိယ သစ္စာလည်းမည်သည်။ ။ ပြဆိုအပ်
ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတို့တွင် တတိယသစ္စာကို သုခ
သစ္စာဟူ၍ဆိုသင့်ပါလျက် ထိုသို့မဆိုဘဲ နိရောဓသစ္စာဟူ၍

ဆိုခြင်းမှာ သန္တိသုခမျိုးကိုပြခြင်းငှါ နိရောဓသစ္စာဟူ၍ သာ ဆိုလေသည်။

ဆင်ရှားစွာ ပြဆိုဦးအံ့.....

ချမ်းသာသုခမျိုးသည် ဝေဒယိတသုခ၊ သန္တိသုခဟူ၍ နှစ်ပါးရှိသည်။ ။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် -

သုဂတိ တံဘဝတို့၌ စည်းစိမ်သမ္ပတ္တိ ကိုရ၏။
ခံစားကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်
ပေါ်လာသော သုခဝေဒနာသည် ဝေဒယိတ သုခ
မည်၏။

ခံစားအပ်သော ချမ်းသာဆိုလိုသည်။

အရိယာမဂ်ကို ပွားများသဖြင့် ရအပ်သောအ
ပါယ်ဘေး ဒုက္ခ စသည်တို့မှ ကင်းငြိမ်း မှုသည်
သန္တိသုခမည်၏။

ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့မှ ကင်းငြိမ်းသောချမ်းသာ ဆိုလိုသည်။

ထိုချမ်းသာသုခ နှစ်မျိုးတို့တွင် ဝေဒယိတသုခသည်
တဏှာအလိုသို့လိုက်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာ
မည်၏။ ဉာဏ်အလိုသို့ လိုက်ကြကုန်သော သူတို့သည်မူ
ကား ထိုဝေဒယိတသုခကိုပင်လျှင် ဒုက္ခဟူ၍ထင်မြင်ကုန်
၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် သန္တိသုခမှ ကင်း၍
ထိုဝေဒယိတသုခကို ခံစားကြကုန်သော သတ္တဝါတို့အား
အပါယ်ဘေးဒုက္ခ စသည်တို့သည် ရှေ့ထင်လျက်နေကြ
ကုန်သောကြောင့်တည်း။ဥပမာ ရာဇဝတ်မှုရောက်၍သတ်
ခါနီးတွင် ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကိုကျွေးမွေး၏။
ထိုဘောဇဉ်ထမင်းပွဲကြီး၏ ရှေ့သတ်ဖြတ်ရန် ဖြစ်သော
ထား ဟံ သေနတ် တို့ကိုလည်း အသင့်ပြင်ဆင်၍ ထား၏။

မိမိကိုသတ်ရန်ဖြစ်သော ထား လှံ သေနတ် တို့ကို ကြည့်ရှု ထင်မြင်၍နေရင်း ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်ထမင်းတို့ ကို ချမ်းချမ်းသာသာ အရသာခံစား၍ မစားမသောက်နိုင် သကဲ့သို့တည်း။

သန္တိသုခသည် ဉာဏ်အလိုသို့ လိုက်ကြကုန်သောသူ တို့၏ ချမ်းသာမျိုးဖြစ်လေသည်။ ။တဏှာအလိုသို့လိုက် ကြကုန်သော သူတို့သည်မူကား ထိုသန္တိသုခကို ကောင်း မြတ်ချမ်းသာသည်ဟူ၍မထင်။ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူ၍ ထင်မှတ် ကြကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုသန္တိသုခမှာ တဏှာ ကြိုက်နှစ်သက်သော အစာအာဟာရများ မရှိ သောကြောင့်တည်း။

ထိုတဏှာ၏ အစာ အာဟာရမျိုး ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်လည်း နိဗ္ဗာန်၌မရှိ။ ။သန္တိသုခ မျိုးသည်လည်း ဘုံသုံးပါးတည်းဟူသောလောက၌ မရှိ။ ။ထိုသုခနှစ်ပါးသည် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့် ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။လောကီ သမားတို့ သည် ဝေဒယိတသုခကို လိုလားလိုက်စားကြကုန် ၏။ လောကုတ္တရာ သမားတို့သည် သန္တိသုခကိုလို လားလိုက်စားကြကုန်၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား တို့သည်ကား ဉာဏ်အလိုသို့ လိုက်စား ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဤသန္တိသုခ၏ အထွဋ်အစွန်း အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေ တော်မူခြင်းငှါ ဤသစ္စာလေးပါး တရားဒေသနာကိုဟော ကြားပြသတော်မူကြပေကုန်သည်။ ။ဤကဲ့သို့ပြဆိုအပ် ပြီးသော သစ္စာအမှန်တရားတို့သည်။ သိသင့်သိထိုက်သော တရားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာသည် ထိုသစ္စာလေးတန်တရားမှန်တို့ကို ကောက်သိမြင်နိုင်လေသတည်း။

အဝိဇ္ဇာဆိုသည်ကား.....

“န ဝိဒတိ န ဇာနာတိတိ အဝိဇ္ဇာ”

နဝိဒတိနဇာနာတိ၊မသိတတ်။ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။
အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏။

မသိတတ်သောအမိုက်အမဲတရားဆိုလိုသည်။

“န ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ” ဟူ၍လည်း ဝိဇ္ဇာနှင့်ပြန်ဘက်ပြု၍
ဝိပြိုဟ်ဆိုသင့်သေး၏။ ။ဝိဇ္ဇာ၊သိတတ်သောတရားသည်။
န၊ မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သိတတ်သောတရားမဟုတ်။

မေး။ ။အဘယ်တရားကိုမသိတတ်သနည်း။

ဖြေ။ ။သိသင့်သိထိုက်သောတရားကိုမသိတတ်။

မေး။ ။သိသင့်သိထိုက်သော တရားဟူသည် အဘယ်
နည်း။

ဖြေ။ ။အမှန် လေးချက် တရားနက်ဟု ဆိုအပ်သော
သစ္စာလေးပါး တရားပေတည်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာဟူသောပုဒ်အဖွင့်တွင် ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းတို့
ဖြင့် ပြန်ဘက်ပြု၍ အဝိဇ္ဇာသဘောကိုသိရ၏။

သင်္ခါရဆိုသောစကား၌

“သင်္ခရေန္တိ သတ္တာ ဧတေဟိတိ သင်္ခါရာ”

ဧတေဟိ၊ ထိုတရားတို့ဖြင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။
သင်္ခရေန္တိ၊ပြုလုပ်စီရင်ကြကုန်၏။ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။
သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရမည်ကုန်၏။

သတ္တဝါတို့ပြုလုပ်စီရင်ကြောင်းဖြစ်သော တရား
ကိုသင်္ခါရဆိုသည်၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာ
စေတသိက်ပေတည်း။

မေး။ ။သယ်အမှုကိုပြုပြင်စီရင်တတ်သနည်း။

ဖြေ။ ။အကျိုး ရှိသော အမှု၊ အကျိုး မဲ့သော အမှု၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၊ များကို ပြုပြင် စီရင် တတ်သည်။

ထိုစကားရပ်၌ အကျိုးရှိသောအမှု အကျိုးမဲ့သောအမှု ဆိုသည်ကား လောက၌မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌခံစားရသော အမှု များပေတည်း။ ။ကောင်းမှု မကောင်းမှု ဆိုသည် ကား နောင်တမလွန်ထဝ၌ ခံစားရသောအမှုများပေတည်း။ ။ လိုရင်းဖြစ်သော သဘောအဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ အကျိုးငှါသော်၎င်း၊ အနာဂတ်ခန္ဓာ၏ အကျိုးငှါသော်၎င်း၊ ထိုခန္ဓာနှစ်ပါးစုံ၏အကျိုးငှါသော်၎င်း၊ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အကြွင်းကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောက်မှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို ကာယကံ ဝစီကံ မနောက် အလုံးစုံ တို့သည် သင်္ခါရ မည်ကုန်၏။

ထိုသင်္ခါရတို့သည်.....

၁။ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊

၂။ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊

၃။ အနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ၊

အားဖြင့် သုံးပါးရှိကုန်၏။

ထိုသင်္ခါရသုံးပါးကား ထင်ရှားပြီ။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ် ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အကြွင်း သတ္တဝါတို့သည် အမှန်လေးချက် သဘောနက်ဟုဆိုအပ်သောသစ္စာလေးပါးတို့ကို ထင်ရှားစွာ မသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုသတ္တဝါတို့အား အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက်

ကြီးကစား ဟန့်တားသဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ ဘောဓ်ပြန်
မှားယွင်းထင်မှတ် ခြင်းဟုဆိုအပ်သောဝိပလ္လာသတရားတို့
သည် ဖြစ်ပွားကြ လေကုန်၏။ ။ ထိုဝိပလ္လာသ တည်းဟူ
သောအကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ သာယာစွဲလမ်း
ခြင်းတည်းဟူသောတဏှာဥပါဒါန်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ။
ထိုတဏှာ ဥပါဒါန် တို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ အတွက် ပြု
ပြင်စီရင်မှုသစ် ၂ ရတို့သည်ဖြစ်ပွားကုန်၏။ နေောင်အနာဂတ်
ခန္ဓာအတွက်ပြုပြင်စီရင်မှုသစ် ၂ ရတို့သည်ဖြစ်ပွားကုန်၏။ ။
ဤသို့အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်သစ် ၂ ရ
တရားတို့ဖြစ်ပွားကြကုန်သည်။

ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာ ကိုယ်ကို ငဲ့ကွက်သော အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
ကြောင့် အပုညာဘိသင်္ခါရဖြစ်တတ်သည်။

ဖြစ်ပုံမှာ.....

ဤကိုယ်ခန္ဓာ ကြီးသည် အမြဲမရှိသော အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲ
တတ်သောဒုက္ခ၊ အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက် အနှစ်သာရမရှိ
သောအနတ္တ မတင့်တယ် မဖွယ်ရာသော အသုဘ စင်စစ်
ကြီးဖြစ်ပါလျက် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်း မှုကြောင့် အထင်အမြင်
ဘောဓ် ပြန်၍ ဝိပလ္လာသ တရား လွှမ်းမိုး ပြီးလျှင် နိစ္စ၊
သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ၊ ဟူ၍ မှတ် ထင် လေ၏။ ။ ထိုအခါ
ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ ခင်မင်စွဲလမ်းသော တဏှာဥပါဒါန်
တို့သည် ပွားများကြကုန်၏။ ထိုသို့ သာယာ စွဲလမ်းမှု
ကြောင့် ဤမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို
ကောင်းစေရန် အတွက်နှင့် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း သူ့
ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းစသော ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုလုပ်လေ၏။ ထို
အခါအဝိဇ္ဇာကြောင့် အပုညာဘိ သင်္ခါရဖြစ်သည်မည်၏။

အနာဂတ်ခန္ဓာအတွက်နှင့် ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္ဇာ
ဘိသင်္ခါရများဖြစ်တတ်သည်။

ဖြစ်ပုံမှာ.....

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ များသည်
သစ္စာ ဒေသနာတော်အလိုအားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်ဖြစ်
သော်လည်း အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းသည့် အတွက်ကြောင့် သုခ
အနေအားဖြင့် မှတ်ထင်လေ၏။ ။ဝိပလ္လာသတရားလွှမ်း
မိုးသောကြောင့် သုခ သုဘ အနေအားဖြင့် မှတ်သည်ရှိ
သော် ထိုဘုံဘဝများကိုရောက်လိုသော ဆန္ဒရှိလေ၏။ ထို
အခါ ထိုသုဂတိဘုံဘဝများသို့ ရောက်ရာရောက်ကြောင်း
ဖြစ်သော ဒါန သီလ ဘာဝနာများကိုပြုလုပ်ကြိုးစားလေ
၏။ ။ဤသို့ပြုလုပ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ပုညာဘိ
သင်္ခါရ အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရများဖြစ်ပွားသည်မည်၏။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ မဇ္ဈိမ သမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

“ဗောဓိရတနာ ယဉ်စကြာဖြင့် သစ္စာ လေး
ရပ် လေးကျွန်းပတ်သည် နတ်ဝိသုဒ္ဓိ တုမရှိအား
ကြံ့ခိုင်ရ ရှိဦးလျက်။ ဘဝသုံးပါး ဟုန်းဟုန်းသွား
သည် ရထားသံသရာ ယဉ်စကြာ၏ ခြင်းရာ
ထူပွတ် သမုပ္ပါဒ်ကို အတပ်သိရန် နိဒါန်းပြန်ပိမ့်။ ။
အမှန်လေးချက် သဘောနက်ကို ဖုံးဝှက်ကွယ်ကာ
အဝိဇ္ဇာဟု မဟာတမ မှောင်ကြီးကျ၍ ဘဝ
မြို့သိုက် ရှိန်ရှိန်ဆိုက်သား အမှိုက်မီးစာ ဤခန္ဓာ
ကို ကွယ်တာသမှု အကြောင်းပြု၍ အကုသလ မွေ
ညစ်ဆိုး အပြစ်မျိုးကို ကြိုးကြိုး ပမ်းပမ်း နေ့စဉ်
ထမ်းသည် ပါယ်လမ်းမီး အပူညနှင့် ဘဝနောင်ခါ

သံသရာဝယ် လူ့ရွာနတ်ငြိမ်း စည်းစိမ်သွင်းကို ချမ်း
သာအတိ အထင်ငြိလျက် ဂတိနောင်ကို ကောင်း
စေလို၍ ကုသိုလ်အရိုး အမျိုးမျိုးကို ကြိုးကြိုးစား
စား ပြုတုံငြားက ဆယ်ပါးပုည အာနေဉ္ဇဟု ဘဝ
နှိုးရင်း ပွားတုံလျင်းသည်။ ။ဝဋ်ခင်းဝဋ်နွယ် ရှည်
သတည်း။’။

ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

အဓိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို ပြဆိုခြင်းပြီး၏။

သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ

[သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။]

သင်္ခါရ၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို အောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။
ဝိညာဏ်ဆိုသောစကား၌-

“ဝိဝိဓာကာရေန ဇာနာတိတိ ဝိညာဏံ”

ဝိဝိဓာကာရေန၊ အထူးထူးအပြားပြား များသော အ
ခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်မည်၏။

အထူးထူး အပြားပြား များသော အခြင်းအရာ အား
ဖြင့် သိတတ်သောကြောင့် ဝိညာဏ် မည်၏ဟူ၍ ဆိုလို
သည်။ ။ဝိညာဏ်ဆိုသည်ကား စိတ်ပင်လျှင်တည်း။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် အထူးထူး အပြားပြား များ
သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အဆင်းကိုမြင်မှု အခြင်းအရာအားဖြင့်သိတတ်
၏။ဤစိတ်ကို အမြင်စိတ် ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။အသံကို
ကြားမှု အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိ၏။ ဤစိတ်ကို အကြား

စိတ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ အနံ့ကို နံမှု အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိ၏။ ဤစိတ်ကို အနံစိတ် ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ တွေ့ထိဘွယ် အာရုံများကို တွေ့ထိမှု အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိ၏။ ဤစိတ်ကို အတွေ့ အထိစိတ် ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံ ငါးပါးတို့မှ တပါးသော တရားများကို သိမှု ကြံစည်မှု အခြင်း အရာ အားဖြင့် သိ၏။ ထိုစိတ်ကို အသိစိတ် အကြံစိတ် ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ ။ ထိုမှတပါးလည်း ဝိညာဏ်သည် ဟုတ်မှန်သော အရာကို မဟုတ်မမှန်သော အားဖြင့်လည်း သိ၏။ မဟုတ်မမှန်သည်ကိုလည်း ဟုတ်မှန်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သိ၏။ ဖြောင့်မှန် တရားသည် ကိုလည်း မဖြောင့် မတရားသော အခြင်း အရာအားဖြင့် သိ၏။ ။ မဖြောင့် မမှန်သည်ကိုလည်း ဖြောင့်မှန်သော အနေအားဖြင့် သိ၏။ အကျိုးရှိသည်ကိုလည်း အကျိုးမဲ့သော အနေအားဖြင့်သိ၏။ အကျိုးမဲ့သည်ကိုလည်း အကျိုးရှိသော အနေအားဖြင့်သိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဤကဲ့သို့ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ အထူးထူးအပြားပြား သိမြင်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် ရူးသွပ်သော အခြင်း အရာ၌သာ တည်နေကြကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် “ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော” ဟူသော စကားကို ဆိုကြကုန်သည်။

ဤစိတ်ဝိညာဏ်ကို မျက်လှည့်မှုနှင့်တူသည်ဟူ၍လည်း မြတ်စွာဘုရားကောကြားတော်မူသည်။

ဤကဲ့သို့စိတ်၏ ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့ကို ရူးသွပ်စေမှု၏ ဆန်းကြယ်ပုံ၊ မျက်လှည့်ကဲ့သို့ လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းမှု၏ ဆန်းကြယ်ပုံများကို တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါ တို့၏ အနန္တ အပ္ပမေဃျ အတိုင်းမသိဆန်းကြယ်ပုံကို မြင်သောအားဖြင့်

သိအပ်၏။ ။လောက၌စိတ်ဝိညာဏ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ပြုလုပ်နိုင်ရန်ခဲယဉ်း၏။ လုံခြုံအောင်ပြုလုပ်ခြင်းငှာခဲယဉ်း၏။ စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ၏။ ပိတ်ဆို့နိုင်ခဲ၏။ ထိုစိတ်ကိုယဉ်ကျေးလုံခြုံအောင်မပြုလုပ်နိုင်သည်ရှိသော်အကျိုးမဲ့ကြီးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ။အဘယ်ကြောင့် ယဉ်ကျေးအောင်ပြုခြင်းငှာခဲယဉ်းသနည်း၊ လုံခြုံအောင် ပြုပြင်ခြင်းငှာခဲယဉ်းသနည်း၊ စောင့်ရှောက် နိုင်ခဲသနည်းဆိုလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အမြင်စိတ် အကြားစိတ်စသော စိတ်တို့သည် အဆင်းအသံစသောအာရုံတို့ကိုမြင်တိုင်း ကြားတိုင်း မျက်စိနား စသော ဒွါရခြောက်ပါးတို့မှ ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ ကျက်စားလေ့ ရှိသောကြောင့်တည်း။ ။ကျယ်စွာသော တောနက်ကြီးအတွင်း၌ သူအလိုရှိသမျှ ကျက်စားချင်တိုင်း ကျက်စားခွင့်ကိုရသော မျောက်ကိုစောင့်ရှောက် လုံခြုံစေခြင်းငှာ ခဲယဉ်းစွာ ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့တည်း။

စိတ်၏ အာရုံခြောက်ပါး တည်းဟူသော ကျက်စားရာ နယ်သည်လည်း အလွန်ကျယ်၏။ စိတ်၏တည်နေ ကိန်းအောင်းရာဖြစ်သော ဒွါရဝတ္ထုများသည်လည်းအလွန်နယ်ကျယ်၏။ စက္ခုဒွါရ တခုကိုပင်လျှင် သမုဒ္ဒရာကြီးကဲ့သို့နက်နဲကျယ်ဝန်းကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ သောတ စသည်ကိုလည်း ထိုအတူပင် သောတသမုဒ္ဒရာ စသော ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ။ဤကဲ့သို့ စိတ်၏ တည်ရာ မှီရာထွက်ဝင်ရာ၏ ကျယ်ဝန်းခြင်း ကျက်စားရာ၏ ကျယ်ဝန်းခြင်းများကြောင့် စိတ်ကိုနိုင်နင်းအောင် ဘမ်းယူ၍ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ခဲယဉ်းလေ၏။ ။ထိုသို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ခဲယဉ်းခြင်း ယဉ်ကျေးစေခြင်းငှာ ခဲယဉ်းခြင်းများကြောင့် စိတ်သည်သူသဘောရှိသည့်အလျောက် ပြေးသွားကျက်စား ကွန့်မြူးပြီး

လျှင် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးမဲ့ကြီးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ။
အကျိုးမဲ့ကြီးဆိုသည်မှာ အကျဉ်းအားဖြင့် အပါယ်လေး
ပါး၌ သတ္တဝါများကို ကျရောက်စေခြင်း များပေတည်း။

ဤအရာ၌ စိတ်၏အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေပုံကို မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော် မူအပ်သော-နုခဏိသုတ္တန်၊ ကာဏ
ကစ္ဆပေါ ပမသုတ္တန်တို့ဖြင့်ပြဆိုအပ်၏။

ထိုသုတ္တန်များ၏ ပါဠိ အနက် ကိုမရေးဘဲ မြန်မာပြန်သက်သက်ကို
ရေးသားပြဆိုပေအံ့။

နုခဏိသုတ္တန် မြန်မာပြန်.....

ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို
ခေါ်တော်မူပြီးသောအခါ၌ ကိုယ်တော်မြတ်၏လက်သည်း
ဖျားပေါ်တွင် မြေမှုန့်ကိုတင်၍ ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ပြော
ကြားမိန့်ဆိုတော်မူ၏။

“ချစ်သားရဟန်းတို့သင်တို့အဘယ်သို့မှတ်ထင်
ကြကုန်သနည်း။ ငါဘုရား၏ လက်သည်းဖျားပေါ်
၌ တင်ထားအပ်သော မြေမှုန့်လည်းရှိ၏။ ဤမဟာ
ပထဝီ မြေကြီးလည်းရှိ၏။ ထိုမြေနှစ်ပါး တို့တွင်
အဘယ်မြေက သာလွန်များပြားပါသနည်း”
ဤသို့မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

“ဘုန်းတော် ကြီးသော အရှင်မြတ် ဘုရား
ဤမြေကြီးကသာလျှင် သာလွန်များပြားပါသည်”
ဤသို့ရဟန်းတို့က လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“ချစ်သား ရဟန်းတို့ ဤဥပမာအတူသာလျှင်
အကြင်လူတို့သည် လူ့ဘဝမှ စုတေကြကုန်သည်
ရှိသော် တဘန်ပြန်၍ လူဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုလူတ

ဘန်ပြန်၍ဖြစ်သော လူတို့သည်ကား လက်သည်း
ဖျားပေါ်၌ရှိသော မြေမှုန့်ကဲ့သို့ အလွန်တရာနည်း
ပါးကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား အကြင်လူတို့သည်
လူ့ဘဝမှ စုတေကြကုန်သည်ရှိသော် ရေတံ၌ဖြစ်
ကြလေကုန်၏။ တိရစ္ဆာန်တံ၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။
ပြိတ္တာတံ၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုလူတို့ သာလျှင်
လွန်စွာ ပေါများကုန်၏

ဤကားနာသိသုတ္တန်ပေကုဉ်း။

လူ့ဘဝမှစုတေသောသူတို့သည်လူပြန်၍ဖြစ်သည်မှာ
နည်းပါးကြ၍ အပါယ်တုံသို့ အသွားများကြသည်မှာ အ
ခြားကြောင့်မဟုတ်။ “ပါပသ္မိံ ရမတေ မနော” ဟူ၍ဟော
တော်မူသောအတိုင်း မကောင်းမှု၌သာ ပျော်မွေ့၍ ယဉ်
ကျေးခြင်း လုံ့လှိုခြင်းကင်းမဲ့သော စိတ်က ဆောင်ရွက်မှု
ကြောင့်ပင်ဖြစ်လေသည်။

ကဏ္ဍကန္တပေါပမ သုတ္တန် မြန်မာပြန်ကား.....

“ချစ်သားရဟန်းတို့ ဥပမာအားဖြင့် တဦးသော
ယောက်ျားသည် လည်ပင်းလျှိုဝင်ရန် အပေါက်
ငယ် တခုသာရှိသော ထမ်းပိုးကို မဟာသမုဒ္ဒရာ
ကြီးထဲ၌ ချ၍ မျှောလေရာ၏။ ။ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ
ကြီးထဲ၌ မျက်စိကာဏ်းသော လိပ်ငယ်တကောင်
သည်ရှိ၏။ ထိုလိပ်ငယ်သည် နှစ်ပေါင်း အရာအ
ထောင်လွန်သောအခါမှ တကြိမ်တကြိမ်သာလျှင်
ရေပေါ်သို့ ဦးခေါင်းပြူး၍ ပေါ်လာ၏။ ။ချစ်သား
ရဟန်းတို့သင်တို့အဘယ်သို့ အောက်မေ့ကြကုန်သ
နည်း။ နှစ်ပေါင်းအရာ အထောင်လွန်ပါမှ တကြိမ်
တကြိမ်သာ ရေပေါ်သို့ဦးခေါင်းပြူး၍ ပေါ်လာတတ်

သောထိုလိပ်ကာဏ်းသည် လည်ပင်းလျှိုဝင်ရန် အပေါက်တခုသာရှိသော ထိုထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းကို တည့်တည့်ဝင်အောင်လျှိုသွင်းနိုင်ပါမည်လော၊” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

“ဘုန်းတော်ကြီးသောအရှင်ဘုရားကာလအခွန် ရှည်မြင့်စွာ လွန်လေသည်ရှိသော် တရံတခါတည့်တည့် ဝင်အောင် လျှိုသွင်းနိုင်မည်လား မသိပါဘုရား၊” ဤသို့ရဟန်းတို့က လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ အနှစ်အရာအနှစ်အထောင်မှာမှ တကြိမ်တခါမျှသာလျှင် ဦးခေါင်းပြု၍ ပေါ်လာသော ထို လိပ်ကာဏ်းသည် အပေါက်တခု ထည်းသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းကိုလျှင်မြန်စွာ လျှိုသွင်းနိုင်သော်လည်း လျှိုသွင်း နိုင်ရာသေး၏။ ။ချစ်သားရဟန်းတို့ စင်စစ်မူကား တကြိမ်တခါမျှ အပါယ်သို့လားရလေသော သူမိုက်သည်လူ့ဘဝကိုရလွယ်မည်ဟူ၍ ငါဘုရားဟောကြားတော်မူ။ ။ထိုသို့ မဟောကြားခြင်းသည် အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူ၍ဆိုသော်ချစ်သားရဟန်းတို့ ထိုအပါယ်တုံ၌ တရားသဖြင့် ကျင့်ခြင်းသည် လည်းမရှိ။ ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်စွာ ကျင့်ခြင်းသည် လည်းမရှိ။ ကုသိုလ်ပြုမှုလည်းမရှိ။ ကောင်းမှုပြုခြင်းလည်းမရှိ။ ချစ်သားရဟန်းတို့ထိုအပါယ်တုံ၌အချင်းချင်း နိုင်ရာဇာတိတရားဆိုး-တခုရှိသည်ဖြစ်၏။ အားနည်းသူကိုစားခြင်းတရားသည်ရှိ၏။

ဤကား ကာဏကစ္ဆပေါပမ သုတ္တန်မြန်မာပြန်တည်း။

ဤလိပ်ကာဏ်းဥပမာ ဒေသနာတော် အလို အားဖြင့် အပါယ်သို့ တကြိမ်ကျရောက်သွားလေသော သူမိုက်သည် တဘန် လူပြန်၍ဖြစ်ခြင်းငှါ လိပ်ကာဏ်းထမ်းပိုး လျှိုဝင်မိသောအချက်ထက်ပင်ခက်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုလျှင် ထိုအပါယ်တုံဘဝ၌တရားကျင့်မှုစသော သုစရိုက်များသည်မရှိချေ။ နိုင်ရာစား အဓမ္မအလေ့တို့က သာလျှင်များကုန်၏။ ထိုတရားဆိုးတို့က ထပ်ခါထပ်ခါ အကျိုးပေးလေသည်ရှိသော် အဘယ်မှာ အပါယ် ဘဝက လွတ်မြောက် နိုင်ပါတော့ အံ့နည်း။ ။ဤသို့ အပါယ်တုံမှမ လွတ်မြောက်နိုင်အောင် အထပ်ထပ်ပြန်၍အပါယ်သို့ချ၍ နေသောလက်သည်ကား အခြားမဟုတ် စိတ်ဝိညာဏ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ။ဤကဲ့သို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်၏ အထူးထူး အထွေထွေ သိတတ်သည်၏အဖြစ်၊ဘေးဘယကိုဖြစ်ပွားစေတတ်သောအားဖြင့်ဒုက္ခသစ္စာ၏အဖြစ်သည်လွန်စွာထင်ရှား၏။

ဤကားဝိညာဏ်၏ အထူးထူးအပြားပြား သိတတ်ပုံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ပြဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

ထိုဝိညာဏ်သည်.....

- ၁။ စက္ခုဝိညာဏ်၊
- ၂။ သောတဝိညာဏ်၊
- ၃။ ဃာနဝိညာဏ်၊
- ၄။ ဇိဋ္ဌာဝိညာဏ်၊
- ၅။ ကာယဝိညာဏ်၊
- ၆။ မနောဝိညာဏ်၊

အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။

မျက်စိ၌ဖြစ်ပေါ်သော ဝိညာဏ်စိတ်ကို စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်၏။ အမြင်စိတ်ပေတည်း။ သောတဝိညာဏ်သည်

ကို၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသိရာ၏။ ။ကာယဝိညာဏ်၌ ကာယအရကိုတကိုယ်လုံးယူ၍ကာယပသာဒတည်ရှိသမျှ တကိုယ်လုံးမှ ဖြစ်သောဝိညာဏ်ကို ကာယဝိညာဏ် ဆိုသည်။ ။မနော ဝိညာဏ်၌ ပဉ္စ ဝိညာဏ်မှ တပါးသော ဂိတိဝိညာဏ်တို့သည် မနောဝိညာဏ်မည်ကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး-

၁။ ကုသလ ဝိပါက် ဝိညာဏ်၊
၂။ အကုသလ ဝိပါက် ဝိညာဏ်၊
အားဖြင့်နှစ်ပါးရှိ၏။

ကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုး ဝိပါက် များသည် ကုသလ ဝိပါက် ဝိညာဏ် မည်၏။ ။ထိုကုသလ ဝိပါက် ဝိညာဏ်သည်-

၁။ ကာမကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဏ်၊
၂။ ရူပကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဏ်၊
၃။ အရူပကုသလဝိပါက်ဝိညာဏ်၊
အားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် သင်္ခါရကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ် ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ရှေးဘဝ၌ ဣလုပ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးသောသင်္ခါရသုံး ပါးတို့ကြောင့် နောက်ဘဝ၌ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်သည်။

ထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့.....

သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း “ပါဏာတိပါတ” စသော ဆယ်ပါး အပြားရှိသည့် “ဒုစ္စ ကံ” အယုညာဘိ သင်္ခါရ ကြောင့် အပါယ်လေးဘုံတို့၌ အပါယ်ဇာတိ ရှိကုန်သော အကုသလဝိပါက် ဝိညာဏ် တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သူ့ အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှကြဉ်ရှောင်ခြင်း “ပါဏာတိပါတာ

ဝေရမဏီ” စသော ဆယ်ပါး အပြားရှိသည့် “သုစရိုက်” ပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့် ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဘုံတို့၌ ကာမသုဂတိဇာတ်ရှိကုန်သော ကာမကုသလဝိပါက် ဝိညာဏ်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ။ပုညာဘိ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ရူပကုသိုလ် စေတနာ လေးခုကြောင့် အသညသတ် ကြည့်အပ်ကုန်သော ရူပဗြဟ္မာ တဆယ် ငါးဘုံတို့၌ ရူပဗြဟ္မာဇာတ်ရှိကုန်သော ရူပါဝစရကုသလဝိပါက် ဝိညာဏ်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ။အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော အရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာလေးခုကြောင့် အရူပဗြဟ္မာလေးဘုံတို့၌ အရူပဗြဟ္မာဇာတ် ရှိကုန်သော အရူပါဝစရကုသလဝိပါက်ဝိညာဏ်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

ဤနေရာ၌စောဒနာဘွယ်ရှိသည်ကား.....

ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်သဖြင့် ချုပ်လေပြီးသော ကံသင်္ခါရ ကြောင့် နောက် ဘဝ၌ အဘယ် သို့လျှင် ဝိပါက်ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ် နိုင်ပါသနည်း။

ဤအရာ၌ သင်္ခါရ ဟူသောစကား ကံဟူသောစကားသည် စေတနာဓာတ်ဘုရားအမည်ပေတည်း။

ဤစောဒနာကို အောက်၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကမ္မနိယာမ ကထာခဏ်း၌၎င်း၊ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိကထာခဏ်း၌၎င်း၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်းကိစ္စပြီးလေပြီ။ ။သို့သော်လည်းအမြွက်မျှအဖြေကိုပြဆိုဦးအံ့။

ကံ၏ချုပ်ခြင်းသည်

- ၁။ စေတနာ၏ ချုပ် ဆုံး ခြင်း စေတနာ နိရောဓ၊
- ၂။ ကံအရှိန် ကံအဟုန် ကံအာနုဘော် ၏ ချုပ်ဆုံးခြင်းကမ္မဝေဂနိရောဓ၊

ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိ၏။
M-I-25

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးဘဝ၌ပြုလုပ်ပြီးသောစေတနာ၏ ချုပ်ဆုံးခြင်းသည် စေတနာနိရောဓမည်၏။ ဥပါဒ်ဖြစ်ပေါ်လေသော စေတနာဓာတ်၏ ဘင်အနေအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းပေတည်း။ ။ထိုသို့စေတနာ ချုပ်လေ သော်လည်း ကံ၏ အရှိန်အဟုန်သည်ကား ချုပ်ဆုံးလေသည်မဟုတ်။ နောင်ဘဝတို့၌အခွင့်သင့်သောအခါ အကျိုးပေးရန်အနေနှင့်ကျန်ရှိလေ၏။ ။ထိုကံ၏အရှိန်အဟုန် အာနုဘော်ကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတွင် နာနက္ခဏိကကမ္မသတ္တိ ဟူ၍ဆို၏။ ။ထိုကံ၏ အရှိန်အဟုန်သည် အတန်တန်ပဋိသန္ဓေအကျိုး၊ ပဝတ္တိ အကျိုး၊ အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးမှသာလျှင် ချုပ်ဆုံးလေ၏။

ဥပမာအားဖြင့်.....

သရက်မျိုးစေ့ကိုစိုက်ပျိုးသောသူသည် သရက်သီးကိုအလိုရှိသောကြောင့်သာလျှင်စိုက်ပျိုး၏။ သရက်ပင်ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွားလာသည်ရှိသော် သရက်သီး တို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။သရက်မျိုးစေ့၏သဘောသည်သရက်ပင်ပေါက်စေမှုမှဘက်စွတုန်း၏။ သရက်ပင်ကို ဖြစ်စေပြီးသောနောက် ထိုသရက် မျိုးစေ့ ပျက်စီး၍ သွားသော် ၎င်း၊ မပျက် စီးဘဲ နေ သော်၎င်း၊ ပမာဏ မဟုတ်။ နောင် အခါ၌ အ ကြွင်မျှလောက် သရက်ပင် အသက်ရှည်၏။ ထိုမျှလောက် သရက်သီးတို့ကိုရခြင်းသာလျှင် ပမာဏဖြစ်၏။ ဤဥပမာကဲ့သို့ စေတနာနှင့် ကံအဟုန် ကံအာနုဘော်ကို မှတ်သားအပ်၏။ သရက်မျိုးစေ့နှင့် ကံစေတနာတူ၏။ သရက်ပင်နှင့် ကံအဟုန် ကံအာနုဘော်တူ၏။ ။ထိုကံအဟုန် ကံအာနုဘော်သည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဋိသန္ဓေကျိုး၊ ပဝတ္တိကျိုးသို့ ရောက်ပြီးမှ သာလျှင် ပြီးဆုံးလေ၏။ ဤသဘောကို အောက်၌လည်းပြဆိုအပ်လေပြီ။

ဤကမ္မာဝေဂ ကမ္မာနုဘာဝသတ္တိကိုရည်၍.....

နာဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေတနိကာနံ ကမ္မာနံ က
တာနံ ဥပစိတာနံ ဖလံ ဝိပါကံ အပဋိသံဝေဒိတွာ
ဗျန္တိဘာဝံ ဝဒါမိ။

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနုက္ခကာဒး။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သဗ္ဗေတနိကာနံ၊
စေ့ဆော် စီရင်အပ်ကုန်ပြီးသော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီး
သော။ ဥပစိတာနံ၊ ဆည်းပူးအပ်ကုန်ပြီးသော။ ကမ္မာနံ၊ ကံ
တို့၏။ ဖလံဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ အပဋိသံဝေဒိတွာ၊
မခံစားရမူ၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ပျက်ပျောက်ခြင်းကို။ အဟံ၊ ငါ
ဘုရားသည်။ နဝဒါမိ ဟောကြားတော်မူ။

ဤနေရာ၌ စောဒနာဘွယ်ရှိသည်မှာ.....

သရက်မျိုးစေ့နှင့် တူသော ကံစေတနာသည် မူကား
ရှေးက ချုပ်ကွယ်ခဲ့လေပြီ။ သရက်ပင်နှင့် တူသောကံ၏ အ
ရှိန်အဟုန် အာနုဘော်သည်မူကား ထိုသတ္တဝါ၏ သန္တာန်
မှတည်၏။ ထိုကံကိုပြုလုပ်သော သတ္တဝါသည်ကား ဤ
လူ့ပြည်၌ သေလေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ထိုကံ၏အကျိုး
သည် အလွန်တရာ ဝေးလွှာသော အောက်ငရဲပြည်၌
၎င်း၊ အထက် ဖြူဖွဲ့ပြည်၌၎င်း၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်ပါ
သနည်း။ ။ဤကားစောဒနာတည်း။

အဖြေကိုဆိုအံ့.....

ဝေးလွန်းသောအရပ်၌ပင်ဖြစ်စေ၊ နီးလွန်းသောအရပ်
၌ပင်ဖြစ်စေ၊ အောက်အရပ်မှာဖြစ်စေ၊ အထက်အရပ်မှာ

ဖြစ်စေ၊ ကံအာနုဘော်၏ ပြန့်နှံ့ခြင်းမည်သည် မကြံစည်
ကောင်းသောအရှိန်အဟုန်ရှိ၏။ ဝိပါက်တို့မည်သည်လည်း
မိမိတို့ ဖြစ်ထိုက်သော ဌာနမှသာလျှင် ဖြစ်ကြ ကုန်၏။
ဌာနဘူမိ လွှဲပြောင်း၍ ဖြစ်လေ့မရှိ။ ငရဲဇာတ်ရှိသော ဝိ
ပါက်သည် ငရဲတုံဋ္ဌိသာလျှင်ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာဇာတ်ရှိသော
ဝိပါက်သည် ဗြဟ္မာတုံဋ္ဌိသာလျှင်ဖြစ်၏။ ကံ၏အဟုန်အရှိန်
ပြန့်နှံ့ခြင်းနှင့် အကျိုးဝိပါက်များကို မြတ်စွာဘုရားတို့ပင်
သော်လည်း တားဆီး၍ရနိုင်သောအရာမဟုတ်ချေ။

ဤအရာ၌ ကံ၏ အဟုန်အရှိန်ပြန့်နှံ့ခြင်း၏ အစိန္တေယျ
ဝေဂဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုလတ္တံ့သော အတိုင်း ဥပမာဖြင့်
ထင်စွာပြရာ၏။ ။ပကတိဖြစ်သော လူသားတို့၏အဆင်း
အရောင်သည် အပသို့ ထွက်လေ့မရှိ။ ထိုလူရိပ်သည် မူ
ကား ကြည်လင်သောမှန်အပြင် ရေအပြင် စသည်တို့၌
ထင်လေ၏။ ။ကြေးမှုံ ဖလ် မှန်စသည်တို့ရှိခဲ့သော် ဆယ်
တောင်အတောင်နှစ်ဆယ်ဝေးကွာသော ထို ဖလ် မှန် အ
ကြည်ပေါ်မှာ ထင်လေ၏။ ။အလွန်တရာကြည်လင်သော
ဖလ် မှန် စသည်များဖြစ်လျှင် အလွန်ဝေးကွာသောအရပ်
ကပင်သော်လည်းထင်လေသေး၏။ ဖလ် မှန် စသည်တို့၏
ကြည်လင်ခြင်းသည်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်၏။ ။ထိုစကား
မှန်၏။ ကြည်လင်သော ဖလ် မှန် အပြင်သည် လူရိပ်လူပုံ
၏ ဖြစ်ပေါ် ခြင်းငှါထိုက်သောအရပ်၌ နေ့ဖြစ်လေသည်။ ။
ထိုကြောင့်လူတို့၏အဆင်းသည် ဖလ်မှန်စသော အကြည်
အလင်မရှိခဲ့သည်ရှိသော် အနီးအရပ်ဌာနမှာ သော်လည်း
မထင်ချေ။ အကြည်အလင်ရှိသည်ရှိသော် အနီးမှာသော်
လည်းထင်၏။ အဝေးမှာသော်လည်းထင်၏။ အလွန်ဝေး
သောအရပ်မှာသော်လည်းထင်၏။ ထိုသို့ထင်သော်လည်း
လူရိပ်၏သွားခြင်း လာခြင်းမည်သည်မရှိချေ။

ဤဥပမာကဲ့သို့ ကံ၏ အကျိုးဝိပါက်များ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို သိရာ၏။ ထိုအရိပ်ထင်မှုမှာ လူ၏ကိုယ်ကို၎င်း၊ ကြည်လင်သော ကြေးမုံမှန်ပြင်ကို၎င်း၊ အလည်စပ်ကြား၌ တည်ရှိသော အလင်းကို၎င်း၊ စွဲ၍မှန်အပြင်၌ အရိပ်ထင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ။ အဆင်း၏ သွားခြင်း လာခြင်း မရှိသောကြောင့် အနီးမှာ လျင်မြန်စွာ ထင်သည်၊ အဝေးမှာ နှေးနှေး ထင်သည် ဟူ၍ အထူးအပြား မရှိချေ။ မှန်၏ ရှေ့က နေ၍ ရပ်လိုက်လျှင် ဝေးသော မှန်မှာ ဖြစ်စေ၊ နီးသော မှန်မှာ ဖြစ်စေ၊ တပြိုင်နက် အရိပ် ထင်လေသည်သာ ဖြစ်၏။ ။ လူသည် ကံနှင့်တူ၏။ မှန်၌ထင်သော အရိပ်သည် ကံ၏အကျိုး ဝိပါက်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် တူ၏။ ဝေးသော မှန်မှာ ဖြစ်စေ၊ နီးသော မှန်မှာ ဖြစ်စေ၊ မရှေးမနှောင်း အရိပ်ထင်လေသကဲ့သို့ ကံ၏အရှိန်အဟုန်ပြန့်နှံ့ခြင်းအားဖြင့် ထိုက်သင့်သော ဘုံဘဝတို့၌ အကျိုးဝိပါက် ပေါ်လေသည်ရှိသော် နီးသော လူ့ဘုံမှာ ဖြစ်စေ၊ ဝေးလှစွာသော အောက်အဝီစိမှာ ဖြစ်စေ၊ ဝေးလှစွာသော အထက် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ ဖြစ်စေ၊ အနှေး အမြန် အထူးမရှိဘဲ ကံအားလျော်စွာ ဝိပါက်ပေါ်လေသည်သာ ဖြစ်၏။

လူပုံလူရိပ်သည် ရုပ်တရားလျှင် အရင်းခံရှိလေသောကြောင့် အလည်ကြား၌ အကာအကွယ် ခြားနေလျှင် ထင်နိုင်သည် မဟုတ်ချေ။ အကျိုးဝိပါက် များသည်ကား စေတနာဟည်းဟူသော နာမ်တရားလျှင် အရင်းမူလရှိလေသောကြောင့် အကြားမှာ မြေကြီး သမုဒ္ဒရာ မြင့်မိုရ်တောင် စသော အဆီးအတား အကွယ်အကာ ဟူ၍ မရှိနိုင်ချေ။ ။ ဤသို့ဖြစ်ပုံ အနက်သဘောကို ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းအားဖြင့် ပြဆိုအပ်၏။ အာရမ္မဏပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်း နာနက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း ဤပစ္စည်းသုံးပါးသည်

ဝိပါက်ကိုဖြစ်ပေါ်စေရာ၌ အထူးဝိသေသ ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းများဖြစ်လေသည်။ ။ဤပစ္စည်းသုံးပါးတို့က ကျေးဇူးပြုသော အခါ သွားခြင်း လာခြင်းကို ကြဉ်ထား၍ ကာလအားဖြင့် ကြာရှည်သည် အလွန် ကြာရှည်သည် ဖြစ်သော်၎င်း၊ ဌာနအားဖြင့်ဝေးကွာသည် အလွန်ဝေးကွာသည်ဖြစ်သော်၎င်း၊ မိမိတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော အကျိုးတရားများကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည် သာလျှင်တည်း။

ဤသို့လျှင် သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဏ်တရားကို သည်ဖြစ်ပွားကုန်၏။

ဤသင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟူသော မုဒ်ကိုရည်၍.....

ဝဋ်ခင်း ဝဋ်နွယ် ရှည်ကြောင်းရှယ်သား ဆယ် ဖြာပုည အပုညနှင့် ဘဝနိုးရင်း ပွားတုံလျှင်းသော် လေးသင်းပါယ်ရှာ အဖြာဖြာလျှင် ဖြဟွာလူနတ် တုံသုံးရပ်၌ ဓာတ်ပဓာန ပြဓာန်းလှသား ဒွါရသခင် ခြောက်ဝိညာဉ်ဟု အရှင်ဓာတ်မင်း ပေါ်တုံလျှင်း၍ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပြင် ထွက်ဝင်တံခါး အင်ခြောက် ပါး၌ အများရုပ်နာမ် အတန်တန်လျှင် ဝန်းရံဖြိုးဖြိုး အမျိုးမျိုးကို အုပ်စိုးဆောင်ရွက် လျှမ်းလျှမ်းတက် လျှင် ထက်မြက်တေဇာ သူ့ရှိန်ဝါကြောင့် ငါငါ သူသူ လူဘဲနတ်ဘဲ အထင်လွဲလျက် ငရဲအပါယ် အသွယ်သွယ်လျှင် ဝဋ်နွယ်ရှည်လျား တမားမား သည်။ ။ခြောက်ပါးဝိညာဏ်စွမ်းရည်တည်း။ ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်ပြီး၏။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ

[ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပေါ်သည်။]

ဝိညာဏ်၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်ကို ရှေ့၌ ပြဆိုအပ်
ခဲ့လေပြီ။

“အာရမ္မဏေ နမတိတိ နာမံ”

အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌၊ နမတိ၊ ညွတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။

အာရုံ၌ ညွတ်တတ်သောကြောင့် နာမ်မည်၏ ဆိုလို
သည်။

“ဝိရုဗ္ဗပစ္စယေ သတိ ရူပတိ ဝိကာရံ အာပဇ္ဇတိတိ ရူပံ”

ဝိရုဗ္ဗပစ္စယေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော အကြောင်း
သည်။ သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ရူပတိ၊ ဘောက်ပြန်တတ်၏။
ဝိကာရံ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်တတ်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။

သီတ ဥဏှ စသော ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းများနှင့်
တွေ့ဆုံလာသည်ရှိသော် ဘောက်ပြန်တတ်သောကြောင့်
ရုပ်မည်၏ဟုဆိုလိုသည်။

ဤအရာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဤနာမ်ခန္ဓာ
သုံးပါးကို နာမ်ဆိုသည်။ ရူပက္ခန္ဓာကို ရုပ်ဆိုသည်။

မေး၊ ။ အဘယ်သို့လျှင်ဝိညာဏ်ဟူသောအကြောင်း
ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သနည်း။

ဖြေ၊ ။ အထူးထူး အပြားပြား သိခြင်း ကိရိယာကို
ဝိညာဏ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုဝိညာဏ်သည် ကြီးမားသော
အရှိန်တန်ခိုးရှိ၏။ ကြီးမားသောပြန့်နှံ့ခြင်းရှိ၏။ ထိုကြောင့်
ထိုဝိညာဏ်ဝတ် ဖြစ်ပေါ်လေသည်ရှိသော် နာမ်တရား

ရုပ်တရားတို့သည်လည်းဝိညာဏ်၏အရှိန်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဥပမာအားဖြင့်.....

မီးကို တောက်လောင်စေအပ်သည်ရှိသော် ထက်ဝန်းကျင်မှ မီး၏ အရှိန်ကို၎င်း၊ မီးရောင်ကို၎င်း၊ ဖြန့်လျက်သာ တောက်လောင်လေ၏။ ထိုအတူ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော် သူ၏ တန်ခိုးအရှိန်ကြောင့် နာမ်ရုပ်တို့လည်း ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သည်။ မီးတောက် မီးလျှံနှင့် ဝိညာဏ်တူ၏။ မီး၏အပူအရှိန်နှင့် နာမ်တရားတူ၏။ မီးရောင်နှင့် ရုပ်တရားတူ၏။ ဤသို့ ဥပမာ နှီးနှောစပ်ဟပ်ရာ၏။ ထိုပြင် ဥပမာ တနည်းအားဖြင့် နေဝန်းတက်၍လာသည်ရှိသော် ထက်ဝန်းကျင်မှ နေပူရှိန်နှင့် နေရောင်များကို လွှတ်၍ တက်လာ၏။ နေဝန်းနှင့် ဝိညာဏ်တူ၏။ နေပူရှိန်နှင့် နာမ်တရားတူ၏။

ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ပဝတ္တိ ဝိညာဏ်နှစ်ပါး ရှိလေသည့် အနက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် ထိုဘုံဘဝ၌ အလုံးစုံသော နာမ်တရားအစု ရုပ်တရားအစု၏ ဦးခေါင်းသဘွယ် ဖြစ်၏။ မျိုးစေ့သဘွယ်ဖြစ်၏။ ။ဥပမာ သရက်မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးလိုက်ရာ ရှေးဦးစွာ မျိုးစေ့မှ ပေါက်သောအညွှောက်သည် နောင် ကြီးပွားလတ္တံ့သော သရက်ပင်ကြီး၏ ဦးခေါင်း သဘွယ်ဖြစ်လေသကဲ့သို့တည်း။ ။ထိုမှတစ်ပါး ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်သောရုပ်သည် ထိုဘဝ၌ အလုံးစုံသော ရူပကာယ၏ ဦးခေါင်းသဘွယ်မျိုးစေ့သဘွယ်ဖြစ်၏။ သေးငယ်သောညောင်စေ့မှ ကြီးသောညောင်ပင်ကြီး ဖြစ်လာရာတွင် ပဋိသန္ဓေနှင့် ညောင်စေ့တူ၏။ ညောင်ပင်ကြီးနှင့် ထိုပဋိသန္ဓေရုပ် အစဉ်အတိုင်း ဆက်လက် ဖြစ်ပွားသော သတ္တဝါတို့၏ ရူပကာယတူ၏။ ဤသို့မှတ်သားအပ်၏။

မဟာဒီဒါနသုတ်ပါဠိတော်ကြီး၌.....

ဝိညာဏပစ္စယာပိ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာပိ
ဝိညာဏံ၊ ဧတ္တာဝတာ ပညတ္တိပထော၊ ယဒိဒံ
နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာယ
ပဝတ္တတိ။

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသောဒေသနာ
ရှိ၏။

အနက်ကား။ ။ဝိညာဏပစ္စယာပိ၊ဝိညာဏ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်လည်း။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ သန္တ
တိ၊ ဖြစ်၏။ နာမရူပပစ္စယာပိ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော အ
ကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိညာဏံ၊ဝိညာဏ်သည်။ သန္တ
တိ၊ဖြစ်၏။ ယဒိဒံနာမရူပံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာ
ဏေန၊ဝိညာဏ်နှင့်။သဟ၊တကွ။ အညမညပစ္စယတာယ၊
အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။
ဧတ္တာဝတာ၊ဤသို့နာမ်ရုပ်၏ ဝိညာဏ်နှင့်တကွအချင်းချင်း
ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပညတ္တိပထော၊သတ္တဝါနှင့်
ဆိုင်သော ပညတ် အနန္တ၏ ဖြစ်ပေါ်ရန် လမ်းသည်။
ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

နာမ်ရုပ်သည်ဝိညာဏ်နှင့် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော
အားဖြင့်၎င်း၊ဝိညာဏ်သည်နာမ်ရုပ်နှင့်အချင်းချင်းကျေးဇူး
ပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊သတ္တဝါတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ပညတ်
အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ။သတ္တ
လောကကြီးသည် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူသော
ပုဒ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သတ္တဝါဘူသမျှတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော
ပညတ်သည် အနန္တအပ္ပမေယဖြစ်၍ လွန်စွာမျှတကုန်၏။
သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး ကိုမဆို ထားနှင့်ဦး သတ္တဝါ တဦးတ

ယောက်ျားပင် ဦးခေါင်းခြေလက်မှစ၍ သတ္တဝါနှင့် စပ်ဆိုင်သော ပညတ်တို့သည် လွန်စွာများကုန်၏။ သတ္တဝါအနန္တဖြစ်၍ ပညတ်လည်း အနန္တပင်ဖြစ်လေသည်။

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော်

၁။ သတ္တပညတ်၊

၂။ အတ္တပညတ်၊

၃။ ဇီဝပညတ်၊

ဟူ၍ သုံးပါးသာရှိ၏။

၁။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် သတ္တပညတ်သည် ဘုံအပြားအားဖြင့် သုံးဆယ် တပါးရှိ၏။ ။ ငရဲသူသတ္တဝါဟူ၍၎င်း၊ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါဟူ၍၎င်း၊ ပြိတ္တာ သတ္တဝါ ဟူ၍၎င်း၊ အသုရကာယ်သတ္တဝါဟူ၍၎င်း၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ ဤလေးပါးကား အပါယ်ဘုံနှင့်ဆိုင်သောသတ္တပညတ်လေးပါးပေတည်း။ ။ လူသတ္တဝါဟူ၍ပညတ်ကြကုန်၏။ ဘုမ္မဗိုးနတ်၊ ရုက္ခဗိုးနတ်၊ အာကာသဗိုးနတ်၊ နတ်ဘီလူး၊ ရက္ခိသ်နတ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်၊ ကုမ္ဘဏ်နတ်ဟူ၍ပညတ်ကြကုန်၏။ ထိုနတ်များကား စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်အပါအဝင်တို့ပေတည်း။ ။ စတုမဟာရာဇ်နတ် တာဝတိံသာနတ်၊ ယာမာနတ်၊ တုသိတာနတ်၊ နိမ္မာနရတီနတ်၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ် ဟူ၍ပညတ် ကြကုန်၏။ ဤခုနစ်ပါးကား ကာမ သုဂတိ ခုနစ်ဘုံနှင့် ဆိုင်သော သတ္တပညတ်များပေ တည်း။ ။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စသော အထက်ဗြဟ္မာ့ဘုံ နှစ်ဆယ်တို့၌လည်း ဘုံအားလျော်စွာသတ္တပညတ်နှစ်ဆယ်တို့ဖြစ်ကုန်သည်။

၂။ အတ္တပညတ် အရာ၌ကား အတ္တကို ပညတ်ခြင်း၊ အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်ခြင်းအားဖြင့် နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အတ္တဟူ၍ပညတ်ခြင်းသည်ကား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏

အလုပ်ကိစ္စကြီးဖြစ်၏။ အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်ခြင်း သည်ကား အလုံးစုံသောလောကနှင့်ဆက်ဆံ၏။ အလုံးစုံသောပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် အတ္တကို ထင်မြင် စွဲလမ်းကြကုန်၏။ အ ယုတ်သဖြင့်ပိုးစွဲခြပုန်းတို့ပင်သော်လည်း အတ္တအစွဲ ရှိကြ ကုန်၏။ ဤအတ္တပညတ်သည်ကား ဗြဟ္မဇာလသုတ္တန်တွင် အကျယ်အားဖြင့်လာ၏။

လာပုံကား.....

- ၁။ အတ္တသည်ရုပ်ရှိ၏၊
- ၂။ အတ္တသည်ရုပ်မရှိ၊
- ၃။ အတ္တသည်ရုပ်လည်းရှိ၏၊ ရုပ်လည်းမရှိ၊
- ၄။ အတ္တသည် ရုပ်ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊
ရုပ်မရှိသည်လည်းမဟုတ်၊

ဤကား အတ္တပညတ်၌ ပထမစကုက္ကပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး.....

- ၁။ အတ္တသည် သညာရှိ၏၊
- ၂။ အတ္တသည်သညာမရှိ၊
- ၃။ အတ္တသည် သညာ လည်းရှိ၏၊ သညာ
လည်းမရှိ၊
- ၄။ အတ္တသည် သညာ ရှိသည် လည်း မ
ဟုတ်၊ သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်၊

ဤကား ဒုတိယစကုက္ကပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး.....

- ၁။ အတ္တသည်အဆုံးရှိ၏၊
- ၂။ အတ္တသည်အဆုံးမရှိ၊
- ၃။ အတ္တသည် အဆုံး လည်း ရှိ၏၊ အဆုံး
လည်းမရှိ၊

၄။ အတ္တသည် အဆုံး ရှိသည် လည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိသည်လည်း မဟုတ်၊

ဤကား တတိယ စတုတ္ထပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး.....

၁။ အတ္တ သည် တခုတည်းသော သညာ ရှိ၏၊

၂။ အတ္တ သည် ထူးထွေ များပြား သော သညာရှိ၏၊

၃။ အတ္တ သည် သေးငယ် သော သညာ ရှိ၏၊

၄။ အတ္တသည်အတိုင်းမသိကျယ်ဝန်းသော သညာရှိ၏၊

ဤကား စတုတ္ထ စတုတ္ထပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါး.....

၁။ အတ္တသည်စင်စစ် ချမ်းသာခြင်းရှိ၏၊

၂။ အတ္တသည်စင်စစ်ဆင်းရဲခြင်းရှိ၏၊

၃။ အတ္တသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲနှစ်ပါးရှိ၏၊

၄။ အတ္တ သည် ဆင်းရဲလည်းမရှိ၊ ချမ်းသာ လည်းမရှိ၊

ဤကား ပဉ္စမ စတုတ္ထပေတည်း။

(အတ္တပညတ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ဖြစ်သည်။)

ထိုအတ္တပညတ်တို့တွင် ပထမစတုတ္ထ၌.....

ကာမဘုံ ရူပဘုံ၌ရှိသော သတ္တဝါတို့၏အတ္တကို ရည်၍ “အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။အရူပ ဗြဟ္မာတို့၏အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည်ရုပ်မရှိ” ဟုပညတ် လေသည်။ ။ကာမ ရူပ အရူပဘုံသားတို့၏အတ္တကိုရည်

၍ “အတ္တသည် ရုပ်လည်းရှိ၏၊ ရုပ်လည်းမရှိ” ဟုပညတ်လေသည်။ ။ ဗြဟ္မာတို့ ပကတိဖြစ်သော ရုပ်အဆင်းကို မြင်၍ အတ္တသည် ရုပ်ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ ရုပ်မရှိ သည်လည်းမဟုတ်” ဟူ၍ပညတ်လေသည်။ ။ ထိုစကားမှန်၏။ ဗြဟ္မာတို့၏ ပကတိရုပ်သည် အလွန်တရာနူးညံ့ လှစွာ၏။ အလွန်ထင်ရှားသောရုပ်ကိစ္စမရှိ။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်ကို ထင်ရှားရှိသည်ဟူ၍လည်းမဆိုနိုင်၊ ထင်ရှားမရှိဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်။ ထိုဗြဟ္မာတို့ကို အတ္တဟူ၍ စွဲယူပြီးလျှင် “အတ္တသည်ရုပ်ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ ရုပ်မရှိသည်လည်းမဟုတ်” ဟူသော ဝါဒဖြစ်လေသည်။

ဒုတိယစတုတ္ထ၌

ကာမဘုံသား၊ အသညသတ် ကြဉ်သော ရူပ ဘုံသား၊ နေဝသညာနာသညာယတနကြဉ်သော အရူပဘုံသားတို့ ၏အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် သညာရှိ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ အသညသတ် ဘုံသား တို့ ၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် သညာမရှိ” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ ဆိုခဲ့ ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ အတ္တကို ရည်၍ပင် “အတ္တသည် သညာလည်းရှိ၏။ သညာလည်း မရှိ” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံသားတို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် သညာရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ သညာ မရှိသည်လည်း မဟုတ်” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။

တတိယစတုတ္ထ၌

သေးငယ်သော ကသိုဏ်းဝန်းကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် အဆုံးရှိ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ အတိုင်းမသိ ပြန်ကျယ်သော ကသိုဏ်းဝန်းကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည်အဆုံးမရှိ”

ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။အောက်အထက်၌ အဆုံးရှိ၍ ဖိလာအားဖြင့် အဆုံးမရှိသော ကသိုဏ်းဝန်းကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် အဆုံးလည်းရှိ ၏။အဆုံးလည်းမရှိ”ဟူ၍ပညတ်လေသည်။ ။အတ္တသည် အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ်။ အဆုံးမရှိသည်လည်းမဟုတ် ဟူသောဝါဒသည်ကား ကြံဆသော တက္ကိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒဖြစ်သည်။ ။ထိုသူတို့ကြံစည်ပုံမှာ အဆုံးရှိသော ကသိုဏ်း ဝန်းသည်လည်း အမြဲမဟုတ်၊ တဘန် ချဲ့အပ် သည်ရှိသော် အဆုံးမရှိ ကျယ်ဝန်းပြန်လေ၏။ ။အဆုံး မရှိသော ကသိုဏ်းဝန်းသည်လည်း အမြဲမဟုတ်။ တဘန် အကျဉ်း ချုံးအပ်ပြန်သည်ရှိသော် အဆုံးရှိအောင် ကျဉ်း ဖြောင်း၍လေ၏။ ။ဤသဘောကိုကြံဆရည်ရှိသော “အတ္တ သည်အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ်။ အဆုံး မရှိသည်လည်း မဟုတ်”ဟုပညတ်လေသည်။

ဓမ္မဓမ္မဘူတန္တိ.....

ဂစ္ဆသေယျက သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကို ရည်၍ “အတ္တသည် သေးငယ်သောသညာရှိ၏”ဟူ၍ ပညတ်လေ သည်။ ။ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် အတိုင်းမသိ ကျယ်ဝန်းသောသညာရှိ၏”ဟူ၍ ပညတ်လေ သည်။ ။ဈာန်ဝင်စား၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကို ရည်၍ “အတ္တသည် တခုတည်းသော သညာရှိ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ဈာန် မဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည် ထူးထွေများပြားသော သညာ ရှိ၏”ဟူ၍ပညတ်လေသည်။

မဇ္ဈမဓမ္မဘူတန္တိ.....

အာဘဿရဗြဟ္မာ သုဘကိဏ္ဍဗြဟ္မာတို့၏ အတ္တကို ရည်၍ “အတ္တသည်စင်စစ် ချမ်းသာ၏”ဟူ၍ ပညတ်လေ

သည်။ ။ ငရဲသားတို့၏ အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည်စင်စစ်ဆင်းရဲ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ လူ့တံသားတို့၏ အတ္တကိုရည်၍ အတ္တသည်ဆင်းရဲ ချမ်းသာနှစ်ပါးရှိ၏” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။ ။ ဝေဟဗ္ဗိလ် စသော ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မာတို့၏အတ္တကိုရည်၍ “အတ္တသည်ဆင်းရဲလည်း မရှိ၊ ချမ်းသာလည်းမရှိ” ဟူ၍ ပညတ်လေသည်။

ဤသို့သဘောရှိသော အတ္တကိုအစွဲပြု၍ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌဝါဒတဆယ့်ရှစ်ပါး၊ အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌဝါဒ လေးဆယ့်လေးပါး ဤသို့အားဖြင့် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌဝါဒတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။

ဤကား အတ္တပညတ်နှင့်စပ်၍ဆိုသောစကားရပ်ပေတည်း။

အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလမ်း မှုသည်ကား “ရူပံ အတ္တတော သမန္နပဿတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော အတိုင်း ရုပ်ကိုအတ္တဟူ၍စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ အတ္တသည်ရုပ်ရှိ၏ ဟူ၍စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ အတ္တ၌ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ ရုပ်၌အတ္တရှိ၏ဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာ တပါးတပါးတို့၌ အတ္တစွဲလမ်းပုံလေးမျိုး စီရှိသောကြောင့်အတ္တသန္နပဿနာပေါင်း (အတ္တဒိဋ္ဌိပေါင်း) နှစ်ဆယ့်ရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆယ့်ကိုပင် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ့်ဟူ၍ဆို၏။

“ရူပံ ဧတံ မမ၊ ဧသော ဟမသ္မိံ၊ ဧသော ငမအတ္တာ”

ဤပါဠိတော်သည်လည်း ရုပ်၌ အတ္တစွဲလမ်းပုံကို ပြဆိုသောပါဠိတော်ပေတည်း။

အနက်ကား၊ ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ (ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍)။ ဧတံ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါးဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ်ခန္ဓာသို့။

မသွီ၊ငါ့ကိုယ်တိုင်ပင်ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ဤရုပ်ခန္ဓာသည်။ မေ၊
ငါ၏။ အတ္တ၊အတ္တပေတည်း။

ဧတံမမကား ရုပ်ကိုတဏှာဖြင့် အတ္တ စွဲလမ်းချက်ပေ
တည်း။

ဒေသော ဟမသွီကား ရုပ်ကိုမာနဖြင့် အတ္တ စွဲလမ်းချက်
ပေတည်း။

ဒေသောမေအတ္တကား ရုပ်ကိုဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တစွဲလမ်းချက်
ပေတည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ ထိုသုံးပါးတို့ဖြင့်အတ္တ ဟူ၍
စွဲလမ်း၏။ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း
သုံးချက်စီပင် စွဲလမ်းလေ၏။ ဤနည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ခန္ဓာ
ငါးပါး၌ အတ္တအစွဲပေါင်း တဆယ့် ငါးပါးရှိ၏။ ။ထိုအတ္တ
စွဲလမ်းမှုသည် ပုထုဇ္ဇန် မှန်သမျှတို့နှင့် အလုံးစုံဆက်ဆံ
သော စွဲလမ်းခြင်းပေတည်း။

ဤကား အတ္တာနုပဿနာ အတ္တအစွဲ၊အတ္တအထင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍
ပြဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

၃။ ဇိဝပညတ် ဆိုသည်ကား သတ္တဝါတို့၏ အသက်
တည်နေမှုကို စွဲ၍ ပညတ်ခြင်းပေတည်း။ ဤသတို့သား
သည် ခုနစ်ရက်အသက်ရှည်၏။တလအသက်ရှည်၏။တနှစ်
အသက်ရှည်၏။ဤသူသည် ဆယ်နှစ်အသက်ရှည်၏။ ဤသူ
သည်အနှစ် နှစ်ဆယ် အသက်ရှည်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်
သမုတ်ပညတ်ရာ၌ ဇိဝပညတ် ဖြစ်သည်ကို သိရာ၏။ ။
တနည်းအားဖြင့် ဤဇိဝပညတ်ကို အသက်တမ်း အမျိုးမျိုး
ခြားနားကွဲပြားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ။
အပါယ်လေးတုံတို့၌အသက်တမ်းမရှိ။ ။လူတို့၌ အသက်
တမ်းမမြဲ။ ဆုတ်တုံ တက်တုံရှိ၏။ ။မြေ၌ရှိ၍ နေကြကုန်

သော ဘုမ္မစိုးနတ် ဟူသမျှတို့မှာလည်း အသက်တမ်းအပိုင်းအခြား မရှိ။ ။အထက်နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့နှင့် ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်တို့မှာမူကား အသက်တမ်းပြီ၏။

နတ်သက် ဗြဟ္မာသက်များကား သင်္ဂြိုဟ်ဘုံဝိုင်း၌ထင်ရှားပြီ။

အထူးမှာ မဟာဗြဟ္မာတို့သည် အလွန်ရှည်လျားသော အသက်တမ်း ရှိလေသောကြောင့် မိမိတို့ ဖြစ်လာသော အစအဆုံးကိုပင် မသိမမြင် နှင်ကြလေကုန်။ ထိုကြောင့် ထိုမဟာဗြဟ္မာတို့သည် များသောအားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ အယူရှိကြလေကုန်၏။ ။အောက်ဘုံ၌ ဖြစ်ကြကုန်သော လူနတ် ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ထိုမဟာဗြဟ္မာတို့ကို မအိုမသေ အမြဲနေရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍၎င်း၊ နိစ္စထာဝရတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟူ၍၎င်း၊ စွဲလမ်းမှတ်ထင် ကြကုန်၏။ လောကကို ထိုမဟာဗြဟ္မာတို့ပင် ဘန်ဆင်းကြကုန်သည်၊ ထိုမဟာဗြဟ္မာတို့၏ ဘန်ဆင်းမှုကြောင့် လောကကြီးနှင့် တကွ သတ္တဝါအများတို့ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သည်ဟူ၍ထင်ကြလေကုန်၏။

ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်းကို အစပြု၍ လောကမှာ ထာဝရ အယူဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဣဿရနိမ္မာနဒိဋ္ဌိ ထွန်းကားလာသည်။

ဥပမာအားဖြင့်.....

အလွန် အသက်ရှည်သော အင်ကြင်း ပင်ကြီးရှိ၏။ ထိုအင်ကြင်း ပင်ကြီးအောက်မှာ အသက်တိုသော မြက်သစ်ပင်တို့သည် ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ မြက်သစ်ပင်အပေါင်းတို့က အချင်းချင်းပြောဆို ကြကုန်၏။ “ဤအင်ကြင်းပင်ကြီးသည် ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ အမြဲထာဝရ

တည်၏။ နိစ္စရဝသဘောရှိ၏။ ငါတို့၏ ဘိုး ဘေး ဘီ ဘင် အစဉ်အဆက် တို့ပင်သော်လည်း ဤအင်ကြင်း ပင်ကြီး၏ အစကိုမသိကြကုန်။ နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ထိုကဲ့သို့ပင် အမြဲထာဝရတည်လတ္တံ့။ ငါတို့သည်ကား မြဲသောသဘော မရှိကြကုန်။ မကြာမြင့်မီပင် ပျက်စီးတတ်သော သဘော ရှိကြကုန်၏။ တနှစ် နှစ်နှစ်မျှနှင့် ပျက်စီးကြရကုန်၏” ဟူ၍ ဆိုကုန်ရာ၏။ ဤဥပမာကဲ့သို့ အောက်တုံ၌ ဖြစ်ကြကုန် သော လူနတ် ဗြဟ္မာ တို့သည် မိမိတို့ထက် အသက်တမ်း ရှည်သော မဟာဗြဟ္မာကြီးကို နိစ္စထာဝရတည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

ပြဆိုအပ်ပြီးသော အင်ကြင်းပင်ကြီးနှင့် မြက်သစ်ပင်တို့၏ ဥပမာ ဖြင့်သိလေ။

ထိုနတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် ထိုထိုဘုံတို့၌ အသက် တမ်းရှိသည်အား လျော်စွာ တည်နေ ကြကုန် ပြီးလျှင် တဘန်ဤလူ့ပြည်သို့ပြန်လာကြရကုန်၏။ တဘန်အပါယ် လေးဘုံသားဖြစ်၍ အပါယ်ဘုံတို့ကို ပြည့်နှက်စေကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အတ္တဒိဋ္ဌိကို မပယ်ရသေး သော ပုထုဇ္ဈန်တို့ ဖြစ်လေ သောကြောင့်တည်း။ ။ ထို ဗြဟ္မာတို့သည် ရှေးဘဝတို့၌ လူ့ပြည်လောကမှာ ဈာန် ကိုရသော ဈာနလင်္ကာတို့ ပုဂ္ဂိုလ် အဘိညာဏ်ကို ရသော အဘိညာလင်္ကာတို့ ပုဂ္ဂိုလ် ရှေ့အစွန်းကို ကြံဆသော ပုဗ္ဗန္တ ကပ္ပိကပုဂ္ဂိုလ် နောက်အစွန်းကိုကြံဆသော အပရန္တကပ္ပိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလူ့ပြည်မှ စုတိလေသည်ရှိသော် ပုညဘိသင်္ခါရ အနေဉ္စာဘိသင်္ခါရ ဟုဆိုအပ်သော ဈာန်ဘဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့် အခြားမဲ့ ဘဝ၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ထိုရူပဘုံ အရူပဘုံ တို့၌ ဖြစ်ကြ လေကုန်၏။ ထိုသို့ ဗြဟ္မာဘုံသို့ ပို့ဆောင် သော

ကုသိုလ်ကံအစွမ်း ကုန်ခန်းလေသည်ရှိသော် ထိုဗြဟ္မာတို့ သည် အောက်တံသို့ တဘန် လျှောက် ကြပြန် ကုန်၏။ အပါယ်တံတို့၌ ဖြစ်ရပြန်ကုန်၏။

ပမာဒတရားဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မပယ်ရ ကုန် သေးသော ပုဏ္ဏုန်တို့မှာ အပါယ်လေးတံသည် မိမိတို့အ ဖြန့်ထိုင်သောအိမ်ပိုင်ကြီးတွေကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်၏။ ။ပြဆို အပ်ပြီးသောအတိုင်း ပုဏ္ဏုန်ဗြဟ္မာကို စုတေသော အခါ အပါယ်တံသို့လည်းကပ်ရောက်ဖြစ်ပွားရလေသေး၏ဟု ဆို ခြင်းမှာ သုတ္တန် ဒေသနာ တော် နည်းအားဖြင့် ပုဏ္ဏုန် သတ္တဝါတို့ အဖြစ် များရာသို့ လိုက်၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာ နည်းအားဖြင့် ဗြဟ္မာပြည်က စုတေ၍ ဘဝတဆက်ထည်းအပါယ်တံသို့သွားနိုင်သည်မဟုတ်ချေ။ ဘဝခြားရမည်သာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင်မန္တလေးမြို့မှရန်ကုန် မြို့သို့သွားသည်ဆိုရာ၌ လမ်းခရီး အကြားတွင်ရှိသော မြို့ များသို့ ခေတ္တဝင်ရောက် နားနေသော်လည်း ထိုမြို့များသို့ သွားသည်ဟုမဆိုရဘဲ လိုရင်းပခေန်ဖြစ်သောရန်ကုန်မြို့သို့ သွားသည်ဟူ၍သာဆိုရလေသကဲ့သို့ပုဏ္ဏုန် မှန်သမျှတို့၏ များစွာသွားရောက် ကျင်လည်ရာဖြစ်သော အပါယ်ဟုကို သာ ပာဝနာထား၍ ဗြဟ္မာပြည်ကစုတေလျှင် ပုဏ္ဏုန်မှန် က အပါယ်လေး ဂါသို့လားရ လေ၏ဟူ၍ ဟောပြောကြားတော် မူလေသည်။

ထိုပုဏ္ဏုန်တို့မှာအတ္တဒိဋ္ဌိလျှင်အရင်းရှိကုန်သော အပျိုး စုံသောဒိဋ္ဌိတို့ကိုလည်းမပယ်ရသေးကုန်။ အောက်တံသို့သွား ဆောင်တတ်သော ဩရန္တာဝိယ သံယောဇဉ်နှင့် အောက် တံသို့ သွားရောက်စေတတ်သော ဟေဋ္ဌာဝါမိ ကံတို့သည် ထိုပုဏ္ဏုန်တို့ သန္တာန်မှာပြည့်လျှော့ ရှိနေကြကုန်၏။ ထို ကြောင့် ပုဏ္ဏုန် မှန်သမျှတို့သည် နေဝသညာ နာသညာ

ယတနဖြ်ဟွဲ့ဘုံသို့တက်၍ ဖြ်ဟွဲ့ကြီးဖြစ်သော်လည်း တ
 ဘန်အပါယ်ဘုံသို့ လားရလေသည်သာဖြစ်၏။ ဖြ်ဟွဲ့ဘုံ၌
 ဖြ်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မူကား ဖြ်ရာ ဘုံတို့မှ
 အောက်ကျသော ဘုံတို့သို့ မသက်ဆင်းကြကုန်။ “ဖြ်ဟွဲ့
 ပြည်မှာ၊ အရိယာ၊ အောက်ရွာ ဆင်း မရှိ”။ ။အဘယ်
 ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိဟု
 သမျှတို့နှင့် အောက်ဘုံသို့ကျရောက်စေတတ်သော ဟောဋ္ဌာ
 ဂါမိကတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ပြီး ဖြ်လေသော ကြောင့်
 တည်း။ ။သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံတို့ သည် ကား ပုထုဇ္ဇန် တို့နှင့်
 ဆက်ဆံသော ဘုံများမဟုတ်ကုန်။ အထက်ဆုံး ဖြ်သော
 အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါးတို့နှင့်သာ ဆက်ဆံသော ဘုံများဖြစ်
 လေသည်။ ။ဤသို့ပြဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းအတိုင်း အသက်
 တမ်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ဇီဝပညတ်ကို သိအပ်၏။ ။ဤသို့
 လျှင် ဝိညာဏ်ပြခန်း ကြီးစိုးလျက် ရှိသောကြောင့် နာမ်
 ရုပ်သည် သတ္တဝါနှင့်ဆိုင်သောပညတ်အမျိုးမျိုးတို့၏ ဖြ်
 ပေါ်ရာ လမ်းကြီး ဖြ်လေသည်။ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ
 ရူပံ”ဟူသောပုဒ်ဖြင့် သတ္တပညတ်အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ အတ္တ
 ပညတ်အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ ဇီဝပညတ်အမျိုးမျိုး ဖြ်ပေါ်ပုံ
 ကိုသိရာ၏။ သတ္တ လောက၏ မူလ အခြေ တည်ကြီး ပေ
 တည်း။

ဤကား ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ် ရုပ် ဖြ်ပေါ်ပုံကိုပြသော စကားရပ်
 ပေတည်း။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ပဒီဇ္ဈသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ခြောက်ပါးဝိညာဉ် စွမ်းရည်အင်ကြောင့် မီး
 တွင်ရှိန်ဝါ ထက်ကြပ်ပါသို့ မကွာတူကွ ဖြ်ပေါ်
 ကြသား ဖဿဂေဒနာ စေတနာနှင့် သညာဝိတက်

ရောင်စုံယှက်သည် အမျက်ကြောင်ဝယ် ကြိုးစုံချယ်
သို့ အသွယ်အသွယ် အနွယ်နွယ်လျှင် ဆန်းကြယ်
စွာလှ နာမ် ကာယနှင့်။ ။ဘူတ ဟူပေ မြေ ရေ
လေ မီး ဓာတ်ကြီးလေးတန် အမာ ခံလျက် အရံ
ရုပ် သေး နှစ်ဆယ် လေးနှင့် ပေါင်း ထွေး မျှညီ
အဋ္ဌံ ဝိသ ရုပ်ကာယဟု နာမရူပ ဓမ္မအပြား ဤ
နှစ်ပါးလည်း ထင်ရှား စုံစွာ ပေါ်ထုံ လာ၍ နာနာ
ကာယ အနန္တလျှင် ရူပရုပ်ဟန် သဏ္ဌာန်အမူ ဇာတ်
မတူသည် လူအရပ်ရပ် နတ်အထွေထွေ ရေမျိုးကုန်း
မျိုး ကောင်းဆိုးယုတ်ညံ့ အကန့်ကန့်လျှင် ခြား
သန့်ပေါယ်ယ် သောသော ကြွယ်သည်။ ။နှစ်
သွယ်နာမ်ရုပ်စွမ်းရည်တည်း။
ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူလေသည်။

ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံပြီး၏။

နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ

[နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနံဖြစ်ပေါ်၏]

နာမ်ရုပ်အကြောင်းကိုအောက်၌ဖော်ပြအပ်လေပြီ။ ။
စက္ခုစသော တရားခြောက်ပါးကို ဤနေရာ၌ အာယတန
ဟူ၍ဆိုသည်။

မေး။ ။အဘယ် သို့သော အနက် သဘောကြောင့်
အာယတန မည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။“တတော တတော အာဂက္ခာ ယတန္တိ
ဃဇေန္တိ အတ္တနော အဟ္မနော ကိစ္စာနိ ဧတ္ထာတိ
အာယတနံ”

ဧတ္တ၊ ဤအရာ၌။ တတောတတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာ
ဂတိံ၊ လာရောက်၍။ အတ္တနော၊ အတ္တနော၊ မိမိ မိမိတို့၏။
ကိစ္စာနိ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စတို့ကို။ ယတန္တဃဒေန္တိ၊ အားထုတ်
ရှက်ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အာယ
တနံ၊ အာယတနမည်၏။

ထိုထိုအရပ်မှ လာရောက်၍ မိမိတို့နှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စ
တို့ကို ကြိုးစားအားထုတ် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြရာ ဖြစ်
သောကြောင့် အာယတနမည်၏ဟူ၍ဆိုသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဥပမာအားဖြင့် ဥပမာအားဖြင့်

သမုဒ္ဒရာကမ်းဆိပ်၌၎င်း၊ မြစ်ကမ်းဆိပ်၌၎င်း၊ ကြီးစွာ
သောမြို့သည်ရှိ၏။ ထိုမြို့၌များစွာသော ကုန်သင်္ဘောဆိပ်
ကြီးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသင်္ဘောဆိပ်ကြီးတွေမှာ အလွန်
များပြားလှစွာသော ကုန်စည် ပစ္စည်းတို့သည်လည်း အ
ပြည့်အနှံ့ရှိကုန်၏။ များစွာသော သင်္ဘောကြီးငယ်တို့
သည် ထိုထိုနိုင်ငံမြို့ပြတို့မှ လာရောက်ကြကုန်၍ ထိုသင်္ဘော
ဆိပ်တို့၌ ဆိုက်ကပ်ကြကုန်ပြီးလျှင် ကုန်အမျိုးမျိုး တို့ကို
ရောင်းကြကုန်၏။ မြို့သားတို့သည်လည်း ထိုထိုအရပ်တို့မှ
လာရောက်ကြကုန်ပြီးလျှင် ကုန်အမျိုးမျိုးတို့ကို ဝယ်ယူကြ
ကုန်၏။ မိမိတို့မြို့မှာရှိသော ကုန်တို့ကိုလည်း ရောင်းကြကုန်
၏။ သင်္ဘောကုန်သည်ကြီးတို့လည်း ဝယ်ယူ၍ သင်္ဘောသို့
တင်ဆောင်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုသင်္ဘောဆိပ်ကြီးများ
ကို အာယတနဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုအတူလျှင် သတ္တဝါ
တို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ သင်္ဘောဆိပ်ကြီးများပမာ ဌာန
ခြောက်ပါးတို့သည်ရှိကုန်၏။ အပဉ္စရှိကြကုန်သော ရူပါရုံ
အစရှိသည့် အာရုံခြောက်ပါးတို့သည် ထိုထိုအရပ်မှ လာ
ရောက်ကြ၍ ထိုထိုဌာနတို့၌ ထင်ကြကုန်ပြီးလျှင် အာရုံ

ကိစ္စကိုဆောင်ရွက်ကြိုးစားကြကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏အတ္တတ္တ
သန္တာန်မှာရှိသော ဆဒ္ဒါရိက စိတ်စေတသိက်တို့သည်
လည်း မိမိတို့၏ ဖြိရာဖြစ်သော ထိုထိုဝတ္ထုတို့မှ လာရောက်
ကြပြီးလျှင် ထင်လာသော အာရုံကိုယူခြင်း အာရုံပြုခြင်း
ကိစ္စအားဖြင့် ကြိုးစား အားထုတ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုအရာဌာနခြောက်ပါးကို အာယတနဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။

ထိုအာယတနခြောက်ပါးကား.....

- ၁။ စက္ခုာယတန၊
- ၂။ သောတာယတန၊
- ၃။ ဃာနာယတန၊
- ၄။ ဇိဋ္ဌါယတန၊
- ၅။ ကာယာယတန၊
- ၆။ မနာယတန၊

ဤခြောက်ပါးတို့ပေတည်း။

မျက်စိတည်းဟူသောဆိပ်ကမ်းကြီး၊ နားတည်းဟူသော
ဆိပ်ကမ်းကြီး၊ နှာခေါင်းတည်း ဟူသော ဆိပ်ကမ်းကြီး၊
လျှာတည်းဟူသော ဆိပ်ကမ်းကြီး၊ စိတ်တည်း ဟူသော
ဆိပ်ကမ်းကြီးဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

ထိုခြောက်ပါးတို့တွင်.....

- ၁။ စက္ခုပသာဒ ချပ်သည် စက္ခုာ ယတန
မည်၏။
- ၂။ သောတပသာဒ ချပ်သည် သောတာ
ယတနမည်၏။
- ၃။ ဃာနပသာဒချပ်သည် ဃာနာယတန
မည်၏။

၄။ ဇိဌပါပသာဒရုပ်သည် ဇိဌါယတနမည်
၏။

၅။ ကာယ ပသာဒ ရုပ်သည် ကာယာ
ယတနမည်၏။

၆။ အလုံးစုံသော ဘဝင်စိတ်သည် မနာ
ယတန မည်၏။

ထိုအာယတန ခြောက်ပါးကို အပဉ္စ ရှိသော ဗဟိဒ္ဓ
အာရုံခြောက်ပါးတို့၏ ဝင်ရာအတွင်း၌ရှိသော စိတ်စေတ
သိက်တို့၏ ထွက်ရာဖြစ်၍ တံခါးနှင့် တူသောကြောင့်
ဒွါရဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်သည်။

ဥပမာကား.....

ဘုန်းကံပါရမီ ကြီးမားကုန်သောသူတို့၏ အိမ်၌ များ
စွာကုန်သောအကြည်မှန် တံခါးတို့ကိုတပ်၍ထားကြကုန်
၏။ အိမ်၏ပြင်ပ၌ ရှိကြကုန်သော သက်ရှိသက်မဲ့ဖြစ်သည့်
အာရုံနိမိတ်တို့သည် ထိုအကြည်မှန် တံခါးမှ အိမ်တွင်းသို့
ထင်သောအားဖြင့် ဝင်လာကုန်ပြီးလျှင် အိမ်၌နေကြကုန်
သောသူတို့၏ အာရုံပြုစရာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်
၏။ အိမ်တွင်း၌ နေကြကုန်သော သူတို့သည်လည်း ထိုအ
ကြည်မှန်တံခါးတို့မှ အပြင်ပသို့ မျက်နှာမူ ကြကုန်လျက်
ဆိုအပ်ပြီးသောအာရုံ နိမိတ်တို့ကို ရှုမြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ထို
ကြောင့် ထိုမှန်အကြည်တို့ကို တံခါးဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။
ထိုအတူသတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
လာကြကုန်သော အဇ္ဈတ္တိ ကာယ တနခတ် မှန်တံခါး
ခြောက်ခုတို့သည် အပဉ္စရှိသော အာရုံတို့၏ ဝင်ရာလည်း
ဖြစ်ကုန်၏။ အတွင်း၌ဖြစ်သော ဆဒ္ဓါရိကစိတ်တို့၏ ထွက်ရာ
လည်းဖြစ်ကုန်၏။ အပအာရုံနှင့် အတွင်းစိတ်တို့သည်အာ

ရုံအာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ၍ ထိုအကြည်တံခါးတို့ဖြင့် ထွက်ဝင်ခြင်းကိုပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့အာရုံတို့၏ဝင်ရာ စိတ်တို့ထွက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် စက္ခုစသော အာယတန ခြောက်ပါးတို့ကို ခွါရတို့ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သည်။

ဤအရာ၌ခွါရဆိုသည်မှာ အကြည်တံခါးဟူ၍ဆိုလိုသည်။ အပေါက်ဟင်းလင်းတံခါးမဟုတ်ကြကုန်။

ထိုအာယတနခြောက်ပါးတို့တွင်မနာယတနဟုဆိုအပ်သော ဘဝင်စိတ်သည် ကြည်လင်ရုံမျှသာ မဟုတ်သေး။ ကောင်းစွာ သွေးအပ်သော စိန်ကဲ့သို့ ပြိုးပြိုး ပြက်ပြက် တောက်ပ လေသည်လည်းဖြစ်၏။ ။ထိုကြောင့်-

ပဘဿရမိဒံ တိက္ခဝေ စိတ္တံ။

ဟူ၍ဖြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။တိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဤဒံစိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ ပဘဿရံ၊ ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တလက်လက်ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ရှိ၏။

အာယတန ခြောက်ပါးတို့တွင် မနာယတန တပါးသာလျှင် နာမ်အာယတနဖြစ်၏။ အကြွင်းငါးပါးတို့သည် ရုပ်အာယတနတို့ဖြစ်ကုန်၏။ နာမ်အာယတနသည်လည်း အကြည်လင်ဆုံး အထွန်းပဆုံး ဖြစ်လေ၏။ ထိုအာယတနအရာ၌သံသေဒဇဇုလံ ဂစ္ဆသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရှိသော ထိုအာယတနတို့သည်နုနုကုန်၏။ အသွန်မကြည်လင်ကြကုန်။ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တတန်မှာရှိသောအာယတနတို့သည်မူကား လွန်စွာ ကြည်လင်ကြကုန်၏။ အရှိန်တန်ခိုးရှိကြလေကုန်၏။ ထွန်းလင်းတောက်ပကြလေကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာယတနတို့သည်

ဝေးသောအရပ်၌၎င်း၊ အလွန်ဝေးသောအရပ်၌၎င်း၊ အ
မိုက်မှောင်တွင်း၌၎င်း၊ ဖုံးလွှမ်း ကာကွယ်၍ နေရာ၌၎င်း၊
နံရံခြားရာ၌၎င်း၊ တံတိုင်းခြားရာ၌၎င်း၊ တောင်ကြီးကာ
ဆီးရာ၌၎င်း၊ အာရုံတို့ကိုယူခြင်းငှါစွမ်းနိုင်ကုန်၏။

ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အာယ
တနထက်တာဝတိံသာ နတ်တို့၏ အာယတနသည်ထက်
မြက်ကြည်လင်ထွန်းပ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ
ဘုံတိုင်အောင် အာယတနတို့၏ အဆင့်ဆင့်ထက်မြက်၍
တန်ခိုးရှိပုံ ထွန်းလင်းတောက်ပပုံကိုသိရာ၏။ ။ပုထုဇ္ဇန်
သတ္တဝါတို့၏ အသိဉာဏ်မည်သည့် ပဉ္စဒွါရအစဉ်လျှောက်
၍ သိရခြင်းသာများလေ၏။ မျက်စိမှအစဉ်လျှောက်၍ အ
သိဉာဏ်ပေါ်ပေါက်သည်၊ နားမှစ၍ အသိဉာဏ်ပေါ်ပေါက်
သည် စသောအားဖြင့်ဆိုလေ။ ။အရူပ ဗြဟ္မာတို့မှာမူ
ကား ပဉ္စဒွါရတို့ပင်မရှိကြံလေကုန်။ ထိုကြောင့်ထိုအရူပ
ပုထုဇ္ဇန် ဗြဟ္မာတို့မှာ လွန်စွာထက်မြက်၍ ထွန်းပသော
မနာယတနရှိပါသော်လည်း ပဉ္စဒွါရမှကင်းသည့် အတွက်
များစွာ အသိဉာဏ်ပေါ်ပေါက်ခြင်းမရှိကြလေကုန်။

ထိုသို့ပုထုဇ္ဇန်တို့မှာပဉ္စဒွါရမှအစဉ်လျှောက်၍သိရခြင်း
သာလျှင် များသောကြောင့် အလွန် တန်ခိုးကြီးသောသ
ဟဿမည်သည့် ဗြဟ္မာကြီးတို့ အသိဉာဏ်သည်လည်း
မိမိတို့၏ မျက်စိနားကျက်စား ကျင်လည်ရာတို့မှာသာလျှင်
အသိဉာဏ်များစွာဖြစ်၏။ စက္ခုသောတာ၏ အရာမဟုတ်
ကုန်သော အတိုင်းမသိ များပြားစွာကုန်သော တရားသ
ဘာဝအရာတို့၌မူကားထိုးထွင်း၍ အသိဉာဏ် မပေါ်ပေါက်
နိုင်ကြကုန်။ ထိုနက်နဲသောတရားသဘော အရာတို့၌မူကား
ထိုဗြဟ္မာကြီးတို့ပင်သော်လည်း ဗာလဥမ္မတ္တကကြီးတို့သာ
လျှင်ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာ ကြီးတို့မှာအလွန်ထက်

မြက်သောဒိဗ္ဗအာယတနရှိလေသောကြောင့်အကယ်၍အ
လိုရှိကြပါလျှင်မိမိတို့နေရာဌာန၌ တည်လျက်ပင်မိမိတို့နှင့်
ဘုံတူမျှသောသူတို့၏ အဆင်းကို၎င်း၊ မိမိအောက်၌ အဝီစိ
တိုင်အောင်ရှိရှိသမျှသောဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တ
ဝါတို့၏အဆင်းကို၎င်း၊ မျက်စိဖြင့်ရှုမြင်နိုင်ကုန်၏။ အသံတို့
ကိုနားဖြင့်ကြားနိုင်ကုန်၏။ ထိုဆိုပြီးသောသတ္တဝါတို့၏စိတ်
အကြံအစည်ကို မိမိစိတ်ဖြင့်သိနိုင်၏။

သို့ရာတွင်မိမိတို့၏အထက်၌ဖြစ်ကြကုန်သော အထက်
အထက်ဘုံသားတို့၏ ပကတိအဆင်းတို့ကိုမူကား မမြင်
နိုင်ကြကုန်။ ပကတိအသံတို့ကိုလည်း မကြားနိုင်ကြကုန်။
စိတ်အကြံအစည်တို့ကိုမူကား အဘယ်မှာ သိနိုင်ကြကုန်
မည်နည်း။ အထက်အထက်ဘုံသားတို့က ရုံ့ရင်းကြမ်းတမ်း
သောအဆင်းကို ဘန်ဆင်း၍ ပြလျင်သာ မြင်စွမ်းနိုင်ကြ
ကုန်၏။

အောက်အောက် ဘုံသားတို့၏ အဆင်း အသံ
စိတ်အကြံတို့ကိုသာ သိမြင်နိုင်၍ အထက်အထက်
ဘုံသားတို့၏ ပကတိဖြစ်သော အဆင်းအသံစိတ်အ
ကြံကို မသိမမြင် နိုင်ခြင်းကား နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ
ပြည်တို့၏ဓမ္မကာပေတည်း။

ထိုမှတစ်ပါးဆိုဘွယ်ရှိပြန်သည်မှာ.....

မနာယတနတို့တွင် အဟိတ်ဘဝင်သည်နုနု၏။ ထိုထက်
နိဟိတ်ဘဝင်သည် ထက်မြက်၏။ ထိုထက် တိဟိတ်ဘဝင်
သည်ထက်မြက်၏။ ။ တိဟိတ် ဘဝင်တို့တွင်လည်းသာဝ
ကဗေဒိဟုဆိုအပ်သောဗေဒိဉာဏ်ကိုရခြင်းငှါ ပါရမီအ
ရင်းခံမရှိကုန်သောအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တိဟိတ်ဘဝင်သည်
နုနု၏။ ။ ထိုထက်ဗေဒိဉာဏ်ကိုရခြင်းငှါ ပါရမီအရင်းခံ

ရှိကြကုန်သော ဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တိဟိတ်ဘဝင်သည် ထက်မြက်၏။ ။ ထိုဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း ပကတိသာဝကတို့၏ ဘဝင်သည် နှိပ်စက်၏။ ထိုထက်မဟာသာဝကတို့၏ ဘဝင်သည် ထက်မြက်၏။ ထိုထက် အဂ္ဂသာဝကတို့၏ ဘဝင်သည် ထက်မြက်၏။ ထိုထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ဘဝင်သည် ထက်မြက်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘဝင်သည် ကား အထွဋ်အစွန်းသို့တိုင်ရောက်အောင် ထက်မြက်ကြည်လင်လေ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဘဝင်သည် အလုံးစုံသော ဓမ္မဗျူဟာတရားတို့ကို လက်ခံခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော သတ္တိရှိ၏။ ထိုကြောင့်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော တရားကိုသိမြင်၍ သဗ္ဗညုမည်တော်မူလေသည်။

ဤသို့ပြဆိုခြင်းကား ဇာတ်အမျိုးမျိုးဖြင့်ပြီးစီးဖူးသော အာယတနတို့၏အရာကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍ ပြဆိုခြင်းပေတည်း။

ဗုဒ္ဓဝိသယဘုရားအရာ ဣဒ္ဓိဝိသယတန်ခိုးအရာ လောကဗိန္နာဝိသယ လောကီအကြံအစည် အရာတို့သည်မူကား အာယတန၏အရာတို့မဟုတ်ကုန်။ စိတ်ပညာ ဘာဝနာတို့၏အရာဌာနတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ အာယတနတို့၏ ပကတိအရာကိုလွန်မြောက်ကြကုန်၏။

မေး။ ။ အဘယ်သို့လျှင် နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဗ္ဗာယတနဖြစ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ် သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ပင်လျှင်အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်သောမဟာဘုတ် ရုပ်တို့ကိုအဖွဲ့ပြု၍ စက္ခုာယတနအစရှိသောရုပ်အာယတန ငါးပါးတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ဟဒယဝတ္ထုကိုအဖွဲ့ပြု၍ မနာယတနသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အာ

ယတနခြောက်ပါးတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌
 ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ လုံးရပ်သဏ္ဌာန်မှစ၍ အလုံးစုံသော
 သတ္တဝါတို့၏ အင်္ဂါအဆောက်အဦ တို့သည် အပြည့်အစုံ
 ဖြစ်ကုန်၏။ တဘန်တိုးပွားဘွယ် ကိစ္စမရှိ။ ။သံသေဒဇ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌ အင်္ဂါကြီးငယ်မျှ
 တို့သာလျှင် ပြည့်စုံကြကုန်၏။ လုံးရပ်သဏ္ဌာန် စသော
 သတ္တဝါတို့၏ အင်္ဂါအလုံးစုံတို့သည် မပြည့်မစုံကြကုန်
 သေး။ ထို့ကြောင့် တဘန်ကြီးပွားခြင်းကိစ္စကို အလိုရှိအပ်
 ကုန်၏။ တဘန်တဆင့်ကြီးပွားမှသာလျှင် လုံးရပ်သဏ္ဌာန်
 စသည်တို့ပြည့်စုံကုန်၏။ ဂစ္ဆသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား
 ပဋိသန္ဓေအခါ နှလုံးအိမ်တည်ရာ ဌာနမျှသည် သာလျှင်
 ရှေးဦးအစ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ပဋိသန္ဓေ စိတ်နှင့်တကွ ဝတ္ထု
 ဒသက, ကာယဒသက, ဘာဝဒသက, သုံးပါးတို့ သာလျှင်
 ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ပဋိသန္ဓေအခါမှာ ကာယာ
 ယတန မနာယတနနှစ်ပါးတို့သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ကို ရရှိ
 ကုန်၏။ ကြွင်းသော အာယတန လေးပါးတို့သည် မူကား
 ခုနစ်ဆယ် ခုနစ်ညဉ့်မြောက်သောနေ့၌သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်
 ကြကုန်၏ဟူ၍ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌ဆို၏။

ခုနစ်ဆယ်, ခုနစ်ညဉ့်မြောက်ဆိုသောစကားမှာဧကာဒသမသတ္တကဟ
 ၏နောက်ဆုံးဖြစ်သောရက်ကိုရည်၍ဆိုသောစကားဖြစ်လေသည်။

ဂစ္ဆသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာယတနဖြစ်ပေါ်ပုံကိုဆို
 ဦးအံ့-----

၁။ ပဋိသန္ဓေတည်နေစဖြစ်သော ပထမသတ္တကဟ
 ၌ ဇာတိဥဏ္ဏာမည်သော အလွန်နူးညံ့သည့်
 သားမွေး သုံးမျှင်တို့ဖြင့်ဖြူလုပ်အပ်သော ကြိုး
 ငယ်အဖျား၌ တည်သောအလွန်ကြည်လင်လှ

သောဆီပေါက်ငယ်မျှပမာဏရှိသည့် ကလလ
ရေကြည်သည်ဖြစ်ပေါ်၏။

- ၂။ ဒုတိယ သတ္တဘဟဉ္စ ဟိကလလ ရေကြည် မှ
သားဆေးရေအဆင်းရှိသောအဖြူပ်ဆိုင်သည်
ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါကလလရေကြည် ဟူသော
အမည်ကွယ်ပျောက်လေ၏။
- ၃။ တတိယ သတ္တဘဟဉ္စ ထိုအဖြူပ်မှ ပေသိ မည်
သော အသားတစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအသား
တစ်သည် မီးဖြင့်ကြိုအပ်သည်ဖြစ်၍ကြွေမှုမှုန့်
ညက်၍နေသော ကြေးနီမှုန့် တို့နှင့်တူ၏။ များ
စွာမမာသေး။ ထိုအခါအဖြူပ် ဟူသောအမည်
ကွယ်ပျောက်လေ၏။
- ၄။ စတုတ္ထသတ္တဘဟဉ္စ ဗာနမည်သော အသား အ
ဆိုင်အခဲသည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအသား အ
ဆိုင်အခဲသည်ကြက်ဥသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ရင့်မာ၏။
ထိုအခါ အသားတစ် ဟူသော အမည် သည်
ကွယ်ပျောက်လေ၏။
- ၅။ ပဉ္စမ သတ္တဘဟဉ္စ ထိုအသား အဆိုင်အခဲ မှာ
လက်နှစ်ဘက် ခြေနှစ်ဘက် ဦးခေါင်း ဖြစ်ပေါ်
ခြင်းအကျိုးငှါ အဖုအညွှောက် ငါးခုဟု ဆိုအပ်
သော ခက်မငါးဖြာတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်
၏။
- ၆။ ၇။ ၈။ ၉။ ၁၀။ ပဉ္စမ သတ္တဘဟ၏ နောက်၌ ငါး
သတ္တဘဟတို့ပတ်လုံး ဖြစ်ပြီးသောရုပ် ကာယ
တို့သည်ရင့်၍ ပွားစီး၍ နေကြကုန်၏။

(ဆဋ္ဌမသတ္တဘဟမှ ဒသမသတ္တဘဟတိုင်အောင် ငါးသတ္တဘဟတို့ကို
ဆိုလိုသည်။)

၁၁။ တဆယ်တသတ္တဟာမြောက်ဟု ဆိုအပ်သော
 ကောဒသမ သတ္တဟာ၌အဖုငါးခုတို့တွင်ဦးခေါင်းသဏ္ဌာန်
 သည် အတန်ငယ် ပြည့်စုံ ကြီးရင့်၍ လာ၏။ မျက်စိတွင်း
 မျက်လုံးတို့သည်၎င်း နားပေါက် နှာခေါင်း ပေါက် ခံတွင်း
 ပေါက်တို့၌ လျှာသဏ္ဌာန် တို့သည်၎င်း ပြည့်စုံ၍ လာ
 ကြကုန်၏။ အကြင် အခါ၌ ဆိုအပ် ကုန်ပြီးသော မျက်စိ
 သဏ္ဌာန်စသည်တို့သည် ရင့်မာခြင်းသို့ရောက်ကြလေကုန်
 ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုမျက်လုံးစသည်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သောကမ္မဇ
 မဟာဘုတ်ရုပ်တရားတို့၏ ကြည်လင် ခြင်းသည် ဖြစ်လေ
 ၏။ ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်တို့၏ အကြည်အလင်
 ကိုပင်လျှင် ပဿာဒ ဟူ၍ ဆိုအပ် ကုန်၏။ ။မျက်စိ အ
 ဆောက်အညီ ဖြစ်သော အလုံး၌ မျက်နက်ဝန်း ဌာနမှ အ
 ဆင်းရူပါရုံ ထင်လာစေရန် အနေအားဖြင့် ကြည်လင်မှုကို
 စက္ခုပဿာဒဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုအကြည်ကိုပင်လျှင် စက္ခာ
 ယတနဟူ၍ဆို၏။မျက်စိအကြည်ပေတည်း။ ။နားပေါက်
 အတွင်း၌ အသံသဒ္ဓါရုံထင်လာစေရန်အနေအားဖြင့်ကြည်
 လင်မှုကို သောတပဿာဒဆိုသည်။ ထိုအကြည်ကိုပင်လျှင်
 သောတာယတနဟူ၍ဆို၏။ နားအကြည် ပေတည်း။ ။
 နှာခေါင်းတွင်း၌ အနံ့ဂန္ဓာရုံကိုထင်လာစေရန် အနေအား
 ဖြင့် ကြည်လင်မှုကို ဗ္ဗာနပဿာဒဆိုသည်။ ထိုအကြည်ကို
 ပင်လျှင် ဗ္ဗာနာယတန ဆို၏။ နှာခေါင်း အကြည် ပေ
 တည်း။ ။လျှာအပြင်၌ ရသာရုံကိုထင်လာစေရန် အနေ
 အားဖြင့် ကြည်လင်မှုကို ဇိဝှိပဿာဒဆိုသည်။ထိုအကြည်
 ကိုပင်လျှင် ဇိဝှိယတနဆို၏။လျှာအကြည်ပေတည်း။ ။
 ဤအာယတနလေးခုတို့သည် ကောဒသမ သတ္တဟ၏ အ
 ဆုံးရက်၌ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သည်။

ကာယာယတနသည် မူကား ပဋိသန္ဓေနှင့် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်
 ကြောင်းကို အောက်၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဆံပင် မွေးညှင်း ခြေသည်း လက်သည်း စသည်
တို့ကား လေးဆယ်နှစ်သက္ကာဟမြောက်၌ ဖြစ်ကုန်
၏ဟူ၍ဆိုသည်။

ဤသို့လျှင် နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် သဗ္ဗာ
ယတနတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗာယတနဆိုသောအရာမှာ
အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကိုယူရသည်။

ဤသို့နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဗ္ဗာယတန ဖြစ်ပုံကိုရည်၍ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ထင်ရှားစေစုံ အပုံပုံလျှင် တည်တံ့နာမ်ရုပ်
ကိုယ်သမုတ်သား အထုပ်အထယ် ကြီးငယ်ကာယ
ပေါ်ပြန်ကလည်း ခွဲရတွင်မည် ဘိတ်ဘိတ်လည်
သည် အကြည်ခြောက်မျိုး ကိုယ်လုံး ပြီးလျက်
အရိုးစီစဉ် အမြင်စက္ခု ကြားမှုသောတ ဃာန
အနံ လျက်ရန်ဇိဌာကာယာတောထိ အသိမနော
မရောမရှက် တလက်လက်လျှင် အမျက်စိန်ရည်
လဲလဲကြည်သို့ ခြောက်မည်အာရုံ အလုံးစုံလည်း
ပုံသဏ္ဌာန်ရိပ် နိမိတ်အသွင် အကုန်ထင်၍ ဤရှင်
ဤလူ ဤမူနေလ ရူပသဏ္ဌာန် အသံအမျိုး အရိုး
လှိုင်မျှ ရနံ့ထိုထို အချိုအချဉ် ဤလျှင်အပူ ဤမူ
အအေး အတွေးအသိ ပြည့်စုံဘိ၍ ငါ၏ ဤကိုယ်
ငါမင်းပျိုဟု အဆိုအထင် အမြင် မှောက်မှား
စိတ်နေကြွားဘို့ တံခါးခြောက်သင်း ကိုယ်လုံးလင်း
သည်။ «ခြောက်စင်းဓာတ်မှန် စွမ်းရည်တည်း။
ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

နာမရူပပစ္စယာသဗ္ဗာယတနပြီး၏။

သဠာယတနပစ္စယာဓဿော

[အာယတနခြောက်ပါးကြောင့် ဖဿဖြစ်ပေါ်၏။]

“ဖုသတိတိ ဖဿော”

ဖုသတိ၊ တွေ့ထိကြိတ်နယ် တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။

ဝိညာဏ်စိတ်သည် အကြင်အာရုံစုကိုသိ၏။ ထိုအာရုံစုကိုသိခြင်းမျှနှင့် ရပ်တန့်၍မနေဘဲ အာရုံ၏အရသာကိုပေါ်ထွက်စိမ့်သောငှာ ကြိတ်နယ်သောအားဖြင့် တွေ့ထိတတ်သောသဘောကို ဖဿဟူ၍ဆိုသည်။ “ကြံကြိတ်စက်ဖြင့် ကြံရည်ကိုထွက်အောင် ကြိတ်နယ်ဘိသကဲ့သို့ အာရုံ၏အရသာပေါ်ထွက်အောင် ကြိတ်နယ်သောအားဖြင့်တွေ့ထိမှု သဘောပေတည်း။” “လောက၌ တစုံ တရာသော အရာဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏ပေါင်း၍ထားမှုကို ထိသည်တွေ့သည်ဟူ၍ဆိုကြ၏။ အဘိဓမ္မာသဘော အရာ၌မူကား ထိုကဲ့သို့ ထိရုံမျှကို ဖဿ ဖုသန မခေါ်သေးဘဲ အာရုံ၏အရသာပေါ်ထွက်အောင် ကြိတ်နှိပ်မှုကိုသာ ဖဿဟူ၍ဆိုသည်။” “ဤကဲ့သို့ ကြိတ်နှိပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြိတ်နှိပ်အပ်သောဝတ္ထုတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း စုဝေးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ပေါင်းဆုံ စုဝေးခြင်း ဖြစ်သည်ရှိသော် ကိစ္စ အမျိုးမျိုးတို့သည်ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဤအရာ၌ ကိစ္စအမျိုးမျိုးဆိုသည်မှာ အာရုံခြောက်ပါးတို့၌ ဝေဒနာသညာစသော စေတသိက်တို့၏ ကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့ပေတည်း။ ဖဿဘတ်ကဝတ္ထုအာရုံ စိတ် သုံးပါးတို့ကို ကြိတ်နယ်သောအားဖြင့် တွေ့ထိစုဝေးသည်ရှိသော် ဝေဒနာသညာစသော စေတသိက်တို့သည် ခံစားခြင်း မှတ်ခြင်းစသော မိမိတို့၏ ကိစ္စအသီးသီးတို့ကို ရှက်ဆောက်ကြ လာကုန်၏ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ဥပမာအားဖြင့်.....

တခုသော ရွာမှု မြို့မှု ကိစ္စကြောင့် အကြီးအကဲဖြစ်သော လူတို့သည် တခုသောနေရာဌာနမှာ လာရောက်ကြကုန်၍ တစုံတခုကိုမျှမပြောမဆိုကြကုန်ဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်သည်ရှိသော် အစည်းအဝေးမမည်ကုန်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုမြို့ရွာကိစ္စတို့၌ အချင်းချင်း အညီအညွတ်ပေါင်းသင်း၍ မပြုလုပ်မရွက်ဆောင်ကြကုန်သောကြောင့်တည်း။ ။အကြင်အခါ၌ ထိုသို့စည်းဝေးကြကုန်၍ တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းသင့်သမျှကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း ကြကုန်၏။ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ဘွယ်တို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် ကြရန် ဆုံးဖြတ်ပြဇာနီးကြကုန်၏။ ထိုအခါ၌သာလျှင် အစည်းအဝေးထမြောက်သည် မည်လေ၏။ ထိုသို့ အစည်းအဝေးအထမြောက်သည် ရှိသော်သာလျှင် မြို့သား ရွာသားတို့မှာ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ကိစ္စတို့၌ အသီးအသီးပြုဘွယ် ကိစ္စတို့သည် ပေါ်ပေါက်လာကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာအမှုကိစ္စတို့၌ ထကြွဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ကြလေကုန်၏။ ။ဤဥပမာ၌ အစည်းအဝေး ထမြောက်အောင်မြင်မှုသည် ဖဿသဘောနှင့်တူ၏။ လူအများတို့သည် မိမိတို့ကိစ္စ၌ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ထကြွလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဖဿက္ခေယိပေး မှုကြောင့် ဝေဒနာ သညာစသော စေတသိက်တို့သည် မိမိတို့ ကိစ္စများကို အသီးအသီး ဆောင်ရွက်ကြသည်နှင့်တူ၏။ ဤဥပမာအတိုင်း ဖဿသဘောကိသိရာ၏။

ဟိန္ဒူတော်များ၌.....

ဖဿော ဟေတု၊ ဖဿော ပစ္စယာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿပညာပနာယ။ သညာက္ခန္ဓဿ ပညာပနာယ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ ပညာပနာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏။
 ပညာပနာယ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ။ သညာက္ခန္ဓဿ၊
 သညာက္ခန္ဓာ၏။ ပညာပနာယ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏။ ပညာပနာယ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဟေတု၊ အသောက်
 အပံ့ဖြစ်သော ဥပတ္တန္တက အကြောင်းမည်၏။ ဖဿော၊
 ဖဿသည်။ ပစ္စယော၊ တိုက်ရိုက် ဖြစ်ပေါ် စေတတ်သော
 ဇနက အကြောင်းမည်၏။

ဤပါဠိတော်ဖြင့် ဖဿသည် စေတသိက် ခန္ဓာတရား
 သုံးပါးတို့၏ အကြောင်းပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ဟောတော်
 မူသည်။ ။ အာဟာရ လေးပါးတို့တွင် ဖဿသည်ကား
 အာဟာရတပါးဖြစ်၏။ ထိုဖဿအာဟာရသည်စေတသိက်
 ခန္ဓာ သုံးပါးတို့ကိုဖြစ်ပေါ်အောင်ရှက်ဆောင်လေ၏။

ထိုဖဿသည်.....

- ၁။ စက္ခုသမ္ပဿ၊
- ၂။ သောတာသမ္ပဿ၊
- ၃။ ဃာနသမ္ပဿ၊
- ၄။ ဇိဌိသမ္ပဿ၊
- ၅။ ကာယသမ္ပဿ၊
- ၆။ မဇနာသမ္ပဿ၊

ဟူ၍ ခြောက်ပါးရှိ၏။

စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော ဖဿသည် စက္ခုသမ္ပဿမည်၏။ ဤသို့အ
 တိုင်း သောတာသမ္ပဿ စသည်တို့ကိုလည်းသိလေ။

မေး။ ။ အဘယ်သို့လျှင် အာယတနခြောက်ပါးကြောင့်
 ဖဿဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ စက္ခုသမ္ပဿ ဖြစ်ပုံ၌ စက္ခာယတနဟုဆိုအပ်

သောမျက်စိ၊ ထိုမျက်စိ၌ ထင်သောရူပါရုံ၊ ထိုရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ မျက်စိ၌ဖြစ်ပေါ်လာသောစက္ခုဝိညာဏ်စိတ်၊ ဤတရား သုံးပါးတို့သည် မိမိတို့၏ ကိစ္စအသီးသီးတို့ကို ရှက်ဆောင်လျက် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုတရားတို့ ပေါင်းစုစည်းဝေးမိခြင်းဟုဆိုအပ်သော တွေ့ထိကြိတ်နယ် မူသဘောသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ စက္ခုသမ္ပဿ ဖြစ်သည်မည်၏။ သောတသမ္ပဿ စသည် တို့မှလည်း ထိုအတူပင်တည်း။ ။မျက်စိ၌လဝန်းအစရှိသောအဆင်း နိမိတ်ထင်သည်ရှိသော် မျက်စိကိုမှီ၍ အဆင်းကို အာရုံပြုလျက် မြင်တတ်သောစက္ခု ဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော် အာရုံ၌မြဲမြန်ထက်မြက်စွာစူးစိုက် ကျရောက်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော အဟုန်သည်လည်း ထိုစိတ်နှင့်တကွဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ။ထိုအဟုန်သည်မျက်စိဝန်း၌တပြိုင်နက်ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော တရားသုံးပါးတို့ကိုအချင်းချင်း ရောနှောပေါင်းစည်းမှုကိုပြုလျက် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအဟုန်သည် သဘောအားဖြင့် တရားသုံးပါးတို့ကိုပေါင်းစပ်ခြင်း ကိရိယာအထူးပေတည်း။ ထိုသို့ပေါင်းစပ်စည်းဝေးမိအောင်ပြုလုပ်သော ထိုကိရိယာအမှုအရာတို့ကို ပင်လျှင် ဗဿဟူ၍ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် တရားသုံးပါးတို့၏ပေါင်းဆုံစုဝေးမှုသည် ဗဿမည်၏ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုဗဿ အဟုန်အရှိန်ကိုစွဲ၍ အာရုံ အရသာတို့သည် ထွက်ပေါ်ကြကုန်၏။ ထိုဗဿ အဟုန်အရှိန်ကြောင့် ဝေဒနာ စသော ဓာတ်တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ကိစ္စကို အသီးသီး ဆောင်ရွက်လျက်ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ။အာရုံ၏ ထိခိုက်ပုံ အနုနုအထက်သို့လိုက်၍ ဗဿအရှိန်လည်း အနုနုအထက်ရှိလေ၏။ ဗဿအနုနုအထက်ကိုစွဲ၍ ဝေဒနာ စသည်တို့မှလည်း အနုနုအထက်ရှိပြန်လေ၏။ ။မျက်စိ

စသည်တို့၌ အာရုံထိခိုက်ပုံနုနုလျှင် ဖဿ အရှိန်သည် လည်း နုနုလေ၏။ အာရုံထိခိုက်ပုံထက်မြက်လျှင် ဖဿအရှိန်အဟုန်လည်း ထက်မြက်လေ၏။ ဖဿအရှိန် နုနုသည် ရှိသော် ဝေဒနာစသောတရားတို့သည်လည်း နုနုနွေးစွာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ဖဿအရှိန် ထက်မြက်သည် ရှိသော် ဝေဒနာတို့သည်လည်း ထက်မြက်စွာ ဖြစ်ပေါ် ကြလေ ကုန်၏။ ။ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ သုခ ဝေဒနာကို ခံစား ကြရာ၌ ထက်မြက်သော ဖဿ အဟုန် အရှိန်ကို လို လားရှာဖွေကြကုန်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရာ၌ကား နုနု သော ဖဿ အရှိန်ကို လိုလားကြ ကုန်၏။ ။ သုခ ဝေ ဒနာဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုလုပ်ရာ၌ သတ္တဝါတို့သည် ဖဿ အဟုန်အရှိန်ထက်မြက်အောင် ကြိုးစားကြကုန်၏။ ဒုက္ခ ဝေဒနာအရာ၌မူကား ဖဿအရှိန်ကိုသက်သာ နိုင်စေသ မှု သက်သာနုနုနွေးအောင် ပြုလုပ်တတ်ကြလေသည်။ ။ ဥပမာ ချစ်ခင်အပ်သော သားသမီးစသည်တို့ကို လက်ဖြင့် ပိုက်ဘက်ရာ၌ အရှိန်အဟုန်နှင့်တကွ အားရှိသမျှ ပိုက်ဘက် ကြကုန်၏။ အဆူးပါသောသစ်တုံးကိုဖြစ်စေ၊ ပူသောရေခွေး အိုးကိုဖြစ်စေ၊ အတင်းအဓမ္မ ပိုက်ဘက်ရမည်ဆိုလျှင် ထိုသို့ အရှိန်အဟုန်နှင့် တကွ အားရှိသမျှ ပိုက်ဘက်ကြမည် မ ဟုတ်ကုန်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ အရာတို့၌ သတ္တဝါတို့ လိုလားနှစ်သက်သော ဖဿအနုနု ကိုသိရာ၏။

ဤသို့လျှင် သဗ္ဗေယျတနကြောင့် ဖဿတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဤအချက်ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ဝတ်မှန်အကြည်ခြောက်မျိုးတည်က ခြောက်
မည်အာရုံ အလုံးစုံလည်း ပုံသဗ္ဗာန်ရှိ၍ နိဗ္ဗာန်အ

သွင် ကိုယ်လုံးထင်၍ ဝိညာဉ်ခြောက်ဆင့် ဖွားဖွား
ပွင့်က နှင်းသင့်တူမျှပမာပြုမှု သိကြားစက်ရှိန်လက်
လက်ထိန်သား ဝရဲဇိန်သွား ရုပ်ရုပ်ဝါးသို့ ခြောက်
ပါးဖဿ ဖြန်းဖြန်းထ၍ ရသခြောက်မည် အာရုံ
ရည်ကို ကြိတ်နည်သောအား တွေ့ထိငြားက ဤ
ကားဣဒ္ဓ အနိဋ္ဌနှင့် ဤမျှမကောင်း ဤမျှကောင်းဟု
အကြောင်းသွေးဆော် အရေးပေါ်လျက် ခြောက်
တော်အာရုံ ရသဂုဏ်တို့အကုန်ပေါ်ထွက် ရှန်းရှန်း
တက်၍ မက်ဘွယ်မုန်းဘွယ် အနှုန်းချယ်သည်။ ။
ခြောက်သွယ် ဖဿ စွမ်းရည်တည်း။
ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူလေသည်။

သဠာယတနပစ္စယာဖဿောပြီး၏။

ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ

[ဖဿကြောင့်ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်သည်။]

“ဝေဒယတိတိ ဝေဒနာ”

ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်၏။

ဖဿဝတ်၏ ကြိတ်နယ်ထိတွေ့ မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
လာသော အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော တရား
သည် ဝေဒနာမည်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ။အာရုံ၏ အရ
သာ မည်သည်ကား ပိယ သာတဟုဆိုအပ်သော ချစ်
ခင်နှစ်သက်ဘွယ်သာယာမြတ်နိုးဘွယ်များကို ဆိုသည်။ဤ
ပိယသာတများသည်သုခဝေဒနာ၏အစာဖြစ်၍ထိုသုခဝေ
ဒနာက ခံစားလေသည်။ ။အပ္ပိယ အသာတဟု ဆိုအပ်

သောမုန်းဘွယ်မသာယာ မမြတ်နိုးဘွယ် များသည်လည်း
ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အစာဖြစ်သော အာရုံအရသာမည်၏။ ထို
အပ္ပိယအသာတ အာရုံအရသာများကို ဒုက္ခဝေဒနာက
ခံစားလေ၏။

ထိုဝေဒနာသည်.....

- ၁။ စက္ခုသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊
- ၂။ သောတသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊
- ၃။ ဗာနသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊
- ၄။ ဇိဌိသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊
- ၅။ ကာယသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊
- ၆။ မနောသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာ၊

အားဖြင့်ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။

မျက်စိ၌ဖြစ်ပေါ်သော ဗဿအရှိန်အဟုန်အတွက် ဖြစ်
ပေါ်သောဝေဒနာကို စက္ခုသဗ္ဗဿဇာ ဝေဒနာဆိုသည်။
အကျဉ်းအားဖြင့် စက္ခုသဗ္ဗဿဇာကြောင့် ဖြစ်သောဝေဒနာ
သည် စက္ခုသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာမည်၏။

သောကသဗ္ဗဿဇာဝေဒနာသည်တို့၌လည်း ဤအတိုင်းပင်ရ၏။

ထိုမှတစ်ပါး.....

- ၁။ သုခဝေဒနာ၊
- ၂။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊
- ၃။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၊

ဟူ၍သုံးပါးအပြားရှိ၏။

၁။ ချစ်သာသဖြင့်စိတ်ကူးသောဝေဒနာသည်သုခဝေဒ
နာမည်၏။

၂။ ဆင်းရဲသဖြင့် ခံစားသော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခဝေဒနာမည်၏။

၃။ ချမ်းသာဆင်းရဲနှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်၍ ခံစားသော ဝေဒနာသည် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာမည်၏။

ထိုမှတစ်ပါး.....

၁။ သုခဝေဒနာ၊

၂။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊

၃။ သောမနဿဝေဒနာ၊

၄။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၊

၅။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊

အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုမှတစ်ပါး.....

၁။ အပါယိကဝေဒနာ၊

၂။ မာနုဿိကဝေဒနာ၊

၃။ ဒိဗ္ဗဝေဒနာ၊

ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိပြန်၏။

၁။ အပါယိကဝေဒနာ ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် အပါယိကဝေဒနာမည်၏။

၂။ လူ့ ပြည် လောက၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာ သည် မာနုဿိကဝေဒနာမည်၏။

၃။ နတ် ဗြဟ္မာ တို့၏ ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာ သည် ဒိဗ္ဗဝေဒနာမည်၏။

အပါယိကဝေဒနာသည် ငရဲ၏ဒုက္ခဝေဒနာ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ပြိတ္တာတို့၏ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဟူ၍ လေးမျိုးရှိ၏။ ။ သိဒ္ဓါပုဂံ ငရဲမှစ၍ အဝိဗ္ဗိတိုင်အောင် ငရဲတို့၌

ဖြစ်သောဆင်းရဲမှုကို ငရဲ၏ ဒုက္ခဝေဒနာ ဆိုသည်။ ။ထို
ငရဲ၏ ဆင်းရဲသည် ဒုက္ခဝေဒနာ ဟူသမျှ တို့တွင် အကြီးအ
ကျယ်ဆုံးဖြစ်လေ၏။

ထိုငရဲ၏ဒုက္ခကို ခြိတ်ခွာဘုရားက ဥပမာဖြင့် ဤသို့ပြဆို
တော်မူ၏.....

ယောကျ်ားတယောက်ကိုနေ့တိုင်းနေ့တိုင်း တနေ့လျှင်
လှံချက်ပေါင်းသုံးရာတို့ဖြင့်အနှစ်တရာတိုင်တိုင်ထိုးရာ၏။ထို
ကဲ့သို့အနှစ်တရာတိုင်တိုင်နေ့စဉ်လှံချက်ပေါင်းသုံးရာတို့ဖြင့်
အထိုးခံရသော ဒုက္ခဝေဒနာသည် လူ့ပြည် လောကမှာ
လွန်စွာ ကြီးကျယ်သောဆင်းရဲဒုက္ခဟူ၍ ဆိုကြကုန်ရာ၏။
သို့ရာတွင်ယူဇနာငါးရာရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်ကြီးနှင့်
နှိုင်းစာလျှင် လက်သီးဆုပ်မျှလောက်သာရှိသောကျောက်
ခဲသည် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်လေ၏။ ဟိမဝန္တာ တောင်
ကြီးကသာလျှင်လွန်စွာကြီးကျယ်လေ၏။ ထိုဥပမာ အတူ
သာလျှင် ငရဲတို့၏ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်သည် ရှိ
သော် ထိုအနှစ်တရာပတ်လုံးနေ့စဉ်ထိုးသောလှံချက်သုံးရာ
၏ဒုက္ခဝေဒနာသည် မပြောလောက်စွာပင် အနည်းငယ်
ကလေးမျှသာဖြစ်၏။ ငရဲဒုက္ခကသာလျှင်လွန်စွာကြီးကျယ်
လှ၏။ ။ထိုငရဲဘုံတို့၌ ဒုက္ခဝေဒနာ များပြား ကျယ်ဝန်း
စွာဖြစ်ပွားခွင့်ကိုရရှိလေအောင် ဒုက္ခဝတ္ထုဖြစ်သော ကိုယ်
ကောင်အထည်ဒြိမ်တို့သည်လည်း လွန်စွာကြီးကျယ် ကုန်
၏။ ။ငရဲဘုံ၌ အသက်တမ်းလည်းမရှိ။တကမ္ဘာပတ်လုံး
တည်ကုန်သော ငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည်လည်း အဝိဇ္ဇာငရဲ
ကြီး၌ အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျ အဆုံးအစမရှိပေါ့များကုန်
၏။ ။ထိုအဝိဇ္ဇာ ငရဲသူငရဲသားတို့သည်သမုဒ္ဒရာအလယ်၌
ငါးကြီးတွေနေကြကုန်၏။ကဲ့သို့တခဲနက်တောက်လောင်
M.-I-30

စွဲငြိ၍ နေသော မီးပုံကြီး ထဲမှာ မြုပ်၍ နစ်၍ နေကြလေ ကုန်၏။

ဤကား ငရဲ၏ဒုက္ခဝေဒနာပေတည်း။

တိရစ္ဆာန်တို့၏ဒုက္ခဝေဒနာသည်ထင်ရှား၏။

ပြိတ္တာတို့၏ ဒုက္ခဝေဒနာသည် လွန်စွာ ကြီးကျယ် ၏။ တဏှာမျှချမ်းသာခွင့်ကိုမရဘဲ အန္တရကာပ် တကာပ်နှစ်ကာပ် သုံးကာပ်သို့တိုင်တိုင် တဟုန်တည်း တောက်လောင် သော ကိုယ်တို့ဖြင့် ကျင်လည်ကျက်စား သွားလာကြ ကုန်လျက် သည်းထန်ထက်မြက်သော ဒုက္ခဝေဒနာများကို ခံစားရှာ ကြရကုန်၏။ ပေတဝတ္ထု ပါဠိတော် လက္ခဏ သံယုတ် စ သည် များမှာ ပြိတ္တာတို့၏ ဆင်းရဲကို များစွာ ပြဆိုလျက် ရှိလေ၏။

အသုရကာယတို့၏ဆင်းရဲသည် ပြိတ္တာဆင်းရဲ၌အကျုံး ဝင်လေ၏။

ဤကား အပါယိက ဝေဒနာများပေတည်း။

မာနုသပါယိကဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော လူ့တုံ၌ ဖြစ်သည့် ဝေဒနာသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ တွဲဘက် ရောနှောလျက် ရှိ လေ၏။ “ဆင်းရဲတခါ ချမ်းသာတလျှည့်” ဆိုသော စကား မှာ လူ့တုံ၌ဖြစ်သော ဝေဒနာကိုရည်၍ ဆိုသော စကား ဖြစ်လေသည်။ ။ ယခုအခါ ဆုတ်ကပ်၏အစွန်အဖျားနား ၌ဖြစ်ကြကုန်သော ပြည့်ရှင်မင်းမှစ၍ အလုံးစုံသော လူတို့ ၏ချမ်းသာသည် လက်သီးဆုတ်မျှလောက်ရှိသောကျောက်ခဲ နှင့်တူ၏။ ကပ်ဦး ခွဲ၎င်း၊ ကပ်အလည်ခွဲ၎င်း၊ ဖြစ်ကြ ကုန် သော စကြဝတေးမင်းမှစ၍ အလုံးစုံသောလူတို့၏ချမ်းသာ သည် ဟိမဝန္တာ တောင်ကြီးနှင့် တူ၏။ ဤကဲ့သို့ လူ့ပြည် လောက၌ ခေတ်ကာလသို့လိုက်၍ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုး အ

စားစား ရှိကြောင်းကိုလည်းသိရာ၏။ ။နတ်ချမ်းသာ နှင့်
 နှိုင်းစာလိုက်သည်ရှိသော် ကပ်ဦး ကပ်လည်၌ ဖြစ်သော
 စကြဝတေးမင်းစသော လူတို့၏ ချမ်းသာသည် လက်သီး
 ဆုပ်မျှလောက်သာရှိသော ကျောက်ခဲကဲ့သို့ သေးငယ်၏။
 အထက်နတ်ပြည် လောက၌ ရှိသော နတ်တို့၏ ချမ်းသာ
 သည် ဟိမဝန္တာတောင်ကြီးကဲ့သို့ကြီးကျယ်၏။

ထိုနတ်တို့၏ ချမ်းသာကို ဗြဟ္မာတို့၏ ချမ်းသာနှင့် နှိုင်း
 စာလိုက်ပြန်သည်ရှိသော် နတ်တို့၏ ချမ်းသာသည် လက်
 သီးဆုပ်မျှလောက်ရှိသော ကျောက်ခဲကဲ့သို့ သေးငယ်၏။
 ပထမချာန် ဗြဟ္မာတို့၏ ချမ်းသာသည် ဟိမဝန္တာတောင်
 ကြီးကဲ့သို့ ကြီးကျယ်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်နှိုင်း
 ယှဉ်၍တဝက်တုံသို့တိုင်အောင်သိရာ၏။

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ချမ်းသာသုခများသည် ခံစားအပ်
 သောဝေဒယိတသုခများ ဖြစ်လေသောကြောင့် ယုတ်ညံ့
 ၏။ သစ်တချင်းသာဖြစ်၍ ထာဝရမဟုတ်ဘဲ ပျက်စီးတတ်
 ၏။ ကာလဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ချမ်းသာများဖြစ်၏။ တစ်
 ဇာတိမျှ ချမ်းသာသည်ဟူ၍ဆိုရ၏။ အလွန်တိုသော ချမ်းသာ
 များဖြစ်၏။ ထိုလောကီ ချမ်းသာများ၏ နောက်ကာလည်း
 ဆင်းရဲက ထက်ကြွပ်ပါလျက်ရှိ၏။ အခွင့်ရသောအခါ သတ်
 မည်ကြံ၍ သံလျက်စွဲကိုင်ကာလိုက်နေဘဲ သကဲ့သို့တည်း။
 အသစ်တဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည်ကား ပြုပြင်စီရင်
 ခြင်းမရှိဘဲ ယုတ်တိုငြိမ်းချမ်းသော ချမ်းသာဖြစ်၍ ဖွန်ပုံတတ်
 ၏။ အပိုင်းအခြားမရှိကျယ်ဝန်း၏။ ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ ဆင်းရဲ
 ဒုက္ခဟူသမျှတို့နှင့်လည်း မဆက်ဆံချေ။ တဏှာကိုအဘော်
 ပြုလုပ်၍ နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်မူကား ဝေဒ
 ယိတသုခမျိုးကိုသာ နှစ်သက်ကြကုန်၏။ သန္တိသုခကို အရ
 သာရှိသည်ဟု မထင်ကြကုန်။ ။သုခဝေဒနာကိုလှိုလား

ရှာဖွေရသည့်အတွက်နှင့် အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲတို့နှင့်တွေ့
ကြုံရကုန်၏။ သုခကိုရှာပါသော် ဒုက္ခတွင်းသို့သာ ဆင်းမိ
လျက်ငြားကြကုန်၏။

ဤကား ဝေဒနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြဆိုအပ်သော စကားရပ်ပေတည်း။

မေး၊ ။အဘယ်သို့လျှင်ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်
သနည်း။

ဖြေ၊ ။သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်အောင် ကြိတ်နယ်ထိ
တွေ့သော ဖဿကိုအစွဲပြု၍ သုခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏။ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်အောင် ကြိတ်နယ်ထိတွေ့သော ဖဿကို
အစွဲပြု၍ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဖြစ်
ပေါ်အောင် ကြိတ်နယ်ထိတွေ့သော ဖဿ ကိုအစွဲပြု၍
ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏။ ။စက္ခုစသော ဒွါရခြောက်
ပါးတို့ကိုဖြန့်၍ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်ပုံကိုသိရာ၏။
ဤကား ဖဿကြောင့်ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ဖဿ ခြောက်မည် သူ့စွမ်းရည်ဖြင့် ကြိတ်
နည်သောအား စက်ရှိန်ဝါး၍ ခြောက်ပါးအာရုံ
မြေ့မြေ့တုံလျက် ခြောက်စုံရသ အနိဋ္ဌနှင့် ဣဋ္ဌ
ဟူသည် အရည်မီးမီး ယိုထွက်စီးသော် ဓာတ်သီး
ခြောက်ဖြာ ဝေဒနာဟု ထွေလာအထူး ထွက်ပေါ်
မြူး၍ ခြောက်ဦးရွန်းစည် အာရုံရည်ကို မည်မည်
ရရ ခံစံကြမှ သုဘသုဘာ သာမသာနှင့် ထွေ
လာမျှားတောင်း ကောင်းမကောင်းလည်း ထောင်း
ထောင်းငေါ်ငေါ် သိထင်ပေါ်၍ ကောင်းသော်စိတ်
ဝမ်း ဘိတ်ဘိတ်လျှမ်းလျှင် ရှင်လန်းနှလုံး စွင့်စွင့်
ဦး၏၊ မုန်းဘွယ်တွေ့က ခြောက်သွေ့နွမ်းညှိုး

နှလုံးဆိုး၍ အဆိုးလူလူ ပွက်ပွက်ဆူမျှ ပူပူပင်ပင်
 မရွှင်မလန်း စိတ်ကုန်ခန်း၏၊ ချမ်းသာသုခ တခုမျှ၌
 လောကအထု အကုန်စု၏၊ ပုပုရွရွ မြင်သမျှလည်း
 သုခဘို့ချည်း လုံ့လသည်း၏၊ အရည်းသူမြတ်
 ပရမတ်ကို ချန်လှပ်ထား၍ အများလောက ရှိသ
 မျှကို ဒုက္ခပွားမှု များစွာပြုသည်။ ။ သုခဝေဒနာ
 စွမ်းရည်တည်း။
 ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဗဿ ပစ္စယာဝေဒနာပြီး၏။

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ

[ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ပေါ်၏။]

“တဏှိယတိတိ တဏှာ”

တဏှိယတိ၊ ငတ်မွတ်တတ်၏။ ဣတိတ ဟော၊ ထိုကြောင့်။
 တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။

မည်သည့်အခါ ကာလမှာမှ အလိုပြည့်ဝသည်ဟုမရှိ
 ဘဲ အမြဲငတ်မွတ်လျက်ရှိနေ သည်ကို တဏှာ ဟူ၍ဆိုသည်။

ဤနေရာ၌ မန္တလေးကြီး၌ တဏှာပစ္စယနှင့် ငတ်မွတ်ပုံကို
 ယုတ်၍ပြရာ၏။

တနည်းကား.....

“တဿတိ ပရိတဿတိတိ တဏှာ”

တဿတိ ပရိတဿတိ၊ တောင့်တလိုချင်တတ်၏။ ဣတိ
 တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။

မရှိ သေးသောအရာကို တောင့်တလွှဲလင့်၍ တမ်းတမ်း
 စွဲဖြစ်နေမှုကို တဏှာမည်၏။ ဟူ၍ဆို ပြသည်။

ထိုတဏှာ၏ တောင့်တချက်သည် ကလသုံးပါးကိုအစွဲပြု၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

အတိတ်ကိုအစွဲပြု၍ ရှေးအခါ ဤဝတ္ထုမျိုးကို ငါ့ဘူး၏။ ထိုဝတ္ထုမျိုးသည် ယခုအခါ ငါ့မှာမရှိခဲ့ပါတကား။ ဪြစ်ဆင်းရဲလေစွဟူ၍ တောင့်တ၏။

အနာဂတ်ကိုအစွဲပြု၍ ဤကဲ့သို့သော ဝတ္ထုမျိုးသည် နောင်အခါ ငါ၌ ရရှိပါမူကား ကောင်းလေစွဟူ၍ တောင့်တ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကိုအစွဲပြု၍ ယခုအခါ ဤဝတ္ထုမျိုးကို သူတပါးရရှိကြလေသည်။ ငါ့မှာမူကား မရပါ။ ရလျှင် ကောင်းလေစွဟူ၍ တောင့်တလေ၏။

ဤကား တဏှာ၏ တောင့်တချက် သုံးပါးပေတည်း။

ထိုတဏှာသည်.....

- ၁။ ရူပတဏှာ၊
- ၂။ သဒ္ဓတဏှာ၊
- ၃။ ဂန္ဓတဏှာ၊
- ၄။ ရသတဏှာ၊
- ၅။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ
- ၆။ ဓမ္မတဏှာ၊

အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။

အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြိန်အင် လက္ခဏာတို့၌ သာယာတပ်မက်ခြင်းကို ရူပတဏှာဆိုသည်။

အသံတို့၌ သာယာ တပ်မက်ခြင်းကို သဒ္ဓတဏှာ ဆိုသည်။

အနံ့တို့၌သာယာတပ်မက်ခြင်းကိုဂန္ဓတဏှာဆိုသည်။

အရသာတို့၌ သာယာတပ်မက်ခြင်းကို ရသတဏှာဆိုသည်။

အတွေ့အထိ ဟူသမျှတို့၌ သာယာ တပ်မက်ခြင်းကို ဖောဠဗ္ဗတဏှာ ဆိုသည်။

[ဤတဏှာငါးပါးကား ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ တွယ်တာ တပ်မက်သော တဏှာများပေတည်း။]

ရူပါရုံ စသော ကာမဂုဏ် အာရုံ ငါးပါးတို့မှ တပါး ဓမ္မာရုံခေါ်သောတရားစု၌ သာယာ တပ်မက်ခြင်းကို ဓမ္မတဏှာဆိုသည်။ ဓမ္မတဏှာ၏ အာရုံတို့ကား လွန်စွာနယ်ကျယ် များပြား ကုန်၏။ ။ စက္ခု စသော အာယတန ခြောက်ပါးတို့၌ သာယာသော တဏှာ သည်လည်း ဓမ္မတဏှာပင်မည်၏။ စက္ခုဝိညာဏ်စသောဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၌ သာယာသော တဏှာသည်လည်း ဓမ္မတဏှာပင်မည်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ စသည်တို့၌ သာယာသောတဏှာသည်လည်း ဓမ္မတဏှာပင်မည်၏။ ယောကျ်ား မိန်းမ သား သမီး ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ရတနာ ဆင် မြင်း တိုက် အိမ် ဗိမာန် စသော ပညတ် အနန္တတို့၌ သာယာသောတဏှာသည် ဓမ္မတဏှာပင် မည်၏။

မေး။ ။ အဘယ်သို့လျှင် ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တဏှာဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ စက္ခုသဗ္ဗဿဇာ ဝေဒနာကြောင့် ရူပတဏှာ ဖြစ်၏။ ထိုရူပတဏှာသည် မျက်စိတည်း ဟူသော ခွါရမှ ဖြစ်ပေါ်၏။

ဤနှစ်နှစ်၌ သဒ္ဓကဏှာ နေထိုင်ပုံကိုလည်း သိအပ်၏။

ရူပတဏှာ၏ သဘောမှာ အကြင်လူသည် မျက်စိက တွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာကို သာယာ၏။ ထိုမျက်စိ

အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် အဆင်း ရူပါရုံနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်။ အဆင်း ရူပါရုံသည်လည်း အသက်ရှိသော အသက်မဲ့သောဝတ္ထုများနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် မျက်စိအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာကို သာယာသည်ရှိသော် အဆင်းရူပါရုံကို၎င်း၊ ထိုရူပါရုံ၏ တည်ရာ အဆောက်အဦဖြစ်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုများကို၎င်း၊ သာယာသည်မည်လေ၏။ ထိုသို့မျက်စိအတွေ့ကို သာယာသောတဏှာကိုပင်လျှင် ရူပါရုံတို့၌ သာယာခြင်းသို့ ရောက်လေသောကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ရူပတဏှာဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုသည် ရှိသော် မျက်စိ၌ အဆင်းရူပါရုံ ထင်မြင်လာ၏။ ထိုအခါ စက္ခုဝိညာဏ်ဟုဆိုအပ်သော အမြင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသုံးပါးကို ပေါင်းစု၍ ကြိတ်နယ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ဖဿ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖဿကြိတ်နယ်မှုကြောင့် ဖြစ်သော အာရုံ၏ အရသာကို ဝေဒနာခံစား၏။ ထိုဝေဒနာကိုတဏှာကသာယာ၏။ ဝေဒနာသည် တဏှာ၏ အစော အဟောရဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဝေဒနာကို သာယာသော်လည်း ရူပါရုံကို သာယာသည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်နေသောကြောင့် ရူပတဏှာဟူ၍ ဆိုလေသည်။ ။ ထိုက်ရိုက်အား ဆိုသော် စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်ပေါ်သောတဏှာသည် စက္ခု သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာကိုသာယာ၏။ ရူပါရုံသည် တဏှာ ကြိုက်နှစ်သက်တတ်သော ဝေဒနာတို့ကို တဏှာအရှင်အား ဆက်သွင်းလေ၏။ ရူပါရုံက ဆက်သွင်းသော ဝေဒနာတို့ကို တဏှာက သိမ်းပိုက်သာယာ၏။ ရူပါရုံသည် တဏှာသခင်၏ လိုသမျှကို ဆက်သွင်းနိုင်သော သေဋ္ဌေးကြီးနှင့်တူ၏။ ။ သဒ္ဓတဏှာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။

ဤကားဝေဒနာကြောင့်တဏှာဖြစ်ပေါ်ပုံတည်း။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

သုခဝေဒနာ စွမ်းရည်ဖြာ၍ ရသာမြိန်ရွှန်း အ
စိမ့်မွန်းက သွန်းသွန်းဆူကြွ ထိုသုခ၌ ပိယဟူသား
အချစ်ပွား၍ ခြောက်ပါးဝေဒနာ မြိန်ဟွက်စွာကို
လွယ်ကာမနွေး ကိုယ်တိုင်ပေးသည် သေဋ္ဌေးရတ
နာ ပမာအလား ကြင်မယားနှင့် ဝတ်စားရွှေငွေ
လယ်မြေလုပ်ခင်း ထမင်းဘောဇဉ် သဘင်ပွဲလမ်း
အဆန်းဆန်းတည့် ပန်းမျိုးနံ့သာ အဖြာဖြာလျှင်
ရူပါရမ္မဏ စသည်အပုံ ပဉ္စာရုံနှင့် ခြောက်စုံဖဿ
စက္ခုစသား ဒွါရခြောက်မည် အကြည်အလင်း
ကိုယ်တွင်းဝတ်နဲ့ အစုစုလျှင် ဗဟုဘောဒါ များ
ပြားစွာသည် ဓမ္မာရမ္မဏ ကာမဝတ္ထု အစုအပုံ
ခြောက်အာရုံ၌ ခုံတမင်မင် ခင်တမျှားမျှား နေ့စဉ်
ပွား၍ တရားအချက် သဘောနက်ကို အိပ်မက်တွင်
မျှ မမြင်ကြဘဲ ကာမထောင်တွင်း ခန္ဓာကင်းသည်
။ ။ ခြောက်သင်းတဏှာ စွမ်းရည်တည်း။

ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပြီး၏။

တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ

[တဏှာကြောင့်ဥပါဒါနံဖြစ်ပေါ်၏။]

“ဥပါဒါယတိတိ ဥပါဒါနံ”

ဥပါဒါယတိ၊ ဖြစ်စွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို
ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံမည်၏။

ခိုင်မြဲ ကြပ်တည်းစွာ မလွှတ်ရက်ဘဲ စွဲလမ်းသော
ကရားကို ဥပါဒါနံဆိုသည်။ ။ အကြင်တစုံ ဟရာသော

ဝတ္ထုကို သာယာစွာလမ်းမှုကြောင့် အလွန် များပြားသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ရပါသော်လည်း ထိုဝတ္ထုကိုမစွန့်လွှတ်နိုင်။ အပြစ်ဒေါသ အာဇီနဝတို့ကို ဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုဝတ္ထုကိုမစွန့်လွှတ်နိုင်။ ဘားကိုမွေမျိုးချစ် ထားဘိသကဲ့သို့ အတင်းစွာလမ်းသည်ကို ဥပါဒါနိမည်၏ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

ထိုဥပါဒါနိမည်.....

၁။ ကာမုပါဒါနိ၊
 ၂။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနိ၊
 ၃။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနိ၊
 ၄။ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ၊
 ဟူ၍လေးပါးအပြားရှိ၏။

ကာမအစွဲအလမ်း၊ ဒိဋ္ဌိအစွဲအလမ်း၊ အကျင့်မှောက် အကျင့်မှား အစွဲအလမ်း၊ အတ္တအစွဲအလမ်း၊ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ထိုလေးပါးတို့တွင်.....

၁။ ချစ်ခင် နှစ်သက် စုံမက်သာယာဘွယ် ဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသည့် ကာမဝတ္ထုတို့၌ မလွှတ်ရက်ဘဲပြင်းစွာစွဲလမ်းသောကာမတဏှာသည် ကာမုပါဒါနိမည်၏။

၂။ မှားယွင်းသော အယူတို့၌၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် ဆိုင်သော ဝတ္ထုတို့၌၎င်း၊ ကျမ်းဂန်တို့၌၎င်း၊ ဤအယူသာမှန်၏။ အခြား အယူများကား အမှားချည်းသာ တည်းဟူ၍ ပြင်းထန်ခိုင်မြဲစွာစွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါနိမည်၏။

၃။ သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သောဘာဝနာ၊ ပညာကိုဖြစ်ပွားစေတတ်သောဘာဝနာလမ်းမှ ရှောင်ထွက်၍ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်အောင်ကျင့်ခြင်းစသော အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်၊ အချည်းနှီး စက်ဆုပ်ဘွယ် ကျင့်သောအကျင့်၊

နွားတို့အကျင့် နွားတို့အလေ့သို့ လိုက်သောအကျင့်၊ ဤသို့
သောဗာဟိရကတိတ္ထိတို့၏အကျင့်မျှနှင့်သံသရာမှစင်ကြယ်
စွာထွက်မြောက်နိုင်သည်။ ဒုက္ခမှကင်းလွတ်နိုင်သည်ဟူ၍
အခိုင်အမြဲ စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိတမျိုးသည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်
မည်၏။

၄။ သတ္တဝါတို့မှာခိုင်မြဲသောအတ္တရှိ၏။ ထိုအတ္တဖြင့်
တဘဝမှ တဘဝသို့ ကူးပြောင်း၏။ လူသေ၍ ပြောင်းလဲ
သော်လည်း အတ္တမပြောင်းလဲ။ ငါးကန်ရှိသည်၊ သူတပါး
ကန်ရှိသည်၊ ယောက်ျားမိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ကန်ရှိ
သည်ဟူ၍ အတ္တကို အပြင်းအထန်စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိတမျိုး
သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်၏။

ထိုအတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုအတ္တဒိဋ္ဌိဟူ၍၎င်း၊ အတ္တာနုဝါဒဒိဋ္ဌိဟူ၍၎င်း၊
သတ္တယဒိဋ္ဌိဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်၏။

“အာဒိယတိ အဇ္ဈတ္တသာရတာဝေန ဂဏှိယ-
တိတိ အတ္တာ”

အဇ္ဈတ္တသာရတာဝေန၊ သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းကျသော
အနှစ် သာရ အဖြစ် ဖြင့်။ အာဒိယတိဂဏှိယတိ၊ စွဲလမ်း
သိမ်းပိုက်အပ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုကြောင့်။ အတ္တာ၊ အတ္တ
မည်၏။

သတ္တဝါတို့၏အတွင်း အနှစ် သာရအနေအားဖြင့်စွဲလမ်း
အပ်သော သဘောကိုအတ္တမည်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

“အတ္တာဇ္ဈတိ ဝဒန္တိစေဝ ဥပါဒယန္တိစ ဧတေ-
နာတိ အတ္တဝါဒုပါဒါန်”

ဧတေန၊ ဤဒိဋ္ဌိအယူဖြင့်။ အတ္တာဇ္ဈတိ၊ အတ္တအနှစ်သာရ
ဟူ၍။ ဝဒန္တိစေဝ၊ ပြော လည်း ပြော ဆို ကြ ကုန် ၏။

ဥပါဒိယန္တိစ၊ စွဲလည်းစွဲလမ်းကြကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံမည်၏။

အနှစ်သာရအတ္တဟူ၍လည်း ပြောဆိုကြကုန်၏။ အတ္တဟုလည်းအခိုင်အမြဲစွဲလမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့ပြောဆိုစွဲလမ်းကြောင်းဖြစ်၍ အတ္တဝါဒုပါဒါနံမည်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

အတ္တဟူ၍စွဲလမ်းပြောဆိုပုံမှာ.....

ငါသည်၊ ငါ့ကို၊ ငါနှင့်၊ ငါ့အား၊ ငါ၏၊ ငါ၌၊ စသည်ဖြင့် ပြောဆို သမျှသည် အတ္တ ကိုစွဲ၍ ပြောဆို သည် မည်၏။ ယောက်ျား သွားလေသည်၊ မိန်းမ စားသည်၊ မြင်းပြေးသည် စသောစကားများလည်း အတ္တကိုစွဲ၍ပြောဆိုသော စကားများပင်ဖြစ်လေသည်။ လောက၌အတ္တကို များစွာအစွဲပြု၍သာလျှင်ပြောဆိုသုံးစွဲကြကုန်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအား ဖြင့်ပြောကြားသမျှသည် အတ္တအစွဲနှင့်မကင်းလွတ်ချေ။

အတ္တဟူ၍စွဲလမ်းပုံမှာ.....

အနမတဂ္ဂ သံသရာကစ၍ ယခုနေ့တိုင်အောင်ပင် အမြဲ အမြန်စွဲလမ်းလျက်သာရှိနေကြကုန်၏။ ။အတ္တဝါဒုပါဒါနံ အတ္တဒိဋ္ဌိ အတ္တာနုဝါဒဒိဋ္ဌိများသည် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အတ္တဟူ၍ထင်မြင်ခြင်းများဖြစ်လေသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုသောစကား၌ သက္ကာယတပုဒ်၊ ဒိဋ္ဌိတပုဒ် စွဲ၍ဆိုရာ၏။

“ပစ္စက္ခတော သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယောတိ သက္ကာယော”

ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။ သန္တောသံဝိဇ္ဇမာနော၊ ထင်ရှားရှိသော။ ကာယော၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း

တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်၊ သက္ကာယော၊ သက္ကာယ
မည်၏။

ပစ္စက္ခအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသော ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာငါး
ပါးကို သက္ကာယခေါ်သည်။

“သက္ကာယေ သော မေ အတ္တာ တိ ပဝတ္တာ
ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ”

သက္ကာယော၊ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော သက္ကာယ
၌။ သော၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါး သည်။ မေ၊ ငါး။ အတ္တာ၊ အ
တွင်းအနှစ်သာရအတ္တအစစ်ပေတည်း။ ဣတိပဝတ္တာ။ ဤသို့
စွဲလမ်းသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး၌ အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိ
သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် တပါးတပါး၌
စွဲလမ်းပုံလေးပါးလေးပါး ရှိသောကြောင့် နှစ်ဆယ်အပြား
ရှိ၏။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ကို “ရူပ အတ္တတာဝ သမနု
ပဿတိ” စသောအားဖြင့်ပြည့်စုံစွာဖြတ်စွာတုရားဟော
ကြားတော်မူသည်။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ခွဲသမီးသောသက္ကာယဒိဋ္ဌိသေးပါး၏အဓိပ္ပာယ်
ကိုအမြော်အမြင်ဆိုဦးအံ့.....

၁။ “ရူပကိုအတ္တဟူ၍ထင်မြင်သည်” ဆိုသောပဿမ
အချက်၌ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် အတ္တကို မကွဲမပြားဘဲ
တသားတည်းထား၍ထင်မြင်၏။ ကျောက်ရုပ်
နှင့်ကျောက်သားကို မကွဲမပြားဘဲ ရူပသက္ကသို့
တည်း။

၂။ “အတ္တကိုရုပ်ရှိ၏” ဟူ၍ထင်မြင်သည်ဆိုသော

ဒုတိယအချက်၌ ငါ၏အတ္တသည် ရုပ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍ ထင်မြင်သည်။ သစ်ပင်ကိုအရိပ် ရှိ၏ဟူ၍ ထင်မြင်ရှုစားဘိသကဲ့သို့တည်း။

၃။ “အတ္တ၌ရုပ်ရှိ၏” ဟူသော တတိယ အချက်၌ ငါ၏ရူပက္ခန္ဓာသည် အတ္တပေါ်မှာတည်၏ဟူ၍ ထင်မြင်သည်။ ပန်းနံ့သည် ပန်းပွင့်မှာ တည်သည်ဟု ရှုဆင်ခြင်သကဲ့သို့တည်း။

၄။ “ရုပ်၌အတ္တရှိသည်” ဟူသော စတုတ္ထအချက်၌ ငါ၏အတ္တသည် ရုပ်ပေါ်မှာ တည်၏ဟူ၍ ထင်မြင်သည်။ ကြုတ်ထဲမှာ ပတ္တမြား ရှိ၏ဟူ၍ ရှုဆင်ခြင်သကဲ့သို့တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။

သတ္တဝါတို့၏ ထင်မြင်စွဲလမ်းချက် အမျိုးမျိုးကိုအစွဲပြု၍ ဆိုသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း နှစ်ဆယ်အပြားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ “ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသည် ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ “ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသည် အတ္တကို ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ “ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသည် အတ္တ၌ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ “ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသည် ရုပ်၌ အတ္တရှိ၏ ဟူ၍ စွဲလမ်းထင်မြင်၏။ ဤသို့ အသီး အသီး ကိုယ် သဘောနှင့်ကိုယ် မှတ်ထင်စွဲလမ်းကြကုန်သည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့မှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။

ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အရာ၌ ငါသည်ချမ်းသာ၏၊ ငါသည် ဆင်းရဲ၏ဟုဆိုရာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုအတ္တဟူ၍ စွဲလမ်းချက်ပေတည်း။ ငါသည်ဤအရာများကို မှတ်သားမိ၏ဟုဆိုရာ၌ သညာက္ခန္ဓာကို အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်း ချက်ပေတည်း။ “ငါသည် ဤအမှုကိုပြု၏၊ ငါသည် ဤစကားကိုဆို၏၊ ငါသည်

ဤအကြံကိုကြံစည်၏၊ ငါသည် လိုချင်၏၊ ငါသည် သိစွမ်း
နိုင်၏ဟု စသည်ဖြင့်ဆိုရာ၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို အတ္တဟူ၍စွဲ
လမ်းချက်ပေတည်း။ ။ ငါသည် အဆင်းကိုမြင်၏ ဆိုရာ၌
စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ကို အတ္တဟူ၍စွဲ လမ်းချက်ပေတည်း။ ။
ပ။ ငါသည် တွေ့ထိ၏ဟု ဆိုရာ၌ ကာယ ဝိညာဏ်ကို
အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်း ချက်ပေတည်း။ ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်
ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အတ္တစွဲလမ်းချက်တို့သည်များကုန်၏။

မူလပဏ္ဏာသ အလဂ္ဂဒ္ဓူပမသုတ်၌ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်ရာ ဖြစ်
သော ဌာနခြောက်ပါးကို “ဆယိမာနိ တိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိဌာ
နာနိ” စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

ခြောက်ပါးဟူသည်ကား.....

၁။ ရူပက္ခန္ဓာ၊

၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊

၃။ သညာက္ခန္ဓာ၊

၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊

၅။ ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ ဟု ဆိုအပ်
သော စိတ်၏အာရုံဟူသမျှ၊

၆။ နိစ္စထာဝရအဖြစ် တည်နေသည်ဟု ဆို
အပ်သော တမလွန်လောက၊

ဤခြောက်ပါးပေတည်း။

ဒိဋ္ဌိဌာနဖြစ်ပုံမှာ.....

၁။ “ရူပံဒတံ မမ၊ဧသောဟမသ္မိ၊ဧသောမေအတ္တာတိ
သမနူပဿတံ” ဤရုပ်သည် ငါဥစ္စာတည်း၊ ရုပ်သည်ပင်
လျှင် ငါဖြစ်၏၊ထိုရုပ်သည် ငါ၏ကိုယ် အတ္တပေတည်းဟူ၍
ထင်မြင်၏။ ဤစွဲလမ်းမှုသည် ရုပ်၌မှီ၍ ဖြစ်သောကြောင့်
ထိုရုပ်သည် ဒိဋ္ဌိဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်လေသည်။

၂-၃ ၄-ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရတို့၌လည်း ထိုအတူ ပင်လျှင် စွဲလမ်းလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိဌာနဖြစ်လေ၏။

၅။ မြင်အပ်သော အာရုံဟူသမျှတို့ကို ဒိဋ္ဌိ၊ ကြားအပ်သော အာရုံဟူသမျှကိုသုတ၊ နံအပ် လျက်အပ် တွေ့ထိအပ်သော အာရုံဟူသမျှကို မုတဆိုသည်။ ။ဒိဋ္ဌိ သုတ မုတဟူသော စကားဖြင့် ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့ကိုယူခြင်းကိစ္စ ပြီးလေ၏။ ။ဝိညာတဆိုသည်မှာ ထိုအာရုံငါးမျိုးတို့မှတစ်ပါး စိတ်ဖြင့် သိအပ်သမျှသော အာရုံဟူသမျှ အလုံးစုံကို အကုန်သိမ်းရုံး၍ဆိုသည်။ ထိုဒိဋ္ဌိ သုတ မုတ ဝိညာတ တို့ကိုစွဲ၍လည်း ငါ့ဟာဖြစ်သည်၊ ငါဖြစ်သည်၊ ငါ၏ကိုယ် ငါ၏အတ္တဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူထင်မြင်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုဒိဋ္ဌိ သုတ မုတ ဝိညာတများသည် ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်ရာ ဌာနတစ်ပါး ဖြစ်လေ၏။

၆။ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ရာ ဖြစ်သော တမလွန်လောကဆိုသည်မှာ တစုံတခုသော ဒိဋ္ဌိအယူကိုယူ၍ ထိုဒိဋ္ဌိအယူ၌ ပညတ်ချက်တို့ကို ကျင့်ကြံ၍ စုတေသည်ရှိသော် ထိုတမလွန်လောက၌ ဖြစ်၏။ ဦးခေါင်းထက်၌ရှိသော ကောင်းကင်ဘုံသည်ရှိ၏။ အလွန်ချမ်းသာ၏။ ထိုကောင်းကင်ဘုံ၌ ဖြစ်ရလေသောအခါ ပဒိုသဇ္ဇနေခြင်း ဒိုခြင်း သေခြင်းတို့ကို လွန်မြောက် နှိုင်းကုန်၏။ ဤအကျင့်ကို ကျင့်ကြံသည် ရှိသော် ထိုကောင်းကင်ဘုံ၌ ထာဝရအမြဲတည်၍ ထာဝရဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ထိုတမလွန် လောကကိုပင်လျှင် ငါ့ဟာ ဖြစ်သည်၊ ငါဖြစ်သည်၊ ငါ့အတ္တဖြစ်သည် ဟူ၍ ထင်မြင် စွဲလမ်း၏။ သို့ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိတို့ ယူဆကြသော ထာဝရ ဘုံသည်လည်း ဒိဋ္ဌိဌာနကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လေ၏။

ဒိဋ္ဌိအရာ၌.....

၁။ အတ္တ၊
၂။ အတ္တနိယ၊
ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။

အတ္တဆိုသည်မှာ ယခင်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအ
တိုင်း အတွင်းအနှစ်သာရကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ ငါသူတ
ပါးယောကျ်ား မိန်းမ အစရှိသည့် အမှတ်အထင်
များပေတည်း။

အတ္တနိယဆိုသည်မှာ အတ္တနှင့်စပ်သမျှ အတ္တ
ပိုင်ဆိုင်သမျှသော အရာများကိုဆိုသည်။

အတ္တရှိသည်ရှိသော် အတ္တနိယရှိရာ၏။ အတ္တ မရှိလျှင်
အတ္တနိယလည်းမရှိရာ။ "အတ္တနိယရှိသည်ရှိသော် အတ္တ
ရှိရာ၏။ အတ္တနိယမရှိလျှင် အတ္တလည်းမရှိတန်ရာ။ ဥစ္စာ
ရှိမှသာလျှင် ဥစ္စာရှင်ရှိ၏။ ဥစ္စာမရှိလျှင် အဘယ်မှာ
ဥစ္စာရှင်ရှိပါအံ့နည်း။" "စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုသော် မျက်
မှောက်ဘဝမှာသော်လည်း အတ္တဟူ၍ စင်စစ်မရှိ။ အတ္တ
နိယဟူ၍လည်းစင်စစ်မရှိ။ အတ္တအတ္တနိယ ဆိုသောစကား
မှာသက္ကာယဒိဋ္ဌိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ထင်မြင်ချက်များ
ဖြစ်လေသည်။" "ထိုသို့မျက်မှောက်ဘဝမှာပင်စင်စစ်အား
ဖြင့် အတ္တအတ္တနိယဟူ၍ မရမရှိခဲ့ပါလျှင် တမလွန် လော
က၌ ဖြစ်သော အတ္တသည် မြဲ၏။ ထာဝရတည်း၏။ ဧကန္တ
ချမ်းသာ၏ဟု ကြံစည်၍ ထာဝရမြဲ၍ ချမ်းသာသော တ
မလွန်ဘဝသို့ရောက်နိုင်ရန် ဒိဋ္ဌိပညတ်ချက်များကို ကျင့်ကြံ
အားထုတ်ခြင်းသည်အဘယ်မှာဖြောင့်မှန်နိုင်ပါမည်နည်း။
ထိုသို့တမလွန်လောက ၌ နိဒ္ဒထာဝရ ဧကန္တချမ်းသာ ဟု
၍ ထင်မြင်ချက်များနှင့် ယုံလောကသို့ သွားရောက်ခံစား

ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ်မှုများသည် အချည်းနှီးမျှသာ ဖြစ်သော ဗာလုဿုက္ကတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည်။

ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြဆိုအပ်သော စကားရပ်ပေတည်း။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် တဏှာကြောင့်ကာမုပါဒါန် ဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။တဏှာနှင့် ကာမုပါဒါန်သည် တရားကိုယ် အားဖြင့် ကွဲပြားသည်မဟုတ် အတူတူပင်ဖြစ်၏။ သာယာတပ်မက်သော တဏှာသည်ပင်လျှင် ပြင်းထန် ခိုင်မြဲစွာ တပ်မက်စွဲလမ်းခြင်းသို့ရောက်သောအခါ ကာမုပါဒါန်ဖြစ်လေ၏။ နှုသောတဏှာအစိုက်မှ ရင့်ခိုင်သောတဏှာအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်ကိုပင် ကာမုပါဒါန်ခေါ်သည်။

တဏှာနှင့် ကာမုပါဒါန် အထူးကို ဤသို့ပြဆိုကြကုန်သေး၏။

မရသေးသော အာရုံကို တောင့်တခြင်းသည် တဏှာမည်၏။ ရရှိပြီးသောအာရုံကို စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်၍ သာယာခြင်းသည် ကာမုပါဒါန်မည်၏။

တဏှာသည် အလိုနည်းသော အပိစ္ဆာဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ကာမုပါဒါန်သည် ရောင့်ရဲလွယ်သော သန္တာဗြီဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။

တဏှာသည် မရသေးသည်ကို ရှာဖွေရသော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလဖြစ်၏။ ကာမုပါဒါန်သည် ရပြီးသောအရာကို မြဲမြန်စွာ စောင့်ရှောက်ရသော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလ ဖြစ်၏။

ဤသို့တဏှာနှင့် ကာမုပါဒါန်အထူးကို ပြဆိုကြကုန်၏။

စင်စစ် အားသေးသော တဏှာနှင့် အားကြီးသော တဏှာ များပေတည်း။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် တဏှာဟူသောအကြောင်း ကြောင့် ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ဤလောက၌ ကာမဂုဏ်ကို အမြတ်တနိုးပြု၍ ခံစားလေ့ရှိကြကုန်သော သူတို့သည် ကာမဂုဏ်နှင့် စပ် ဆိုင်သော လမ်းတို့၌သာလျှင် အကြံအစည် များကြကုန် ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကာမဘောဂိသမားတို့မှာ ကာမုပါဒါန် များကြကုန်၏။ ။ထိုမှတစ်ပါး ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ဒေါ သကိုမြင်၍ ရသေ့ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ကပ်ကြ ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား နောင်ဘဝ၌ ကောင်းစေရန်အတွက် နှင့် ဘဝသမ္ပတ္တိဘက်သို့ များစွာလေ့ကျက်ကြံစည်ကြကုန် ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်သူတို့မှာ အဝိဇ္ဇာတည်း ဟု သော အမိုက်မှောင် အထူသည် ထူထဲစွာ ပိတ်ဆို့လျက် ရှိ၏။ ဝိပလ္လာသတရားတို့သည် အားကြီးစွာ ဘိစီးနှိပ်စက် ကုန်၏။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကြိယဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန်ဖြစ်သောအကြောင်းတို့သည် ထင်မြင် လာကုန်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်မှာ လက်ခံစေခြင်း နှစ်သက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ခမနရောစန တဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ခိုင်ခံ့ သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့သော အ ကြောင်းအားဖြင့် တဏှာကြောင့် ဒိဋ္ဌပါဒါန် ဖြစ်ကတ် လေ၏။

အကြင်ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည်ကား တဏှာလျှင်အ ကြောင်းရင်းရှိသော အတ္တဝါဒပါဒါန်၌တည်၍ အတိတ် ဖြစ်သောရှေ့အစွန်း၌ ထိုအတ္တ၏ဖြစ်ခဲ့သော ဂတိတို့ကို ရှုကြစုံစမ်းကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သောနောက်အဘို့၌

လည်း ထိုအတ္တ၏ဖြစ်မည့်ဂတိတို့ကိုရှာဖွေစုံစမ်းကြကုန်၏။
 ထိုပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးတို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတ္တ၏
 ရှေ့အစွန်းကို ရှာဖွေစုံစမ်းကြကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိဖြစ်ကုန်၏။ ။တဆယ်ရှစ်ပါး အပြားရှိ
 သောဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန် အကြောင်းတို့ကို ရှုမြင်ကြလေကုန်၏။
 အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတ္တ၏နောက်အစွန်းကိုရှာဖွေစုံစမ်း
 ကြကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိဖြစ်ကုန်
 ၏။ လေးဆဲ လေးပါး အပြားရှိကုန်သော ဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန်အ
 ကြောင်းတို့ကို ရှုမြင်ကြလေကုန်၏။ ။တဘန် ထိုပုဗ္ဗန္တ
 ကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ အပရန္တ ကပ္ပိကဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန် အကြောင်းတို့ကို
 ရှုမြင်ခြင်းတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်မှာ လက်ခံခြင်း
 နှစ်သက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ခမန ရောစန တဏှာ၏
 အစွမ်းအားဖြင့် ခိုင်ခံ့ မြဲမြန်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြ
 လေကုန်၏။ ဤသို့သောအကြောင်းအားဖြင့်လည်း တဏှာ
 ကြောင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဖြစ်တတ်လေသည်။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် တဏှာဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တဏှာလျှင်အ
 ကြောင်းရင်းရှိသော အတ္တဝါဒုပါဒါန်၌တည်၍ နောင်လာ
 လတ္တံ့သော အနာဂတ်အဘို့၌ မိမိအတ္တဘော၏ စင်ကြယ်
 ရန်လမ်းပေါက်ကို ရှာကြံကြကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်ကြောင်း
 မဟုတ်သော နွားအလေ့ နွားအကျင့် စသည်တို့ကို စင်
 ကြယ်ကြောင်း ကောက်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ထင်မြင်ကြကုန်၏။
 ထိုမှတစ်ပါးလည်း မိမိကိုယ်ကိုပူပန်စေတတ်သော အတ္တန္တ
 ပအကျင့်၊ မိမိဆင်းရဲပင်ပန်းကြောင်းဖြစ်သော အတ္တကိုလ
 မထာနွှဲယောဂအကျင့်၊ ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်၊ စက်

ဆုတ်ကွယ်ဖြစ်သော အကျင့်ယုတ်တို့၌ စင်ကြယ်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်ဘဲလျက် စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ထင်မြင်ကြလေကုန်၏။ ။တဘန် ထိုထင်မြင် ချက်တို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ လက်ခံခြင်းနှစ်သက်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ခမနရောစန တဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ခိုင်မြဲခြင်း သို့ရောက်ကြ လေကုန်၏။ ဤသို့လျှင် တဏှာကြောင့် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဖြစ်လေသည်။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် တဏှာဟူသောအကြောင်းကြောင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ မည်သည် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ သာယာစွဲလမ်းသော တဏှာလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိ၏။ သာယာသော တဏှာနှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်လည်း အတ္တဝါဒုပါဒါန်ပင်လျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် တဏှာကြောင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြစ်ပုံသည် လွန်စွာထင်ရှားလှစွာ၏။

ဤပြဆိုအပ်ပြီးသော စကားရပ်သည်ကား တဏှာကြောင့်ပုပါဒါန်လေးပါးဖြစ်ပုံကို ပြဆိုသောစကားရပ်တည်း။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

တဏှာခြောက်မည် အရင်းတည်၍ အရှည်များလျား အစဉ်ပွားက လေးပါးအမှန် ပုပါဒါန်လည်း ခန္ဓာကာယ အဏ္ဏတ္တနှင့် ကာမအာရုံ အလုံးစုံကို အကုန်နှီးရင်း အစွဲပြင်း၏ အသင်းပွားများ သားမယားက စသည်ဖြာဖြာ မဆုံးရာသား ကာမာဝတ္ထု စွဲလမ်းပြုသည် ကာမုပါဒါန်၊ တဘန်ထို့ပြင် မိစ္ဆာပြင်ဖြင့် အပြင်ယွင်းဘောက် အယူမှောက်သည် ခြောက်ဆဲနှစ်ပါး ပြားသည်ဒိဋ္ဌိ၊

တစ်ထိုမှ ဂေါသီလကို ဝဋ်မှထုတ်တတ် စွယ်ငယ်မှတ်
သည် သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ ခန္ဓာငါးပါး တရားတရ
ဘတ်အနုကို ကိုယ်ဟုစွဲကာ အမြဲမှတ်သည် အတ္တ
ဝါဒုပါဒါန်၊ အထန်အပြင်း အယူတင်း၍ ဝဋ်ခင်း
ဝဋ်နွယ် ဝဋ်ပင်လယ်မှ လွတ်ဘွယ်မအား တမား
မားသည်။ ။လေးပါးဥပါဒါန် စွမ်းရည်တည်း။
ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

တဏှာပစ္စယာဥပါဒါန်ပြီး၏။

ဥပါဒါန်ပစ္စယာဘဝေါ

[ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ပေါ်သည်။]

ဤအရာ၌ “ဘဝ” သဒ္ဓါသည် ကြီးပွားခြင်း အနက်ကို
ဟော၏။ ကြီးပွားခြင်းမည်သည် ဤအရာ၌ သက္ကဝါတို့၏
ဘဝအတ္တဘောကိုရရှိခြင်းပေတည်း။ ထိုကြောင့်အတ္တကို
ရမူသည်ပင်လျှင် ဤနေရာ၌ ဘဝမည်လေသည်။

ထိုဘဝသည်.....

၁။ ကံအစု၊

၂။ ဝိပါက်အစု၊

အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ကံအစုကို ကမ္မဘဝဆိုသည်။ ကံ၏အကျိုး ဖြစ်သော ဝိပါက်အစုကို
ဥပပတ္တိဘဝခေါ်သည်။

ထိုဘဝ နှစ်မျိုး တို့တွင် အကုသလ ကမ္မပထ ဆယ်ပါး
ကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးတို့သည် ကမ္မဘဝမည်ကုန်၏။
ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံများကို ကမ္မဘဝဆိုသည်။

ကံ၏ အကျိုး ဖြစ်သော ဝိပါက် များကို ဥပပတ္တိ ဘဝ
ဆိုသည်။

ပါဏာတိပါတ အနိန္ဒာဒါန စသော အကုသလ
ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါး၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာ စ
သော ကုသလကမ္မ ပထတရား ဆယ်ပါး တို့ကား
ထင်ရှားပြီ။

ကမ္မဘဝတွင် မပါဝင်သော ကုသိုလ်ကံများနှင့်စပ်၍ သိ
မှတ်ဘွယ်ကောင်းသောအချက်ကိုအမြဲမပြုဆင်ခြီးအံ့.....

၁။ ဝဇ္ဇနိဿိတကုသိုလ်၊
၂။ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတကုသိုလ်၊
ဟူ၍ကုသိုလ်နှစ်မျိုးနှစ်ပါးရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ ဂုဏ်ပကာသန
ကျော်စောက်တ္တိကို ရရှိခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ နောင်တမ
လွန်ဘဝ၌ လူ့ဘုံနတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ လူ့ချမ်းသာ နတ်
ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ရရှိခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ပြု
လုပ်အားထုတ်အပ်သော ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ် မျိုး
သည် ဝဇ္ဇနိဿိတ ကုသိုလ်မည်၏။ လောကီ ဝဋ်ဘုံ ထဲ၌
တစ်လည်လည် ကျင်လည်စေတတ်သော ကုသိုလ်မျိုး ဆို
လိုသည်။

ထိုဝဇ္ဇနိဿိတ ကုသိုလ် ကို အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ
သင်္ခါရာ ဟူသောပုဒ်၌သင်္ခါရထဲသို့ထည့်သွင်းအပ်
၏။ ဤဘဝ အရာ၌လည်း ကမ္မဘဝ၌ ထည့် သွင်း
အပ်၏။

ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ ဂုဏ်ပကာသနနှင့် ကျော်စော
ဂိတ္တိကိုမငဲ့မူ၍လည်းကောင်း၊ နောင်တမလွန် လောက၌
ဘဝသမ္ပတ္တိ ဘောဂသမ္ပတ္တိကိုမ ဖူးမူ၍လည်းကောင်း၊

“ဣဒံ မေ ပုညံ အာယတိ” တဏှာက္ခယာယ
ပစ္စယော ဟောတု”

မေ၊ ငါ၏။ ဣဒံပုညံ၊ ဤ ကောင်းမှုသည်။ အာယတိံ၊
နောင် အခါ၌၊ တဏှာက္ခယာယ၊ တဏှာ ကုန်ခန်း နိဗ္ဗာန်
လမ်းပေါက်ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတု၊
ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ။ ဤသို့ ရည် ရွယ်၍ ဝဋ် ကင်းရာ-
တဏှာချုပ်ရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက် တောင့်တ၍
ပြုလုပ် အပ် သော ဒါန သီလ စသည့် ကုသိုလ် မျိုးသည်
ဝိဝဇ္ဇနိဿိတ ကုသိုလ် မည်၏။ လောကီဝဋ်မှ လွတ်ထွက်
နိုင်သောကုသိုလ်ဆိုလိုသည်။

ထိုဝိဝဇ္ဇနိဿိတ ကုသိုလ်ကိုမူကားသင်္ခါရပုဒ်၌
လည်း မထည့် သွင်း အပ်။ ကမ္မ ဘဝ၌ လည်း မ
ထည့် သွင်းအပ်။ အဘယ်ကြောင့် နည်း ဆိုသော်
ပဒိုစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာသည် ဝဋ်လည်း ပုံကို ရည်၍
ဟောအပ်သော ဝဇ္ဇကထာဒေသနာဖြစ်လေသော
ကြောင့်တည်း။

ထိုဝိဝဇ္ဇနိဿိတကုသိုလ်သည်လည်း

၁။ ပါရမီပက္ခိယကုသိုလ်၊

၂။ ဗေဒမိပက္ခိယကုသိုလ်၊

ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိ ပြန်၏။

ပါရမီအသင်းအပင်းသို့ ပါဝင်သော ကုသိုလ်၊ မဂ်ဥာဏ် အသင်း
အပင်းသို့ပါဝင်သောကုသိုလ်၊ ဟူ၍ဆိုလိုသည်။

၁။ နောင်အခါဗေဒမိဆုလေးပါးတို့တွင် တပါးပါး
ကို ရည် ရွယ်၍ 'ပါရမီ ဖြည့် ဆည်း ပူးသော
အနေအားဖြင့် ပြုလုပ် အပ်သော ဒါန စသည့်
ကုသိုလ် များကို ပါရမီ ပက္ခိယ ကုသိုလ် ခေါ်

သည် ပါရမီဖြည့်ဆည်း ပူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကုသိုလ်မျိုးပေတည်း။

၂။ ယခု မျက်မှောက် ဘဝ ဌာပင် သော် လည်း ကောင်း၊ ဤဘုရား သာသနာ ဌာသော် လည်း ကောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်ကိုရခြင်းငှါ ပြုလုပ်အပ်သော သီလ စသည့် ကုသိုလ်မျိုးကို ဗေဒမိ ပက္ခိယ ကုသိုလ်ခေါ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ဘုရားအလောင်း သုမေဓာ ဘဝမှစ၍ ပြုလုပ်ဆည်းပူး အပ်သော ဒါနစသော ကုသိုလ်မျိုးသည် ပါရမီကုသိုလ်မည်၏။ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားဘဝ၌ တောထွက် တော်မူပြီး၍ ဘုရား ဖြစ်ခြင်းငှါ ကျင့်ကြံ အားထုတ် အပ်သော ကုသိုလ်မျိုးသည် ဗေဒမိပက္ခိယ ကုသိုလ်မည်၏။ ဤသို့ဝေဘန်၍သိလေ။

ဤဗေဒမိပက္ခိယ ကုသိုလ်ကို၎င်း၍ ထိုဆိုပါဦးဘော်ကြီး ဘို့၌.....

သတိ သဗ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေက-
နိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါ-
သဂ္ဂပရိဏာမိတံ။

စသောဒေသနာများကို ဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ကိလေသာမှ ဆိတ်
ရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ရာဂ ကင်း
ရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ ဘေးဒုက္ခ
ကင်းချုပ်ရာ ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော။ ဝေါသဂ္ဂ ပရိ
ဏာမိတံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်
သို့ ကိုင်းရှိုင်းသော။ သတိသဗ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိ သဗ္ဗောဇ္ဈင်
တရားကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။

ထိုမှတပါးလည်း သောတာပတ္တိ ယဂ်တရား လေးပါး
တို့ကို ထိုထိုပါဠိ တော်တို့၌ ဟောတော် မူအပ်ကုန်၏။
သောတာပန်ဖြစ်ရန် အခြေခံဖြစ်သော ဤသောတာပတ္တိ
ယဂ်တရား လေးပါးတို့ကိုလည်း ဗောဓိပက္ခိယကုသိုလ်
၌ထည့်သွင်းအပ်ကုန်၏။ ။ထိုမှတပါးလည်း နာမ်ရုပ်နှင့်
စပ်ဆိုင်သောသုညတတရားတို့ကိုတော်ပြသည့်သုတ္တန်တို့
ကိုကြားနာခြင်း၊ ဆောင်ရွက် ကျက်မှတ်ခြင်း၊ မေးမြန်းစုံ
စမ်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းစသည်တို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သော က
လျာဏပုထုဇ္ဇန်ဖြစ်ကြောင်းစူဠသောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်သော ကုသိုလ်မျိုးတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုကုသိုလ်မျိုးကို
လည်း ဗောဓိပက္ခိယ ကုသိုလ်မျိုး၌ထည့်သွင်းအပ်ကုန်၏။

မာ ဘိက္ခဝေ ပုညာနိ ဘာယိတ္ထ၊ သုခဿတံ
အမိဝစနံ ယဒိဒံ ပုညာနီတိ။

အစရှိသောဒေသနာတော်များသည် ပါရမီပက္ခိယကု
သိုလ်ကိုရည်စူး၍ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဒေသနာ
တော်များဖြစ်လေသည်။

အနက်ကား၊ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်
ကောင်းမှုတို့ကို။ မာဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကြ ကုန်လင့်။
ယဒိဒံပုညာနီတိ၊ အကြင်ကုသိုလ် ကောင်းမှုဟူသော စ
ကားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ၊ ထိုကုသိုလ်ဟူသောစကား
သည်။ သုခဿ၊ ချမ်းသာအပေါင်း၏။ အမိဝစနံ၊ အမည်စ
ကားရင်းပေတည်း။

သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော အညတိတ္ထိယဝါဒီတို့
လုပ်အပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ သည်လည်းရှိကုန်၏။
ထိုသူတို့ပြုလုပ်အပ်သောကုသိုလ်ပုညများသည်ကား ဝဋ္ဋ
နိဿိတသက်သက်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ သာ

သနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော ထိုဗာဟိရက တိတ္ထိတို့ သည်ဝိဝဇ္ဇာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုပင်မသိရှာကြလေကုန်။ ထို သူတို့၏ကုသိုလ်ကို သင်္ခါရပုဒ်၊ ကမ္မဘဝပုဒ်တို့၌ထည့်သွင်း အပ်၏။ ။သင်္ခါရပုဒ်၊ ဘဝပုဒ်တွင်ပါဝင်သောကုသိုလ်အ ကုသိုလ်မျိုးကိုရည်၍ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်း တို့အားဤသို့ဟောကြားတော်မူ၏။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ အသွန်တရာ ပူပန်ဆင်းရဲ၍ ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းလှသော ငရဲမည်သည် ရှိ၏။ ထိုငရဲဘုံ၌ရှိရှိသမျှတို့သည် အနိဋ္ဌတို့သာဖြစ် ကုန်၏။ မျက်စိဖြင့် ရှုမြင်လျှင်လည်း ကြောက်လန့် ဘွယ်ရာ အနိဋ္ဌာရုံတို့ကိုသာလျှင် တွေ့မြင်ရ၏။ နား ဖြင့်လည်းကြောက်လန့်ဘွယ်ရာအနိဋ္ဌာရုံတို့ကိုသာ ကြားရ၏။ ပ။ စိတ်ဖြင့်တွေးဆလျှင်လည်း ကြောက် လန့်ဘွယ်ရာအနိဋ္ဌာရုံတို့ကိုသာသိရ၏။

ဤသို့ ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အမှတ်မထင်သော ရဟန်းတပါးက ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားကို ဤသို့လျှောက်ထားလေ၏။

“အရှင်ဘုရား ဟောပြတော်မူအပ်သောထိုငရဲ အပူအပန်သည် လွန်စွာ ကြီးစွတကား။ ထိုငရဲ အပူအပန်သည်လွန်စွာကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်း စွတကား။ အရှင်ဘုရား လျှောက်ထားပါဦးအံ့။ ထို ငရဲအပူအပန်ထက် ကြီးသောအပူမျိုးသည် ရှိသေး သလော။ ထိုငရဲ ကြောက်မက်ဘွယ်ထက် ကြီး သော ကြောက်မက်ဘွယ်မျိုးသည် ရှိပါသေးသ သလော။”

ဟူ၍ လျှောက်ထားလေ၏။ ။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက-

“ချစ်သား ရဟန်း ထိုထက်ပူပန်၍ ထိုထက်

ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းသော အရာသည် ရှိ
လေသေး၏”

ဟူ၍မိန့်တော်မူ၏။ ။ထိုအခါထိုရဟန်းက -

“အပူအပန် နှင့် ကြောက်မက်ဘွယ်ဟူသည် အ
ဘယ်ဖြစ်ပါသနည်း”

ဟူ၍လျှောက်ထားလေ၏။ ။ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီး
သော မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ဟောကြားတော်မူ၏။

“အိုချစ်သား အကြင်ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်
သစ္စာလေးပါး တရားအမှန်တို့ကို မသိကြလေကုန်။
ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဇာတိ
ကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်
ကြလေကုန်၏။ အိုခြင်း သေခြင်း စိုးရိမ် ပူဆွေးရ
ခြင်း ပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သောသင်္ခါရ
တို့၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရတို့၌မွေ့လျော်
ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဇာတိ စသည်တို့ကို
ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရမျိုးတို့ကိုပြုလုပ်အား
ထုတ်ကြလေကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရတို့ကို ပြုလုပ်အား
ထုတ်ကြကုန်သည်ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း
ဟူသောအပူမျိုးဖြင့် ပူပန်ကြရကုန်၏။ အိုမှုအပူမျိုး
ဖြင့်လည်း ပူပန်ကြရကုန်၏။ သေမှု အပူ မျိုးဖြင့်
လည်း ပူပန်ကြရကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ဆင်းရဲ
မှု နှလုံးမသာမှု လွန်စွာပင်ပန်းမှု ဟုဆိုအပ်သော
အပူမျိုးတို့ဖြင့်လည်း ပူပန်ကြရကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း အိုခြင်း နာခြင်း
သေခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲ
ခြင်း နှလုံးမသာခြင်း လွန်စွာပင်ပန်းခြင်း တည်း

ဟူသော ကြောက်မက်ဘွယ်ဘေးတို့မှ မလွတ်နိုင်
ကြကုန်။ အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲ အပေါင်းတို့မှ
မလွတ်နိုင်ကြကုန်ဟူ၍ ငါဘုရားဟောကြားတော်
မူ၏”ဟူ၍မိန့်တော်မူသည်။

ဥပပဋ္ဌိဘဝသည်.....

- ၁။ ကာမဘဝ၊
- ၂။ ရူပဘဝ၊
- ၃။ အရူပဘဝ၊
- ၄။ သညီဘဝ၊
- ၅။ အသညီဘဝ၊
- ၆။ နေဝသညီနာသညီဘဝ၊
- ၇။ ဧကဝေါကာရဘဝ၊
- ၈။ စတုဝေါကာရဘဝ၊
- ၉။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၊

အားဖြင့် ဘဝကိုးပါးရှိ၏။

၁။ ထိုကိုးပါးတို့တွင် ကာမတဆယ် တတုံ၌ရှိသော
သတ္တဝါတို့၏ အတ္တဘောသည် ကာမဘဝမည်၏။

၂။ ရူပ တဆယ် ခြောက်တုံ၌ ရှိသော ဗြဟ္မာတို့၏
အတ္တဘောသည် ရူပဘဝမည်၏။

၃။ အရူပ လေးတုံ၌ ရှိသော ဗြဟ္မာတို့၏ အတ္တဘော
သည် အရူပဘဝမည်၏။

၄။ ဂိတ်သညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောဘဝသည် သညီ
ဘဝမည်၏။

ထိုသညီ ဘဝသည် ကာမ တဆယ် တတုံ၊
အသညာသတ်ကြည့်သော ရူပ ၁၅ တုံ၊ နေဝသညာ
နာသညာယတနံကြည့်သော အရူပသုံးသုံး ဤနှစ်

ဆယ် ကိုးဘုံတို့၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တဘော
ပေတည်း။

၅။ စိတ်သညာတို့မှကင်းသော အသညသတ် ဗြဟ္မာ
တို့၏ အတ္တဘောသည် အသညီဘဝမည်၏။

၆။ နေဝသညာ နာသညာ ယတန ဗြဟ္မာတို့၏ အတ္တ
ဘောသည် နေဝသညီ နာသညီဘဝမည်၏။

၇။ ရုပ်ခန္ဓာတပါးမျှသာရှိသော အသညသတ်၏ အတ္တ
ဘောသည် ဧကဝေါကာရဘဝမည်၏။

၈။ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးရှိသော အရူပ ဗြဟ္မာတို့၏
အတ္တဘောသည် စတုဝေါကာရဘဝမည်၏။

၉။ ခန္ဓာငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အတ္တဘော
သည် ပဉ္စဝေါကာရဘဝမည်၏။

ထိုပဉ္စဝေါကာရ ဘဝသည် ကာမ တဆယ်
တတုံ၊ အသညသတ်ကြံ့၌သော ရူပတဆယ် ငါးဘုံ၊
ဤနှစ်ဆယ် ခြောက်ဘုံတို့၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
အတ္တဘောပေတည်း။

ထိုဘဝကိုးပါးတို့ကိုပင်လျှင် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ပြင်း
စွာစွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ဥပါဒ်နွဲ့တို့ဟူ၍လည်းဆိုအပ်
ကုန်၏။ သတ္တလောကကြီး၏ အရင်းမူလပဓာနကြီးတွေဖြစ်
သောကြောင့် ထိုဘဝကိုးပါးတို့ကိုပင်လျှင် အတ္တဟူ၍၎င်း၊
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍၎င်း၊ ပညတ်ခေါ်ဝေါ် အပ်ကုန်၏။ ထို
ဘဝကိုးပါးကို အစွဲပြု၍ပင်လျှင် သတ္တပညတ်အမျိုးမျိုးတို့
ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ထိုဘဝကိုးပါးတို့၌.....

ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ထင်ရှားနေကြကုန်သော အတ္တဘော
ဟူ၍ ဆိုအပ်သည့်ဥပပတ္တိဘဝ ကြီးကြီးငယ်ငယ်တို့သည်

ယခုမျက်မြင်ထင်ရှား ရှိနေကြကုန်သော သစ်ပင်ကြီးကြီး
 ငယ်ငယ်တို့နှင့် တူကုန်၏။ ။ထိုသစ်ပင်တို့ကို ပေါက်
 ရောက်စေ တတ်ကုန်သော မျိုးစေ့ အမျိုးမျိုးတို့ကဲ့သို့ ထို
 ပစ္စုပ္ပန် ဥပပတ္တိ ဘဝတွေကို ထူထောင်တတ်ကုန်သော
 အတိတ် ကမ္မဘဝတို့ကိုမှတ်အပ်ကုန်၏။ ။ထိုသစ်ပင်တို့
 မှ သီးသော အသီးတို့ကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန် ဥပပတ္တိဘဝတို့မှဖြစ်
 ပေါ်ကုန်သော ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဘဝ အမျိုးမျိုးတို့ကို မှတ်အပ်
 ကုန်၏။ ။ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဘဝ အမျိုးမျိုးတို့သည် အနာဂတ်
 ကာလ၌ ဥပပတ္တိ ဘဝ အမျိုးမျိုးတို့ကို ထူထောင်ကြပြန်
 ကုန်၏။ ။မျိုးရှိလျှင် သစ်ပင် ပေါက်၏။ ထိုသစ်ပင်မှ
 အသီး သီး၏။ ထိုအသီးမှတစ်ဆင့် သစ်ပင်ဖြစ်ပြန်၏။ ဤသို့
 ဆက်နွှယ်၍ နေသဖြင့် သစ်ပင် မျိုးဇာတ် မပြတ်နိုင်ဘဲရှိ
 လေသကဲ့သို့ အတိတ် ကမ္မဘဝရှိ၍ ပစ္စုပ္ပန် ဥပပတ္တိဘဝ
 ဖြစ်ပေါ်၏။ ပစ္စုပ္ပန် ဥပပတ္တိဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဘဝတို့
 သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဘဝမှ တစ်ဆင့် အနာဂတ်
 ဥပပတ္တိဘဝတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိ
 ဘဝနှစ်ပါးတို့သည် အစဉ်မပြတ် စက်ရဟတ်လည်သကဲ့
 သို့ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဘုံမပြတ် ဘဝမပြတ် သံသရာ
 စက်ရဟတ်ကြီးလည်၍ ဖြစ်နေလေသည်။

ဤကား ဥပပတ္တိဘဝနှင့်စပ်၍ ဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် ဥပါဒါနိဟူသောအကြောင်း
 ကြောင့် ဘဝဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

မေး။ ။အကြင်ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဥပါဒါနိတရား
 လေးပါးတို့ကို ဖြင့် အကြွင်းမဲ့မပယ်သတ်အပ်ကုန်၊ ထို
 ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကမ္မုပါဒါနိဟုဆိုအပ်သောတဏှာ
 လောဘကြောင့် ကာမနှင့် စပ်ဆိုင်သော ကာယကံဝစီကံ
 မနောကံတို့ကို ပြုလုပ်ကြိုးစားကြလေကုန်၏။ ထိုအခါကာ

မုပါဒါနိကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ။ထိုပုထုဇ္ဇန်
 တို့သည် ဒိဋ္ဌုပါဒါနိဟူသောအကြောင်းကြောင့် ထိုထိုဒိဋ္ဌိ
 အယူနှင့်စပ်လျဉ်းသမျှသော ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ
 တို့ကို ပြုလုပ်ကြိုးစားကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ ဒိဋ္ဌုပါဒါနိ
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ကမ္မဘဝ ဖြစ်လေ၏။ ။ထို
 ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် သီလဗ္ဗတုပါဒါနိ ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့် နွားအကျင့် ခွေးအကျင့် စသည်တို့နှင့် စပ်ဆိုင်
 သော ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံတို့ကိုပြုလုပ်ကြ ကုန်၏။
 ထိုအခါ သီလဗ္ဗတုပါဒါနိကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ပေါ်၏။ ထို
 ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် အတ္တဝါဒုပါဒါနိဟူသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ
 ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဆိုင်သမျှသော ကာယကံ ဝစီကံ
 မနောကံ တို့ကိုပြုလုပ်ကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ အတ္တဝါဒု
 ပါဒါနိကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ။ထိုပုထုဇ္ဇန် တို့
 သည် ကမ္မဘဝတို့ကိုပြုလုပ်ကြကုန်၍ ဥပါဒါနိ တရားနှင့်
 တကွဖြစ်၍သာလျှင် စုတေ သေလွန်ကြလေကုန်၏။ ထို
 အခါ စင်စစ်အားဖြင့် တဘန် ဘဝသစ်သို့ ကပ်ရောက်ဖြစ်
 ပွားကြရလေကုန်၏။ ဘဝသစ်၌ ဥပပတ္တိခန္ဓာတို့ဖြစ်ပေါ်
 ကြလေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ဥပါဒါနိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝတို့ဖြစ်ကုန်
 သတည်း။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

စွမ်းရည်ပြင်းထန် ဥပါဒါနိဖြင့် ခန္ဓာဓမ္မ ကိုယ်
 ကာယ၌ အတ္တအစွဲ မြဲကြီးမြဲ၍ ရဲရဲရက်ရက် ကိုယ်
 အတွက်ကြောင့် သက်သတ်ခိုးမှု စသည်ပြုလျက်
 အကုသလ ဓမ္မဆယ်တန် အပြစ်လျှံ၏၊ တဘန်
 နောက်နှောင်း ငါလျှင်ကောင်းစိမ့် အကြောင်းရည်
 ရော် အရှည်မြော်လျက် သူတော်ဓလေ့ ရသေ့ရ

ဟန်း လှူဒါန်းဝေငှ ပဉ္စင်နှင့် အဋ္ဌအစီ ဒေသစီတည့်
 လေးလိမ္မဟ္မ ဝိဟာရဗျာန် ဆယ်တန်ကသိုဏ်း
 အလှိုင်းများစွာ ဘာဝနာဟု ဆယ်ဖြာပုည ကု
 သလကို လုံ့လကြိုးစား ကောင်းမှုပွား၏၊ နှစ်ပါး
 ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟု ထိုထိုဘဝ ဖြစ်သမျှ၌ ဗီဇ
 ပြည့်ပြီး အမျိုးမျိုးကြောင့် အကျိုးတရား အရှည်ပွား
 သည်။ ။နှစ်ပါးဘဝစွမ်းရည်တည်။

ဥပ၊ဒါနပစ္စယာ အဝေါပြီး၏။

ဘဝပစ္စယာဇာတိ

[ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ပေါ်သည်]

“ဇာယန္တိ သတ္တာ သင်္ခါရာစ တောယာတိ ဇာတိ”
 တောယ၊ဤတရားသဘောဖြင့်။ သတ္တာစ၊ သတ္တဝါတို့
 သည်၎င်း။ သင်္ခါရာစ၊ သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်
 ပေါ် ကြကုန်၏။ ဣတိတဿှ၊ ထိုကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိ
 မည်၏။

သက်ရှိ သက်မဲ့ ဖြစ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်
 ကြောင်းတရားကိုဇာတိဆိုသည်။

တနည်းကား.....

“ဇနနံ ဇာတိ”

ဇနနံ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။

သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကိုဇာတိဆိုသည်။

ဥပပုပ္ဖကတိုးပါး၏ ရှေးဦးအစ ပဒိုသဇ္ဇေ တည်နေခြင်း
 ကိစ္စအသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်မှုကိုဇာတိဆိုသည်။

ထိုဇာတိသည် ဘဝကိုးပါးကိုအစွဲပြု၍.....

- ၁။ ကာမဇာတိ၊
- ၂။ ရူပဇာတိ၊
- ၃။ အရူပဇာတိ၊
- ၄။ သညီဇာတိ၊
- ၅။ အသညီဇာတိ၊
- ၆။ နေဝသညီနာသညီဇာတိ၊
- ၇။ ကောဝေါကာရဇာတိ၊
- ၈။ စတုဝေါကာရဇာတိ၊
- ၉။ ပဉ္စဝေါကာရဇာတိ၊

အားဖြင့် ကိုးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုဇာတိ ကိုးပါးတို့တွင် ကာမဇာတိသည် ဖြစ်ပေါ်ပုံ
ယောနိအပြားအားဖြင့်-

- ၁။ အဏ္ဏဇဇာတိ၊
- ၂။ ဇလဝဗုဇဇာတိ၊
- ၃။ သံသေဒဇဇာတိ၊
- ၄။ ဩပပါတိကဇာတိ၊

အားဖြင့်လေးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

“အဏ္ဏေ ဇာယန္တိတိ အဏ္ဏဇာ”

အဏ္ဏေ၊ အဥဉ္ဇ။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ အဏ္ဏဇာ၊ အဏ္ဏဇမည်ကုန်၏။

ဥမှ ပေါက် သွား ကြကုန်သော ကြက် ဌက် စသော
သတ္တဝါ၊ ငါးလိပ်စသောသတ္တဝါများကို အဏ္ဏဇဆိုသည်။
ထိုအဏ္ဏဇသတ္တဝါတို့၏ပဋိသန္ဓေနေမှုသည် အဏ္ဏဇဇာတိ
မည်၏။

[သူငယ်၏တည်နေရာ (ကလလရေကြည်၏ တည်နေရာ) ဖြစ်သောသားဒိမ်ကို လောဗုဇခေါ်သည်။]

“လောဗုဇိ ဇာယန္တိတိ လောဗုဇာ”

လောဗုဇိ၊ သားဒိမ်၌။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်တတ် ကုန်၏။
ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်၊ လောဗုဇာ၊ လောဗုဇ မည်
ကုန်၏။

သားဒိမ်၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေ၍ ဖြစ်ကြကုန်သော လူ
စသော သတ္တဝါ၊ နွားလွှဲ ဆင် မြင်း စသောသတ္တဝါတို့ကို
လောဗုဇ ခေါ်သည်။ ။ထို လောဗုဇ သတ္တဝါ တို့ ၏
ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုသည် လောဗုဇ ဇာတိမည်၏။

[မစင်ပုပ် ကျင်ငယ်ပုပ် နှံညွန့်ပုပ် ရေပုပ် အသေ
ကောင်ပုပ် ငါးပုပ် ထမင်းဟင်း အသိုးအပုပ် စသည်များ
နှင့် ပဒုမ္မာ ကြာတိုက်၏အညှိ၊ သစ်ပင်၏အညှိ များသည်
သံသေဒဇမည်၏။ စိုစွတ် ကျိရွဲသော အရာဝတ္ထု များပေ
တည်း။]

“သံသေဒေ ဇာယန္တိတိ သံသေဒဇာ”

သံသေဒေ၊ အပုပ် အစပ် အကျိ အရွဲ၌။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်
ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သံသေဒဇာ၊ သံသေဒဇ
မည်ကုန်၏။

အပုပ် အစပ် အကျိအရွဲ၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေကြ ကုန်
သော ပိုးရ သတ္တဝါ တို့မှစ၍ ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ
တည်နေကြကုန်သော ပဒုမဒေဝီ စသောလူသတ္တဝါတို့ကို
သံသေဒဇ ခေါ်သည်။ ။ထို သံသေဒဇ သတ္တဝါ တို့၏
ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုသည်သံသေဒဇ ဇာတိမည်၏။

[ကောင်းကင်ထက်မှ လျှောက်လှည့်သကဲ့သို့ပြည့်စုံ

သော ကိုယ်အင်္ဂါတို့နှင့်တကွ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာမှု သည် ဥပပါတ်မည်၏။]

“ဥပပါတ်တေန ကိစ္ဆေန ဇာယန္တိတိ ဩပ-
ပါတိကာ”

ဥပပါတ်တေနကိစ္ဆေန၊ ကိုယ်လက် အင်္ဂါ ပြည့်စုံစွာ ကျ
ရောက်လာခြင်းကိစ္စဖြစ်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ ဩပပါတိကာ၊ ဩပပါတိကမည်ကုန်၏။

အထက်နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ဗြဟ္မဒုတံ နှစ်ဆယ် တို့
၌ဖြစ်ကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ဩပပါတိက သာ
ဖြစ်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည်လည်း
ဩပပါတိကတို့သာတည်း။ ။ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့
၏ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုကို ဩပပါတိကဇာတိ ဆိုသည်။

ကမ္ဘာတည်ဦးစအခါ၌ လူတို့သည် ဥပပါတ်တို့သာ ဖြစ်
ကုန်၏။ ထိုအတူ တိရစ္ဆာန် ဗြိက္ခာ ဘုမ္မစိုး နတ်တို့ သည်
လည်း ကမ္ဘာဦး ကာလမှာ ဥပပါတ် တို့သာ ဖြစ်ကြ ကုန်
၏။ ။ နောက်ကာလ၌မူကား လူတို့သည် ဇလဝဗ္ဗ ဖြစ်
ကြကုန်၏။ တရံ တခါ အဏ္ဏဇ ဖြစ် ကုန်၏။ တရံ တခါ
သံသေဒဇ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့တွင် အချို့
တို့သည် အဏ္ဏဇဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ တို့သည် ဇလဝဗ္ဗဖြစ်
ကုန်၏။ ဘုမ္မစိုးနတ် တို့သည်ကား ဥပပါတ် တို့သာ များ
ကုန်၏။

မေး။ ။ အဘယ် သို့လျှင် ဘဝ ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ဇာတိဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ ဥပပတ္တိ ဘဝကိုးပါးတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်မှု
ကို ဇာတိဟူ၍ ပြဆိုအပ်လေပြီ။ ထိုကြောင့် ကမ္မဘဝ ဟူ
သော အကြောင်းကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝ ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိ
သော် ပဋိသန္ဓေနေမှုဟုဆိုအပ်သော ဇာတိ၏ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ

လည်း တလုံးတည်း ပြီးစီးပါ ရှိလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကမ္မဘဝ
ဟူသောအကြောင်းကြောင့်ဥပပတ္တိဘဝကိုးပါးတို့၌ ဇာတိ
ဖြစ်ပေါ်ပုံသည် ထင်ရှားလှလေ၏။

ဤသို့လျှင် ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်ပေါ်
လေသည်။

ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ဘဝစွမ်းရေ ကံနှစ်ထွေကြောင့် သဗ္ဗေ သတ္တဝါ
သတ္တဝါတို့ ဖြစ်ရာဘဝ ဆုံးပြန်ကာလည်း ဧကစတု
ငါးခုခန္ဓာ ကံချရာ၌ ဝဗ္ဗတာစစ် သစ်တလဲလဲ အနဲနဲ
လျှင် ဖြစ်မြဲဇာတိ သန္ဓေငြိ၍ ကြံ့အံ့ပြင် နယ်တခွင်၌
အစဉ်ပြည့်ပွား အစားစားလျှင် မားမားမတ်မတ်
ဇာတ်အမျိုးမျိုး တန်ခိုးထင်တိမ် ဂုဏ်သိမ် နိဗ္ဗာန်
အကျင့်ဆိုးကောင်း အပေါင်းများစွာ သတ္တဝါဟု
နာနာကာယ ဖြစ်ပြန်ကြသည်။ ။လေးဝ ဇာတိ
စွမ်းရည်တည်း။

ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဘဝပစ္စယာဇာတိပြီး၏။

ဇာတိပစ္စယာ ဇရာပရဏံ

[ပဋိသန္ဓေနေမှုကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်းဖြစ်ပေါ်၏။]

“ဇိယန္တိ သတ္တာ သင်္ခါရာစ ဇိဏ္ဏဘာဝံ ဝဿိန္တိ
ဧတာယာတိ ဇရာ”

ဧတာယ။ ဤတရားသဘောဖြင့်၊ သတ္တာစ၊ သတ္တဝါတို့
သည်၎င်း။ သင်္ခါရာစ၊ ရှိရှိသမျှ သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ ဇိယန္တိ၊
ဆွေးမြေ့ ပျက်စီး တတ်ကုန်၏။ ဇိဏ္ဏဘာဝံ၊ ရွေးမြေ့ မှီ

မင်းသည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ ဇရာ၊ ဇရာမည်၏။

သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၏ဆွေးမြေ့အိုမင်းကြောင်းဖြစ်သော
တရားကို ဇရာခေါ်သည်။

တနည်းကား.....

“ဇိရဏံ ဇရာ”

ဇိရဏံ၊ ဆွေးမြေ့အိုမင်းခြင်း။ ဇရာ၊ ဆွေးမြေ့ အို မင်း
ခြင်း။

ဤအလိုအားဖြင့်ဆွေးမြေ့ အိုမင်းမှုသည်ပင် ဇရာမည်
လေသည်။

ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာ
သော ဥပပတ္တိဘဝကိုးပါး၏ အသစ်သဘောမှရွေ့လျော့မှု
ပျိုသော သဘောမှ ပြောင်းလဲမှု ရင့်ရော်မှု ဆုတ်ယုတ်မှု
များသည်ပင်လျှင် ဇရာမည်လေသည်။

ထိုဇရာသည်လည်း ဇာတိကဲ့သို့ပင်လျှင်.....

၁။ ကာမဇရာ၊

၂။ ရူပဇရာ၊

၃။ အရူပဇရာ၊

၄။ သညီဇရာ၊

၅။ အသညီဇရာ၊

၆။ နေဝသညီနာသညီဇရာ၊

၇။ ဧကဝေါကာရဇရာ၊

၈။ စတုဝေါကာရဇရာ၊

၉။ ပဉ္စဝေါကာရဇရာ၊

အားဖြင့် ဥပပတ္တိ ဘဝကိုးပါးနှင့် ဝေဘန်၍ ကိုးမျိုးပင် ရ
လေ၏။

တနည်းကား.....

၁။ နာမ်ဇရာ၊
၂။ ရုပ်ဇရာ၊
အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်နာမ်ဇရာသည်.....

၁။ ခဏိကဇရာ၊
၂။ သန္တတိဇရာ၊
အားဖြင့် နှစ်ပါးရှိပြန်၏။

ထိုအတူ ရုပ်ဇရာသည်လည်း နှစ်ပါးပြားပြန်၏။

ထိုဇရာနှစ်မျိုးတို့တွင် ရုပ်နာမ်တို့၏ ခဏိကဇရာသည် မထင်ရှား။ သန္တတိဇရာသာလျှင်ထင်ရှားလေ၏။ ထင်ရှားသော သန္တတိဇရာကို မြင်သဖြင့် မထင်ရှားသော ခဏိကဇရာရှိနေမှုကိုလည်း သိအပ်လေ၏။ ။ခဏိက ဇရာဆိုသည်မှာရုပ်နာမ်တို့၏ဥပါဒ်အဖြစ်မှလွန်၍ ဦးဖြစ်၌တည်နေဆဲကိုပင်ဆိုသည်။ ခဏိကဇရာသည်မြတ်စွာဘုရားတို့၏ဉာဏ်တော်အရာသာဖြစ်လေသည်။ ။သန္တတိဇရာဆိုသည်မှာ တစဉ်တစဉ် တသုတ်တသုတ်ဖြစ်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တို့၏အားယုတ်မှု ရင့်ရော်မှုကို ဆိုသည်။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် နာမ်တရားတို့၏သန္တတိဇရာ ထင်ရှားပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ကိုယ် လက် အင်္ဂါတို့၌ သုခ ဝေဒနာ ဒုက္ခ ဝေဒနာ ပြောင်းလဲ မှု၏ အစွမ်း အား ဖြင့် ၎င်း၊ သညာက္ခန္ဓာ၌ အဆင်းကို မှတ်သော ဂ္ဂုဿညာ အသံကိုမှတ်သောသဒ္ဓသညာ စသည်တို့ ပြောင်းလဲမှု ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ကြံစည်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း ယျှိုချင် မက်မောခြင်း အမျက် ထွက်ခြင်း ကြည်

ညိုခြင်း စသည်တို့ ပြောင်းလဲမှု၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ အမြင် စိတ် အကြား စိတ် စသည် တို့
ပြောင်းလဲမှု၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ နာမ်တရားတို့၏သန္တတိ
ဇရာသည်ထင်ရှား၏။

ပြောင်းလဲခြင်းမည်သည်ကား.....

ရှေ့အစဉ်ဟောင်း ကွယ်ပျောက်၍ နောက်အစဉ်သစ်
တမျိုးပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားလာခြင်းပေတည်း။ ။ရှေ့အစဉ်
ဟောင်းကွယ်ပျောက်မှုမည်သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်အား
လျော့ခြင်းရှိမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်၏။ ဆုတ်ယုတ်အားလျော့
မှုမရှိက မဖြစ်ပေါ်နိုင်။ ထိုဆုတ်ယုတ် အားလျော့မှုကိုပင်
ဇရာဟူ၍ဆိုရလေသည်။ ။စိတ်ဝတ်မည်သည် အလွန်
အပြောင်းအလွှဲလျှင်မြန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထို
စိတ်ဝတ် အပြောင်းအလွှဲ လျင်မြန်ကြောင်းကို ဤသို့
ဟောကြားတော်မူ၏။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ စိတ်ကဲ့သို့ အပြောင်းအလွှဲ
လျင်မြန်သောတရားကို ငါဘုရားမြင်တော်မမူ။ ချစ်
သားရဟန်းတို့ စိတ်၏အပြောင်းအလွှဲ လျင်မြန်သ
ကဲ့သို့သော အရာကို ဥပမာဖြင့်သော်လည်း ပြဆို
ရန် မလွယ်ချေ”

ထိုစကားရပ်၌ စိတ်၏ အပြောင်းအလွှဲ လျင်မြန်မှု ဆို
သည်ကား စိတ်၏ အစဉ်တမျိုးတမျိုးပြောင်းလဲခြင်းကိုဆို
အပ်၏။ မြင်သောစိတ်အစဉ်မှ ကြားသော စိတ်အစဉ်သို့
ပြောင်းလွှဲခြင်း၊ ကြားသောစိတ်အစဉ်မှ မြင်သော စိတ်အ
စဉ်သို့ပြောင်းလွှဲခြင်း၊ လိုချင်တပ်မက်သော စိတ်အစဉ်မှ
အမျက်ဒေါသ ခြောင်းခြောင်း ထသော စိတ်အစဉ်သို့
ပြောင်းလွှဲခြင်း၊ ချစ်သောစိတ်အစဉ်မှ မုန်းသော စိတ်အ

စဉ်သို့ပြောင်းလဲခြင်းကြည်ညိုသော စိတ်အစဉ်မှ မကြည်
ညိုသော စိတ်အစဉ်သို့ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်သော
စိတ်အစဉ်မှ ဝမ်းနည်းသောစိတ်အစဉ်သို့ ပြောင်းလဲခြင်း
စသည်များပေတည်း။ ။ထို့ကြောင့် စိတ်၏ အပြောင်း
အလွှဲလျင်မြန်ပုံကို သိမြင် ရိပ်မိသော သူတို့သည် စိတ်၏
အိုမင်းယုတ်လျော့ခြင်း ဇရာ၊ ချုပ်ဆုံးခြင်း မရဏများကို
လည်း လွယ်ကူချမ်းသာစွာသိနိုင်လေ၏။

မေး။ အဘယ်သို့လျှင် ရုပ်တရားတို့၏ သန္တတိဇရာ
ထင်ရှားပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ ဣရိယာပုထိ အပြောင်းအလွှဲတို့၌ အထူးထူး
သော ရုပ်အစဉ်တို့၏ ပြောင်းလွဲခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ။
ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ တစုံတခုသော ဣရိယာပုထိဖြင့် တည်ရှိကြ
ကုန်သော ရုပ်အစဉ်ရုပ်အပေါင်းတို့သည် အချင်းခပ်သိမ်း
မအိုသည်ရှိသော် မသေသည်ရှိသော် မကွယ်ပျောက် မ
ချုပ်ဆုံးသည်ရှိသော် တပါးသော ဣရိယာပုထိရုပ်အစဉ်
ဖြစ်ခွင့်ကိုမပေးနိုင်ကြချေ။ ။ သွား၍နေသော သူမှာပထမ
ခြေလှမ်း၌ရှိသော ရုပ်အစဉ်သည် အချင်းခပ်သိမ်း မအို
မသေ မကွယ်မပျောက်လေသည်ရှိသော် ဒုတိယခြေလှမ်း
အတက် ရုပ်အစဉ်ဖြစ်ခွင့်ကိုမပေးနိုင်ချေ။ ကွေးခြင်း ဆန့်
ခြင်း စသော ဣရိယာပုထိတို့၌လည်း ထိုအတူပင်လျှင်
တည်း။ ။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း လောက၌ မဟာကာလ အစ
ရှိကုန်သော ကာလအမျိုးမျိုးတို့၏ ပြောင်းလွဲခြင်းဟူသည်
လည်း ထင်ရှားရှိ၏။ နှစ်တို့၏ အပြောင်းအလွှဲ၊ ဥဘုတို့၏
အပြောင်းအလွှဲ၊ လ-တို့၏ အပြောင်းအလွှဲ၊ နှစ်နှစ်
တို့၏ အပြောင်းအလွှဲ၊ နေ့ည၌ တို့၏ အပြောင်းအလွှဲ တို့
သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ။ ထိုမဟာကာလ စသော
တို့၏ အပြောင်းအလွှဲ ဟူသမျှသည်လည်း ရုပ်အစဉ်တို့၏

အပြောင်း အလွဲ ကြီးတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သည်။ ။ထို စကားမှန်၏။ တခုသော မဟာကပ်၌ မဟာပထဝီမြေကြီး စသည်တို့သည်အချင်းခပ်သိမ်း မဒိုမင်း မဆွေးမြေ့မပျက် စီး မချုပ်ကွယ်ခဲ့သည် ရှိသော် တပါးသော မဟာကပ် အသစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ အဘယ်မှာ အခွင့်ပေးပါအံ့ နည်း။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် လောက၌ အပြောင်းအလွဲဟူ သမျှတို့ကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ရူပသန္တတိဇရာ၏ ဖြစ်ပုံကိုသိရာ၏။

ဤကား ဇရာနှင့်စပ်၍ဆိုအပ်သော စကားရပ်ပေတည်း။

မရဏ၌.....

“မိယန္တိ သတ္တာသင်္ခါရာစ ပါဏံ စဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ
အန္တရဇာနံ ဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ မရဏံ”

ဧတေန၊ဤတရားသဘောဖြင့်။သတ္တာစ၊သတ္တဝါအပေါင်း တို့သည်၎င်း။သင်္ခါရာစ၊ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ မိယန္တိ၊ သေကြကုန်၏။ ပါဏံ၊ အသက်ကို။ စဇန္တိ၊ စွန့် လွှတ်ကြကုန်၏။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်စီးကြကုန်၏။ အန္တရဇာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့သေကြပျက်စီးပြုန်းတီး ဆုတ်ကွယ်ကြောင်း ဖြစ်လေသောကြောင့်။ မရဏံ၊ မရဏမည်၏။

သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၏ သေကြောင်း ပျက်စီး ကြောင်း ချုပ်ပျောက်ကြောင်း တရားကိုမရဏဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

သတ္တဝါသင်္ခါရဆိုသောစကား၌ အဝကိုးပါး၌ ဖြစ်သော အတ္တဘောဟူသမျှကို သတ္တဝါ၊ ထိုမှ ကြွင်းလေသမျှသော အဝိညာဏကစုကို သင်္ခါရဆို သည်။

သတ္တဝါ၊သင်္ခါရ၊ဆိုတိုင်း ဤသို့ချည်းမှတ်ရာ၏။

တနည်းကား.....

“ဗိယတေ မရဏံ”

ဗိယတေ၊သေခြင်း။မရဏံ၊သေခြင်း။

ဤအလိုအားဖြင့် သတ္တဝါ သစ် ၂ ရတို့၏သေခြင်းမျှကိုပင် မရဏဆိုသည်။

ထိုမရဏသည် အင်္ဂါကိုးပါးနှင့်ယှဉ်စပ်၍

- ၁။ ကာမမရဏ၊
- ၂။ ရူပမရဏ၊
- ၃။ အရူပမရဏ၊
- ၄။ သညီမရဏ၊
- ၅။ အသညီမရဏ၊
- ၆။ နေဝသညီနာသညီမရဏ၊
- ၇။ ကေဝေါကာရမရဏ၊
- ၈။ စတုဝေါကာရမရဏ၊
- ၉။ ပဉ္စဝေါကာရမရဏ၊

အားဖြင့်ကိုးပါးအပြားရှိ၏။

ကာမအတ္တဘောတို့၏ သေမှုသည်ကာမမရဏမည်၏။
ဤသို့စသည်ဖြင့်သိလေ။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း.....

- ၁။ အာယုက္ခယမရဏ-အသက်တမ်း ကုန်၍သေခြင်း၊
- ၂။ ကမ္မက္ခယမရဏ-ကံအစွမ်းကုန်၍သေခြင်း၊
- ၃။ ဥဘယက္ခယမရဏ-အသက်ကံ နှစ်ပါး ကုန်၍သေခြင်း၊

၄။ ဥပဓမ္မနိကာယ မရဏ - ကံဆိုးဖြတ်ချေ၍
သေခြင်း၊
ဟူ၍မရဏမျိုးလေးပါးရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် အာယုက္ခယ မရဏမည်သည်ကား
“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူသောပုဒ်အဖွင့် ဇီဝပညတ်
ခဏ်းတွင်ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း ထိုထိုဘုံဘဝ
တို့၌ အမျိုးမျိုးသောထိုထိုအာယုကာပ အသက်တမ်းအပိုင်း
အခြားတို့သည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေသောအခါ ရှေးဦးစွာ
ဖြစ်ပေါ်သော နာမ်ရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း
ကုန်ဆုံး ချုပ်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြ လေကုန်၏။ ထိုအ
သက်တမ်းတို့၏ အားလုံး ကုန်ဆုံးသဖြင့် သေလွန်ခြင်း
သည် အာယုက္ခယ မရဏမည်၏။

“သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူသောပုဒ်အဖွင့်၌ ပြဆို
အပ်ပြီးသော အတိုင်းစေတနာ တည်းဟူသောကံ၏ချုပ်ပုံ
နှစ်မျိုးတို့တွင် ဒုတိယဖြစ်သောကံ၏အရှိန်အစွမ်း ချုပ်ဆုံး
မှုကြောင့် သေခြင်းသည် ကမ္မက္ခယမရဏ မည်၏။

ထိုအသက်တမ်း ကံစွမ်းနှစ်ပါးတို့၏ အညီ အမျှကုန်
ဆုံးသဖြင့်သေခြင်းသည် ဥဘယက္ခယမရဏမည်၏။

ဥပဓမ္မနိကာယမရဏအရာ၌ အသက်ကို ဖြတ်ချေတတ်
သောဥပဓမ္မနိကာယကံမျိုးသည်-

၁။ အတိတ်ကံ၊

၂။ ပစ္စုပ္ပန်ကံ၊

အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်တယောက်သောသူသည်မျှားစွာသော
ပါဏာတိပါတ ကံတို့ကို ပြုလုပ်လွန်ကျူး၏။ နောက်ကာ
လ၌ ထိုပါဏာတိပါတကံ၏ အကျိုးရင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်

ထိုသူ၏သန္တာန်မှာ အသက်ကိုဖြတ်တတ်ကုန်သောရောဂါ
 အနာအမျိုးမျိုးတို့သည်ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။ထိုကံ၏နိဿန္တ
 အကျိုးသက်၏အစွမ်းအားဖြင့် အပဉ္စဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ်
 အသွယ်သွယ်တို့သည်လည်း အလွန်များပြားတတ်
 ကုန်၏။ ထိုအပဘေးရန်တို့သည် ထိုသူတို့သို့ ကပ်ရောက်
 လာတတ်ကုန်၏။ ထား လှံ သေနတ်စသောအရာများသည်
 အပရန်မည်၏။ ။အတိတ်ကံ၏ အကျိုးရင်းကြောင့် စိတ်
 ဘောက်ပြန်ပြီးလျှင် သေဘို့ရန်ဖြစ်သော ထိုထိုအကြောင်း
 တို့ကိုလည်း ရှာဖွေတတ်၏။ ထိုသေဘို့ကိုယ်တိုင်သေပေါက်
 သေလမ်းရှာကြံမှုဖြင့်လည်း အသက်သေဆုံးတတ်၏။ ဤသို့
 သေဆုံးခြင်းသည် အတိတ်ဖြစ်သော ဥပဇ္ဈေဒက ကံ၏
 ဖြတ်ချွေမှုကြောင့် အသက်သေဆုံးခြင်းမည်၏။

ဤလောကကြီး၌ သတ္တဝါတို့၏ အသက်အန္တရာယ်ကို
 ငြုတတ်ကုန်သော အရာတို့သည် အထောင်မက ပေါများ
 စွာရှိကြကုန်၏။ သင့်လျော်စွာ ငြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းဟု
 ဆိုအပ်သော ပယောဂသစ္စတ္တံ့မှကင်း၍ ချွတ်ယွင်းဘောက်
 ပြန် ကျင့်ကြံငြုလုပ်ခြင်းတည်းဟူသော ဝိသမပယောဂကို
 ငြုလုပ်မိကြ ကုန်သောကြောင့် ထိုအထောင် မကသော
 အသက်အန္တရာယ်တို့တွင် တပါးပါးသော အန္တရာယ်ဖြင့်
 သေဆုံးလေ၏။ ဤသို့သေခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သည့် ဥ
 ပဇ္ဈေဒကကံကြောင့် သေဆုံးစွန့်တခြင်းမည်၏။

ဤအရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောဥပဇ္ဈေဒကကံသည်ကား ဝိသမပယော
 ဂပယောဂဝိပတ္တိများပေတည်း။

ဥပမာကား.....

တယောက်သောသူသည် ခိုးဝှက်ခြင်းငှါ သူတပါး၏
 အိမ်သို့ အချိန်မီ၌ တက်လေ၏။ ပရဒါရကံကို ကျူးလွန်
 ခြင်းငှါ ထိုကဲ့သို့သွားရောက်၏။ အိမ်ရှင်များကထားလှံ

စသည်ဖြင့် ခုတ်သတ်ထိုးနှက်လေ၏။ ထိုအခါ အသက်သေ
လေ၏။ ထိုသို့သေရခြင်းကား ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဝိသမပ
ယောဂဟုဆိုအပ်သည့် ဥပဇ္ဈေဒက ကံကြောင့် အသက်
သေရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ။ ထားပြတိုက်၍ သေခြင်း၊
သူပုန်ထကြ၍ သေခြင်း၊ သူတပါးတို့ကိုသတ်မိ၍ကိုယ်မှာ
အသတ်ခံရခြင်း၊ အဆိပ်ထန်သော မြွေမှန်းသိလျက်နှင့်
မြွေကိုထိပါးသောကြောင့် မြွေကိုက်ခံ၍ သေခြင်းစသည်
တို့သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပဇ္ဈေဒက ကံကြောင့်
သေခြင်းပင် မည်လေသည်။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း အတိတ်
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပဇ္ဈေဒကကံနှစ်ပါးတို့၏ နိဿန္ဒမည်
သော အကျိုးဆက်သည်လည်းရှိသေး၏။ တယောက်သော
သူပြုလုပ်အပ်သော ဥပဇ္ဈေဒက ကံ၏အကျိုးဆက်ကြောင့်
များစွာသောသူတို့၏ သေကြေပျက်စီးခြင်း၊ လူအများပြု
လုပ်ကြသော ဥပဇ္ဈေဒက ကံ၏ အကျိုး ဆက်ကြောင့်
အလွန် များစွာသောသူတို့၏ သေကြေ ပျက်စီးခြင်းများ
လည်းရှိလေသေး၏။

ဒဏ္ဍကတိုင်း မဇ္ဈတိုင်း ကလိင်္ဂတိုင်း မာတင်
တိုင်းတို့၏ ပျက်စီးပုံများကို ထောက်ထားလေ။ ကပ္ပ
ကထာဌလည်း ဤအဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ပြဆိုခဲ့လေပြီ။

သက္ကဂ်္ဂတ္တရပါဠိတော်ဌလည်းလူတို့၏အသက်သည်လွန်
စွာပျက်စီးလွယ်၏။ ခိုင်မြဲသည်မဟုတ်။ ပျက်စီးစေတတ်
သော အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်လာလျှင်လွယ်ကူစွာ ပျက်
စီးတတ်လေ၏။ အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်၍ တိုသောအသက်
ပေတည်း။ ။ ဥပမာ မျက်ဖျား၌သီး၍နေသောနှင်းပေါက်
သည်နေတက်လျှင် ပျောက်ပျက်သိသကဲ့သို့ ၎င်း၊ သည်း
ထန်စွာ မိုဗ်းရွာသောအခါ ရေပွက်တို့သည် ရုတ်တရက်
ထ၍ ပျက်စီးသိ သကဲ့သို့၎င်း၊ ရေ၌ ရေးသားအပ်သော

အရေးအသားကဲ့သို့၎င်း၊ လျင်မြန်စွာ ပျက်လွယ်ပျောက်
လွယ်တတ်သော သဘောရှိ၏ ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူ
သည်။ ။ယခုဆုတ်ကပ် ကာလ အခါမှာ သာ၍ပင်အ
သက် အန္တရာယ်တို့သည် များပြားကုန်၏။ သေလမ်းသေ
ပေါက်တို့သည် အရပ်ဆယ်မျက်နှာမှ လမ်းပွင့်၍ နေကြ
လေကုန်၏။ ပယောဂ ဝိပဏ္ဍိနှင့်ကြုံလျှင် လွယ်ကူစွာနှင့်
သေလမ်း၊ သေတွင်းသို့သက်ဆင်းရလေ၏။ ။ရှေးအခါ၌မူ
ကားထိုကဲ့သို့အသက်အန္တရာယ်မများကြလေကုန်။ မပြော
ပလောက်သော ရောဂါအနာကလေး ခြောက်ပါးတို့သာ
လျှင်ရှိကုန်၏။

ထိုခြောက်ပါးသောအနာရောဂါဆိုသည်ကား.....

- ၁။ ချမ်းသောကာလ၌အေးခြင်း၊
- ၂။ ပူသောကာလ၌ပူခြင်း၊
- ၃။ အချိန် ရောက်သောအခါ အစာစား
လိုခြင်း၊
- ၄။ သောက်လိုခြင်း၊
- ၅။ ကျင်ကြီးစွန့်လိုခြင်း၊
- ၆။ ကျင်ငယ်စွန့်လိုခြင်း၊

ဤခြောက်ပါးတို့ပေတည်း။

ပြဆို အပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း အသက်၏ ပျက်စီးလွယ်
သည့်အဖြစ်ကို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုအပ်လေ
သောကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ကံသည်လည်းပျက်စီးလွယ်
၏ဟူ၍ သိနိုင်လေသည်။ ။ပစ္စုပ္ပန်၌ဝိသမပယောဂ ဝင်
လာလျှင် လူ့ဘဝကို ရရှိအောင်ထူထောင်၍ ပေးသော
ကံ၏ အစွမ်းသည်လည်း ပျက်စီးရလေ၏။ ။လေပြင်းမုန်
တိုင်းကျ၍ အကြီးအကျယ် ပျိုင်းတံဖိုးထကြွ၍ နေသော

ပင်လယ်ပြင်မှာ သွားလာခိုက်ဖြစ်သော သင်္ဘောကဲ့သို့
ယခု ဆုတ်ကပ်အခါ ဝိသမပယောဂတည်း ဟူသောလေ
မုန်တိုင်း အသက် အန္တရာယ်တည်းဟူသော လှိုင်းတို့အ
လယ်တွင် သတ္တဝါတို့၏ အသက်တည်၍နေရလေသည်။ ။
ထို့ကြောင့် အတိတ်ဥပဇ္ဈေဒက ကံနှင့်ကင်း၍ တစုံတခု
သောဝိသမပယောဂ အကြောင်းအားဖြင့်လည်း သေရ
တတ်လေသည်။ ။ဤကဲ့သို့အဓိပ္ပါယ်ကို ယူအပ်သည်ရှိ
သော် မရဏဿတိဘာဝနာကိုပွားများရာ လွယ်ကူစွာနှင့်
ကမ္မဋ္ဌာန်းပြည့်စုံနိုင်၏။ အတိတ်ဖြစ်သော ဥပဇ္ဈေဒကကံ
ကြောင့်သာလျှင် ရုတ်တရက် သေဆုံးနိုင်သည်ဟူ၍ အ
ဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူနေလျှင် မရဏဿတိ ဘာဝနာမပြည့်စုံ
နိုင်ချေ။ ။မရဏဿတိဘာဝနာ၌သေပေါက်သေလမ်းတွေ
များလှ၍ ခဏလက်ငင်း ချက်ခြင်းပင်လျှင် သေခြင်းသို့
ရောက်ရတော့မည်လောက် လန့်ကြောက်ရမည်အနေအား
ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်။ ။ဆွမ်းတ
လုပ်မျှသည့်အကြား အသက်ရှူရှိုက်နေသည့် အကြားမှာ
အသက်ရှင်နေပါလျှင် ကောင်းလေစွဟူ၍ ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်း
သည် လောက၌အသက်အန္တရာယ်များပြားပုံ၊ အသက်နေ
နည်းပါးပုံ၊ အသက်၏ ပျက်လွယ်ပုံများကို သိမြင်သော
ကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

ဤကား မရဏနှင့်စပ်၍ဆိုအပ်သောစကားရပ်ပေတည်း။

မေး။ ။အဘယ်သို့လျှင် ဇာတိကြောင့် ဇရာ မရဏ
ဖြစ်ပေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ထိုဇရာ မရဏ တို့မည်သည် ဇာတိရှိမှ သာ
လျှင် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ဇာတိမရှိပါလျှင် ထိုဇရာမရဏ
တို့သည်လည်း မဖြစ်ကြကုန်။ ။ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု
သည်ပင် ဇရာ မရဏတို့ကို ထူထောင်ပြုလုပ်သည်မည်၏။

ထိုကြောင့် ဇာတိရှိသည့်အတွက် ဇရာမရဏ ဖြစ်ပုံမှာ ထင်ရှားလေသည်။

ဤသို့လျှင် ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်ကိုရည်၍ မဇ္ဈိမ သမုပ္ပါဒ် လင်္ကာ၌ ...

သန္ဓေဇာတိ တဘန်ငြိ၍ ဩတုံသူ အဆုဆုလျှင်
လူလူနတ်နတ် မတ်မတ်မားမား ဖြစ်ပြန်ငြားသော်
သုံးပါးအရွယ် အလယ်အဆုံး ရှိမြဲထုံးဖြင့် အနှုန်း
စဉ်စီ သန္ဓေချီက နာရီစဉ်သင့် အဆင့်ဆင့်လျှင်
ရင့်မြဲရော်မြဲ တသေတည့် မစဲနေ့ည တရွရွလျှင်
ခဏသန္တတိ အဂ္ဂိဇရာ နှစ်ဖြာလောင်မီး ရှိန်ရှိန်
ညီး၍ အကြီးအငယ် အရွယ်ခြားနား အစားစား
လျှင် အသွားတွင်တွင် မစဲနှင်၏၊ လေးအင်သေမှု
တခုခုလည်း ဗဟုအန္တရာယ် အသွယ်သွယ်နှင့်
နှိုးနှယ်ရုံးစည်း တလုံးထည်းလျှင် ကြီးကြီးငယ်ငယ်
အရွယ်မထောက် အချိန်ရောက်က ချုပ်ပျောက်
ခန္ဓာ မငြင်းသာသည်။ "ဇရာမရဏ ဖွမ်းရည်
တည်း။"

ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံပြီး၏။

သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာသနန္တဝန္တိ

[ဒိုးရိပ်ပူဆွေးခြင်း ဝိဇ္ဇေခြင်း စသော သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာသနန္တဝန္တိ ဟူသော ဥပါယာသ နှိုသည့်လည်း ဇာတိကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်ရကုန်၏။]

ဇာတိရှိမှသာလျှင် ထိုတရားတို့ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုသောကစသော တရားများသည် ဇာတိ၏ မုချအ

ကျိုးရင်း မဟုတ်ကုန်။ နိဿန္တဖြစ်သော အကျိုးဆက်အကျိုး
ဖျားတို့သာလျှင်ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုစကားမှန်၏.....

ဗြဟ္မာတို့မှာ ဇာတိပင်ရှိသော်လည်း သောကပရိဒေဝ
စသော တရားတို့မရှိကြကုန်။ အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့မှာ
လည်း ထိုအတူပင်လျှင် ဇာတိရှိပါသော်လည်း သောက
ပရိဒေဝ စသောတရားတို့မရှိကုန်။ ထိုကြောင့် သောက
စသော တရားတို့ကို ဇာတိ၏ အကျိုးရင်းမဟုတ်ဟူ၍ ဆို
ပေသည်။ ။ထိုသို့အကျိုးရင်းမဟုတ်သောကြောင့်လည်း
ထိုသောက စသည်တို့ကို ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ၌ မထည့်
သွင်းအပ်ကုန်။ ။အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းကြောင့်
ကောန်မူချ ဖြစ်ပေါ်ရမည် ဖြစ်သော သင်္ခါရ အစရှိသည့်
အကျိုးရင်းတို့ကိုသာလျှင် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါဟူ၍ ဆိုရ
လေသည်။

မေး။ ။ထိုသို့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါမဟုတ်ခဲ့သော် အ
ဘယ်ကြောင့် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်၌ ထည့်သွင်း
ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ဝဇ္ဇဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော သံသရာစက်တရားတို့
၏ အကျိုးဖျားအကျိုးဆက်ကိုပြခြင်းငှါ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေ
သနာ၌ ထည့်သွင်းရလေသည်။ ။အဝိဇ္ဇာ စသော အ
ကြောင်းတရား သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ အစဉ်
မပြတ် ဆက်လက်ဖြစ်ပွား သံသရာ ရှည်လျား၍ နေမှုမှာ
အကျိုးကိုလိုက်၍ရှာလိုက်သည်ရှိသော် သောကပရိဒေဝ
စသော အနိဋ္ဌတရားတို့ ပွားစီးတို့သာလျှင်ဖြစ်လေသည်။
အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့၏ အစုအပုံမျှသာ ဖြစ်နေလေ
သည်ဟု ပြဆိုခြင်းငှါ သောကစသော နိဿန္တအကျိုးတရား

ကိုလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ၌ ထည့်သွင်းရလေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ထိုသောကပရိဒေဝ စသည်တို့ကိုရည်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လက်ခံ၍.....

သန္ဓေဇာတိ ခန္ဓာရှိက ဉာတိဘောဂ စသည် သင်းပင်း ကွေကွင်းခြင်းနှင့် မကင်းစသာ ကြုံကြိုက် လာသော် ပူဆာသောက ယူတင့်ကြွေး သက်မွေး ဝန်ထမ်း ပူချမ်းဒုက္ခ အနိဋ္ဌကြောင့် စိတ်ကမ ကြည် မဆည်ငင်ရှိုက် အလိုက်အလွဲ ဆင်းရဲငါးပါး အကျဉ်းအားတည့် ကျယ်ပွားအနန္တ ဝေွကြံ့ ရ သည်။ "မူလဇာတိအနှုန်းတည်း။

ဟူ၍စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤအရာ၌စောဒနာဘွယ်ရှိသည်မှာ.....

ဇာတိ ဇရာ မရဏ ဤတရားသုံးပါးတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၌ထည့်သွင်း၍ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုတရား သုံးပါးတို့သည်ဖဿဝေဒနာစသော နာမ်တရား၊ ပထဝီ စ သောရုပ်တရားတို့ကဲ့သို့ တရားကိုယ်အသီးအခြား အထင် အရှား ရစကောင်းသော တရားများ မဟုတ်ကြဲလေကုန်။ သင်္ခတတရားတို့၏ လက္ခဏာမျှသာဖြစ်ကုန်၏။ ပေါ့သော ကိစ္စရှိကုန်သော တရားပေါ့တရားသိန်ကလေးတို့သာ ဖြစ် ကုန်၏ဟူ၍စောဒနာရန်ရှိလေသည်။

ဖြေကြားရန်ကား

ထိုတရားသုံးပါးတို့ကို ပေါ့သောကိစ္စရှိကုန်သောတရား ပေါ့တရားသိန်ကလေးတို့သာဖြစ်ကုန်သည်ဟူ၍မဆိုလိုက် ကုန်။ အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရား ဟို့ထက် ကြီးလေးလှ

သောတရား၊ ကြီးလေးလှသော ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်သည့် တရားကြီးတို့ဟူ၍သာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဆိုသော် ဘုရားပွင့်တော် မူရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း တရားများဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဇာတိ ဇရာ မရဏ တရားသုံးပါးတို့ရှိနေသည့်အတွက် ကြောင့် ဘုရားဖြစ်ပေါ်ရကြောင်းနှင့်-

သစေ ဘိက္ခဝေ ဣမေ တယော ဓမ္မာ လောကေ
န သံဝိဇ္ဇေယျံ။ လောကေ ဗုဒ္ဓါ နာမ နသံဝိဇ္ဇေယျံ။
ယံသွာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေ တယော ဓမ္မာ
လောကေ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တသွာ လောကေ ဗုဒ္ဓါ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမေတယော ဓမ္မာ၊ ဤ ဇာတိ ဇရာ မရဏ တရား သုံးပါး တို့ သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ သစေနသံဝိဇ္ဇေယျံ၊ အကယ်၍မရှိ ပါကုန်မူကား။ လောကေ၊ လောက၌။ ဗုဒ္ဓါနာမ၊ ဘုရားရှင် တို့မည်သည်။ နသံဝိဇ္ဇေယျံ၊ ပွင့်တော်မမူကြကုန်ရာ။ (ရှိ တော်မမူကြကုန်ရာ)။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယသွာစခေါ၊ အကြင် သို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ဣမေတယောဓမ္မာ၊ ဤ တရားကြီး သုံးပါး တို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထင်ရှားရှိကြလေကုန်၏။ တသွာ၊ ထိုကြောင့်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်မူကြလေကုန်၏။

ဇာတိ ဇရာ မရဏတရားသုံးပါးတို့ထင်ရှားရှိမှုကြောင့် ထိုတရားသုံးပါးတို့မှလွတ်ကင်းလေအောင် သံတ္တဝါအများ ကိုကယ်တင်တော်မူရန်ဘုရားရှင်များပွင့်တော် မူကြရကုန်

သည်။ ထိုတရား သုံးပါး မရှိက ဘုရား ပွင့်ဘွယ် ကိစ္စမရှိ။ သတ္တဝါ အများကို ထိုတရားတို့မှ လွတ်ကင်း လေအောင် ကယ်တင်ရန် ကိစ္စ မရှိချေဟူ၍ ဆိုလို သည်။ ။ဤတရား သုံးပါး မရှိခဲ့လျှင် သတ္တဝါအများ တို့သည် မိမိတို့ ဖြစ်ရာ ဘုံတဝတို့၌ အမြဲထာဝရတည်နေပြန်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့အမြဲ ထာဝရ တည်နေ ကြသော အခါ ဖြတ် စွာ ဘုရား တို့၏ သတ္တဝါတို့ကိုကယ်တင်ရန်အခွင့်သည်မရှိရာ။

ဆိုဘွယ်အထူးရှိပြန်သည်မှာ.....

ဤတရား သုံးပါးတို့သည် အလုံးစုံသော လောက ကြီး သုံးပါးကို လောင်ရှိုက် တတ်သော မီးပုံ ကြီးတို့ မည်ကုန် ၏။ ။မဟာပထဝီမြေကြီး မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးမှစ၍ ရှိရှိ သမျှ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့သည် ထိုမီးပုံကြီးသုံးပါးတို့၏မီးစာ တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမီးပုံကြီး သုံးပါးတို့၏ လောင်ရှိုက်မှု ကြောင့် ကမ္ဘာပေါင်းအသင်္ချေယျ အနန္တတို့သည် ပျက်စီး ပြိုနီးတီး၍သာ နေလေ ကုန်၏။ ရှေးအတိတ် ကမ္ဘာတို့က မဟာပထဝီ စသော ဝတ္ထုပွင့်တော် မူကြသော ဘုရား၊ စကြာမင်းစသည်များတို့သည် တစ်စုံတစ်ရာမျှ အဖတ်ရှာ၍မရ ကြ လေကုန်။ အလုံးစုံ ပြိုနီးတီး ကြသော ကုန်သည် သာ တည်း။ ။နောင် အနာဂတ် ကမ္ဘာပွင့် ကမ္ဘာပေါင်း အ သင်္ချေယျတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုမီး သုံးပါးတို့၏အစာတို့သာဖြစ်၍ အလုံးစုံပျက်စီးပြိုနီးတီး ကြ ကုန်လတ္တံ့။ ။ထိုကြောင့် ဤ ဇာတိ ရော မရဏ စသော တရားသုံးပါးတို့ကို ပေါ့သောကိစ္စ ရှိသည့်တရား၊ သေးသိန် ပျင်းပေါ့သော တရားတို့ဟူ၍ မဆိုအပ်ကုန်။ အလွန်ကရာ ကြီးလေးသောတရား၊ ကြီးမားလေးလံသောကိစ္စကို ရွက် ဆောင်သောတရားကြီးတို့ဟူ၍ သာ ပျက်စီးအပ်ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာအစ ဘဝအဆုံးရှိသော ရှေ့ရှေ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါဆယ်ပါးတို့သည် ဤဇာတိ ဇရာ မရဏ တရားသုံးပါးတို့၏အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့မည်ကုန်၏။ ဤဇာတိ ဇရာ မရဏ တရားသုံးပါးတို့ကို ထိုအဆက်ဆက် ဖြစ်သောအကြောင်းတို့နှင့်တကွ ရောနှော၍ ပြဆိုခြင်းငှါ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အင်္ဂါဆယ်ပါးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သည်။

ရှေးအခါ၌ သံသရာ၏နောက်အစွန်းကိုကြံစည်ကြကုန်သောအပရန္တကပ္ပိက ဖြစ်ကြကုန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဇရာ မရဏ ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဘဝအမြဲမရှိဘဲ အပါယ်လေးပါးထဲသို့ကျရောက်၍နေကြရကုန်၏။ ဇရာ မရဏ မရှိဘဲ အမြဲတည်နေ ကြရပါလျှင် အဘယ်မှာအပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း ဟူ၍ ထင်မှတ်ယူမှားကြကုန်၏။ ။ဇရာမရဏ၏အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ကိုမူကား မမြင်ရှာကြလေကုန်။ ။ဗြဟ္မဒုတံသည် ဇရာမရဏမှကင်း၍ အမြဲတည်နေကြရသောဘုံ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ထိုဘုံသို့ရောက်လျှင် မအိုမသေအမြဲနေ၍ အပါယ်လေးပါးသို့ မကျနိုင်ဟူ၍မှတ်ယူကြကုန်၏။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ဗြဟ္မဒုပြည်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်တရားတို့ကိုသာပွားများအားထုတ်ကြလေကုန်၏။ ဇရာမရဏ၏အကြောင်းအစဉ်အဆက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရသည်တို့ကိုမူကား မပယ်နိုင်ကြလေကုန်။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သေဆုံးစုတေသည်မှ နောက်ကာလ၌ ထိုအယူနှင့်တကွ ဇရာ မရဏ၏ အကြောင်းတို့ကိုသည်ပိုး ရွက်ဆောင်၍ ဗြဟ္မဒုတံ၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဗြဟ္မဒုတံသို့ ရောက်လေသောအခါ ဇရာ မရဏလည်း မကင်းရှင်း အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ခြင်း မှလည်း

မရှောင်ကွင်းနိုင်ကြကုန်။ ဇရာ မရဏတန်းလန်း အပါယ်
ဘေးတန်းလန်းနှင့်သာ ရှိနေကြလေကုန်၏။ ။ထိုဗြဟ္မာ
တို့၌ ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ တည်နေ ကြကုန်ပြီးလျှင် ဇရာ
မရဏလက်နက်နှင့် ပျက်စီးဆုံးပါးခြင်းကိုခံရ၍ တဘန်ပင်
အပါယ်လေးပါးဘေးကြီးနှင့် ကြုံကြိုက်ကြရလေပြန်၏။ ။
ဇရာမရဏတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းအစဉ်အဆက်တို့ကို ဟုတ်မှန်
စွာမသိမူ၍ ထိုအကြောင်း အစဉ်အဆက်တို့ကို မပယ်ရှား
နိုင်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ဇရာမရဏတို့မှ လွန်မြောက်
နိုင်ကြရန် အကြောင်းမရှိချေ။

ယခုခေတ်ကာလ၌ သံသရာ၏နောက်အစွန်းကို စုံစမ်း
ကြံစည်လေ့ရှိကြကုန်သော အကြင်အကြံသမား အစုံစမ်း
သမားတို့သည် ဇရာမရဏ၏အကြောင်း အစဉ်အဆက်တို့
ကိုလည်း မသိကြလေကုန်။ ချာန်ကို ရကြောင်း ဖြစ်သည့်
ဘာဝနာမှုတို့ကိုလည်း မသိကြလေကုန်။ ထိုအကြံသမား
အစုံစမ်းသမားတို့သည် အကြောင်းမဲ့ သက်သက်လောက
ကိုအစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်အရှင်မည်သည်ကိုကောင်းကင်ဌာန
၌ နိစ္စထာဝရတည်ရှိ၏ဟူ၍ ကြံစည်ကြကုန်ပြီးလျှင် ထိုအ
ရှင်သည် အလွန်တန်ခိုးကြီး၏၊ လောကကိုအစိုးရ၏။ လော
ကကိုဘန်ဆင်း၏။ ငါတို့၏ အရှင်သခင်ပေတည်း။ သေဆုံး
သည်မှ နောက်ကာလ၌ ငါတို့ကို ကယ်တင်လတ္တံ့။ ငါတို့
သည် ထိုအရှင်ထံသို့ ရောက်ကြသောအခါ ဇရာ မရဏမှ
လွန်မြောက် ကြရ ကုန်လတ္တံ့။ အမြဲနိစ္စ ထာဝရတည်၍
နေကြကုန်လတ္တံ့။ ပျက်စီးရွေ့လျော့ခြင်းသဘော မရှိကြ
ကုန်ဘဲ အမြဲအစွဲချမ်းသာကြရကုန်လတ္တံ့ ဟူ၍ကြံစည်ကြ
ကုန်ပြီးလျှင် ထိုဣဿရအရှင်ကိုသာလျှင် ခိုင်မြဲစွာဆည်း
ကပ်ခံစားကြလေကုန်၏။ အမှန်အင်းဖြင့်ဆိုသော် လောက
ကိုအစိုးရ၍ တန်ခိုးပိုင်ဖြစ်သော အရှင်မည်သည် စင်စစ်

အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည် မဟုတ်ချေ။ အကြံအစည်သမား
 တို့၏ စကားတရားလျက်၍ ပြောဆိုရန်မျှသာဖြစ်၏။ ထိုသို့
 လောကကို အစိုးရသော အရှင်သည် အမှန်အားဖြင့် ထင်
 ရှားစွာမရှိပါဘဲလျက် လောကီလူများအား ကယ်တင်မှုကို
 ပြုစွမ်းနိုင်မည့် အရေးသည် အသယ်မှာ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။
 ဤကဲ့သို့ ကြံစည်ပြုလုပ် မှုများသည် အလွန်အကြူး အထူး
 အံ့ဩဘွယ်ကောင်းသော အချက်ကြီးများ ဖြစ်လေသည်။

ဇရာ မရဏ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုမသိ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်မှုကိုမသိလျှင်
 ဇရာမရဏကို လွန်မြောက်နိုင်သော အကြောင်းမရှိချေ။

မဇ္ဈိမနိကာယသုတ်ကို သိမြင်ခြင်းအကျိုး

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဇရာမရဏ၏ အရင်းမူလ ဖြစ်
 သော အကြောင်းအရာအဆက်တို့ကိုလည်း ကောင်းစွာ
 သိမြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုးထွင်း၍သိမြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ဇရာ
 မရဏ၏ ချုပ်မှုတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာ သိမြင်နိုင်ကြကုန်
 ၏။ ထိုးထွင်း၍သိမြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အ
 ယုတ်ဆုံး အောက်ထစ်ဆုံးကျသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သော်
 လည်း အကျိုးအာနိသင် တရားကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟူ၍
 မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်။

ဒေသနာတေဒိကား.....

အယံ ဂုဏ်တိ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဒိဋ္ဌိ-
 သမ္ပန္နောဇ္ဇတိပိ၊ ဒဿနသမ္ပန္နောဇ္ဇတိပိ၊ အာဂတော
 ဇ္ဇမံ သဒ္ဓမ္မံ ဇ္ဇတိပိ၊ ပဿတိ ဇ္ဇမံ သဒ္ဓမ္မံ ဇ္ဇတိပိ၊
 သေက္ခေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဇ္ဇတိပိ၊
 သေက္ခာယာ ပိစ္ဆာယ သမန္နာဂတော ဇ္ဇတိပိ၊ ဓမ္မ-
 သောတံ သမာပန္နော ဇ္ဇတိပိ၊ အရိယော နိဗ္ဗေ-

မိကပညော ဣတိပိ၊ အမတဒ္ဓါရံ အာဟာရ တိဋ္ဌတိ
ဣတိပိတိ။

အနက်ကား။ ။တိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်၏ ဖြစ်ပုံချုပ်ပုံတို့ကိုသိသော။ အရိယသဘာဝကော၊
မြတ်သော တပည့်သားကို။ (၁) ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောဣတိပိ၊ မှန်
သောအယူနှင့် ပြည့်စုံပြီ ဟူ၍၎င်း။ (၂) ဒဿနသမ္ပန္နော
ဣတိပိ၊ မှန်သောအမြင်နှင့် ပြည့်စုံပြီဟူ၍၎င်း။ (၃) ဣမံ
သဒ္ဓမ္မံ၊ ဤဗုဒ္ဓဘာသာ တရားမှန်အတွင်းသို့။ အာဂတော
ဣတိပိ၊ ဝင်ရောက်လာပြီဟူ၍၎င်း။ (၄) ဣမံသဒ္ဓမ္မံ၊ ဤဗုဒ္ဓ
ဘာသာတရားမှန်ကို။ ပဿတိဣတိပိ၊ ကောင်းစွာမြင်ပြီ
ဟူ၍၎င်း။ (၅) သေက္ခနဉာဏေန၊ အကျင့်လမ်းမှန်သော
သေက္ခဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတောဣတိပိ၊ ပြည့်စုံပြီဟူ၍၎င်း။
(၆) သေက္ခာယဝိဇ္ဇာယ၊ အကျင့်လမ်းမှန်သော ဝိဇ္ဇာနှင့်။
သမန္နာဂတော ဣတိပိ၊ ပြည့်စုံပြီဟူ၍၎င်း။ (၇) ဓမ္မသော
တံ၊ ဗောဓိပက္ခိယ တရားအယဉ်သို့။ သမာပန္နော ဣတိပိ၊
ဆိုက်ဆိုက်လာပြီဟူ၍၎င်း။ (၈) အရိယော၊ မှန်မြတ်သော။
နိဗ္ဗေမိကပညော ဣတိပိ၊ မသိဘူးသေးသော တရားတို့ကို
ထိုးထွင်း၍ သိမြင်နိုင်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံပြီ ဟူ၍၎င်း။
(၉) အမတဒ္ဓါ၊ အမှိုက်နိဗ္ဗာန်တံခါးဝသို့။ အာဟာရ၊ ဆိုက်
ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိဣတိပိ၊ တည်နေပြီဟူ၍၎င်း။ ဝုပ္ပတိ၊ ဆို
အပ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကောင်းစွာ သိခြင်းသော ဗုဒ္ဓါ၏
အကျိုးကိုးပါး လိုရင်းမှာ ...

- ၁။ မှန်သောအယူနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂။ မှန်သော အမြင်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊

- ၃။ ဤဗုဒ္ဓဘာသာ တရားမှန် အတွင်းသို့
ဝင်ရောက်ခြင်း၊
- ၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားမှန်ကို ဧကန် သိ
မြင်ခြင်း၊
- ၅။ အကျင့်မှန်သော သေက္ခဉာဏ်နှင့်ပြည့်
စုံခြင်း၊
- ၆။ အကျင့်မှန်သော သေက္ခဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်
စုံခြင်း၊
- ၇။ ဗောဓိပက္ခိယ တရားအယဉ်သို့ ဆိုက်
ရောက်ခြင်း၊
- ၈။ ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာ
နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၉။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တံခါးဝသို့ ဆိုက်ရောက်
၍ တည်ခြင်း၊

ဤကိုးပါးပေတည်း။

ဤကိုးပါးဆိုတွင်.....

“အာဂတော ဣမံ သဇ္ဇမ္ဘ” ဟူသော တတိယအကျိုး၌
ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကို ကောင်းစွာ သိမြင်ပါမှ ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာ၏ သာသနာတွင်းသို့ အတွင်းသားအဖြစ်နှင့် ဝင်
ရောက်သည်မည်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူမျိုးပင်ဖြစ်စေကာမူ
ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားကိုကောင်းစွာ မသိမမြင်သည်ရှိသော်
ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အတွင်းသားအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဟူ၍မ
ဆိုချေ။ အပြင်ပက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူ၍သာလျှင် ဆိုအပ်
လေ၏။ ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် ယခုနေ့ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာပင်ဖြစ်သော်လည်း နက်ဖြန်ခါ ဘာသာတပါးသို့
ပြောင်းသွားတတ်၏။ ယခုဘဝ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သော်

လည်း နောင်တဝ၌ ဘာသာတပါးဘက်သို့ ရောက်တတ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကောင်းစွာမသိလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အတွင်းသား နှိုးနှိုးရင်းရင်း မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်လျှင် ဘာသာတပါး မပြောင်းလဲပြီဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ နှိုးနှိုးရင်းရင်း အတွင်းသားအမှန်ဖြစ်လေတော့သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောအခါ မဂ်ဉာဏ်အပင်းအသင်း သို့ပါဝင်သောဗောဓိပက္ခိယတရားကိုလည်း သိသောအခါ ရောက်လေတော့သည်။ ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် “ဓမ္မသောတံ သမာပဇ္ဇော” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုအနုမတဂ္ဂ သံသရာမှာ လွန်စွာ သိမြင်နိုင်ခဲ့၏။ သိမြင်နိုင်လျှင်လည်း သံသရာမှကျွတ်လွတ် ရန်လမ်းသို့ရောက်လေ၏။ အနုမတဂ္ဂ သံသရာက မသိမြင်မထိုးထွင်းဘူးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိသောအခါ နိဗ္ဗေဒိကပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ထို့ကြောင့် “အရိယေနိဗ္ဗေဒိကပညော” ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တံခါးသို့ဆိုက်၍ တည်၏ဆိုရာ၌ နိဗ္ဗာန်တံခါးဆိုသည်ကား မဂ်ဉာဏ်ပေတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကောင်းစွာသိလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်တံခါးဝသို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်မည်၏ဟူ၍ဟောတော်မူခြင်းငှါ “အမတဒ္ဓါရ အာဟမ္မတိဗ္ဗတိ” ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

ဤအရာ၌ နိဗ္ဗာန်သည်.....

၁။ ပထမနိဗ္ဗာန်၊

၂။ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊

၃။ တတိယနိဗ္ဗာန်၊

ဟူ၍သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တရားကို အချင်းခပ်သိမ်းပယ်ရှား အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား လွန်ခဲ့သောအတိတ်ဘဝတို့က ပြုအပ်ခဲ့သမျှသော အပါယ်သို့ ရောက်စေတတ်သည့် ကံဟောင်းတို့ကိုလည်း အချင်းခပ်သိမ်းပယ်အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်မှာ ရှိရှိသမျှသော ဒုဗ္ဗရိက်ကံဟောင်းတို့သည် အကျိုးမပေး သောအနေအားဖြင့် အဟောသိကံဖြစ်၍ ချုပ်ဆုံးကြကုန် သည်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ယခုဘဝ၌ အပါယ်သို့ ကျရောက် စေတတ်သော ဒုဗ္ဗရိက်ကံသစ်တို့ကိုလည်း ဤဘဝမှာပင် အလုံးစုံ ပယ်အပ်လေကုန်၏။ ထိုအတူ အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှ တို့ကိုလည်း ပယ်အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဤဘဝမှစ၍အပါယ်သို့ ကျရောက်ခြင်းမှ ကင်းငြိမ်းကြလေ ကုန်၏။

သုဂတိတုံ ဘဝသို့ ရောက်စေတတ်သော ကံတို့သာ လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်မှာရှိလေတော့၏။ ဤကဲ့သို့ အပါယ်ဘေးကြီးကင်းငြိမ်းချမ်းသာမှုသည် မြတ်စွာဘုရား ၏ သာသနာတော်၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်၏။

သောတာပန် သကဒါဂါမ်တို့နှင့် ဆိုင်သောနိဗ္ဗာန်မျိုးပေတည်း။

ဓာတာန်တုံ.....

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ကာမတုံ၌ သာယာသော ကာမ တဏှာကို အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်ရှား အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမတုံသို့ ရောက်စေတတ် ကုန်သော ကံတို့ကို၎င်း၊ ကာမတုံဘဝတို့ကို၎င်း၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ် လေကုန်၏။ ဂူပတုံ အဂ္ဂပတုံသို့ ရောက်စေတတ်သော ကံ များနှင့် ဂူပဘဝ အဂ္ဂပဘဝတို့သည်သာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၏ သန္တာန်၌ ကြွင်းကျန်ကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကာမတုံ ကာမ

ဒုက္ခနယ်တို့မှ ကင်းငြိမ်းချမ်းသာမှုသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်၏။

အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သော နိဗ္ဗာန်မျိုးပေတည်း။

တဘန်တုံ.....

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အလုံးစုံသောဘဝတဏှာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရူပအရူပ ဗြဟ္မဒုသဝကို ဖြစ်စေတတ်သောကံများနှင့် ထိုဗြဟ္မဒုသဝ တို့ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်လေကုန်၏။ ထိုဘဝ၌ပင် လျှင် ဒုက္ခဇာတ်သိမ်း၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းဖြင့် ငြိမ်းတော်မူ ကြလေကုန်၏။ဤကဲ့သို့အလုံးစုံသောဘုံဘဝ ဝဋ်ဒုက္ခတို့မှ လွတ်ကင်းချမ်းသာမှုသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ တော်၌ တတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်၏။

ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော မဟာအသင်္ခာ နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးကို အတပ်ထင်ထင် ကောင်းစွာ သိမြင်မှုသည် ပြဆိုအပ်ပြီးသော နိဗ္ဗာန်သုံးပါးသို့ မဆုတ် နစ်သောဝင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ရောက်ရန် လမ်းဝလမ်းစဖြစ်လေ ၏။ နိဗ္ဗာန်သုံးပါး၏ တံခါးဝသဘွယ်ဖြစ်လေ၏။ ထိုကြောင့် “အတမဒ္ဒါရ အာဟစ္စ တိဠတိ” ဟူ၍မြတ်စွာဘုရားဟော ကြားတော်မူသည်။

ဤဒေသနာတော်ကိုရည်၍.....

“ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကိုသိလျှင် ဒိဋ္ဌိအဖြာဖြာ
ဝိဝိက္ခန္တိကံ ကင်္ခါယံမှားခြင်းအမျိုးမျိုးမှကင်းရှင်းပြီး
လျှင် ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိလမ်းသို့ ပေါက်ရောက်

လေသည်၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
လျှင် စူဠသောတာပန် ဖြစ်လေသည်” ဟူ၍ အဋ္ဌက
ထာဆရာကြီးတို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်သည်။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည် ဓမ္မနိယာမကို ပြ
ဆိုသော ဒေသနာတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်
သင်္ခါရဖြစ်မှု။ လ။ ဇာတိကြောင့် ဇရာ မရဏ ဖြစ်မှုသည်
မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်တော်မူကြ ကုန်သည်ဖြစ်စေ၊ ပွင့်
တော်မမူကြကုန်သည်ဖြစ်စေ၊ အမြဲမပြတ်တည်၍နေသော
ဓမ္မနိယာမခေတ်ကြီးဖြစ်၏။ ။ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း
တရားတို့ကြောင့် သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်
နေမှုကို တစုံတဦးသော လူသည်၎င်း၊ နတ် သည်၎င်း၊
ဗြဟ္မာသည်၎င်း၊ လောကကိုအစိုးရသော သူသည်၎င်းပြု
ပြင်ဘန်ဆင်းအပ်သည်မဟုတ်။ သင်္ခါတတရားတို့၏ နိယာ
မသဘောအားဖြင့် အမြဲဖြစ်၍နေသော သဘောရိုးလမ်း
စဉ်ကြီးပေတည်း။ ။ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် သင်္ခါရ မဖြစ်။ လ။
ဇာတိမရှိလျှင် ဇရာမရဏ မဖြစ် ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
၏ချုပ်လမ်းပျောက်လမ်း သည်လည်း တရားသဘောအား
ဖြင့်ရှိလေ၏။ တစုံတဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပ်နှံအာဏာ
တန်ဖိုးအစွမ်းနှင့်ချုပ်ငြိမ်းသည်မဟုတ်ချေ။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာသည် သတ္တလောကကြီး၏ဖြစ်ပုံကို ပရမတ္ထ
သစ္စာနည်းအားဖြင့် ပြဆိုအပ်သောဒေသနာတော်ကြီးပေတည်း။

ဝေမေတာသမ္ပပဟောဘိ

[ဤသို့အလုံးစုံဒုက္ခတုံးသက်သက်၏ ဖြစ်ပွားချက်များဖြစ်သည်။]

ပရမတ္ထသစ္စာနည်းအားဖြင့် သတ္တလောကကြီး ဖြစ်နေ
မှုကိုပင် ပုထုဇ္ဇန်တို့၏စိတ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေဖြစ်၍နေ
သည်ဟုထင်မှတ် စွဲလမ်းကြလေကုန်သည်။ နာမ်ရုပ်တရား

တို့၏အကြောင်း အကျိုးဆက်လက် ဖြစ်ပွားခြင်းမျှ သာ
တည်း။ ။ထိုဖြစ်ပွားမှုသည် စင်စစ်အားဖြင့်ချမ်းသာသုခ
ဟူ၍မူမျှမဘက် သက်သက်ဒုက္ခတရားတို့၏ အစုအပုံမျှတို့
သာဖြစ်လေသည်။ ထိုကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ၏အ
ဆုံးတွင် “ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမု
ဒယော ဟောတိ”ဟူ၍ ဒုက္ခဖြင့်နိဂုံးချုပ်၍ ဟောကြား
တော်မူသည်။

ဤဒေသနာကိုရည်၍ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ၌.....

ဝဋ်သံသရာ ရှည်မင်းစွာ၌ သူငါကစ ဖြစ်သမျှ
ကား သတ္တမဟုတ် ဓာတ်မှန်ထုတ်သော် နာမ်ရုပ်
နှစ်သင်း အမြင်လင်းလေ့ အရင်းအဓိဇ္ဇာ ထိုမှဖြာ
၍ ဇရာမရဏ အဆုံးကျသည့် ဓမ္မအပြား ဆယ်
နှစ်ပါးကို ဤကားလူပင် ဤလျှင်နတ်ဘဲ အထင်လွဲ
လျက် တစ်လည်လည် ဝဋ်နွယ်စည်၏၊ ရှည်လေ
သမျှ အနန္တကား သုခဟူသည် မူမျှမကွက်
အဆက်ဆက်လျှင် သက်သက်ဒုက္ခ ဓာတ်မှန်ရ
သည်။ ။ဘဝဤကိုယ်ဖြစ်ထုံးတည်း။

ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ပရမတ္တသစ္စာဟုဆိုသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နည်းဖြင့်
သတ္တလောကကြီး ဖြစ်ပျက်ပုံပြီး၏။

နိဂုံး

ပုလဲနှစ်အသွင် စင်ကြယ်သော သီလဂုဏ်၊ ဖြင့်မှန်
ကရထည် ခိုင်တည်သော သမာဓိဂုဏ်၊ ဝရမ္မိန်ကံကဲ့သို့
ထက်မြက်သော ပညာဂုဏ်၊ ဂြေကြီးသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့လွန်
စွာကျယ်ပြန့် နက်နဲသော ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်

မူသော။ ကျေးဇူးရှင် လယ်စီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်
 ၁၂၇၅-ခုနှစ် ဝါတွင်းအခါ မုံရွာလယ်တီတောရကျောင်း
 တိုက်အတွင်း၌ သီတင်းသုံးလတ် ဝါကပ်ဖို့ခို၍ နေတော်မူ
 စဉ် ဥရောပတိုက်သို့ ပေးပို့ရန် “နိုင်ငံခြား သာသနာပြု
 ကိစ္စအတွက်” ဤကျမ်းစာကို ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ရေ
 သားစီးရင်တော်မူသတည်း။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အာသီသဂါထာ

၁။ “ဧတေန မမ ဂဇ္ဇေန၊ သဗ္ဗေ ဥရောပိကာဇနာ။
 သုဒိဋ္ဌာ အရိယံ ဉာဏံ၊ အပါယံအစ္စယန္တုတေ”

မမ။လယ်တီတောရကျောင်း ဆရာငါ၏။ဧတေနဂဇ္ဇေန၊
 ဤကျမ်းဖြင့်။ဥရောပိကာ၊ဥရောပတိုက်၌နေထိုင်ပေါက်ပွား
 ကြကုန်သော။သဗ္ဗဇနာ၊ လူ့ခပ်သိမ်းတို့သည်။ အရိယံ၊
 ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်စပ်၍ မွန်မြတ်သော။ဉာဏံ၊ နည်းကောင်း
 လမ်းမှန် တရားဉာဏ်ကို။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ သိမြင်ကြ
 ကုန်သည်ဖြစ်၍။တေ၊ ထိုဥရောပ တိုက်သား တို့သည်။
 အပါယံ၊ အပါယ် ဘေးကြီးကို။ အစ္စယန္တု၊ လွန်မြောက်
 နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မြန်မာဘာသာပြန်ဆရာ၏နိဂုံး

၁။ လယ်တီပဏ္ဍိတနာမော ယော၊
 လယ်တီထေရဿ သိက္ခိတော။
 လယ်တီ ရာမမိ သဗ္ဗာတော၊
 လယ်တီဝံသမိ သော ကမိ။

၂။ လယ်တီထေရရစိတာယ၊
ပါဠိယာ အတ္တသုစကံ။
ရစယိမြန်မာဘာသာယ၊
ဗုဒ္ဓဘာသာဘဒ္ဒိပနိ။

၃။ ပဗ္ဗသတ္တ ဒုယေကမ္ပိ၊
အာသဠိမာသ ဇုဏှကေ။
တတိယ နိဗ္ဗိတာဓဿ။
နာနာနယပသောဘိတာ၊

၄။ ပုညေ နေတေန ထေရော သော။
သမတ္ထောဟောတု သာသနံ။
သီဃံ ဥရောပရဋ္ဌဋ္ဌိ၊
သကလေ ပတ္တရေဘဝ။

၁။ လယ်တီပဏ္ဍိတ နာမော၊ “လယ်တီပဏ္ဍိတ”အ
မည်ရသော။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ လယ်တီထေရဿ၊
ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏။ သိက္ခိတော၊
သင်ကြားပြသ ဆုံးမနည်းပေး ယဉ်ကျေးစေအပ်သော သူ
ဖြစ်၏။ လယ်တီရာမဋ္ဌိ၊ မုံရွာမြို့ လက်တီဘိုက်တာ အရာမ
ကြီး၌။ သဗ္ဗာတော၊ သာကီ နွယ်မြတ် ရဟန်းဇာတ် သို့
ဆိုက်ကပ် ကြီးပွား၍ လာသော သူပေတည်း။ သော၊ ထို
လယ်တီပဏ္ဍိတမည်သောသူသည်။ လယ်တီံသမ္ပိ၊ လယ်တီ
ဂိုဏ်း အဆက် အနွယ်၌။ ကဝိ၊ စာရေး ဆရာ တဦး ဖြစ်
လေသည်။

၂။ သော၊ ထိုလယ်တီပဏ္ဍိတ မည်သော သူသည်။
လယ်တီထေရရစိတာယ၊ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော။ ပါဠိယာ၊ ဥရောပဘိုက်
သို့ပို့သောပါဠိကျမ်း၏။ အတ္တသုစကံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
M.-1-38

အကျယ် တဝင့် ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ပြဆို တတ်သော။ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုဒ္ဓိပနိ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းကိုပြတတ်သည်ဖြစ်၍ “ဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ” မည်သောကျမ်းကို။ မြန်မာဘာသာ၊ တိုင်းရင်းစဉ်လာ မြန်မာဘာသာဖြင့်။ ရစယီ၊ ရေးသားစီရင်လေပြီ။

၃။ နာနာနယပသောဘိတာ၊ အထူးထူးသော နည်းလမ်း တို့ဖြင့် တင့် တယ် ဆန်း ကြယ် သော။ သော၊ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာ အလင်းပြ ကျမ်းသည်။ ပဉ္စသတ္တဒ္ဓယေကမ္ဘိ၊ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌။ အာသိမ္ဘိမာသဇုဏ္ဍကေ၊ ဝါဆိုလဆန်း ဖြစ် သော။ တတိယေ၊ သုံးရက် မြောက် သည့်သောကြာနေ့၌။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်လေ၏။

၄။ ဧတေနပုညေန၊ ဤဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ ကျမ်းကိုရေးသားရသောကောင်းမှုကြောင့်။ သောထေရော၊ ထို ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာ တော် ဘုရားကြီး သည်။ သကလေ၊ အလုံးစုံသော။ ဥရောပရဋ္ဌမိ၊ ဥရောပ တိုက်၌။ သာသနံ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာကို။ သီဃံ၊ လျှင် လျှင် မြန်မြန်။ ပတ္တရေတဝေ၊ ထွန်းလင်းအနှံ့ ပြန့်ကြီးပြန့်အောင် ဖြန့်တော်မူခြင်းငှါ။ သမဗ္ဗော၊ စွမ်းဆောင်တော်မူနိုင်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြကျမ်းပြီး၏။

